M. D.
L. M.
EXLIBRIS

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΛΑΒΟ-ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «IVAN DUJČEV» ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

PUBLICATIONS DU PROGRAMME DE LA COOPÉRATION ENTRE
LE CENTRE «IVAN DUJČEV» DE L'UNIVERSITÉ «ST. CLÉMENT D'OHRID»
DE SOFIA ET L'UNIVERSITÉ ARISTOTE DE THESSALONIQUE – 2

Dorotei Getov Vassilis Katsaros Charalambos Papastathis

CATALOGUE DES MANUSCRITS GRECS JURIDIQUES

DÉPOSÉS AU CENTRE
DE RECHERCHES SLAVO-BYZANTINES «IVAN DUJČEV»
DE L'UNIVERSITÉ «ST. CLÉMENT D'OHRID»
DE SOFIA

THESSALONIQUE 1994

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

PUBLICATIONS DU PROGRAMME DE LA COOPÉRATION ENTRE
LE CENTRE «IVAN DUJČEV» DE L'UNIVERSITÉ «ST. CLÉMENT D'OHRID»
DE SOFIA ET L'UNIVERSITÉ ARISTOTE DE THESSALONIQUE – 2

Dorotei Getov Βασίλης Κατσαρός Χαράλαμπος Παπαστάθης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΛΑΒΟ-ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «IVAN DUJČEV»
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ «SV. KLIMENT OHRIDSKI» ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1994

Comité de publication: VASSILIS ATSALOS, VASSILIS KATSAROS, CHARALAMBOS PAPASTATHIS

Imprimerie: GEORGE DÉDOUSSIS, Thessalonique

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ήδη πριν από την ανάληψη των πρυτανικών καθηκόντων, μου είχε δοθεί η ευκαιρία να διαπιστώσω με ιδιαίτερη ευχαρίστηση ότι, στα πλαίσια της συνεργασίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου με το Πανεπιστήμιο «Άγ. Κλήμης Άχρίδας» της Σόφιας, υπάρχει ερευνητικό πρόγραμμα με το Κέντρο Σλαβο-Βυζαντινών Ερευνών «Ακαδημαϊκός Ιβάν Ντούιτσεφ». Το πρόγραμμα αυτό αποβλέπει στη μελέτη και έκδοση των Ελληνικών χειρογράφων δύο ιστορικών μονών της Μακεδονίας, της Παναγίας της Εικοσιφοίνισσας Παγγαίου και του Τιμίου Προδρόμου Σερρών. Η Πρυτανεία προσπάθησε να ενισχύσει και να προωθήσει την εργασία αυτή και ήδη το πρόγραμμα περιλαμβάνεται στη νέα σύμβαση συνεργασίας.

Η ανά χείρας έκδοση συνιστά ένα δείγμα της συστηματικής εργασίας, που αθόρυβα διεξάγεται εδώ και μερικά χρόνια. Είναι ο κατάλογος των χειρογράφων δικαιικού περιεχομένου, ο οποίος αποτελεί συγχρόνως το πρώτο ουσιαστικά μέρος του προετοιμαζομένου γενικού αναλυτικού καταλόγου του συνόλου των χειρογράφων. Θεωρώ ιδιαίτερα ευχάριστο και σημαντικό ότι το παρόν δημοσίευμα είναι καρπός της συνεργασίας μελών των Τμημάτων Φιλολογίας και Νομικής του Πανεπιστημίου μας με το ερευνητικό προσωπικό του Κέντρου Ντούιτσεφ.

Θέλω να πιστεύω ότι η συνεργασία ανάμεσα στα Πανεπιστήμια Σόφιας και Θεσσαλονίκης συνιστά ένα μόνιμο δίαυλο Ελληνο-Βουλγαρικής επικοινωνίας, που δεν επηρεάζεται από τις πολιτικές διεργασίες του βαλκανικού χώρου, αλλά ούτε και από τη γνωστή ιστορία της αφαιρέσεως των χειρογράφων από τις παλαίφατες εστίες τους. Αντίθετα, αυτή ενδυναμώνει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και τα στελέχη του στη μελέτη των χειρογράφων και τη δημοσίευση των ερευνητικών τους πορισμάτων. Αυτό, άλλωστε, είναι το καθήκον των επιστημόνων, όπως παράλληλα η διευθέτηση του ανοικτού από το 1917 ζητήματος ανήκει στην αρμοδιότητα της πολιτικής ηγεσίας των δύο φίλων χωρών.

Δεκέμβριος 1994

Καθηγητής Αντώνιος Μάντης
Πρύτανης του Αριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ 'Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἔκδοση τῶν Actes de la Table Ronde..., Sofia, 21-23 août 1990, (Thessalonique 1992), συνεχίζει τὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων ἐπιστημονικῆς συνεργασίας του μὲ τὸ Πανεπιστήμιο «Sv. Kliment Ohridski» τῆς Σόφιας, ὅπως προβλέπεται ἀπὸ τὴν εἰδικὴ συμφωνία του μὲ τὸ 'Ερευνητικὸ Κέντρο Σλαβο-Βυζαντινῶν Σπουδῶν «Ivan Dujčev», δημοσιεύοντας τὴν παρούσα ἔκδοση, ἔργο τῶν καθηγητῶν Χ. Κ. Παπαστάθη καὶ Β. Κ. Κατσαροῦ (Ἑλλάδα) καὶ τοῦ ἐρευνητοῦ D. Getov (Βουλγαρία).

Ἡ χρησιμότητα αὐτοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων μὲ νομικὸ περιεχόμενο εἶναι αὐτονόητη γιὰ τοὺς εἰδικοὺς μελετητὲς ποὺ ἀδημονοῦν νὰ γνωρίσουν τὸ περιεχόμενο αὐτῶν τῶν χειρογράφων, τὰ ὁποῖα βρίσκονται σὲ μιὰ συλλογὴ ποὺ ἦταν κλειστὴ καὶ ἀπρόσιτη στὴν ἔρευνα πάνω ἀπὸ 70 χρόνια.

Γιὰ τὸ 'Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ἡ ἔκδοση αὐτὴ προσλαμβάνει ἰδιαίτερη σημασία καὶ γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ συγκεκριμένο ἐρευνητικὸ πρόγραμμα ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο τῶν ἄμεσων ἐνδιαφερόντων του γιὰ τὴ μελέτη τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ ἀναπτύχτηκε στὸν δικό του γεωγραφικὸ χῶρο καὶ ἱστορικὸ περίγυρο, ἀλλὰ προπαντὸς ἐπειδὴ ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος ποὺ καλλιεργεῖται στοὺς κόλπους τῆς πανεπιστημιακῆς μας κοινότητας, καὶ ὁ ὁποῖος τοῦ προσδίδει ἀνάλογο κύρος στοὺς ἀκαδημαϊκοὺς κύκλους τῶν ἄλλων Πανεπιστημίων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἕνωσης, μπορεῖ νὰ χρησιμεύσει ὡς δίοδος εὐρύτερης ἐπικοινωνίας τῶν δύο γειτονικῶν λαῶν. Ἡ διαπίστωση αὐτὴ πηγάζει καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιομορφία τοῦ προβλήματος, ποὺ σχετίζεται μὲ τὰ ἱστορικὰ συμφραζόμενα καὶ τοὺς χώρους ἀπὸ τοὺς ὁποίους προέρχεται ὁ κορμὸς τῆς συλλογῆς τῶν Ἑλληνικῶν χειρογράφων ποὺ ἐντοπίστηκαν στὸ Κέντρο Dujčev, δηλ. τὶς βυζαντινὲς καὶ σταυροπηγιακὲς μονὲς τῆς Παναγίας 'Αχειροποιήτου τοῦ Παγγαίου (τῆς ἐπονομαζομένης Κοσίνιτσας) καὶ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Σερρῶν.

'Εκφράζοντας τὰ αἰσθήματα τῆς εὐρύτερης ἐπιστημονικῆς κοινότητας τοῦ 'Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ προΐσταμαι, πιστεύω ὅτι ἡ διευθέτηση τῶν ὁποιωνδήποτε ἐκκρεμῶν προβλημάτων ἀνάμεσα στὶς διακρατικὲς ὑποθέσεις τῶν δύο γειτονικῶν χωρῶν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθεῖ μὲ τὸν διάλογο, στὸ πλαίσιο τῶν συμφερόντων συνεργασίας καὶ καλῆς

γειτονίας τῶν δύο λαῶν, μὲ ἀμοιβαῖο σεβασμὸ στὶς παραδόσεις καὶ τὸν πολιτισμὸ ποὺ ανέπτυξαν στὸ παρελθόν, καλλιεργοῦν στὸ παρὸν καὶ ὁραματίζονται γιὰ τὸ μέλλον τους. Ὁ ἐπιστημονικὸς διάλογος εἶναι τὸ μεγαλύτερο σὲ δύναμη μέσο, ποὺ ἐξυπηρετεῖ ἀμοιβαίως καὶ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῶν δύο γειτονικῶν χωρῶν.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, καὶ παρὰ τὶς ἐγγενεῖς δυσκολίες ποὺ παρουσιάζει τὸ συγκεκριμένο ζήτημα στὸ ὁποῖο ἀποφασίστηκε ἡ ἐπιστημονική μας συνεργασία, τὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης παραμένει σταθερὰ καὶ μὲ συνέπεια προσηλωμένο στὶς ἀρχὲς ποὺ τέθηκαν μὲ τὴν εἰδικὴ συμφωνία γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων τὶς ὁποῖες ἀνέλαβε.

« Διατηρῶ τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ ἀνταπόκριση τῶν ὁμολόγων συνεργατῶν τοῦ Κέντρου Dujčev καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας θὰ συνεχιστεῖ στὸ πλαίσιο τῆς εἰλικρινοῦς ἐπιστημονικῆς συνεργασίας. Παραδίδοντας, λοιπόν, καὶ τὸ ἔργο αὐτὸ στὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸ κοινὸ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησή μου γιὰ τὸν μόχθο τῶν συντελεστῶν αὐτῆς τῆς διεπιστημονικῆς ἐρευνητικῆς προσπάθειας, οἱ ὁποῖοι συνυπογράφουν στὴν πράξη τὸ παρὸν ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας τους, καὶ ἐκφράζω τὴν εὐχὴ γιὰ τὴ συνέχιση τῆς ἐρευνητικῆς δραστηριότητάς τους.

Μάρτιος 1994

Καθηγητὴς Ἀντώνιος Τρακατέλλης
Πρύτανης τοῦ Ἀριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Συντομογραφίες βιβλίων, σειρῶν καὶ περιοδικῶν	11-13
Ἄλλες συντομογραφίες καὶ σύμβολα	15
Εἰσαγωγὴ	17-24
Κατάλογος τῶν χειρογράφων	27-133
Αὔξ. ἀρ. 1. D. gr. 21 (= Μονῆς Προδρόμου [Σερρῶν], ἀρ. Β 9)	29-32
2. D. gr. 158 (= Μονῆς Κοσίνιτσας [Δράμας], ἀρ. 11	32-39
3. D. gr. 371+397 (= Μονῆς Προδρόμου Σερρῶν, ἀρ. Γ 29)	40-42
4. D. gr. 253 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. 265)	42-52
5. D. gr. 156 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. 56)	52-66
6. D. gr. 144 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	67-69
7. D. gr. 211 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. 1)	69-74
8. D. gr. 354 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	75-78
9. D. gr. 46 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	78-81
10. D. gr. 319 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. ἀρ. 365)	81-82
11. D. gr. 198 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	83-84
12. D. gr. 275 (= Δημόσιας Βιβλιοθήκης Βραΐλας)	84-86
13. D. gr. 242 (= Μονῆς Προδρόμου (;), ἀρ. [;])	87-90
14. D. gr. 82 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. [;])	90-92
15. D. gr. 294 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. [;])	92-94
16. D. gr. 97 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. 131 [;]	94-95
17. D. gr. 286 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. [;])	95-96
18. D. gr. 345 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	97-99
19. D. gr. 284 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. 362)	99-119
20. D. gr. 88 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	119-120
21. D. gr. 302 (= Μονῆς Κοσίνιτσας, ἀρ. [;])	120-121
22. D. gr. 330 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. [;])	121-122
23. D. gr. 241 (= Μονῆς Προδρόμου, ἀρ. 123[;])	122-133
ΠΙΝΑΚΕΣ	135-168
Index	137-144
Εὑρετήριον	145-153

Σελ.

Πίνακας χρονολογημένων κωδίκων 153
Πίνακας τῶν ἀταύτιστων ἢ ἀνέκδοτων κειμένων 157-166
Πίνακας ἰδιωματικῶν, ξενικῶν ἢ σπάνιων λέξεων 166-168
Φωτογραφίες χειρογράφων 169

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΒΙΒΛΙΩΝ, ΣΕΙΡΩΝ, ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ*

Actes = Actes de la Table Ronde: «Principes et méthodes du catalogage des manuscrits grecs de la Collection du Centre Dujčev», Sofia 21-23 Août 1990, ἔκδ. Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, [Publications du programme de la coopération entre le Centre «Ivan Dujčev» de l'Université «Sv. Kliment Ohridski» de Sofia et l'Université Aristote de Thessalonique-1], Thessalonique 1992.

Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα = Βασίλη Ἀτσαλου, Τα χειρόγραφα της ιεράς μονής της Κοσίνιτσας (ἡ Εἰκοσιφοίνισσας) του Παγγαίου, [Δήμος Δράμας, Ιστορικό Αρχείο, Σειρά Δημοσιευμάτων, αρ. 1], Δράμα 1990.

Ἀποστολόπουλος-Μιχαηλάρης, ΝΣ = Δ. Γ. Ἀποστολοπούλου - Π.Δ. Μιχαηλάρη, Ἡ Νομικὴ Συναγωγὴ τοῦ Δοσιθέου. Μία πηγὴ καὶ ἕνα τεκμήριο, Α΄, [Ἐθνικὸ Ἵδρυμα Ἐρευνῶν, Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν, 35. Θεσμοὶ καὶ Ἰδεολογία στὴ νεοελληνικὴ κοινωνία], Ἀθήνα 1987.

Χριστοφόρος Δημητριάδης, Κατάλογος = Χριστοφόρου Δημητριάδου, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς παρὰ τὰς Σέρρας ἱερᾶς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἔκδ. Γερμανοῦ Σελευκείας ‹Στρινοπούλου›, *Νέος Ποιμὴν* 2 (1920) 193-208, 338-353· 3 (1921) 83-93, 325-334, 459-466, 717-726· 4 (1922) 40-49.

Briquet = Ch.-M. Briquet, Les filigranes, τόμ. 1-4, Leipzig ²1923 (ἡ φωτ. ἀνατ. Amsterdam 1975, δὲν εἶναι χρήσιμη στὴν πράξη).

BHG = Fr. Halkin, Bibliotheca Hagiographica Graeca, Bruxelles 1957 (φωτ. ἀνατ. 1986).

BT = Basilicorum Textus, ἔκδ. H. J. Scheltema, D. Holwerda, N. Van der Wal, Groningen 1953-1988.

BZ = Byzantinische Zeitschrift.

CJC = Corpus juris civilis, ἔκδ. Th. Mommsen - P. Krüger - R. Schoell - G. Kroll, τόμ. 1-3, Βερολίνο 1872-1895. (φωτ. ἀνατ. Dublin/Zürich 1970-1973).

CPG = Clavis patrum graecorum, ἔκδ. M. Geerard, τόμ. 1-4, Turnhout 1974-1983.

CFHB = Corpus Fontium Historiae Byzantinae.

* Συντομογραφοῦνται τὰ ἔργα ποὺ χρησιμοποιοῦνται συχνότερα στὸν κατάλογο. Ἐπιμέρους βιβλιογραφία παρατίθεται στὴν οἰκεία θέση.

Darrouzès, Notitiae = J. Darrouzès, Notitiae Episcopatuum Ecclesiae Constantinopolitanae, Paris 1981.

Darrouzès, Regestes = J. Darrouzès, Les regestes des actes du patriarcat de Constantinople, τόμ. I, τεῦχ. 5: Les regestes de 1310 à 1376, Paris 1977· 6: Les regestes de 1377 à 1410, Paris 1979.

Djurova-Stančev, Κατάλογος = A. Djurova-Kr. Stančev, Katalog za izložba Slavjanski, Grŭcki i Orientalski Rŭkopisi ot Sbirkata na Centŭra za Slavjano-Vizantijski proučvanija «Ivan Dujčev», Sofija 1988.

Dölger, Regesten = Fr. Dölger, Corpus der griechischen Urkunden des Mittelalters und der neueren Zeit, τόμ. 1-5, München-Berlin 1924-1965 (φωτ. ἀνατ. τόμ. 1-2, München-Berlin 1976, τόμ. 3, 2η ἔκδ. ἀπὸ τὸν P. Wirth, München 1977).

ΕΕΒΣ = Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν.

FM = Fontes Minores, ἐπιμ. D. Simon, Frankfurt, τόμ. 1 (1976), 2 (1977), 3 (1979), 4 (1981), 5 (1982), 6 (1984), 7 (1986), 8 (1988).

GGRR = C.E. Zachariae von Lingenthal, Geschichte des Griechisch-Römischen Rechts, Berlin ^{3}1892 (φωτ. ἀνατ. Aalen 1955).

Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων = Νομοκάνων Μανουὴλ νοταρίου τοῦ Μαλαξοῦ, τοῦ ἐκ Ναυπλίου τῆς Πελοποννήσου, μετενεχθεὶς εἰς λέξιν ἁπλῆν διὰ τὴν τῶν πολλῶν ὠφέλειαν, κριτικὴ ἔκδοσις ὑπὸ Δημ. Σ. Γκίνη καὶ Νικ. Ι. Πανταζοπούλου, *Νόμος*, Ἐπ. Ἐπετ. Τμ. Νομικῆς τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμ. 1 (1982), Θεσσαλονίκη 1985.

Goar, Euchologion = J. Goar, Euchologion sive Rituale Graecorum, Βενετία ^{2}1730, (φωτ. ἀνατ. Graz 1960).

Grumel, Regestes = V. Grumel, Les regestes des actes du patriarcat de Constantinople, τόμ. I, τεῦχ. 1: Les regestes de 381 à 715, Paris ^{2}1972.

Grumel/Darrouzès = V. Grumel-J. Darrouzès, Les regestes des actes du patriarcat de Constantinople, τόμ. I, τεύχ. 2 καὶ 3: Les regestes de 715 à 1206, Paris ^{2}1989.

Heawood, Watermarks = Ed. Heawood, Monumenta chartae papyraceae historiam illustrantia, I, Watermarks mainly of the 17th and 18th centuries, Hilversum (Holland) 1950.

D./J. Harlfinger, Wasserzeichen aus griechischen Handschriften, I, Berlin 1974, III, Berlin 1980.

Joannou = P.-P. Joannou, Discipline générale antique, I. 1: Les canons des Conciles Oecuméniques· I. 2: Les canons des Synodes Patriculiers· II: Les canons de Pères Grecs, [Pontifica Commissione per la Redazione del Codice di Diritto Canonico Orientale: Fonti, fasc. IX], Grottaferrata 1962-1963.

Lake = K. and S. Lake, Dated Greek Minuscule Manuscripts to the Year 1200, τόμ. 1-10 καὶ Πίνακες, Boston 1934-1945.

Λάμπρος, Ἐνθυμήσεις = Σπ. Λάμπρου, Ἐνθυμήσεων, ἤτοι χρονικῶν σημειωμάτων συλλογὴ πρώτη (ἀρ. 1-562), NE 7 (1910) 113-313.

Laurent, Regestes = V. Laurent, Les regestes des actes du patriarcat de Constantinople, τόμ. I, τεῦχ. 4: Les regestes de 1208 à 1309, Paris 1971.

Leunclavius, JGR = J. Leunclavius, Juris graecoromani tam canonici quam civilis..., editi cura M. Frehert, τόμ. 1-2, Frankfurt 1596, (φωτ. ἀνατ. London 1971).

Mošin - Traljić = Vl. Mošin - S. M. Traljić, Filigranes des XIIIe et XIVe siècles, τόμ. 1-2, Zagreb 1957.

NE = Νέος Ἑλληνομνήμων.

Nicolaev, Watermarks = Vsevolod Nikolaev, Watermarks of the Mediaeval Ottoman Documents in Bulgarian Libraries, [Ἔκδ. Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν], τόμ. I, Sofia 1954.

PG = J.-P. Migne, Patrologia graeca, τόμ. 1-161, Παρίσι 1857-1866.

Pavlov, Nomokanon = A. Pavlov, Nomokanon pri bol'som trebnike, Μόσχα ^{2}1897.

Pavlov, Sinodal'noe postanovlenie patriarha Sisinnija o nevenčanii vtorobračnyh, VV 2 (1895) 156-159.

Pavlov, Kanoničeskie otvety Nikity, mitropolita Iraklijskago (XI-XII veka) v ih pervonacal'nom vide i v pozdnejšej pererabotke Mattheja Vlastaria (XIVv.), VV 2 (1895) 167-176.

Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις = Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως, Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ φιλολογικῶν ἐρευνῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ, γενομένων κατὰ τὸ ἔτος 1885 διὰ τὴν «Μαυρογορδάτειον Βιβλιοθήκην». Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος (Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπή, παράρτημα τοῦ ΙΖ′ τόμου), Κωνσταντινούπολις 1886, σ. 3-64.

Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα = Γ. Κ. Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα τῆς Εἰκοσιφοινίσσης (κατάλογοι καὶ καταγραφὲς), [Σύλλογος πρὸς Διάδοσιν Ὠφελίμων Βιβλίων], Ἀθήνα 1991.

Πολίτης, Ἔκθεση καὶ ὑπόμνημα = Λ. Πολίτη, Ἔκθεση καὶ ὑπόμνημα γιὰ τὰ χειρόγραφα Σερρῶν, Ἑλληνικὰ 40 (1989) 357-379.

Ράλλης-Ποτλῆς = Γ. Α. Ράλλη-Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, τῶν τε ἁγίων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἱερῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἁγίων Πατέρων, τόμ. 1-6, Ἀθήνα 1852-1859, (φωτ. ἀνατ. Ἀθήνα 1966).

REB = Revue des Études Byzantines.

REG = Revue des Études Grecques.

Τρωιάνος, Νομοκάνων = Σπ. Ν. Τρωιάνου, Νομοκάνων «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον». Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 8 κῶδιξ τῆς Λίνδου, [Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ἀρχείου Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου», τόμ. 23 (1968) 38-53, 97-118, 162-176· 24 (1969) 35-55], Ἀθήνα 1969.

VV = Vizantijskij Vremennik.

Zachariae, Die Handbücher = K. E. Zachariae von Lingenthal, Die Handbücher des geistlichen Rechts aus den Zeiten des untergehenden byzantinischen Reiches, und der türkischen Herrschaft, Mémoires de l'Académie Impériale des Sciences

de St. Pétersbourg, VII, 28, 7, Ἁγία Πετρούπολη 1881, (φωτ. ἀνατ. στοῦ ἴδιου, Kleine Schriften, τόμ. 2, Leipzig 1973, σ. 15-59).
Ζέπων, JGR = Ἰωάν. καὶ Παν. Ζέπου, Jus graecoromanum, τόμ. 1-8, Ἀθήνα 1931, (φωτ. ἀνατ. Aalen 1962).

ΑΛΛΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

αἰ. = αἰώνας
ἀπόσπ. = ἀπόσπασμα
ἀρχ. = ἀρχή, -ές
ΕΚΔ. = ἔκδοση
ἔτ. = ἔτος
μεμβρ. = μεμβράνη, -νινος
μονόγρ. = μονόγραμμα
μονοκονδ. = μονοκονδυλιά
πρβλ. = σύγκρινε, παράβαλλε
πρμ. = παρόμοιος, -α, -ον
σ. = σελίδα
σ. 554, 23-556, 16 = σελ. 554, στίχος 23-σελ. 556, στίχος 16.
στ. = στήλη
στίχ. = στίχος
τέλ. = τέλος
τόμ. = τόμος
φ., φφ. = φύλλο, φύλλα
φωτ. ἀνατ. = φωτομηχανικὴ ἀνατύπωση
χαρτ. = χαρτί, χαρτῶος
χφ., χφφ. = χειρόγραφο, -φα
alt. post. m. = altera posteriori manu
cf. = πρβλ.
des. = desinit
in m. (in marg.) = in margine
inc. = incipit
infr. lin. = ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς τῆς γραφῆς
post. m. = μεταγενέστερο χέρι
supr. lin. = πάνω ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῆς γραφῆς
« » = ἐπὶ λέξει κείμενο τῶν χφφ.
‹ › = προσθῆκες δικές μας
[ ] = ἐπεξηγηματικὲς προσθῆκες ἢ συμπληρωματικὲς
( ) = ἀνάλυση βραχυγραφιῶν τῶν κειμένων τῶν χφφ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἀποκάλυψη ὅτι πολλὰ χειρόγραφα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴ Μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Ἀχειροποιήτου τοῦ Παγγαίου, τῆς ἐπονομαζομένης Κοσίνιτζας, Κοσίνιτσας ἢ Εἰκοσιφοίνισσας[1], καὶ τὴ Μονὴ Τιμίου Προδρόμου τοῦ ὄρους Μενοίκειον, κοντὰ στὶς Σέρρες[2] βρίσκονται στὸ Κέντρο Dujčev, ἡ ὁποία ἔγινε στὴ Διεθνὴ Ἐπιστημονικὴ Συνάντηση τῆς Σόφιας, τὸν Αὔγουστο τοῦ 1990[3], ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ γεγονότα στὸ χῶρο τῆς εἰδικῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων. Οἱ προσπάθειες ὅμως γιὰ τὴν ἔρευνα τῶν χειρογράφων αὐτῶν εἶχαν ἀρχίσει ἐνωρίτερα.

Μὲ τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης, ὅπως εἶναι γνωστό, εἶχε ἀσχοληθεῖ παλαιότερα ὁ Ἀθαν. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς[4]. Σ' αὐτὸν ὀφείλεται τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν πληροφοριῶν ποὺ διαθέταμε ὡς τὴν ἐπανεύρεση τῶν χειρογράφων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὴν ἔρευνα τῶν χειρογράφων τῆς Μονῆς Προδρόμου προώθησαν οἱ ἐργασίες τῶν Μηνᾶ Μηνωίδη[5], Πέτρου Παπαγεωργίου[6] καὶ κυρίως τοῦ Χριστοφόρου Δημητριάδη[7], στοὺς ὁποίους χρωστοῦμε τὴν καλύτερη γνώση τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ μοναστηριοῦ. Ἀκολούθησαν οἱ ἔρευνες τῶν C. R. Gregory[8], Κ. Ζησίου[9] καὶ Εὐ. Στράτη[10]. Μετὰ τὸ 1917, ὅταν ὑπὸ τὶς γνωστὲς ἱστορικὲς συνθῆκες τὰ χειρόγραφα μεταφέρθηκαν στὴ Βουλγαρία[11], ὁ Vladimir Siš, πρωτεργάτης τοῦ σχεδίου, ἀσχολήθηκε ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν περιγραφὴ ὅλων τῶν χειρογράφων ποὺ συγκεντρώθηκαν στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν στὴ Σόφια καὶ ἀπὸ τὸ 1918 ἕως τὸ 1923, ὅπως μποροῦμε σήμερα νὰ γνωρίζουμε, ἑτοίμασε ἕναν γενικὸ περιγραφικὸ κατάλογο αὐτῶν τῶν χειρογράφων, ὁ ὁποῖος σώθηκε, ἂν καὶ ὄχι πλήρης, χειρόγραφος στὸ Ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου Σλαβο-Βυζαντινῶν Σπουδῶν «Ivan Dujčev», χωρὶς νὰ δεῖ, γιὰ ἄγνωστους λόγους, ποτὲ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας. Στὸν κατάλογο αὐτό, τὴν ἔρευνα τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε ἕνας ἀπὸ τοὺς συνεργάτες τοῦ παρόντος καταλόγου (Β. Κατσαρός), ὁ Vl. Siš ἀρκέστηκε νὰ περιγράψει τὸ περιεχόμενο τῶν χειρογράφων, ἄλλοτε δίνοντας ἀρχοτέλειες τῶν κειμένων καὶ ἄλλοτε συνοπτικότατες περιγραφές, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῶν ἀπαιτήσεων τῆς παλαιογραφικῆς ἔρευνας τῆς ἐποχῆς του. Ὁ κατάλογος τοῦ Siš δὲν κατέστη δυνατὸ νὰ χρησιμοποιηθεῖ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἔρευνας τῶν χειρογράφων ποὺ περιλαμβάνονται σ' αὐτὸ τὸ ἔργο. Ἀκολούθησε ἡ ἔρευνα τοῦ A. Ehrhard, ὁ ὁποῖος ἐξέτασε χειρόγραφα τόσο κατὰ τὸ 1918 στὴ Σόφια ὅσο καὶ ἀργότερα, ὅταν ὁρισμένα ἐπιστράφηκαν στὴν Ἑλλάδα καὶ κατατέθηκαν στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη[12].

Στὸ διάστημα ποὺ μεσολάβησε ἀπὸ τὸ 1923 ἕως τὸ 1990, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ

δηλ. ποὺ ἐπιστράφηκε ἕνα μέρος τῶν χειρογράφων στὴν Ἑλλάδα ὡς τὴν πραγματοποίηση τῆς Διεθνοῦς Συνάντησης στὴ Σόφια, δημοσιεύτηκαν σποραδικὰ ὁρισμένες σχετικὲς μὲ τὰ χειρόγραφα αὐτὰ ἐργασίες, ἰδιαίτερα κατὰ τὴν τελευταία εἰκοσιπενταετία, μὲ πλέον πρόσφατες τὶς ἐργασίες τοῦ Β. Ἄτσαλου καὶ τοῦ Γ. Κ. Παπάζογλου[13], ὅπου συνοψίζονται ὅλα τὰ δεδομένα γιὰ τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης μὲ βάση κυρίως τὶς πληροφορίες ποὺ μᾶς παρέδωσε ἰδίως ὁ Ἀθαν. Παπαδόπουλος-Κεραμεὺς καὶ ἄλλοι παλαιότεροι ἐρευνητές. Ἡ δημοσίευση ἐπίσης τοῦ Α′ μέρους τοῦ συμπληρωματικοῦ καταλόγου τῶν Ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν Λίνο Πολίτη μὲ τὴ συνεργασία τῆς Μαρίας Πολίτη[14] ἦλθε νὰ συμπληρώσει τὰ κενὰ τῶν γνώσεών μας γιὰ τὰ χειρόγραφα, κυρίως αὐτὰ τῆς Μονῆς Προδρόμου.

Στὴ Συλλογὴ τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Κέντρου Dujčev περιλαμβάνονται 23 χειρόγραφα νομικοῦ περιεχομένου, ποὺ προέρχονται σχεδὸν ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὶς δύο προαναφερόμενες μονές.

Στὸ πλαίσιο τοῦ κοινοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος ἔγινε μιὰ πρώτη γενικὴ παρουσίαση τῶν νομικῶν χειρογράφων τῆς Συλλογῆς ἀπὸ τὸν Βασίλη Κατσαρὸ στὴν Ἐπιστημονικὴ Συνάντηση τῆς Σόφιας[15], ἀπ' ὅπου καὶ παρατίθεται ὁ συνοπτικὸς πίνακας ἀντιστοιχίας τῶν χειρογράφων αὐτῶν (βλ. σ. 23). Ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ χειρόγραφα (τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τῆς Συλλογῆς) δὲν συμπεριλαμβάνεται στὸν κατάλογό μας, γιατὶ τὸ κύριο περιεχόμενό του ἐμπίπτει σὲ ἄλλη κατηγορία καὶ συνεπῶς θὰ περιληφθεῖ σὲ ἄλλον εἰδολογικὸ περιγραφικὸ κατάλογο, ἀφοῦ στὸν γενικότερο προγραμματισμὸ γιὰ τὴν ἀναλυτικὴ καταλογογράφηση τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς «Συλλογῆς Dujčev» ἐπιλέχτηκε ὁ διαχωρισμὸς αὐτός. Ἡ ὁμαδοποίηση αὐτὴ προέβαλε καὶ ὁρισμένα ζητήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν ταξινόμηση τῶν χειρογράφων. Ἔτσι δὲν προτιμήσαμε τὴν ἀριθμητικὴ κατάταξη τῶν χειρογράφων ὅπως ἐμφανίζεται στὴ «Συλλογὴ Dujčev», ἀλλὰ ἐπιλέξαμε τὴ χρονολογική τους κατάταξη, ἀπ' ὅπου προκύπτει καὶ ἡ θεματολογικὴ ἀξιολόγηση τοῦ ὑλικοῦ. Στὶς περιπτώσεις ὅμως αὐτές, ὅταν δηλ. ἔχουμε χειρόγραφα μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενο, τότε τηρεῖται ἡ χρονολογικὴ ἀκολουθία τῶν ὁμοειδῶν χειρογράφων. Γιὰ νὰ μὴ διαταραχτεῖ ἡ συνέχεια στὴ σταθερὴ ἀρίθμηση τῆς «Συλλογῆς Dujčev» παραθέτουμε καὶ τὴν ἀρίθμηση αὐτή. Τὸ ζήτημα τῆς προέλευσης τῶν χειρογράφων ἀντιμετωπίζεται στὴν ἑνότητα «ἱστορία», ὅπου γίνεται καὶ ἡ διασύνδεσή τους μὲ τὴν προγενέστερη βιβλιογραφία.

Ὡς πρὸς τὴ μέθοδο καταλογογράφησης, ἀκολουθοῦμε τοὺς τρόπους τῶν πιὸ σημαντικῶν σύγχρονων καταλόγων ἑλληνικῶν χειρογράφων τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν βιβλιοθηκῶν, χωρὶς νὰ υἱοθετοῦμε ἀποκλειστικὰ κάποιο πρότυπο. Τὸ σημαντικότερο σημεῖο γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ δικοῦ μας τρόπου περιγραφῆς ἦταν ἡ προσήλωσή μας στὴ χρησιμότητα αὐτοῦ τοῦ καταλόγου στοὺς εἰδικοὺς μελετητές, χωρὶς νὰ παραγνωρίζουμε καὶ τὶς ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης παλαιογραφικῆς καὶ κωδικολογικῆς ἔρευνας. Ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας μας προσδοκοῦμε ὅτι θὰ ἐκτιμηθοῦν οἱ βασικοί μας στόχοι. Προσπαθήσαμε, ὡστόσο, νὰ δώσουμε μιὰ

καθαρὴ εἰκόνα, τόσο γιὰ τὸ περιεχόμενο τῶν χειρογράφων, ὅσα καὶ γιὰ τὴ γενική τους κατάσταση.

Στὴν περιγραφὴ τοῦ κάθε χειρογράφου προτάσσονται τὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικά, σύμφωνα μὲ τὰ καθιερωμένα, καὶ ἀκολουθεῖ ἡ καταγραφὴ τοῦ περιεχομένου. Ἡ δήλωση τοῦ περιεχομένου παρέχεται καὶ στὴ λατινικὴ γλώσσα, γιατὶ θεωρήσαμε ὅτι αὐτὴ συνδέεται καὶ μὲ τὴ νομικὴ ἐπιστήμη, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι χρήσιμη καὶ σὲ ἄλλες θεματικὲς κατηγορίες περιεχομένου. Ὅταν τὸ περιεχόμενο εἶναι δημοσιευμένο, τότε σημειώνεται ἡ ἀντιστοιχία μὲ τὴν ἔκδοση (σελ. + στίχ.). Σὲ περίπτωση ποὺ διαθέτουμε καὶ ἄλλες πληροφορίες γιὰ τὸ κείμενο, ὅπως π.χ. συμβαίνει μὲ τὰ αὐτοκρατορικὰ ἢ τὰ πατριαρχικὰ ἔγγραφα, παραπέμπουμε στὶς σχετικὲς ἐργασίες ποὺ ἀναφέρονται σ' αὐτὰ μὲ τὴν ἔνδειξη:*«Βλ. καί»*.

Γιὰ τὴν ταύτιση τῶν κειμένων παραπέμπουμε στὶς εὔχρηστες καὶ πιὸ κοινὲς ἐκδόσεις, ἀλλὰ καὶ σὲ νεότερες κριτικὲς ἐκδόσεις, ὅταν ὑπάρχουν. Γιὰ κείμενα λιγότερο γνωστὰ ἢ δυσκολοταύτιστα (καὶ κατὰ τὴ γνώμη μας ἀνέκδοτα) δηλώνουμε τὶς ἀρχοτέλειες αὐτῶν τῶν κειμένων.

Γιὰ τὰ παλαιογραφικὰ καὶ κωδικολογικὰ στοιχεῖα ἡ περιγραφὴ μας βασίζεται λίγο ὡς πολὺ στὰ γνωστὰ πρότυπα. Ἡ ἀρίθμηση τῶν τετραδίων ἀκολουθεῖ τὸ σύστημα ποὺ ἐφαρμόστηκε στὴν καταλογογράφηση τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης (σύστημα Hunger)[16].

Τὰ ὑδατόσημα ποὺ πλησιάζουν στὴ μορφὴ ἀναλόγων δημοσιευμένων ὑδατοσήμων δηλώνονται μὲ τὴν ἔνδειξη «πρμ. = παρόμοιας ‹μορφῆς›». Ὅσα δὲν μπορέσαμε νὰ ταυτίσουμε -κυρίως μεταγενεστέρων χφφ- δηλώνονται ὡς «ἀταύτιστα».

Ἂν καὶ φροντίσαμε μὲ τοὺς φωτογραφικοὺς πίνακες ποὺ παραθέτουμε στὸ τέλος τοῦ βιβλίου νὰ δείξουμε τὴ μορφὴ τῆς γραφῆς, δηλώνουμε μὲ λίγες λέξεις περιγραφικὰ τὰ χαρακτηριστικά της. Γιὰ τὰ χειρόγραφα τῆς βυζαντινῆς περιόδου ἀναγνωρίζονται εὔκολα διαφοροποιήσεις τῶν τύπων. Στὰ μεταβυζαντινὰ χειρόγραφα κυριαρχοῦν οἱ «μοναστηριακοὶ τύποι» γραφῆς· ἡ λεγόμενη γενικὰ «ἁγιορειτικοῦ τύπου» γραφή.

Στὸ τμῆμα τῆς παράθεσης τῶν διαφόρων «σημειωμάτων» προτιμήσαμε τὴν κατάταξή τους, ὅπως αὐτὰ ἐμφανίζονται στὰ χειρόγραφα. Ἡ διάκρισή τους σὲ κτητορικά, βιβλιογραφικὰ κλπ. καὶ ἡ ἀξιολόγησή τους ἀνάλογα μὲ τὴ σπουδαιότητά τους ἐπαφίεται στὴν ἀναγνώριση τῶν ἐνδιαφερομένων μελετητῶν.

Γιὰ τὴ διακόσμηση τῶν χειρογράφων γίνεται ἁπλὴ μόνο μνεία, ἐνῶ μεγαλύτερη σημασία δίνουμε στὴν περιγραφὴ τῶν σταχώσεων, ἐπειδὴ ἡ στάχωση συμβάλλει καὶ στὰ ζητήματα προέλευσής τους: τὸν ἐντοπισμὸ τῶν ἐργαστηρίων ὅπου σταχώθηκαν τὰ χειρόγραφα.

Γιὰ τὴν ἱστορία τῶν χειρογράφων ἀναφέρεται ἡ Μονὴ ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχονται ἢ (σὲ μία καὶ μόνο περίπτωση) ἡ συγκεκριμένη βιβλιοθήκη ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται τὸ χειρόγραφο. Ἀναγράφεται ἐπίσης ἡ ἀρίθμηση τῶν χειρογράφων καὶ ἡ κατάταξή τους στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς Σόφιας, μὲ βάση τὰ στοιχεῖα ποὺ γνωρίζουμε ὡς σήμερα γιὰ τὶς ἀριθμήσεις αὐτές.

Ἔπονται ἐλάχιστες λέξεις γιὰ τὴ σημερινὴ κατάσταση τῶν χειρογράφων.

Στὴ βιβλιογραφία ἀναγράφονται οἱ σχετικὲς «πρωτογενεῖς» μελέτες γιὰ τὰ χειρόγραφα. Παραπέμπουμε στὴν πρόσφατη βιβλιογραφία στὶς περιπτώσεις ἐκεῖνες ὅπου προστίθενται κάποια στοιχεῖα γιὰ τὰ χειρόγραφα.

Στὶς περιπτώσεις ποὺ λείπει ἐντελῶς σχετικὴ βιβλιογραφία, ἀναγράφεται μόνο ἡ μνεία τῆς πρώτης δημοσιευμένης ἀναφορᾶς τῶν χειρογράφων.

Τὸν κατάλογο συμπληρώνουν δύο ἀναλυτικὰ εὑρετήρια τῶν περιεχομένων του, στὴ λατινικὴ καὶ τὴν ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ ἕπεται πίνακας τῶν ἀταύτιστων ἢ ἀνέκδοτων κειμένων.

Τέλος, τὸ φωτογραφικὸ ὑλικὸ ποὺ συνοδεύει τὸ κείμενο ἀναπτύσσεται μὲ διπλομορφία· στὴν verso πλευρὰ παρατίθεται τμῆμα τοῦ φύλλου κάθε χειρογράφου μὲ φυσικὸ μέγεθος τῆς γραφῆς καὶ στὴν ἀπέναντι recto σελίδα εἰκονίζεται ὁλόκληρη ἡ ἐπιφάνεια τοῦ συγκεκριμένου φύλλου.

Ἡ ἐπιστημονικὴ συνεργασία τῶν συντακτῶν αὐτοῦ τοῦ καταλόγου ὁριστικοποιήθηκε, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τῆς Διεύθυνσης τοῦ Ἐρευνητικοῦ Κέντρου «Ivan Dujčev», τὸ καλοκαίρι τοῦ 1990 καὶ γνωστοποιήθηκε ἤδη στὴ Διεθνὴ Ἐπιστημονικὴ Συνάντηση τῆς Σόφιας (21-23 Αὐγ. 1990). Προηγήθηκε μιὰ ἐξονυχιστικὴ καταγραφὴ τοῦ ὑλικοῦ τῶν χειρογράφων. Στὴ συνέχεια ἕνας ἀπὸ τοὺς συντάκτες, ὁ D. Getov, ἐργάστηκε γιὰ τὴν ταύτιση τῶν δυσκολοταύτιστων κειμένων τῶν βυζαντινῶν χειρογράφων μὲ ἀποκλειστικὴ εὐθύνη σ' αὐτὸν τὸν τομέα, ἐργασία ποὺ ἀποτέλεσε ἀργότερα ἀντικείμενο φροντίδας, ἐλέγχου καὶ συμπληρώσεων ἀπὸ ὅλους τοὺς συντάκτες στὰ ὅρια τῆς συνευθύνης τους. Στὴν προσπάθειά του αὐτὴ συνέβαλε ἡ δυνατότητα ποὺ εἶχε νὰ παραμείνει καὶ νὰ ἐργαστεῖ στὴ Φραγκφούρτη μὲ ὑποτροφία ποὺ τοῦ χορήγησε τὸ Institut für Europäische Rechtsgeschichte, ὅπου οἱ εὐκολίες ποὺ τοῦ παρασχέθηκαν κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονή του ἦταν ἀφ' ἑνὸς ἡ χρησιμοποίηση τῆς πλούσιας εἰδικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ προσωπικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ εἰδικευμένο προσωπικὸ καὶ ἰδιαίτερα μὲ τοὺς συναδέλφους L. Burgmann καὶ A. Schminck πάνω σὲ προβλήματα κειμένων ποὺ παρουσίαζαν ἰδιαίτερες δυσκολίες· καὶ οἱ τρεῖς συντάκτες τοῦ καταλόγου ἐκφράζουμε καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ τὶς εὐχαριστίες μας. Εὐχαριστοῦμε ἀκόμη καὶ τοὺς J. P. Gumbert, Τάσο Καραναστάση, Αἰμ. Μαυρουδῆ, Εὐαγγελία Μπαλτᾶ, Μαρία Πολίτη, Δημοσθ. Στρατηγόπουλο, ποὺ μᾶς βοήθησαν στὴν ἔρευνα σχετικῆς βιβλιογραφίας ἢ μᾶς πρόσφεραν ἄλλη πρακτικὴ βοήθεια (προμήθεια βιβλίων καὶ φωτοτυπημένων ἐργασιῶν) καὶ τὸν Νικ. Μπονόβα ποὺ ἔκανε τὰ σχέδια τῶν χαρακώσεων.

Εὐχαριστίες ὀφείλουμε καὶ σὲ ἄλλους συντελεστὲς γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τῆς προσπάθειάς μας. Πρῶτα-πρῶτα στὴ Διεύθυνση τοῦ Κέντρου Dujčev ποὺ μᾶς ἐμπιστεύτηκε τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ διεκπεραίωση τοῦ ἔργου· στὴν καθηγ. A. Djurova ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου, ποὺ φιλόξενα καὶ πρόθυμα ἀνταποκρίθηκε σὲ κάθε δυνατὴ ἐξυπηρέτηση. Ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ πλευρὰ ὀφείλουμε νὰ ἐκφράσουμε ἀνάλογες εὐχαριστίες στὸ Τμῆμα Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς

Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ στὰ πρόσωπα τῶν Προέδρων Γ. Μ. Παράσογλου καὶ Θεοδοσίας Παυλίδου ὅλους τοὺς συναδέλφους, ποὺ προώθησαν τὸ πρόγραμμα ἐπιστημονικῆς συνεργασίας μας μὲ τὸ Κέντρο Dujčev καὶ τὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης στὸν ὁμότιμο καθηγ. Β. Ἄτσαλο γιὰ τὴν πρόθυμη συνδρομή του κάθε φορὰ ποὺ τοῦ ζητούσαμε τὴ γνώμη του. Ἰδιαίτερα θέλουμε νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν τ. Πρύτανη, καθηγ. Ἀντώνιο Τρακατέλλη, ποὺ ἀγκάλιασε μὲ ξεχωριστὴ εὐαισθησία τὸ πρόγραμμα καὶ προώθησε τὴ σειρὰ ἐκδόσεων διεπιστημονικῆς συνεργασίας τῶν Πανεπιστημίων Σόφιας καὶ Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ τὸν Πρύτανη καθηγ. Ἀντώνιο Μάντη γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἔκδοσης.

Παραδίδοντας στὸ ἐπιστημονικὸ κοινὸ τὸ ἔργο αὐτὸ οἱ συντάκτες του ἐκφράζουν τὴν εὐχὴ νὰ συνεχιστεῖ τὸ ἐποικοδομητικὸ ἔργο τῆς ἐπιστημονικῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στὶς δύο γειτονικὲς χῶρες, ἔτσι ὥστε μέσα ἀπὸ τὸν εἰλικρινὴ διάλογο νὰ προκύψει ἡ ἀμοιβαία κατανόηση γιὰ ὅσα δυσάρεστα κατὰ τὴν ἱστορικὴ διαδρομή τους ἐμφιλοχώρησαν στὶς σχέσεις τους καὶ νὰ θεμελιωθεῖ ἡ ἀπὸ κοινοῦ συνεργασία, ποὺ θὰ ἐπιτρέψει τὴν εἰρηνικὴ συμβίωση τῶν ὁμοδόξων λαῶν τους.

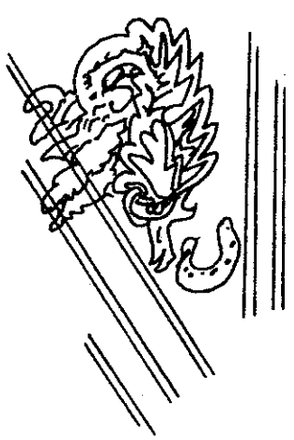
1. Βλ. Ἀπόστολου Ἀθ. Γλαβίνα, Το μοναστήρι της Εικοσιφοίνισσας (Ἱστορία-Ἔγγραφα-Βιβλιογραφία), *Ἐπιστ. Ἐπετ. Θεολ. Σχολῆς Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, [Νέα σειρά, Τμῆμα Θεολογίας τόμος 2, Ἀνάτυπο], Θεσσαλονίκη 1994, σσ. 1-111, ὅπου καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία.
2. Βιβλιογραφία γιὰ τὴ Μονὴ βλ. Βασίλη Κατσαροῦ-Χαράλαμπου Παπαστάθη, Ὁ «Νέος Μέγας Κώδηξ» τῆς μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρῶν. Πρόδρομη ἀνακοίνωση, Σερραϊκὰ Ἀνάλεκτα [Ἐπετηρίδα του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Σερρών], τόμ. Α', Σέρρες 1992, σ. 209-212.
3. Βλ. *Actes* (πλήρη ἀνάπτυξη τῶν τίτλων τῶν ἔργων, ποὺ σημειώνονται ἐδῶ βραχυγραφικά, βλ. στὶς Συντομογραφίες σελ. 11-14 ἐδῶ), passim.
4. Βλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 3-64.
5. Βλ. Γ. Παπάζογλου, Ὁ Μηνωίδης Μηνᾶς καὶ ἕνας κατάλογος χειρογράφων τῆς μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου Σερρῶν, *Παρνασσὸς* 33 (1991) 65-79.
7. Βλ. Χριστοφόρου Δημητριάδου, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς παρὰ τὰς Σέρρας ἱερᾶς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἔκδ. Γερμανοῦ Σελευκείας (=Στρινοπούλου), *Νέος Ποιμὴν* 2 (1920) 193-208, 338-353· 3 (1921) 83-93, 325-334, 459-466, 717-726· 4 (1922) 40-49.
8. Βλ. C. R. Gregory, Textkritik des neuen Testament, τόμ. I-III, Leipzig 1900, 1902, 1909 (φωτ. ἀνατ. Leipzig 1976), passim.
9. Βλ. Κ. Ζησίου, Ἔρευνα καὶ μελέτη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ χριστιανικῶν μνημείων, *ΠΑΕ* 1913, Ἀθῆναι 1914, σ. 160-183 (=Μακεδονίας χριστιανικὰ μνημεῖα. Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1913 τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, Ἀθῆναι 1914, σ. 1-132).
10. Βλ. Εὐαγγέλου Στράτη, Ἱστορία τῆς πόλεως Σερρῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ δρᾶσις τῆς ἐν αὐτῇ ἑλληνικῆς κοινότητος κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν αἰῶνας, Κωνσταντινούπολις 1909, σ. 5-6, 56-59, 73-79.

11. Βλ. Β. Ἀτσαλου, Τα χειρόγραφα, σ. 21-27.
12. Βλ. A. Ehrhard, Überlieferung und Bestand der hagiographischen und homiletischen Literatur der griechischen Kirche, τόμ. I-III, Leipzig 1937, 1952, passim. Ἀκριβεῖς ἀναφορὲς γιὰ τὰ χφφ. Δράμας καὶ Σερρῶν, βλ. στὸ εὑρετήριο τῆς Lydia Perria, I manoscritti citati da Albert Ehrhard, [Testi e Studi Bizantino-Neoellenici, IV], Roma 1979, σ. 62-63 καὶ 125-126.
13. Βλ. Β. Ἀτσαλου, Τα χειρόγραφα, Δράμα 1990. Γ. Κ. Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα, Ἀθήνα 1991 [Πρβλ. καὶ *Ἱστορικογεωγραφικὰ* 3 (1991) 319-323].
14. Λίνου Πολίτη μὲ τὴ συνεργασία Μαρίας Λ. Πολίτη, Κατάλογος χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος (ἀρ. 1857-2.500), [Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 54], Ἀθῆναι 1991, σ. κβ'-κγ' καὶ σ. 389 κ.ἑ.
15. Βλ. V. Katsaros, Le catalogage des manuscrits grecs de la collection du Centre «Ivan Dujčev» et les manuscrits juridiques, *Actes*, σ. 77-84.
16. Βλ. H. Hunger-O. Kresten, Katalog der griechischen Handsriften der Österreichisen Nationalbibliothek, Teil 2. Codices juridici, codices medicini, Wien 1969.

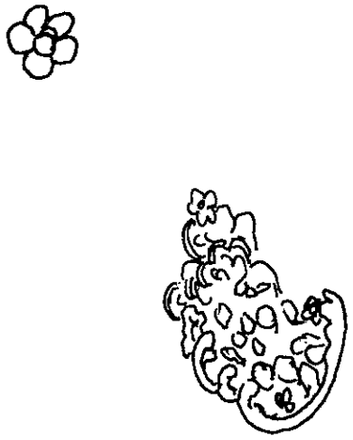
LES MANUSCRITS JURIDIQUES

No du Centre Dujčev	Catégories	Quantité	No du Centre Dujčev	I. TEXTES JURIDIQUES (PÉRIODE BYZANTINE)			
				Contenu	Matériel	Date	Identification
8 = V.		1	397/371	Collection canonique	parch.	13e s.	St. J. Prodrome Γ 29
21 = I.		2	21	» (Nomocan. XIV titulorum)	parch.	13e s.	» B 9
46 = V.		3	158	» (cum commentario Zonarae)	parch.	13e s.	Kosinitza 11
82 = III.		4	253	Synopsis Minor	pap.	14e s.	Kosinitza 265
88 = IV.		5	156	Harmenopoulos (Hexabiblos)	pap.	15e s.	Kosinitza 56
97 = III.		6	144	Blastarès (Syntagma)	pap.	16e s.	Kosinitza
144 = I. 156 = I. 158 = I.		7	211	«Ἐκ τοῦ Μεγάλου Νομίμου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας»	pap.	1686	Kosinitza 1
198 = II.				II. TRADUCTIONS du «SYNTAGMA» de «BLASTARÈS»			
211 = I.		8	198	Kounalis Kritopoulos	pap.	16e s.	Kosinitza
241 = II.		9	241	Νομικὸν κανονικὸν	pap.	17e s.	St. J. Prodrome
242 = III.				III. NOMOCANON de MANOUIL MALAXOS			
253 = I.		10	82	Manouil Malaxos	pap.	1781	St. J. Prodrome
275 = III.		11	97	» »	pap.	18e s.	St. J. Prodrome
284 = IV.		12	242	» »	pap.	18e s.	Kosinitza 293
286 = III.		13	275	» »	pap.	18e s.	Kosinitza
294 = III.		14	286	» »	pap.	18e s.	St. J. Prodrome
302 = IV.		15	294	» »	pap.	18e s.	St. J. Prodrome
319 = V.		16	345	» »	pap.	19e s.	St. J. Prodrome
330 = IV.				IV. NOMOCANON de JEAN LE CRÉTOIS ou ΚΡΗΤΙΚΟΣ			
354 = V.		17	284	Jean le Crétois ou Κρητικὸς	pap.	1786	Kosinitza 362
371 = I.		18	88	» »	pap.	1788	Kosinitza (309)
397 = I.		19	302	» »	pap.	18e s.	Kosinitza
		20	330	» »	pap.	19e s.	Kosinitza
				V. MANUELS DU CONFESSEUR			
		21	46	«Ἐξομολογητάριον»	pap.	16e s.	Kosinitza
		22	354	»	pap.	1562	Kosinitza 229
		23	319	»	pap.	1652	Kosinitza 365 (274)
		24	8	» ff. 77-138^{v}	pap.	16e s.	Kosinitza
		25	345	» ff. 117-199	pap.	19e s.	St. J. Prodrome

(Πρβλ. V. Katsaros, Actes, σ. 83).

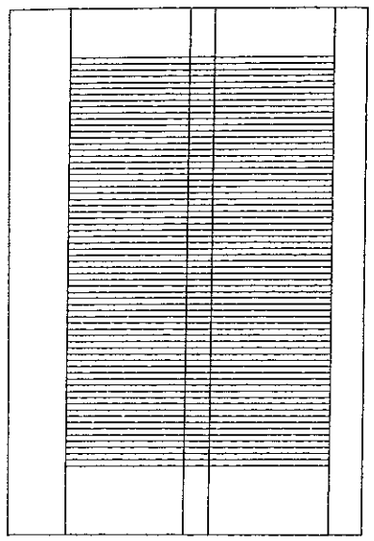

Εἰκ. 1

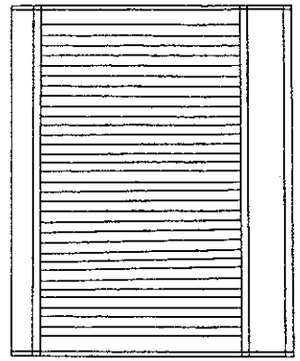

Εἰκ. 2

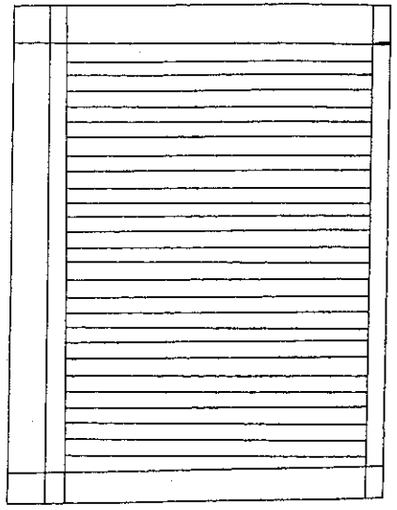
Εἰκ. 1, 2. Φυτικὰ κοσμήματα στὴ δερμάτινη στάχωση τοῦ χφ 7 = D. 211 (K1).

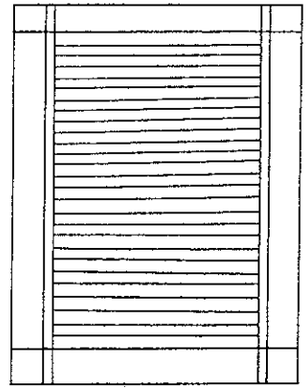
α) Χφ. 7 = D. 211 (K1)

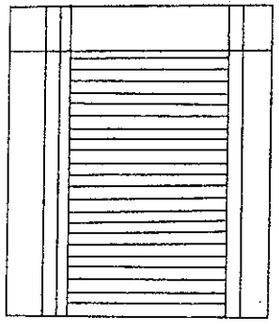
γ) Χφ. 1 = D. 21 (PB 29)

β) Χφ. 2 = D. 158 (K11)

δ) Χφ. 3 = D. 371 + 397 (PΓ 29)

ε) Χφ. 6 = D. 144 (K-)

Εἰκ. 3. Δείγματα χαρακώσεων χειρογράφων.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

1. D. gr. **21.** - τέλ. 12ου - ἀρχ. 13ου αἰ. -φφ. I, 181, I. - μεμβρ. - 280x210 (210x14). - στ. 1. - στίχ. 33. (Βλ. πίν. 1).

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA)

1. 1: Ἀποστολικές Διαταγές (ἀπόσπ. *inc. mut.*) [Constitutiones Apostolorum VIII. 44.4 - 46.1]
(ΕΚΔ.: Funk F.X., Didascalia et constitutiones Apostolorum, τόμ. I, Paderbornae 1905, [ἀνατ. Torino 1979], σ. 554, 23-556,16).

2. 1-2ᵛ: Πρόλογος Συναγωγῆς ν′ τίτλων [Prologus Synagogae L titulorum]
(ΕΚΔ.: Beneševič V., Ioannis Scholastici Synagoga L titulorum, München 1937, σ. 3-7).

3. 2ᵛ-60: Νομοκάνων εἰς ιδ′ τίτλους χωρὶς σχόλια [Nomocanon XIV titulorum sine scholiis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, I. 5-335).
2ᵛ-4ᵛ: Πρόλογος
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, I. 5-7, 27· 9,6-8).
5-11: Πίναξ τοῦ Νομοκάνονος εἰς ιδ′ τίτλους
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, I. 13-29).
11-60: Νομοκάνων εἰς ιδ′ τίτλους
Τίτ. α′ (11), β′ (16ᵛ), γ′ (22), δ′ (23ᵛ), ε′ (25), ϛ′ (25ᵛ), ζ′ (26), η′ (27), θ′ (30ᵛ), ι′ (43ᵛ), ια′ (46), ιβ′ (49ᵛ), ιγ′ (52ᵛ), ιδ′ (60).

Σχόλια in m. ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι
(ΕΚΔ.: Beneševič V., Kanoničeskij Sbornik XIV titulov so vtoroi četverti VII veka do 863 god., St. Petersburg 1905, σ. 145-148, ἀριθ. 1, 2, 5-10, 12, 15, 18, 19, 21).

4. 60ᵛ-65: Κανόνες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων [Canones Apostolorum]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 9-52).

5. 65-67ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ α′ Συνόδου [Canones concilii Nicaeni I]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 23-41).

6. 67ᵛ-69ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνόδου [Canones synodi Ancyranae]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 56-73).

7. 69ᵛ-78: Κανόνες τῆς ἐν Καισαρείᾳ Συνόδου [Canones synodi Neocaesarensis]

(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 75-82).

8. 84-85^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου
70^{r-v}: [Canones synodi Laodicensis]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 130-135), (βλ. πίν. 1).

9. 70^{v}-72^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει α′ Συνόδου [Canones concilii Constantinopolitani I]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 45-54).

10. 72^{v}-75^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου [Canones concilii Ephesini]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 57-65).

11. 75-77^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου
86-87: [Canones concilii Chalcedonensis]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 69-97).

12. 78^{v}-80^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Γάγγρᾳ Συνόδου [Canones synodi Gangrensis]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 85-99).

13. 80^{v}-84: Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου [Canones synodi Antiochenae]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 103-126).

14. 87-91^{v}: Κανόνες τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου [Canones synodi Sardicensis]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 159-188).

15. 91^{v}-130: Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου (ἔτ. 419) [Canones synodi Carthaginiensis anno 419]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 197-436).

16. 130-131: Κανών τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου [Canon synodi Constantinopolitanae anno 394]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 438-444).

17. 131-149: Κανόνες τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου [Canones concilii Trullani]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 101-241).

18. 149-152^{v}: Ὑπογραφές ἐπισκόπων τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου [Subscriptiones concilii Trullani]
(ΕΚΔ.: Ohme H., Das Concilium Quinisextum und seine Bischofsliste, Berlin 1990, σ. 145-170).

19. 152^{v}-158: Κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ β′ Συνόδου [Canones concilii Nicaeni II]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 1, 245-285).

20. 158-161: Ἐπιστολή **Ταρασίου** [Epistola TARASII]
(ΕΚΔ.: Ioannou II. 315-332· πρβλ. Grumel/Darrouzès, Regestes N. 364).

21. 161-166: Κανόνες τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει α′ καὶ β′ Συνόδου [Canones synodi Constantinopolitanae primae et secundae]
(ΕΚΔ.: Ioannou I. 2, 447-479).

22. 166^{v}-167^{v}: **Διογυσίου Ἀλεξανδρείας** ἐπιστολὴ πρὸς Βασιλείδην [Epistola DIONYSII ALEXANDRINI and Basilidem]
(ΕΚΔ.: Ioannou II, 4-14).

23. 167^{v}-172: Κανόνες **Πέτρου Ἀλεξανδρείας** [Canones PETRI ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ioannou II, 33-58).

24. 172^{v}-174: Κανόνες **Γρηγορίου Θαυματουργοῦ** [Canones GREGORII THAUMATURGI]
(ΕΚΔ.: Ioannou II, 19-20).

25. 174-176: Κανονικαὶ ἐπιστολαὶ **Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας** [Epistolae canonicae ATHANASII ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ioannou II, 63-76)

26. 176^{v}-181^{v}: Κανόνες τοῦ **Μεγάλου Βασιλείου** [Canones BASILII MAGNI (*des. mut.*)]
(ΕΚΔ.: Ioannou II, 92-125, 17).

Σχόλια in m. ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι ταυτισμένα γιὰ τοὺς ἀριθ. 4-26 (ΕΚΔ.: Beneševič V., Kanoničeskij Sbornik, *ὅ.π.*, Priloženija, ἀριθ. 10, 13, 16, 22, 49, 48, 49, 55^{β}, 57^{α}, 59-61, 67, 68, 72, 76, 78, 144, 145^{α}, 146, 166, 178^{β}, 179, 182, 191, 199, 200, 109, 112, 131^{β}, 132, 133, 241, 260-262, 271, 395, 487-490, 496, 504, 509-512, 515, 537, 538, 540, 541, 545, 556-558, 562, 571, 573, 576-578, 581-584).

Τετρ. (1×5)5 (22×8)181, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑπ' ἀριθ. 7, 12, 19, 21. Τὰ τετράδια δὲν φέρουν ἀρίθμηση. Στὴν ἀρχὴ τοῦ α′ τετραδίου ἔχουν ἐκπέσει πιθανῶς δύο φφ. Μετὰ τὸ φ. 4 λείπει 1 φ. Μετὰ τὸ τετράδιο 8 τὰ τετράδια ἔχουν σταχωθεῖ σὲ λάθος θέση. Ἡ ὀρθὴ σειρὰ εἶναι ἡ ἑξῆς: 8, 9, 11, 10, 12, 13 κ.ο.κ.

Χαρ. Πρβλ. Lake I, 40 c. Βλ. καὶ σ. 25, εἰκ. 3γ ἐδῶ.

Γραφ. Ἐξαιρετικῶς ἐπιμελημένη, σταθερή, καθαρή, κομψοτάτη (βλ. πίν. 1). Ὁ ἴδιος γραφέας ἀναγνωρίζεται καὶ στὰ ἀρχαιότερα *in m.* σχόλια. Διακρίνεται ἀκόμη ἕνα μεταγενέστερο χέρι σχολιαστῆ in m.

Διαχ. Ποικίλα ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Τὸ ἐπίτιτλο τοῦ φ. 60ᵛ ἔχει σχῆμα παραλληλογράμμου μὲ πλουσιότερη κλαρωτὴ διακόσμηση.

Στάχ. Νεότερη (19ου αἰ.), μὲ δερμάτινη μόνο τὴ ράχη καὶ χρυσοτυπία.

Κατ. Κατάσταση πάρα πολύ καλή. Περγαμηνὴ ὑποκίτρινη καλῆς ποιότητας. Στά φφ. 1-8 τῆς ἀρχῆς τοῦ χφ., στὸ κέντρο περίπου τῆς ἄνω ὥας, παρατηρεῖται μικρὴ φθορὰ τῆς περγαμηνῆς ἀπό ὕγρανση.

Σημ. - φ. 5ᵛ. *ΡΓΗΟ μοναχου τοὺ μόνςρὸν Φυκαίων* ‹Γεωργίου μοναχοῦ τοῦ μοναστηρίου Φωκαιῶν› (μτγν. χέρι 14ου αἰ.).

Ἱστ. Μ. Προδρόμου Σερρῶν ἀριθ. 9. Μὲ μολύβι στὸ ἐσωτερικὸ τῆς α′ πινακίδος σημειώνεται ἡ ἔνδειξη β′ 9 καὶ στὴ μικρὴ ἐτικέτα, ποὺ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴ συνήθη ἐτικέτα μὲ μπλὲ περιθώριο, γράφεται «$\frac{60}{C}\ \frac{\text{Ἀριθ. 9}}{\beta′\ \text{μεγέθους}}$» μὲ μελάνη χρώματος μενεξελί. Μὲ μαύρη μελάνη γράφεται «Βρ. 93» στὸ ἐσωτερικὸ τῆς α′ πινακίδας (ἄνω). Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας II. 599. Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς β′ πινακίδος ἀναγράφεται ἡ ἔνδειξη «Μ. Cβ. Uβ.». Τὰ γράμματα ἀποδίδονται μὲ μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη.

Βιβλ. Χριστοφόρου Δημητριάδη, Κατάλογος, *Νέος Ποιμήν* 3¹⁻², Κωνσταντινούπολις 1921, σ. 717. -Actes, σ. 80, πίν. 3-4- Djurova-Stančev, Κατάλογος, σ. 24, πίν. XLIX.

2. D. gr. **158.** - 13ου αἰ. -φφ. I. 403 μεμβρ., III. - χάρτ. 345x250 (260x180). - στ. 1. - στίχ. 27-30. (Βλ. πίν. 2).

I. ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA)

I. φφ. 1-362: Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων καὶ τῶν ἁγίων πατέρων μὲ ἑρμηνεία τοῦ **Ἰωάννου Ζωναρᾶ** [Canones Apostolorum, conciliorum et patrum cum commentario ZONARAE],
(ΕΚΔ.: Ράλλης - Ποτλῆς, II-V).

1. 1ʳ-ᵛ: Πίναξ περιεχομένων (σώζονται οἱ τίτλοι τῶν ἀριθ. 15-22 καὶ 40· τὸ ἄνω μέρος τοῦ φ. εἶναι κομμένο).

2. 2: Προοίμιον ΖΩΝΑΡΑ
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 1-2), (βλ. πίν. 2).

3. 2-24ᵛ: Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων [Canones Apostolorum]

(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 1-111).

4. 24ᵛ-36: Κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ α′ Συνόδου [Canones concilii Nicaeni I]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 113-163).

5. 36-43: Κανόνες τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει α′ Συνόδου [Canones concilii Constantinopolitani I]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 165-189).

6. 43-50ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου [Canones concilii Ephesini]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 192-213).

7. 50ᵛ-67: Κανόνες τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου [Canones concilii Chalcedonensis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 216-290).

8. 67ʳ-ᵛ: Περὶ τῆς ε′ καὶ ς′ Συνόδου [Nota de quinto concilio atque de sexto]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 292-294).

9. 67ᵛ-115: Κανόνες τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου [Canones concilii Trullani]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 295-552).

10. 115-127ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ β′ Συνόδου [Canones concilii Nicaeni II]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 555-645).

11. 127ᵛ-131: Ἐπιστολὴ **Ταρασίου** πρὸς πάπα Ἀδριανὸν μὲ βραχεῖα ἑρμηνεία τοῦ **Ζωναρᾶ** [Epistola TARASII ad papam Adrianum, brevi commentario ZONARAE aucta]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 375-383. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 364).

12. 131-142: Κανόνες τῆς α′ καὶ β′ Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως [Canones synodi Constantinopolitanae primae et secundae]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 547-702).

13. 142-143ᵛ: Κανόνες τῆς Συνόδου Κωνσταντινουπόλεως (ἔτ. 879) [Canones synodi Constantinopolitanae anno 879]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, II. 705-711).

14. 144-151: Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου (ἔτ. 255) ‹ἐπὶ Κυπριανοῦ›, [Canones synodi Carthaginiensis anno 255]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 1-19).

15. 151-158ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνόδου [Canones synodi Ancyranae]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 20-68).

16. 158ᵛ-162: Κανόνες τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ Συνόδου [Canones synodi Neocaesarensis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 74-94).

17. 162ᵛ-166ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Γάγγρᾳ Συνόδου [Canones synodi Gangrensis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 96-119).

18. 166ᵛ-174: Κανόνες τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου [Canones synodi Antiochenae]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 122-169).

19. 174-182ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου [Canones synodi Laodicensis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 171-226).

20. 183-192ᵛ: Κανόνες τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου [Canones synodi Sardicensis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 227-283).

21. 193-257: Κανόνες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου (ἔτ. 419) [Canones synodi Carthaginiensis anno 419]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 286-623).

22. 257-258ᵛ: Ἐκ τῶν πραχθέντων ὑπομνημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου [Causa Agapii et Bagadii de sede Bostrensi]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 625-628).

23. 258ᵛ-262ᵛ: **Διονυσίου Ἀλεξανδρείας** ἐπιστολὴ πρὸς Βασιλείδην [Epistola DIONYSII ALEXANDRINI ad Basilidem]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 1-13).

24. 262ᵛ-274: Κανόνες **Πέτρου Ἀλεξανδρείας** [Canones PETRI ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 14-44).

25. 274ᵛ-279ᵛ: Κανόνες **Γρηγορίου Θαυματουργοῦ** [Canones GREGORII THAUMATURGI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 45-65).

26. 279ᵛ-288: Κανονικὲς ἐπιστολὲς **Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας** [Epistolae canonicae ATHANASII ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 67-85).

27. 288-335: Κανόνες τοῦ **Μεγάλου Βασιλείου** [Canones BASILII MAGNI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 88-293).

28. 335-349ᵛ: **Γρηγορίου Νύσσης** ἐπιστολὴ πρὸς Λητόϊον [Epistola GREGORII NYSSENI ad Letoium]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 295-329).

29. 349ᵛ-353: Κανονικὲς ἀποκρίσεις **Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας** [Responsa TIMOTHEI ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 331-341).

30. 353-357: Κανόνες **Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας** [Canones THEOPHILI ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 342-355).

31. 357-360: Κανόνες **Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας** [Canones CYRILLI ALEXANDRINI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 355-362).

32. 360-361: Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ **Γενναδίου Κωνσταντινουπόλεως** [Epistola encyclica GENNADII Constantinopolitani]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 368-372,1. Βλ. καὶ Grumel, Regestes N. 143).

33. 361ᵛ-362: Ἐκ τῆς πρὸς Νικοπολίτας ἐπιστολῆς τοῦ **Μεγάλου Βασιλείου** [Ex epistola 240 BASILII MAGNI]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 386).

II. ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΑ ΠΟΙΚΙΛΑ (VARIA NOMOCANONICA)

34. 362-364ᵛ: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ τῶν ἑκουσίως φονευόντων [MANUELIS I COMNENI novella de homicidis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., FM VI, σ. 156-166. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1467).

35. 364ᵛ-368: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ «περιέχουσα πολλῶν ἀμφιβολιῶν λύσεις» [MANUELIS I COMNENI novella de diversis causis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., FM VI, σ. 122-138. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1465).

36. 368-369: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ [MANUELIS I COMNENI novella de diebus feriatis (partim)]
(ΕΚΔ.: Macrides R., FM VI, σ. 148-154. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1466).

37. 369^{v}-370^{v}: Περὶ Μελχισεδεκιτῶν καὶ Θεοδοτιανῶν καὶ Ἀθιγγάνων [De Melchisedecianis et Theodotianis et Athinganis]
(ΕΚΔ.: Εὐστρατιάδου Σ., Πῶς οἱ ἀπὸ αἱρέσεων τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ προσερχόμενοι ἐγένοντο δεκτοί, ἀνατύπωση ἀπὸ τὸ περιοδικὸ *Ἀπόστολος Βαρνάβας*, Λευκωσία 1932, σ. 18-20· πρβλ. Arranz M., Les Sacrements de l'ancien Euchologe constantinopolitain, *Orientalia Christiana Periodica*, ἀριθ. 49, 1983, σ. 75-76).

38. 370^{v}-372^{v}: «Τάξις γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν» [Expositio receptionis Saracenorum]
(ΕΚΔ.: Εὐστρατιάδου Σωφρ., *ὅ.π.*, σ. 21-25· πρβλ. Arranz M., *ὅ.π.*, σ. 77-79).

39. 373-374: **Θεοδώρου Στουδίτου** ἐπιστολὴ πρὸς Ναυκράτιον περὶ διγαμούντων [THEODORI STUDITIS epistola ad Naucratium de digamis]
(ΕΚΔ.: *PG* 99, στ. 1089-1096. Βλ. καὶ Theodori Studitae Epistulae, ἔκδ. Fatouros G., [Corpus Fontium Historiae Byzantinae, XXX/1], τόμ. I, Berlin 1991, σ. 145-151, ἀριθ. ἐπιστ. 50).

40. 374^{r-v}: Συνοδικὴ διάταξη περὶ δευτερογαμίας (ἀκέφαλος) [Synodica constitutio de secundis nuptiis (sine titulo cod.)]
(ΕΚΔ.: Pavlov A., VV 2 (1895) 156-159· cf. Grumel/ Darrouzès, Regestes N. 807).

41. 374^{v}-375^{v}: **Νικηφόρου χαρτοφύλακος** ἐπιστολὴ πρὸς Θεοδόσιον [NICEPHORI CHARTOPHYLACIS epistola ad Theodosium monachum]
(ΕΚΔ.: Gautier P., Le chartophylax Nicéphore. Oeuvre canonique et notice biographique, REB 27 (1969) 170-176).

42. 375^{v}-376^{v}: Τόμος ἑνώσεως [Tomus unionis]
(ΕΚΔ.: Westerink L., Nicholas I Patriarch of Constantinople - Miscellaneous Writings, [CFHB 20], Dumbarton Oaks - Washington 1981, ἀριθ. 200 B5-135· 200 D III 1-15· 200 E 3-7. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 715).

43. 377^{r-v}: Ἀνωνύμου περὶ τῶν ἀζύμων [Anonymi Tractatus de azymis]
inc. mut. ἐν τῷ ϛφλδ′ ἔτει ἐμπεσεῖν ἔτυχε *des.* καὶ τῶν πατέρων, καθὼς ὁ Θεολόγος ἀπέδειξεν (πρβλ. cod. Par. gr. 1321, φφ. 253^{v}-257· cod. Ambros. gr. 868, σ. 1003-1009· cod. Par. Coisl. gr. 39, φφ. 276-277).

44. 377^{v}: *Γλῶσσαι* στὶς Ἀποστολικὲς Διαταγὲς 8.32.11 [Glossae in Constitutiones Apostolorum 8.32.11]
(ΕΚΔ.: Beneševič V., Kanoničeskij Sbornik XIV titulov so vtoroi četverti VII veka do 863 god., II. Priloženie, St. Petersburg 1905, σ. 79, 21-80,9· 80, 22-24).

45. 377^{v}: Κανόνας 17 τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνόδου μὲ σχόλιο ἀνωνύμου [Canon 17 concilii Ancyrani cum commentario anonymo in textu]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, III. 56).
Σχόλιο: *inc.* Τοὺς ἐν ἀλόγοις μολυνομένους, καὶ λεπροὺς...
des. ...ἀναδιδαχθήσεται περὶ τῶν ἀλογευομένων τελεώτερον.

46. 378-379: **Νικολάου Γ′ Γραμματικοῦ** ἀποκρίσεις πρὸς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Ὄρους [NICOLAI III GRAMMATICI Responsa ad monachos Hagioritas]
(ΕΚΔ.: Pitra J.B., Spicilegium Solesmense, IV, σ. 476-480. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 977).

47. 379-380^{v}: **Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ** λόγος περὶ ἐξαγορεύσεως [IOANNIS IEIUNATORIS sermo de paenitentia (*des. mut.*)]
(ΕΚΔ.: *PG* 88, στ. 1920-1921 C, στ. 1928 C 12-1932 C 14 καὶ CPG 7759. Βλ. καὶ Grumel, Regestes N. 270 Critique 2).

48. 381-384^{v}: Σημείωσις **Λέοντος Στυππῆ** [Semeioma LEONIS STYPPIS]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 76-82. Βλ. καὶ Grumel/ Darrouzès, Regestes N. 1007).

49. 385^{r-v}: Σημείωμα **Μιχαὴλ Ὀξείτου** [Semeioma MICHAELIS OXITIS anni 1143]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 88-90. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 1013).

50. 386-387^{v}: Σημείωμα **Μιχαὴλ Ὀξείτου** (ἔτ. 1143) [Notatio MICHAELIS OXITIS anni 1143]
(ΕΚΔ.: Gouillard J., *REB* 36 (1978) 70-76. Βλ. καὶ Grumel /Darrouzès, Regestes N. 1012).

51. 387^{v}-388^{v}: Σημείωμα **Μιχαὴλ Ὀξείτου** (ἔτ. 1143) [Semeioma MICHAELIS OXITIS anni 1143]

(ΕΚΔ.: Gouillard J., *REB* 36 (1978) 78-80. Βλ. καὶ Grumel /Darrouzès, Regestes N. 1014).

52. 388^{v}-389: Σημείωμα **Μιχαὴλ Ὀξείτου** (ἔτ. 1147) [Semeioma MICHAELIS OXITIS anni 1144]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 90-91. Βλ. καὶ Grumel/ Darrouzès, Regestes N. 1015).

53. 389^{v}-390^{v}: Σημείωμα **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** (ἔτ. 1147) [Semeioma MANUELIS COMNENI anni 1147]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 307-311. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1351).

54. 391^{r-v}: Ἀποσπάσματα περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικῶν [Excerpta de ecclesiasticis judiciis]
α) Βασιλικὰ 3.1.38
(BT 98, 13-28)
β) Νομοκάνων εἰς ιδ' τίτλους 9.1
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, I 169, 12-21)
γ) Εἰσαγωγὴ 11.5, 6
(ΕΚΔ.: Ζέπων, JGR II. 260)
δ) Βασιλικὰ 3.1.37.2
(B T 98, 2-12).

55. 392: Σύμβολον πίστεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει α' Συνόδου [Symbolum concilii Constantinopolitani I]
(ΕΚΔ.: Dosseti I., Il simbolo di Nicea e di Constantinopoli, Roma 1967, σ. 244-251. Βλ. καὶ *CPG* 8599).

56. 392-395: **Σωφρονίου Ἱεροσολύμων** ἐπιτομὴ ἐπιστολῆς πρὸς Σέργιον [Epitome epistolae SOPHRONII HIEROSOLYMITANI ad Sergium]
(ΕΚΔ.: Ἀρχιμ. Ἱππολύτου, *Νέα Σιὼν* 17 (1922) 178-186. Βλ. καὶ *CPG* 7635 [nota]).

57. 395^{v}-396: **Πέτρου Λαοδικείας** ἔκθεση στὴν Κυριακὴ προσευχὴ [PETRI LAODICENI expositio in orationem Dominicam]
(ΕΚΔ.: *PG* 86^{2}, στ. 3329-3336)

58. 396^{v}-403^{v}: **Νικολάου Μεθώνης** κατὰ Λατίνων περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (*des. mut.*) [NICOLAI METHONENSIS de Spiritu Sancto contra Latinos]
(ΕΚΔ.: Simonides K., Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων θεολογικαὶ γραφαὶ τέσσαρες, London 1865, σ. 1-18,1. Βλ. καὶ Angelou Ath. D., Νικολάου Μεθώνης Ἀνάπτυξις τῆς Θεολογικῆς Στοιχειώσεως Πρόκλου Πλατωνικοῦ Φιλοσόφου [Nicholas of Methone Refutation of Proclus' Elements of Theology, Corpus philosophorum Medii Aevi, Philosophi Byzantini–1], Ἀθῆναι 1984, σ. XXV-XXVII).

Τετρ. 20×8(160) 1×10(170) 1×12(182) 1×10(192) 3×8(216) 1×7(223) 3×8(247) 1×6(253) 7×8(309) 1×7(316) 7×8(382) 1×5(387) 1×3(390) 1×7(397) 2×8(403). Τὰ τετράδια ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 22, ἀριθμοῦνται στὴν κάτω δεξιὰ γωνία τοῦ φ., μὲ ἐρυθρὴ μελάνη ἀπὸ τὸν γραφέα τῶν ἐρυθρογραφιῶν (α'-να'). Χάσματα· μετὰ τὰ φφ. 215, 365, 376, 379, 384. Ἀπὸ τὸ φ. 1 σώζεται μόνο τὸ κάτω τμῆμα· τὰ III παράφυλλα στὸ τέλος εἶναι ἄγραφα.

Χαρ. Πρβλ. Lake I, 26 b. Βλ. καὶ σ. 25, εἰκ. 3β ἐδῶ.

Γραφ. Μετρίου μεγέθους, σταθερή, κομψοτάτη, καθαρή, μὲ στοιχεῖα Fettaugen mode (βλ. πίν. 2). Ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα προέρχεται τὸ χφ. τῆς μονῆς Διονυσίου ἀριθ. 121, τὸ ὁποῖο ἔχει καὶ τὸ ἴδιο περιεχόμενο. Ἡ μελάνη τοῦ κειμένου εἶναι κιρρὰ καὶ ἡ ἐρυθρογραφία κλίνει πρὸς τὸ μενεξελί.

Διακ. Ἐπίτιτλο ἁπλὸ κόσμημα στὸ φ.2. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, στὰ ποικίλα ἀρχικὰ καὶ στὰ παραπεμπτικά.

Στάχ. Σκληρή, Κοσίνιτσας παλαιά, βυζαντινή. Οἱ ξύλινες πινακίδες εἶναι καλυμμένες μὲ δέρμα σκοῦρο καστανὸ μὲ πρόστυπα κοσμήματα ρομβοειδῶν σχημάτων καὶ στρογγυλῶν σφραγίδων ποὺ ἀπεικονίζουν γρύπες ἢ παραλληλόγραμμα πλαίσια μὲ κλαρωτὴ διακόσμηση. Ἐλαφρὲς φθορὲς στὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος τῆς καμπύλης ράχης.

Κατ. Πάρα πολὺ καλὴ μὲ περγαμηνὴ καλῆς ποιότητος. Ὁρισμένα φφ. ἔχουν ὑγρανθεῖ, ἰδίως στὸ ἄνω δεξιὸ τμῆμα τοῦ χφ., καὶ λίγα ἔχουν ὀπὲς στὴν περγαμηνὴ (π.χ. φφ. 45, 59, 61, 62, 70).

Σημ. Στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τῆς ἐμπρόσθιας ξύλινης πινακίδας:
- *Κα τουτο τω βηβ'λήον ὑπάρχη της κοσιφηανήσου*
- *ἀρξου χείρ μου αγαθή* κτλ. (ἀπὸ τὸ ἴδιο μτγν. χέρι 17ου αι.)

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας ἀριθ. 11 (βλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, *VV* 2(1895) 720-723. Μὲ μαύρη μελάνη καὶ κόκκινη διαγράμμιση, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ α' σανιδιοῦ, ὑπάρχει ἡ ἀρίθμηση No 18. Ἀριθμὸς Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας II 831.

Βιβλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, *VV* 2(1895) 720-723. - Gouillard J., *REG* 36 (1978) 8, 70. - Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα, σ. 34-35. - Actes, σ. 80-81, πίν. 20.

3. D. gr. **371**. - φφ. 59. - 13ου αἰ.-μεμβρ. - 260x200 (178x117), - στ. 1. - στίχ. 27. (Βλ. πίν. 3).

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA)
(πρβλ. χφ. Μ. Βατοπεδίου 555, φφ. 16^{v}-58)

1. 1^{r-v}: Ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν (inc. mut.) [Constitutiones Apostolorum V 20.4, 14-19; VII. 23-24]
(ΕΚΔ.: Funk F.X., Didascalia et constitutiones Apostolorum, τόμ. I, Paderbornae 1905, [ἀνατ. Torino 1979], σ. 295, 20-24· 299, 5-301· 408, 1-410,6).

2. 1^{v}: Περὶ τῶν ἀζύμων (ἄτιτλο) [Anonym. de azymis (sine rubrica, πρβλ. χφ. Μ. Βατοπ. ἀριθ. 555, φ. 18)]
inc. Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο δύο πάσχα ἐπιτελῶν φαίνεται, τὸ νομικὸν καὶ τὸ κύριον...
des. ...ἀλλὰ καὶ τὰ σάββατα νηστεύουσιν, οὕτως οὐδὲ τοῦ ὄντως πάσχα μεθ' ἡμῶν τοῦ Χριστοῦ ἀξιοῦνται.

3. 1^{v}-2: Ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν [Constitutiones Apostolorum I. 3.9-11]
(ΕΚΔ.: Funk F.X., *ὅ.π.*, σ. 11,17-13.9).

4. 2^{r-v}: **Πέτρου Ἀντιοχείας** ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτοῦ κλῆρον [PETRI ANTIOCHENI epistola ad clerum]
(ΕΚΔ.: Michel A., *BZ* 38 (1938) 116-118), (βλ. πίν. 3).

5. 2^{v}-6: **Πέτρου Ἀντιοχείας** ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Γραδένσης (Ἀκυλίας) [PETRI ANTIOCHENI epistola ad episcopum Gradensem]
(ΕΚΔ.: Will C., Acta et scripta quae de controversiis ecclesiae graecae et latinae saeculo undecimo composita extant, Lipsiae 1861, σ. 208-215, 30· 224, 14-228).

6. 6-9: **Μιχαὴλ Κηρουλαρίου** ἐπιστολὴ α' πρὸς Πέτρον Ἀντιοχείας [MICHAELIS CERULARII epistola I ad Petrum Antiochenum]
(ΕΚΔ.: Will C., *ὅ.π.*, σ. 172-184. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 866).

7. 9-10^{v}: **Μιχαὴλ Κηρουλαρίου** ἐπιστολὴ β' πρὸς Πέτρον Ἀντιοχείας [MICHAELIS CERULARII epistola II ad Petrum Antiochenum]
(ΕΚΔ.: Will C., *ὅ.π.*, σ. 184-188. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 870).

8. 10^{v}-14^{v}: **Πέτρου Ἀντιοχείας** ἐπιστολὴ πρὸς Μιχαὴλ Κηρουλάριον [PETRI ANTIOCHENI epistola ad Michaelem Cerularium]
(ΕΚΔ.: Will C., *ὅ.π.*, σ. 189-193,9· 196, 6-204).

9. 14^{v}-16^{v}: «Ὅθεν ἔφυ ἡ τῶν Μανιχαίων καὶ Παυλικιανῶν αἵρεσις» [De haeresibus Manichaeorum et Paulicianorum]
inc. Σκυθιανός τις Αἰγύπτιος τὴν Ἀλεξανδρέων ᾤκει...
des. ...καὶ πᾶσαν ἄλλην ἠθῶν διαφορὰν περιέποντες
(Βλ. καὶ Astruc Ch., Wolska-Conus W., Gouillard J., Lemerle P., Papachryssanthou D., Paramelle J., Les sources greques pour l'histoire des Pauliciens d'Asie Mineure, *Travaux et Mémoires* 4, 1970, 112, Notice *Ism*)

10. 16^{v}-19^{v}: «Ἀπόταξις Ἀρμενίων» [Quomodo recipiendi sunt Armenii haeretici]
(ΕΚΔ.: *PG* 132, στ. 1257-1265).

11. 19^{v}-23^{v}: *Τάξις γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Μανιχαίων ἐπιστρέφουσι...* [Expositio receptionis Manichaeorum]
(ΕΚΔ.: *PG* 1, στ. 1461-1469 D 10 καὶ Gouillard J., *Travaux et Mémoires* 4, 1970, 201-203, στίχ. 61-89. Βλ. καὶ *CPG* 1015.5.B.).

12. 23^{v}-24^{v}: «Ἀπόταξις Ἀθιγγάνων» [Expositio receptionis Athinganorum]
(ΕΚΔ.: Εὐστρατιάδης Σωφρ., *ὅ.π.*, σ. 19, 27-20 καὶ Goar J., Euchologion, σ. 700-701).

13. 24^{v}-27: «Τάξις γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν τῶν Χριστιανῶν» [Expositio receptionis Saracenorum]
(ΕΚΔ.: Εὐστρατιάδης Σωφρ., *ὅ.π.*, σ. 21-25).

14. 27: Κανὼν η' τῆς ἐν Νικαίᾳ β' Συνόδου [Canon 8 concilii Nicaeni II]
(ΕΚΔ.: Joannou I. 1. 261-263).

15. 27-29^{v}: «Τάξις γινομένη ἐπὶ τῶν ἐπιστρεφόντων Ἑβραίων» [Expositio receptionis Hebraeorum]
(ΕΚΔ.: *PG* 1, στ. 1456 B8-1461. Βλ. καὶ *CPG* 1015.5.a.).

16. 29^{v}-59^{v}: **Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας** ἐρωταποκρίσεις πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα (*des. mut.*) [ATHANASII ALEXANDRINI quaestiones ad Antiochum ducem]
(ΕΚΔ.: *PG* 28, στ. 597-696 D 3. Βλ. καὶ *CPG* 2257).

Τετρ. 1×4(4) 1×7(11) 6×8(59). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων. Στὴν ἀρχὴ τοῦ α′ τετραδίου ἔχουν ἐκπέσει 2 φφ. Μεταξὺ τῶν φφ. 4-5 χάσμα (ἔχουν ἐκπέσει πιθανῶς 2 φφ.). Μεταξὺ τῶν φφ. 11-12 χάσμα (εἶναι κομμένο 1 φ.).

Χαρ. Πρβλ. Lake I, 2 c. Βλ. καὶ σ. 25, εἰκ. 3δ ἐδῶ.

Γραφ. Γραφὴ ἐξαιρετικῶς ἐπιμελημένη, μετρίου μεγέθους, σταθερή, στρογγυλή, κομφοτάτη (βλ. πίν. 3). Μελάνη κιρρὰ καὶ ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ ἀρχικὰ μὲ ἔντονα φωτεινὸ κόκκινο χρῶμα.

Διακ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά.

Στάχ. Δὲν ὑπάρχει. Κάλυμμα χαρτῶο.

Κατ. Περγαμηνὴ ἐξαιρετικῆς ποιότητας, λεπτή, ὑποκίτρινου χρώματος. Τὰ φφ. 1-3 στὴ ἄνω ὥα ἔχουν φθαρεῖ.

Ἴστ. Μονῆς Προδρόμου Γ 29. (βλ. Χριστοφόρου Δημητριάδη, *Νέος Ποιμὴν* 4[1],1922, 44-45).
Στο φ. 1. μὲ μαύρη μελάνη Βρ. 209. Στὸ φ. 4[v] (κάτω ὥα) μὲ κόκκινη μελάνη Μ.Κ. Στὸ φ. 5 (ἄνω ὥα) μὲ μαύρη καὶ κόκκινη μελάνη Βρ. 121. Στὸ φ. 59[v] μὲ κόκκινη μελάνη Μ. Cβ. Uβ. Στὴν ἐτικέτα μὲ μπλὲ περιθώριο ὁ ἀριθ. 121. Ἀριθ. Σόφιας ΙΙ. 600.
Τὰ φφ. 1-4 ἀποτελοῦσαν ἀρχικὰ ξεχωριστὸ χφ., τὸ ὑπ' ἀριθ. 397 τῆς συλλογῆς τοῦ Κέντρου Dujčev.

Βιβλ. Χριστοφόρου Δημητριάδη, Κατάλογος, *Νέος Ποιμὴν* 4[1], Κωνσταντινούπολις 1922, σ. 44-45. - Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα, σ. 34. - Actes, σ. 80, 81-82.

4. D. gr. **253.** - 14ου αἰ. -φφ. I, 290. - χάρτ. 220x145 (155x95): στ. 1 (φφ. 1-2, 285-288 στ. 2). - στίχ. 24.
(Βλ. πίν. 4, 5).

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO JURIDICA)

1. 1-2: Στίχοι περὶ ὀφφικίων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας [Carmen de officiis magnae ecclesiae (*inc. mut.*)]
(ΕΚΔ.: Verpeaux J., Pseudo-Kodinos. Traité des offices, Paris 1966, σ. 335, 54-340).

2. 3-18[v]: Πίναξ τῆς συλλογῆς (ἀριθ. 6Α -6Υ λγ′, 29-60)
(βλ. πίν. 4).

3. 19[v]: Γλῶσσαι νόξα, etc. [Glossae νόξα, etc.]
(ΕΚΔ.: Dain A., Annuaire de l'École des législations religieuses, III, 1952-1953, σ. 55, 46-56, 15).

4. 19[v]-20: **Γεωργίου Φοβηνοῦ** Περὶ κάσου [GEORGII PHOBENI de casu]
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 97).

5. 20[v]: **Γεωργίου Φοβηνοῦ** Περὶ ὑποβόλου [GEORGII PHOBENI de hypobolo]
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 97, 30-97, 37).

6. 21-148[v]: SYNOPSIS MINOR
(ΕΚΔ.: Zachariae, JGR II. 9-264, ἀνατ. στὸ Ζέπων, *JGR* VI. 327-547):
Α (21), Β (34), Γ (41), Δ (46[v]), Ε (51[v]), Ζ (65), Η (66[v]), Θ (68), Ι (69), Κ (70[v]), Λ (83), Μ (89[v]), Ν (100[v]), Ξ (110), Ο (110[v]), Π (113[v]), Ρ (125), Σ (127[v]), Τ (133), Υ (137[v]), Φ (141[v]), Χ (145[v]), Ψ (147[v]), Ω (148[v])
(πρβλ. Perentidis St., FM VI. 219-273).

7. 149: Ἀπόσπασμα θεολογικοῦ κειμένου (*alt. post. m.*), [Fragmentum theologicum]
inc. Πολλοὶ τῆς ἐγκαταλείψεως εἰσὶν οἱ τρόποι καὶ ὁ μέν τις πάσχει δι' ἁμαρτίαν, ὡς ἐκεῖνος πρὸς ὃν ἔλεγεν...
des. ...ἵνα αὐτῶν ἡ κεκρυμμένη ἀρετὴ διαλάμψῃ, καὶ, ὡς χρυσὸς ὁ ἐν χωνευτηρίῳ, δοκιμασθέντες ἐκλάμψωσιν.

1[v]: Synopsis Basilicorum Major, Appendices A II-III καὶ B III-IV
150-232[v]: (πρβλ. Svoronos N.G., La Synopsis major des Basiliques et ses appendices, Paris 1964, σ. 23-46, 99-102).

8. 1[v]: **Ρωμανοῦ Α′** Νεαρὰ περὶ ἐκποιήσεως κτημάτων καὶ προτιμήσεως συγγενῶν (*inc. mut.*) [ROMANI I novella de retractu et ut potentes a pauperibus praedia non acquirant]
(ΕΚΔ.: Zachariae στοὺς Ζέπων *JGR* I. 203, 26-204. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 595).

9. 1[v]: Περὶ ἀναλύσεως τοῦ πραθέντος [De rescindenda venditione (*des. mut.*)]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 165-166, 5).

10. 150: Ἀποσπάσματα μετρολογικὰ [Fragmenta metrologica]
(ΕΚΔ.: Schilbach E., Byzantinische metrologische Quellen [Βυζαντινὰ κείμενα καὶ Μελέται, 19], Θεσσαλονίκη 1982, σ. 97-99 = II. 13).

11. 150-166^{v}: Αἱ Ῥοπαὶ [Libellus de temporibus ac dilationibus]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* III. 274-341, 16).

12. 166^{v}-169: **Ἀθανασίου Ἐμεσηνοῦ** «περὶ διαφορᾶς ἀναγνωσμάτων» [ATHANASII EMESENI Syntagma novellarum tit 23. 1-21 (=De diversis lectionibus)]
(ΕΚΔ.: Simon D./Trojanos Sp., Das Novellensyntagma des Athanasios von Emesa [Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte, 16], Frankfurt am Main 1989, σ. 488-501).

13. 169-171: **Ρωμανοῦ Α΄** Νεαρὰ «εἴργουσα τοὺς δυνατοὺς ἐξωνήσεις εἰς χωρίου ὁμάδα ποιεῖν» [ROMANI I novella de potentibus (epitome)]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 155-158. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 628).

14. 171-172^{v}: **Ρωμανοῦ Α΄** «Νεαρὰ α΄ Κωνσταντίνου περὶ Προτιμήσεως» [ROMANI I novella de praecemptione (epitome)]
(ΕΚΔ.: Leunclavius I., Novellae constitutiones imperatorum, Francofurti 1575, σ. 12-14. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 595).

15. 172^{v}-174: «Νεαρὰ β΄ **Κωνσταντίνου** περὶ τῶν δυνατῶν τῶν εἰσελθόντων εἰς κτῆσιν πένητος» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de potentibus praedia pauperum adquirentibus]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 142-144. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 656).

16. 174-176: «Νεαρὰ γ΄ **Κωνσταντίνου** περὶ στρατιωτῶν» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de fundis militaribus]
inc. Θεσπίζομεν τοίνυν ὅπερ ἡ συνήθεια...
des. ...ἐπιτραπῆναι κεχρῆσθαι αὐτῷ.
(Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 673).

17. 176-177: **Ρωμανοῦ Β΄** «Νεαρὰ δ΄ περὶ ἀναδόσεως τιμήματος τῶν στρατιωτῶν» [ROMANI II novella (epitome) de restitutione pretii praediorum a potentibus evictorum]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 148-150).

18. 177^{r-v}: «Νεαρὰ ε΄ **Κωνσταντίνου**... περὶ φυγῶν ψυχαρίων καὶ ἀπολωλότων κτηνῶν» [CONSTANTINI VII novella de servis fugitivis]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 238-239. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 679-681).

19. 177^{v}-178: «Νεαρὰ ς΄ **Κωνσταντίνου**... περὶ τοῦ προσεδρεύειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, κτλ.» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de non deferendo judicio, etc.]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 151. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 674).

20. 178^{r-v}: «Νεαρὰ ς΄ **Κωνσταντίνου** περὶ τοῦ μηδὲν τοὺς πολιτικοὺς δικαστὰς λαμβάνειν» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de eo, quod judices civiles nihil accipere debeant]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 151).

21. 178^{v}-179: «Νεαρὰ ζ΄ **Κωνσταντίνου** περὶ ἐκταγιαστικῶν» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de sportulis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 151-153. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 674).

22. 179-180^{v}: «Νεαρὰ η΄ **Κωνσταντίνου** περὶ συνηθειῶν» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de consuetudinibus]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 153-154. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 675).

23. 180^{v}: «Νεαρὰ θ΄ **Κωνσταντίνου** περὶ ἀνοίξεως διαθηκῶν» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de testamentis aperiendis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 154-155).

24. 180^{v}-181: «Νεαρὰ ι΄ **Κωνσταντίνου** περὶ τῶν συνηθειῶν τοῦ σκρίβα» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de consuetudinibus scribae]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 155).

25. 181-182: «Νεαρὰ ια΄ **Κωνσταντίνου** περὶ τῶν φονευόντων μετὰ ξίφους ἢ ξύλων μεγάλων ἢ λίθων ἐκ προνοίας» [CONSTANTINI VII novella (epitome) de homicidis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 109-110. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 676, 677).

26. 182^{r-v}: «Νεαρὰ α΄ **Νικηφόρου** περὶ Ἀρμενικῶν τόπων» [NICEPHORI II novella (epitome) de fundis Armenicis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 169-170. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 720).

27. 182^{v}-183: «Νεαρὰ β΄ **Νικηφόρου** περὶ μοναστηρίων, ξενώνων καὶ γηροκομείων» [NICEPHORI II novella (epitome) de monasteriis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* I. 123. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 699).

28. 183: «Νεαρὰ γ' **Νικηφόρου** περὶ τοῦ ἐξωνεῖσθαι δυνατοὺς ἀπὸ δυνατῶν» [NICEPHORI II novella (epitome) de jure praelationis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 170-171. Βλ. καὶ Dölger, Regestes Nr. 712).

29. 183ᵛ: «Νεαρὰ δ' **Νικηφόρου** περὶ οἰκημάτων» [NICEPHORI II novella (epitome) de aedificiis]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 171. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 719).

30. 183ᵛ-184ᵛ: «Νεαρὰ ε' **Νικηφόρου** βοηθοῦσα τοὺς ἐξωνησαμένους πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐνδείας» [NICEPHORI II novella (epitome) quae subvenit iis, qui ante penuriae tempus emerunt]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* II. 171. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 712).

31. 184-201: **Λέοντος Στ' τοῦ Σοφοῦ** ἐκλογὴ νς' Νεαρῶν [LEONIS VI Ecloga LVI novellarum]
(πρβλ. Noailles P./Dain A., Les Novelles de Léon VI le Sage, Paris 1944, σ. XXXVII κ.ἑ.).

32. 201-205ᵛ: **Βασιλείου Β'** περὶ τῶν δυνατῶν τῶν ἀπὸ πενήτων ἐπικτωμένων [BASILII II novella de finium descriptione, de monasteriis, de homicidio, de bullis aureis (cap. 1-6)]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* I. 263-271, 2. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 783).

33. 206-211ᵛ: «Δεαστιανίβους» ‹Περὶ ἀγωγῶν› [De actionibus (cum appendice)]
(ΕΚΔ.: Sitzia F., De actionibus, Milano 1973, σ. 32-64, 6).

34. 211ᵛ-213ᵛ: «Νεαρὰ τοῦ βασιλέως Κυροῦ **Κωνσταντίνου** τοῦ πορφυρογεννήτου περὶ τῶν ἀδιαθέτως τελευτόντων χωρὶς παίδων...» [CONSTANTINI VII novella ut si quis intestâtus sine liberis decesserit, tertia bonorum Deo consecretur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* I. 235-238. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 678).

35. 213ᵛ-214: «Νεαρὰ τοῦ Κυροῦ **Λέοντος** περὶ τοῦ τὴν γυναῖκα ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι τῆς τε οἰκείας προικὸς καὶ τῆς πρὸ γάμου δωρεᾶς...» [LEONIS VI novella 110]
(ΕΚΔ.: Noailles P./Dain A., *ὅ.π.*, σ. 356-359).

36. 214: Σχόλιο: «Ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐχούσης προῖκα»
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 180, σημ. 8).

37. 214-219: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ «περιέχουσα πολλῶν ἀμφιβολιῶν λύσεις» [MANUELIS I COMNENI novella de diversis causis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 122-138. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1465).

38. 219-223: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ «περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ» [MANUELIS I COMNENI novella de diebus feriatis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 140-154. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1466).

39. 223-226ᵛ: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ τῶν ἑκουσίως φονευόντων [MANUELIS I COMNENI novella de homiciis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 156-166. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1467).

40. 226ᵛ-227: **Ἀλεξίου α' Κομνηνοῦ** «Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ ‹Μανουὴλ Κομνηνοῦ› λίαν ὠφέλιμος» Νεαρὰ περὶ τῶν μηχανευομένων συντρίβειν τοὺς ἑαυτῶν ἀντιδίκους... [ALEXII I COMNENI novella de his, qui adversarios suos vexare machinantur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* I. 421-423. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1179).

41. 227-228: Χρυσόβουλλον **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** [MANUELIS I COMNENI chrysobullum ut rescripta contra jus elicita irrita sint]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 118-121. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1426).

42. 228-232ᵛ: Χρυσόβουλλον **Νικηφόρου Βοτανειάτου** «περὶ τε τοῦ μὴ ἔσωθεν τῶν λ' ἡμερῶν γίνεσθαι σωματικὴν ποινήν» [NICEPHORI III chrysobullum ne poena gladii intra 30 dies a sententia infligatur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* I. 283-288. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1047).

43. 232ᵛ-233: Προοίμιον τῶν Βασιλικῶν [Prooemium Basilicorum]
(ΕΚΔ.: Schminck A., Studien zu mittelbyzantinischen Rechtsbüchern [Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte, 13], Frankfurt am Main 1986, σ. 22-23).

44. 233^{r-v}: «**Εὐσταθίου μαγίστρου τοῦ Ῥωμαίου** περὶ ὑποβόλου» [EUSTATHII ROMANI de hypobolo]
(ΕΚΔ.: Reinsch D.R., *FM* VII. 246).

45. 233^{v}: Σχόλιο: «Ἴσθι ὡς ὁ πολιτικὸς νόμος κατὰ τῶν φυγοδίκων...»
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 393-394, σημ. 1433).

46. 233^{v}-234: Σχόλιο στὸ Synopsis Basilicorum Major, στοιχεῖο Ε 38, σημ. (a) 4.
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* V. 295-296).

47. 234: «Περὶ κανστρενσίου καὶ παγανικοῦ πεκουλίου καὶ τῆς διαφορᾶς αὐτῶν» [De peculio castrensi et pagano]
(ΕΚΔ.: Dain A., *REB* 19 (1961) 254-255).

48. 234^{r-v}: Tractatus περὶ κληρονομίας [Synopsis Basilicorum Major, στοιχεῖο Κ 14, σχόλιο e]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων, *JGR* V. 350).

49. 234^{v}: Σχόλιο: «κουράτορες δίδονται μετὰ τὴν ἥβην τοῖς νέοις»
(πρβλ. Synopsis Basilicorum major, στοιχεῖο Κ 26).

50. 234^{v}-235^{v}: **Ἰουστινιανοῦ** α′ Νεαρὰ 8, «Ὅρκος ὃν ὀφείλει διδόναι ὁ παρὰ βασιλέων πεμπόμενος ἄρχειν θέματος οἰουδήτινος» [JUSTINIANI I novella 8, jusiurandum (=Basilica 6. 3. 50)]
(ΕΚΔ.: Schoell R./Kroll G., Novellae Justiniani, *CJC.*, τόμ. III, Berlin ^{10}1972, σ. 89-91).

51. 238-242: «Αἱ ἐν τοῖς νομίμοις κείμεναι ἰταλικαὶ λέξεις κατὰ στοιχεῖον» [Glossarium juridicum «αὐσήθ»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., *FM* VIII. 262-288).

52. 242^{v}-249^{v}: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium juridicum «ἄδετ»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., *FM* VI. 38-61).

53. 250-256: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium juridicum «ἀγωγή»]
(πρβλ. Burgmann L., *FM* II. 87-146).

54. 256^{v}-279: **Νικήτα Δαβὶδ Παφλαγόνος** ἑρμηνεία στὰ τετράστιχα Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου [NICETAE DAVIDIS scholia in tetrastichas sententias Gregorii Nazianzeni]
(ΕΚΔ.: *PG* 38, στ. 788-841. Βλ. καὶ *CPG* 3046).

55. 279-281: «Τὸ ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ ἁγίου **Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου**» [GREGORII NAZIANZENI Testamentum]

(ΕΚΔ.: Pitra J. B., Juris ecclesiastici graecorum historia et monumenta, τόμ. II, Romae 1868, σ. 155-159. Βλ. καὶ *CPG* 3033).

56. 281^{v}-282: «Λατινικαὶ λέξεις» [Glossarium juridicum «ἀδνούμιον»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., *FM* VIII. 335-337).

57. 285^{r-v}: Ἀπόσμασμα θεολογικοῦ κειμένου [Fragmentum theologicum] «Περὶ τοῦ εἰς ὄνομα τῆς Παναγίας τῇ ἐπικλήσει τῆς ἁγίας Τριάδος ὑφουμένου ἄρτου. Πόθεν εἴληφεν τὴν ἀρχὴν οὕτως γίνεσθαι» (alt. post. m.)
inc. Μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος φρικτὴν ἀνάστασιν ἕως τῆς τοῦ Πνεύματος καθόδου καὶ ἕως τοῦ μερισμοῦ τῶν ἀποστόλων...
des. ...ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσει καὶ μεταστάσει εἰς οὐρανοὺς μεταβέβηκε σὺν αὐτῷ βασιλεύουσα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.
(Πρβλ. Du Cange, Glossarium, σ. 1088).

58. 285-286: «Τοῦ **Ξανθοπούλου Καλλίστου Νικηφόρου** συνοπτικὴ σύναξις ἁγίων χρόνου» [Menologium breve sanctorum]
(ΕΚΔ.: στὸ Cyri Theodori Prodromi epigrammata, Basileae 1536, σ. 167-172).

59. 286^{r-v}: <**Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου**> «τριῳδίου σύνοψις ἀκριβεστάτη» [Synopsis Triodii]
(ΕΚΔ.: *ὅ.π.*, σ. 172).

60. 286^{v}: <**Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου**> «τετράστιχον εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς» [Tetrastichum de festis dominicis]
inc. Τὸ χαῖρε καὶ Γέννησις...
des. ... τὸ στενὸν κλήσεις, θέσεις.
(ΕΚΔ.: *ὅ.π.* καὶ φ. 4^{v}).

61. 286^{v}-287: **Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου** στίχοι περὶ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων [NICEPHORI CALLISTI XANTHOPULI carmen de imperatoribus Byzantinorum]
(ΕΚΔ.: Labbe Ph., De byzantinae historiae scriptoribus protrepticon, Parisiis 1648, σ. 34-35).

62. 287-288: **Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου** στίχοι περὶ τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως [NICEPHORI CALLISTI XANTHOPULI carmen de patriarchis Constantinopolitanis]
(ΕΚΔ.: Labbe Ph., *ὅ.π.*, σ. 35-36).

Γιὰ τοὺς ἀριθ. 58-62, πρβλ. χφ. Vat. gr. 573, φφ. 15-26.

63. 290ᵛ: Κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς Κοσινίτσας (ἔτ. 1429) [alt. post. m.]
(ΕΚΔ.: Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 29).
Μὲ τὸ ἴδιο χέρι τὸ κείμενο τοῦ καταλόγου συνεχίζεται στὸ φ. 290ᵛ. Ὁ Παπαδόπουλος Κεραμεὺς (*ὅ.π.*, σ. 29) δὲν ἐκδίδει τὸ συνεχόμενο κείμενο, ἐπειδὴ αὐτὸ ἦταν κολλημένο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ξύλινης πινακίδας (πίσω). Τὸ ἀνέκδοτο κείμενο ἔχει ὡς ἑξῆς:
\+ *ἔχει τὸ μηνολόγιον ὁ ἀμπελικὸς ἄσπρα ε′*
\+ *καὶ πάλιν ἄσπρα ς′*
\+ *καὶ τὴν Τζικνοπεύτην ἄσπρα β′*
\+ *ἔδόθη πρὸς αὐτὸν πάλιν διὰ σκούφιαν ἄσπρα γ′*
[πιθανότατα πρόκειται γιὰ σταχωτὴ χφφ. μὲ τὸ ὄνομα Ἀμπελικός, στὸν ὁποῖο παραδόθηκαν τὰ βιβλία αὐτὰ τῆς μονῆς γιὰ νὰ σταχωθοῦν].

Τετρ. 1×2(2) 1×8(10) 1×7(17) 1×3(20) 24×8(212) 1×10(222) 1×8(230) 1×7(237) 2×8(253) 1×7(260) 3×8(284) 1×6(290). Τὰ τετράδια φέρουν ἀρίθμηση (ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 21, 38) στὴν κάτω ὥα τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τους, ἀπὸ τὸ χέρι τοὺ γραφέα τοῦ χφ. Ἡ ἀρχικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων ἔχει ὡς ἑξῆς: α′-ιθ′, κδ′-μ′. Τὸ α′ δίφυλλο καὶ τὸ τελευταῖο τετράδιο δὲν ἀριθμοῦνται. Τὰ τετράδια ιη′-κγ′ ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ σύνθεση ἔχουν ἐκπέσει καὶ τὸ χφ. στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι κομμένο σὲ δύο μέρη. Μετὰ τὸ φ. 17 καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ φ. 18 ἐξέπεσαν φφ. Τὸ κολλημένο φ. I στὸ α′ κάλυμμα ἀνήκει στὸ χαμένο τετράδιο Κ′, βλ. ἀριθ. κειμένου 8 καὶ 9.

Ὑδατ. (φ. 174) Ἀνθρώπου μορφὴ: πρμ. Briquet 7557 (ἐτῶν 1356-1367)· Mošin - Traljič, 4814 (ἔτ. 1357).
(φ. 165) Πέλεκυς: πρμ. Briquet 7502 (ἐτῶν 1356-1369)· Mošin - Traljič, 4666 (ἔτ. 1356-1361).
(φ. 170) Κιονίσκος: πρμ. Briquet 4347 (ἐτῶν 1353).

Γραφ. Γραφὴ μικροσκοπική, σταθερή, κομψή (βλ. πίν. 4).
Τὸν ἴδιο γραφέα ἀναγνωρίζουμε στὸ α′ χέρι τοῦ χφ. Genevensis gr. 23 καὶ στὸν γραφέα τοῦ χφ. Petropol. gr. 701 (πρβλ. Koder J., Das Eparchenbuch Leons des Weisen, Wien 1991, σ. 45· Medvedev I., Zametka o dvuch grečeskich juridičeskich rŭkopisjach iz leningradskich sobranij, *VV* 52 (1991) 136-140. Στὰ φφ. 149 καὶ 283ʳ-ᵛ γράφονται τὰ κείμενα 7 καὶ 57 ἀπὸ μεταγενέστερο χέρι. Τὰ φφ. 2ᵛ, 19, 149ᵛ, 236-237ᵛ, 282ᵛ, 284ʳ-ᵛ, 288ᵛ, 289ᵛ, εἶναι ἄγραφα.

Διαχ. Ἐπίτιτλα καὶ πλούσια διακοσμημένα ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στὰ ἐπίτιτλα, τοὺς τίτλους, στὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς κειμένου ἀρχικὰ καὶ κεφαλαῖα γράμματα, καθὼς καὶ στὶς in. m. σημειώσεις. Πρόχειρα σχέδια στὰ φφ. 2ᵛ καὶ 289ᵛ.

Στάχ. Σκληρή, διατηρημένη σὲ κακὴ κατάσταση δερμάτινη στάχωση, μὲ καστανὸ ἐξωτερικὰ χρῶμα καὶ ροδόχρωμο πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ μέρος τῶν καλυμμάτων. Στὸ καλύτερα διατηρημένο α′ κάλυμμα διακρίνονται πρόστυπα κοσμήματα (τεμνόμενες χιαστὶ ταινίες, τῶν ὁποίων τὰ τριγωνικὰ πλαίσια γεμίζουν σφραγίσματα στρογγυλὰ μὲ ζωομορφικὲς παραστάσεις). Διακρίνονται οἱ αὔλακες στὶς ἀκμὲς τοῦ σανιδιοῦ καὶ διατηρεῖται ἕνα ἀπὸ τὰ μεταλλικὰ «τσουνία». Ἡ φθορὰ εἶναι ἐμφανὴς στὴ ράχη τοῦ κώδικα, ὅπου σώζεται τμῆμα τοῦ πολύχρωμου κεφαλαριοῦ τῆς σταχώσεως.

Κατ. Ἡ διατήρηση τοῦ χαρτιοῦ εἶναι ἱκανοποιητική. Ἴχνη ἀπὸ ὑγρασία διακρίνονται στὸ κάτω τμῆμα καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ράχης, ἰδίως στὸ β′ τμῆμα τοῦ χφ. Ἴχνη πυρᾶς στὶς ἄκρες τῶν φύλλων.

Σημ. φ. 237ᵛ: Ἀπὸ α′ μτγν. χέρι ἀνορθόγραφο κείμενο (Ps. 50(51) 3-7)
φ. 284: Ἀπὸ β′ μτγν. χέρι ἐπαναλαμβάνεται τὸ κείμενο τοῦ φ. 237ᵛ (ἀνορθόγραφο).
— : Ἀπὸ β′ μτγν. χέρι ἀνορθόγραφο κείμενο (Jo. 1.1).
— : Ἀπὸ α′ μτγν. χέρι ἀπόσπασμα ἀνορθόγραφο (3 στίχων) τοῦ τροπαρίου «Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος...» (πρβλ. Folleri H., Initia hymnorum ecclesiae graecae, τόμ. V [Studi e Testi, 215], Roma 1966, σ. 233)).
φ. 289: Δύο σημειώματα τῶν ἐτῶν 1432 καὶ 1437 ποὺ ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὸν Παπαδόπουλο-Κεραμέα (Ἔκθεσις, σ. 30).
Corr.: α) *μετονομασθεὶς Δανιὴλ μοναχός*
β) *ἡ ψυχή του νὰ τύχῃ τῆς δόξης*
(βλ. πίν. 5).
φ. 289ᵛ: Ἀπὸ α′ μτγν. χέρι ἀπόσπασμα ἀνορθόγραφο (3 στίχων) τοῦ τροπαρίου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...» (πρβλ. Folleri, *ὅ.π.*, τόμ. I, Roma 1960, σ. 125).
φ. 290: Βλ. ἀριθ. 63.
\- Ἀπὸ α′ μτγν. χέρι ἀνορθόγραφο ἀπόφθεγμα
(ΕΚΔ.: Sargologos Et., Un traité de vie spirituelle et morale du XIe siecle: le florilège sacro-profane du manuscrits de Patmos, Thessalonique 1990, σ. 660, κεφ. 31, ἀριθ. 59. Βλ. καὶ σ. 314, κεφ. 11, ἀριθ. 101).
\- Ἀπὸ α′ μτγν. χέρι ἀπόσπασμα ἀνορθόγραφου κειμένου (2 στίχων) (βλ. Μην. 2, 2, Μικρὸς Ἑσπ. «Κύριε, ὁ ἐκ πατρός σου γεννηθεὶς ἀχρόνως ὑπάρχεις καὶ ἀΐδίως»).

Ἱστ. Μ. Κοσίνιτσας Ἀριθ. 265 (Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 28-30). Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς α′ πινακίδας Βρ. 435. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 563. Στὸ κάτω μέρος τῶν φύλλων ἐξωτερικὰ ἐπιγραφή: *Ἑλένικο.*

Βιβλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 28, 29, 30. - Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα, σ. 80-81. - Koder, Das Eparchenbuch, σ. 45., πίν. 5-6. - Actes, σ. 81 πίν. 32. - Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα, σ. 83-84.

5. D. gr. **156.** - 15ος αἰ. -φφ. 362. - χάρτ. - 290x210 (210x150). - στ. 1 - στίχ. 29. (Βλ. πίν. 6, 7, 8, 9).

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO JURIDICA)

1. 1-102: **Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου** Ἑξάβιβλος [CONSTANTINI HARMENOPULI Hexabibos]
(ΕΚΔ.: Heimbach G.E., Constantini Harmenopuli Manuale legum sive Hexabiblos cum appendicibus et legibus agrariis, Leipzig 1851 (=Aalen 1969) σ. 1-819· Πιτσάκη Κ. Γ., Πρόχειρον Νόμων ἢ Ἑξάβιβλος [Βυζαντινὰ καὶ Νεοελληνικὰ κείμενα, 1], Ἀθήνα 1971, σ. 1-386).

1r-v: «Κριτῶν προκατάστασις» [Judicum praeparatio], (βλ. πίν. 6).

1v-2: «Κατάκρισις ἐκτεθεῖσα εἰς τοὺς κριτὰς ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων **Λέοντος** καὶ **Ἀλεξάνδρου**» [LEONIS VI Condemnatio adversus judices (=novella 116)]
(ΕΚΔ.: Noailles P./Dain A., Les Novelles de Léon le Sage, Paris 1944, σ. 377).

2r-v: Προθεωρία.

2v-3v: «Πίναξ τῆς Ἑξαβίβλου».

3v-102: ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ: 1(3v), 2(23), 3(41v), 4(57), 5(72v), 6(91).

2. 102v: «Θέσπισμα τοῦ μεγάλου **Κωνσταντίνου** περὶ τοῦ πάπα Ρώμης» [Donatio CONSTANTINI]
(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 820-822).

3. 102v: Τόμος συνοδικὸς (ἔτ. 1026), [Tomus Synodicus]
(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 822. Βλ. καὶ Dölger, Regesten, Nr. 823· Grumel/Darrouzès, Regestes N. 830).

4. 103: Τόμος συνοδικὸς (ἔτ. 1171), [Tomus Synodicus]
(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 822. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 1120).

5. 103: Τόμος συνοδικὸς (ἔτ. 1272), [Tomus Synodicus]

(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 822. Βλ. καὶ Laurent, Regestes, N. 1395).

6. 103r-v: «Τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ **Φιλοθέου** ἀνατροπὴ τῶν ἀναγεγραμμένων ἀναθεματισμῶν» [PHILOTHEI patriarchae Refutatio]
(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 822-826. Βλ. καὶ Darrouzès, Regestes N. 2351).

7. 103v-106: Νόμος γεωργικὸς [Leges agrariae]
(ΕΚΔ.: Heimbach, *ὅ.π.*, σ. 827-851).

8. 106v-122: **Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου** ἐπιτομὴ κανόνων [CONSTANTINI HARMENOPULI Epitome canonum]
(ΕΚΔ.: *PG* 150, στ. 45-168)
Προθεωρία (106v)· πίναξ (107v)· 1 (108)· 2 (111v)· 3 (114v)· 4 (117)· 5 (118)· 6 (122).

9. 122v-123: **Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου** περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως [CONSTANTINI HARMENOPULI De fide orthodoxa]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 453-454).

10. 123v-125: **Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου** περὶ αἱρέσεων [CONSTANTINI HARMENOPULI De haeresibus]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 446-453).

11. 125r-v: Ἀξιώματα τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς [Officia palatii]
(ΕΚΔ.: Verpeaux J., Pseudo-Kodinos. Traité des Offices, Paris 1966, σ. 300-302).

12. 125v: Notitia episcopatuum
(ΕΚΔ.: Darrouzès, Notitia 16, στίχ. 1-21).

13. 126-127: Πίναξ πβ′ κεφαλαίων (ἀντιστοιχοῦν οἱ ἀριθ. 16-95 τῆς περιγραφῆς μας).

14. 127v: Βραχὺ σχόλιο (12 στίχων) στὸν Κανόνα 75 τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου «Περὶ εὐχῶν εὐταξίας» [Scholium breve in can. 75 conc. Trullani]
inc. Ὁ ἑβδομηκοστὸς πέμπτος τῆς ς′ συνόδου κανών.
des. καὶ θεοφιλὲς εἶχεν, ἀλλ' οὐδὲν γέγονε πλέον.

15. 127v: «Ὁ ὅρκος ὃν ὀμνύουσιν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰς αὐτῶν ὑποθέσεις» (12 στίχοι) [Jusiurandum judaeorum]
inc. Ἵν' ἀπέλθῃ ὁ Ἰουδαῖος εἰς τὸ αὐτοῦ συναγώγιον...

des. τὸ στόμα αὐτῆς καὶ καταπιέτω με ζῶντα.
(Πρβλ. Patlagean E., Contribution juridique à l'histoire des Juifs dans la méditerranée mediévale: Les formules grecques de serment, Revue des Études Juives 4,1965, 137-156).

16. 128-132: **Ματθαίου Βλάσταρη** Σύνταγμα. Στοιχεῖο Β, κεφ. 8. [Matthaei Blastaris Syntagma (exc)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI. 125-141).

17. 132-134^{v}: Τόμος **Σισιννίου** πατριάρχου [Tomus Sisinnii]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 11-19. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 804).

18. 135-136^{v}: Τόμος ἑνώσεως [Tomus Unionis]
(ΕΚΔ.: Westerink L.G., Nicholas I Patriarch of Constantinople, Miscellaneous Writings [CFHB, 20], Washington 1981, Texts 200A, 200B, 200C. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 715).

19. 137-138: «Περὶ μεταθέσεων» [De translationibus episcoporum]
(ΕΚΔ.: Darrouzès J., Le traité des transferts, *REB* 42 (1984) 171-189, recensio a).

20. 138-140^{v}: **Θεοδώρου Βαλσαμῶνος** «περὶ τοῦ εἰ χρὴ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα δυσί δισεξαδέλφαις συνάπτεσθαι» [THEODORI BALSAMONIS De matrimonio successivo cum duabus consobrinis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 437-440).

21. 141-142: **Δημητρίου Χωματηνοῦ** «σημείωμα περὶ τοῦ τοιούτου ζητήματος» [DEMETRII CHOMATIANI de matrimonio successivo cum duabus consobrinis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 437-440).

22. 142^{r-v}: **Ἰωάννου Ξιφιλίνου** ψήφισμα «περὶ κεκωλυμένων γάμων» [IOANNIS XIPHILINI de impedimentis matrimonialibus]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 54-56. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 903).

23. 142^{v}: «Ἰστέον ὡς ἡρμηνεύθη τὰ κατωτέρω δηλωθησόμενα παρὰ τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καθὼς ἐν βιβλίῳ εὗρον οὕτωσὶ ἐγκείμενα» [Excerptum bathmologicum, anonym]
inc. Δύο ἀδελφοὶ ἔλαβον γυναῖκας ξένας...
des. ἐγένετο, ὀφείλει χωρίζεσθαι τὸ ἀνδρόγυνον.
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 63).

24. 142^{v}-143: «Ἐνταῦθα περὶ βαθμῶν συγγενείας ἀκωλύτων τε καὶ κεκωλυμένων» [Tractaculus bathmologicus]
inc. Τὰ παρόντα συνοικέσια, ἀλλὰ καὶ τὰ δύο...
des. ...τὸν τοῦ γένους ἕκτον βαθμὸν σώζουσιν.
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 63$^{r/v}$).

25. 143: Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς **Μιχαὴλ Κηρουλαρίου** [Ex epistola MICHAELIS CERULARII (summarium)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 46. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 883).

26. 143^{r-v}: **Φωτίου** Κανονικὲς διατάξεις [PHOTII regulae canonicae (summarium)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 47. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 866 et N. 575).

27. 143^{v}: Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς **Μιχαὴλ Κηρουλαρίου** [Ex epistola MICHAELIS CERULARII de impedimentis matrimonialibus]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 47. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 885).

28. 143^{v}-144: Ποικίλα περὶ κεκωλυμένων γάμων μὲ παραστατικοὺς πίνακες [Varia de disciplina matrimonii, exemplis graphicis adiunctis]
inc. Ἰωάννης ἔχει πρῶτον ἐξάδελφον τὸν Βασίλειον...
des. ...ἴσως τῆς Εὐδοκίας, ἢ καὶ διαζυγίῳ διαζυγέντα.
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 64-65).

29. 144-145: **Νικηφόρου Βοτανειάτου** Χρυσόβουλλον περὶ ἀθεμίτων γάμων [NICEPHORI III chrysobullum de incestis nuptiis]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 289-290. Βλ. καὶ Dölger, Regesten N. 1048).

30. 145: Βασιλικὰ 28. 5. 14, 15
(BT 1348, 3-11).

31. 145^{r-v}: **Ἰωάννου Ξιφιλίνου** συνοδικὸ σημείωμα περὶ μνηστείας [IOANNIS XIPHILINI semeioma synodicum de sponsalibus]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 51-52. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 896).

32. 145^{v}-146: **Ἰωάννου Ξιφιλίνου** συνοδικὴ σημείωση περὶ μνηστείας [IOANNIS XIPHILINI semeiosis synodica de sponsalibus]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 53-54. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 897).

33. 146-147ᵛ: **Ἀλεξίου α΄ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ μνηστείας [ALEXII I COMNENI novella de sponsalibus]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 319-325. Βλ. καὶ Dölger, Regesten N. 1116).

34. 148-150: **Ἀλεξίου α΄ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ λύσεως μνηστείας [ALEXII I COMNENI novella de sponsalium dissolutione]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 319-325. Βλ. καὶ Dölger, Regesten N. 1167).

35. 150ᵛ-151: **Γεωργίου Ξιφιλίνου** «Περὶ ἐνοριακῶν δικαίων» [GEORGII XIPHILINI De juribus territoriorum]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 101-102. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 1185).

36. 151-160: **Λέοντος ς΄ Σοφοῦ** Ἐκλογὴ νς΄ Νεαρῶν [LEONIS VI Ecloga LVI novellarum]
(πρβλ. Noailles P./Dain. A., Les Novelles de Léon le Sage, Paris 1944, p. XXXVII κ.ἑ.).

37. 160: Προοίμιον τῶν Βασιλικῶν ‹**Λέοντος ς΄ Σοφοῦ** Νεαρὰ› «νζ΄» [Prooemium Basilicorum (*des.* imperfecte)]
(ΕΚΔ.: Schminck A., Studien zur mittelbyzantinischen Rechtsbüchern [Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte, 13], Frankfurt am Main 1986, σ. 22, 1-12).

38. 160ᵛ: «**Ἰουστινιανοῦ** βασιλέως, ὅπως ὀφείλουσι ὀμνύειν οἱ ἔχοντες ὑποθέσεις ἀμφισβητουμένας πρὸς ἀλλήλους ἢ μαρτυρεῖν»
inc. Ἐγὼ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, λέγοντες...
des. ...μάρτυς ψευδὴς ἢ ἐπίορκος οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
(Formula jusiurandi).

39. 160ᵛ-161ᵛ: «Νεαρὰ τοῦ βασιλέως κυροῦ τοῦ **Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου** περὶ τῶν ἀδιαθέτως τελευτώντων χωρὶς παίδων...» [CONSTANTINI VII novella ut si quis intestatus sine liberis decesserit, tertia bonorum Deo consecretur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 235-238. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 678).

40. 161ᵛ-162: «Νεαρὰ τοῦ κυροῦ **Λέοντος** περὶ τοῦ τὴν γυναῖκα ἀπογραφὴν ποιεῖσθαι τῆς τε οἰκείας προικὸς καὶ τῆς πρὸ γάμου δωρεᾶς...» [LEONIS VI novella 110]
(ΕΚΔ.: Noailles P./Dain A., *ὅ.π.*, σ. 356-359).

41. 162: Σχόλιο: «Ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐχούσης προῖκα» [*in m.*]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 180, σημ. 8).

42. 162-164ᵛ: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ «περιέχουσα πολλῶν ἀμφιβολιῶν λύσεις» [MANUELIS I COMNENI novella de diversis causis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 122-125. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1465).

43. 164ᵛ-166ᵛ: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ περὶ τῶν ἑκουσίως φονευόντων [MANUELIS I COMNENI novella de homicidis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 156-166. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1467).

44. 166ᵛ-167: **Ἀλεξίου α΄ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ ‹περὶ τῶν μηχανευομένων συντρίβειν τοὺς ἑαυτῶν ἀντιδίκους› [ALEXII I COMNENI novella de his, qui adversarios suos vexare machinantur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 421-423. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1179).

45. 167-169ᵛ: Χρυσόβουλλον **Νικηφόρου Βοτανειάτου** «περὶ τε τοῦ μὴ ἔσωθεν τῶν λ΄ ἡμερῶν γίνεσθαι σωματικὴν ποινὴν» [NICEPHORII III chrysobullum ne pœna gladii intra xxx dies a sententia infligatur]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 283-288. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1047).

46. 169-170ᵛ: Χρυσόβουλλον **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** [MANUELIS I COMNENI chrysobullum ut rescripta contra jus elicita irrita sint]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 118-121. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1426).

47. 170ᵛ-171: **Ἰουστινιανοῦ α΄** Νεαρὰ 8, «ὅρκος ὃν ὑπέχουσιν οἱ τὰς ἀρχὰς λαμβάνοντες» [IUSTINIANI I novella 8, Jusiurandum (=Basilica 6.3.50)]
(ΕΚΔ.: Schoel R./Kroll G., (CJC, τόμ. 3, σ. 89-91).

48. 171-173ᵛ: **Μανουὴλ Κομνηνοῦ** Νεαρὰ «περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ» [MANUELIS I COMNENI novella de diebus feriatis]
(ΕΚΔ.: Macrides R., *FM* VI. 140-154. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 1466).

49. 173ᵛ: «**Εὐσταθίου μαγίστρου τοῦ Ῥωμαίου**, περὶ ὑποβόλου»

[EUSTATHII ROMANI de hypobolo]
(ΕΚΔ.: Reinsch D.R., *FM* VII. 246).

50. 173ᵛ: Σχόλιο: «Ἴσθι ὡς ὁ πολιτικὸς νόμος κατὰ τῶν φυγοδίκων...».
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 393-394, n. 1433).

51. 174: Σχόλιο στὴ Synopsis Basilicorum Major, στοιχεῖο Ε 38 (a), σημ.
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 295-296).

52. 174: «Περὶ κανστρενσίου καὶ παγανικοῦ πεκουλίου καὶ περὶ διαφορᾶς αὐτῶν» [De peculio castrensi et pagano]
(ΕΚΔ.: Dain A., *REB* 19 (1961) 254-255).

53. 174-178: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium juridicum «ἄδετ»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., *FM* VI. 38-61).

54. 178-181: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium juridicum «ἀγωγή»]
(πρβλ. Burgmann L., *FM* II. 87-146).

55. 181: «Τῶν ἑπτὰ σοφῶν τὰ ἀποφθέγματα» [Septem sapientium apophthegmata brevissima]
(πρβλ. Boissonade J.F., Anecdota Graeca, Parisiis 1829 (φωτ. ἀνατ. Hildesheim 1962), τόμ. Ι., σ. 144 καὶ Bühler W., Zur handschriftlichen Überlieferung der Sprüche der Sieben Weisen, Göttingen 1989, σ. 32, ἀριθ. 7).

56. 181-182ᵛ: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium juridicum «ἄκτωρ»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., Subseciva Groningana IV (1990) 70-82).

57. 182ᵛ: Σχόλιο στὸν ρβ' κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου [sine rubrica]
Οἱ ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀναχωρήσαντες γυναικῶν καθ' οἱανδήτινα αἰτίαν ἀνεπιστρόφως, αὐτοὶ μὲν ἀφορίζονται, αἱ δὲ τούτων γυναῖκες περιμένουσιν αὐτούς, εἰ μὴ πενταετία παρέλθοι καὶ ἄδηλόν ἐστιν εἰ περίεισιν.
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR* I. 51).

58. 183: Προοίμιον τῶν Βασιλικῶν [Prooemium Basilicorum]
(ΕΚΔ.: Schminck A., Studien zu mittelbyzantinischen Rechtsbüchern [Forschungen zur byzantinischen Rechtsgeschichte, 13], Frankfurt am Main 1986, σ. 22-23).

59. 183ʳ-ᵛ: **Γεωργίου Φοβηνοῦ** περὶ κάσου [GEORGII PHOBENI de

casu]
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 97).

60. 183ᵛ: **Γεωργίου Φοβηνοῦ** περὶ ὑποβόλου [GEORGII PHOBENI de hypobolo]
(ΕΚΔ.: Zachariae, *GGRR*, σ. 97-98).

61. 183ʳ-ᵛ-184: Γλῶσσαι νόξα etc.
(ΕΚΔ.: Dain A., Annuaire de l'École des législations religieuses, III, 1952-1953, σ. 55,46-56,15).

62. 184: Ἀπόσπασμα μετρολογικοῦ κειμένου [Fragmentum metrologicum]
(ΕΚΔ.: Dölger F., Beiträge zur Geschichte der byzantinischen Finanzverwaltung 1927, Leipzig/Berlin (=Darmstadt 1960), σ. 113,24-114,18).

63. 184: Γλῶσσαι: «λίβελλος, βρέβια, τίτλος»
(ΕΚΔ.: Dölger F., *ὅ.π.*, σ. 114, 19-21).

64. 184-223: Συλλογὴ σχολίων στὸ Synopsis Basilicorum Major [Collectio scholiorum]
(πρβλ. Fögen M. Th., *FM* III. 179-193).

65. 223ʳ/ᵛ: ‹**Θεοδώρου Βαλσαμῶνος**› ἀπόκριση ἀριθ. 55 στὴν ἐρώτηση τοῦ Μάρκου Ἀλεξανδρείας [‹THEODORII BALSAMONIS› responsio ad interrogationem 55 Marci Alexandrini]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 488. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 1184).

66. 223ᵛ-226: Πραγματεία περὶ δανείων [Tractatus de creditis (=Prochiron auctum, paratitlum 24)]
(ΕΚΔ.: Zachariae στὸ Ζέπων *JGR* VII. 348-354, 22).

67. 226-227: Νεαρὰ ‹**Ἀνδρονίκου β'**› καὶ «**Ἀθανασίου** πατριάρχου» περὶ διαφόρων ζητημάτων [ANDRONICI II et ATHANASII I novella de diversis causis]]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 533-536. Βλ. καὶ Dölger, Regesten Nr. 2295· Laurent, Regesten N. 1607).

68. 227: «**Μοσχίωνος** ὑποθῆκαι» [MOSCHIONIS praecepta]
(ΕΚΔ.: Schenkl H., Epicteti dissertationes ab Ariano digestae, Lipsiae 1916, σ. 495-496).

69. 227ʳ/ᵛ: Στίχοι ἰαμβικοὶ περὶ δικαστῶν [Stichi iambici de iudicibus]

(ΕΚΔ.: Perentidis S., Un manuscrit de l'Hexabible d'Harménopoulos en la possesion de Théodose Zygomalas, *Μνήμη Γεωργίου Α. Πετροπούλου*, τόμ. II, Ἀθῆναι 1984, σ. 212-213).

70. 227ᵛ-228: Ἀποσπάσματα νομικὰ [Excerpta iuridica (cod. «περὶ νομῆς» *in. m.*)], μεταξὺ αὐτῶν:
- **Θεοφίλου** ἀντικήνσορος Instit. 4.1.15
(ΕΚΔ.: Ferrini E.C., στὸ Ζέπων *JGR* III. 214,45 - 215,2).
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν A XV 3
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 56,7 - 12).

71. 228-229: Συνοδικὴ ἀπόφαση ἐπὶ πατριαρχείας **Νείλου** [NILI patriarchae de translatione Georgii episcopi]
(ΕΚΔ.: Laurent V., Les droits de l'empereur en matiére ecclésiastique. L'accord de 1380/82, *REB* 13 (1955) 14-19. Βλ. καὶ Darrouzès, Regestes N. 2699).

72. 228ᵛ (*in. m.*): Ἀποσπάσματα νομικὰ [Excerpta iuridica], μεταξὺ αὐτῶν:
229:
229 (*in. m.*): - «**Ἰουστινιανοῦ** ἐκ τῆς δυοδεκαδέλτου»
(ΕΚΔ.: Burgmann L./Fögen M. Th., Florilegium Lesbiacum, *FM* V, σ. 108-109, Nr. 1-5).
- Εἰσαγωγὴ 4. 1-10
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* II. 243-244).
- Βασιλικὰ 7.6.11
(=BT 350, 8-9).

73. 229-230: Notitia episcopatuum ANDRONICI II
(ΕΚΔ.: Darrouzès, Notitia 17, στίχ. 1-112, 136-155).

74. 230ᵛ-232ᵛ: Notitia episcopatuum LEONIS II
(ΕΚΔ.: Darrouzès, Notitia 10, στίχ. 1-672, 692-696, 705-757).

75. 232ᵛ: Σχηματικὸς πίναξ τῶν 7 οἰκουμ. συνόδων μὲ ἀναφορὲς στὸ χρόνο συγκλήσεώς τους, στοὺς βασιλεῖς, πατριάρχες, πάππες, στὸν ἀριθμὸ τῶν πατέρων, τὶς πόλεις τῶν συνόδων καὶ τὶς αἱρέσεις [Tabula chronologica VII conciliorum]

76. 233: **Ματθαίου Βλάσταρη** Σύνταγμα στοιχεῖον A 15 (*alt. post. m*) [MATHAEI BLASTARIS Syntagma A 15]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς VI. 105).

77. 233ᶠ/ᵛ: Ἀποσπάσματα νομικὰ (πρβλ. ἀριθ. 72 τῆς περιγραφῆς αὐτοῦ τοῦ χφ.) [Excerpta iuridica], μεταξὺ αὐτῶν:
- «**Ἰουστινιανοῦ** ἐκ τῆς δυοδεκαδέλτου»,
- Βασιλικὰ 7.6.11 (=BT 350, 8-9)
- Εἰσαγωγὴ 4.3, 1, 4
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* II. 243, 26-27, 20-21, 28-29).

78. 233ᵛ-234ᵛ: Ἀποσπάσματα νομικά, μεταξὺ αὐτῶν [Excerpta iuridica]
- Ἐπιτομὴ τῶν νόμων [Epitome legum) 14.2
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* IV. 356, 22-24
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν K XIV 13[=Βασιλικὰ 35.10.2], (μὲ σχόλιο)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 350, 9-16)
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν A XXIV 6[=Βασιλικὰ 15.2.1], (μὲ σχόλιο)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 61, 12-17)
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν E XXIX 2[=Βασιλικὰ 30.1.84], (μὲ σχόλιο)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 288, 9-13)
- Ηὐξημένη Εἰσαγωγὴ XVI 92[=Βασιλικὰ 29.5.9]
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* VI. 111, 30-32)
- Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Νεαρᾶς Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου περὶ φονευόντων
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* I. 230, 9-15)
- Florilegium Lesbiacum (*FM* V 6.109, Nr. 2).

79. 235-245ᵛ: Αἱ Ῥοπαὶ [Libellus de temporibus ac dilationibus]
(ΕΚΔ.: Sitzia F., Le Rhopai, Napoli 1984, σ. 91-167, 11)

80. 246-248ᵛ: «Ἐπιγραφὴ τῆς Σιβύλλης» [Vaticinium Sibyllae]
(ΕΚΔ.: Alexander P.J., The Oracle of Baalbek, Washington 1967, σ. 9-22)

81. 249: Χρησμὸς περὶ ἀναστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως [Oraculum de restitutione Constantinopolis]
(ΕΚΔ.: *PG* 107, στ.1149)

82. 249: Περὶ ἀγωγῶν [De actionibus, appendix Laurentiana N. 6]
(ΕΚΔ.: Sitzia F., De actionibus, Milano 1973, σ. 68).
Ἀκολουθεῖ τὸ ἑπόμενο κείμενο: «Οὐ δεῖ βλάπτεσθαι τοὺς πρώην ἀπεφηναμένους, εἰ μήπω ἢ δωροδοκήσαντες ἐλεγχθεῖεν ἢ δι' ἔχθραν θἀτέρου καταψηφισαμένου μέρους ἢ

περιπαθῶς καὶ φιλίως πρὸς τὸν ἀδικήσαντα διακείμενοι».

83. 249 Ἀποσπάσματα (8) μὲ ἀναφορὰ σὲ κείμενα πατέρων [Excerpta patrum]

248^{v} *in m.*: *inc.* Τοῦ μεγάλου **Βασιλείου**: Τὸ ἀναγκάζεσθαι ἢ διώκεσθαι χριστιανὸν... τοῦ αὐτοῦ: ὁ διωκόμενος παρὰ τῶν δοκούντων ὁμοπίστων... Τοῦ αὐτοῦ: Ἴδιόν μεν τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τὸ μήτε διώκειν, μήτε τυραννεῖν... Τοῦ μεγάλου **Ἀθανασίου**: Μηδὲ κοινωνίαν ἔχετε πρὸς τοὺς αἱρετικούς... Τοῦ αὐτοῦ ἐξ ἐπιστολῆς: Ὅταν γάρ τινες ὑμᾶς τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς θεωρήσωσι μετ' αὐτῶν κοινωνοῦντας... τοῦ μεγάλου **Βασιλείου**: ταῦτα οὖν παρακαλοῦμεν διορθώσεως τυχεῖν ἐκκλησιαστικῆς... **Ἰγνατίου** τοῦ Θεοφόρου: προσέχειν δεῖ νόμῳ καὶ προφήταις...

des. Τοῦ ὁσίου **Ἡσαΐου** ἀναχωρητοῦ: Ἀδελφέ, φύλαξε σεαυτὸν μὴ διαλέγεσθαι μετὰ αἱρετικοῦ... εἰς ὃ δὲ ἠφωτίσθης τοῦτο κάτεχε τὸ μὴ προσθῇς.

84. 249^{v}: Εὐχὴ πρὸς τὸν φύλακα Ἄγγελον [Ps. - MACARII ALEXANDRINI, Prex ad Angelum custodem]
(ΕΚΔ.: *PG* 34, στ. 448. Βλ. καὶ CPG 2416)

85. 249^{v}: Ἀποσπάσματα νομικὰ [Excerpta iuridica] «Περὶ ὑπεξουσίων», μεταξὺ αὐτῶν:
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν Ν VI 24, 25 (= Βασιλικὰ 2.1. 44-45), (μὲ σχόλιο)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 446, 5-9)
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν Υ IV 37, 38 (= Βασιλικὰ 18.5. 44-45)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 546, 6-9)
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν Υ IV 30 (= Βασιλικὰ 18.4. 23)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 545, 1-2)
- Βασιλικὰ 18.4.3.3 καὶ 18.4.3.1 (= BT 885.4-8 καὶ 884. 15-17)
- Σύνοψις τῶν Βασιλικῶν Υ IV 32 (= Βασιλικὰ 18.4. 7.11)
(ΕΚΔ.: Zachariae, στὸ Ζέπων *JGR* V. 544, 10-19).

86. 250-265: **Ματθαίου Βλάσταρη** «Κατὰ Λατίνων» [MATTHAEI BLASTARIS Contra Latinos]
(πρβλ. Πάσχος Π., Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης καὶ τὸ ὑμνογραφικὸν ἔργον του [Ἵδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου-183], Θεσσαλονίκη 1978, σ. 87σ-90)

87. 265-268: **Ματθαίου Βλάσταρη** «Περὶ τοῦ ἀζύμου» [MATTHAEI BLASTARIS De azymis]
(πρβλ. Πάσχος Π., *ὅ.π.*, σ. 92-93).

88. 268-275^{v}: **Ματθαίου Βλάσταρη** «Περὶ τοῦ μυστικοῦ δείπνου» [MATTHAEI BLASTARIS De Cena Domini]
(πρβλ. Πάσχος Π., *ὅ.π.*, σ. 92-93).

89. 275^{v}-281^{v}: **Ματθαίου Βλάσταρη** «Ἀριθμητικὸν θεώρημα τοῦ δισχίλια ἀριθμοῦ» [MATTHAEI BLASTARIS Tractatus antirretheticus exemplis mathematicis auctus]
(πρβλ. Πάσχος Π., *ὅ.π.*, σ. 93-95, *des. mut.*: ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον, ἵνα μὴ περιττότεροι).

281^{rv}: Τὸ κομμένο φύλλο περιεῖχε καὶ τὸ σημείωμα ποὺ δημοσιεύτηκε ἀπὸ τοὺς Παπαδόπουλο-Κεραμέα καὶ Λάμπρο (βλ. παρακάτω, σημειώματα).

90. 282-284: **Πέτρου ἐπισκόπου Μεδιολάνων** λόγος περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος [PETRI CHRYSOLANI oratio de Spiritu Sancto]
(ΕΚΔ.: *PG* 127, στ. 911-919).

91. 284-287^{v}: **Ἰωάννου Φουρνῆ** περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος [IOANNIS PHURNIS De processione Spiritus Sancti]
(ΕΚΔ.: Demetrakopoulos A., Bibliotheca ecclesiastica, Lipsiae 1866, σ. 36-47).

92. 287^{v}-298: **Εὐστρατίου Νικαίας** «λόγος περὶ τοῦ παναγίου πνεύματος· μετὰ τοῦτον δὲ καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἀντίρρησις κατὰ τῶν προλεχθέντων τῷ Μεδιολάνων περὶ τῆς ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος» [EUSTRATII NICAENI De Spiritu Sancto]
inc. Τοῖς φιλολόγοις βασιλεῦσι τοὺς λόγους...
des. ... τοῦ ὀρθοτάτου σεβάσματος ἀντεχόμενοι.

93. 298-304: **Εὐστρατίου Νικαίας** κατὰ Λατίνων περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος [EUSTRATII NICAENI Adversus Latinos de processione Spiritus Sancti]
(ΕΚΔ.: Demetrakopoulos A., *ὅ.π.*, σ. 84-89).

94. 304-315^{v}: **Εὐστρατίου Νικαίας** «λόγος ἀντιρρητικὸς πρὸς τὰ προφερόμενα παρὰ τοῦ Μεδιολάνων περὶ τῆς ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος» [EU-

STRATII NICAENI Ad Petrum Chrysolanum de processione Spiritus Sancti]
inc. Πάλιν Λατῖνος ἡμῖν καὶ πάλιν ζητήσεις...
des. ...ἀντεισάξομεν, χορηγοῦντος τοῦ φωτίζοντος πνεύματος.

95. 315ᵛ-321ᵛ: «**Ἰωάννου** τοῦ τιμιωτάτου μητροπολίτου **Κλαυδιουπόλεως** περὶ τῶν ἀζύμων» [IOANNIS CLAUDIOPOLITANI De azymis]
inc. Ἐπειδὴ σοι μαθεῖν ἔρως, τιμιώτατε πάτερ
des. ...διδασκάλων ὁσίων καὶ δικαίων, ἀμήν.
(Μερικὴ ἔκδ. Pavlov A., Kritičeskije opiti..., St. Petersburg 1878, σ. 189-191).

96. 322-354: **Ἰωάννου Ζαχαρίου** ἀκτουαρίου «πρὸς τὸν φιλοσοφώτατον πατέρα ἡμῶν κῦριν Ἰωσήφ» [IOANNIS ZACHARIAE ACTUARII De spiritu animali]
(ΕΚΔ.: Ideler J., Physici et medici graeci minores, τόμ. I, Lipsiae 1841 (φωτ. ἀνατ. Amsterdam 1963), σ. 312-386).

97. 354: Ἀποσπάσματα ἰατροσοφικά [Fragmenta iatrosophica]
Tit. Εἰς πόνους ἁρμῶν καὶ ποδαλγίαν ἐξ αἰτίας ψυχρᾶς.
inc. Λαβὼν ἀλόην, σκούταριν, ὀποπάνακα καὶ τζέρπελ‹ον›...
des. ...καὶ ποίησε κόκκους· ἡ πόσις ἐν β′ μεθ' ὕδατος θερμοῦ.

98. 354ᵛ-355ᵛ: «Περὶ σχημάτων ὧν **Ἑρμογένης** ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς 'περὶ εὑρέσεων' καὶ 'περὶ ἰδεῶν' βιβλίοις σύνοψις» [HERMOGENIS De figuris]
(ΕΚΔ.: Walz Chr., Rhetores graeci, τόμ. III, 704-711).

99. 355ᵛ-356ᵛ: «Προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς Στάσεις» [De statibus]
(πρβλ. Glockner S., Die Handschriften der προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς Στάσεις [Wiss. Beilage z. Jahresbericht des K. Gymnasiums z. Bunzlan Ostern 1914], Kirchhain N-L. 1914, σ. 13).

100. 357-362ᵛ: Ἀκέφαλο ἰατρικοῦ περιεχομένου κείμενο.
inc. mut.: ... πέψεων καὶ ἀναδόσεων τῶν ἐν ταῖς παισίν...
des. mut.: ... ἀναγαργαρίζειν τὸν κάμνοντα ἐν χυλῷ ὀξίνης ῥοιᾶς.

Τετρ. 1×7(7) 17×8(143) 1×7(150) 10×8(230) 1×4(234) 1×8(242) 1×7(249) 3×8(273) 1×7(280) 9×8(352) 1×3(355) 1×6(361).

Ὑπάρχουν τρεῖς διαφορετικὲς ἀριθμήσεις τετραδίων, ποὺ μαρτυροῦν καὶ τὴ διαφορετικὴ τάξη κατὰ τὴ στάχωση. Τὸ φ. 280 ἀριθμεῖται μαζὶ μὲ τὸ ἑπόμενο (280-281), ἐπειδὴ αὐτὸ κόπηκε (βλ. σημειώματα). Τὸ φ. 344 εἶναι κομμένο· διατηρεῖται περίπου κατὰ τὸ 1/6 πρὸς τὸ μέρος τῆς ράχης.

Ὑδατ. (φ. 23) Ἄστρο: πρμ. Briquet 5956 (ἔτ. 1450-52)· Harlfinger 5 (ἔτ. 1445)
(φ. 21) Κορώνα: πρμ. Briquet 11689 (ἔτ. 1411-21)· Harlfinger 94 (ἔτ. 1461)
(φ. 315) Κεφαλὴ ἐλάφου: Ἀταύτιστο.
(φ. 321) Ψαλίδι: πρμ. Briquet 3658 (ἔτ. 1426)· Harlfinger 35 (ἔτ. 1446/7)· Piccard, IX/1, III 822 (ἔτ. 1470).

Γραφ. Διακρίνονται τέσσερα χέρια:
I. (15ου αἰ.): φφ. 1-125ᵛ, 128-160, 160ᵛ-181, 183-233ᵛ, 249, 255ᵛ-280ᵛ, 354ᵛ-356 (βλ. πίν. 6)
II. (ἔτους 1440, βλ. σημ. φ. 164ᵛ): φφ. 126-127ᵛ, 160ᵛ, 181-182ᵛ, 228ᵛ-229 *in m.*, 233, 234ʳ/ᵛ, 249ʳ/ᵛ, 321ᵛ, 354 (βλ. πίν. 9)
III. (15ου αἰ.): φφ. 235-249, 322-354, 357-362ᵛ (βλ. πιν. 7).
IV. (15ου αἰ.): φφ. 250-255, 282-321ᵛ (βλ. πίν. 8). Μελάνη κιρρά, ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ παραπεμπτικά.

Σημ. - Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ξύλινης πινακίδος (πίσω) διάφορα μτγ. σημειώματα ποὺ ἔχουν ξυθεῖ. Ἀνάμεσά τους διαβάζεται καθαρά: «μηνὶ Ἰουνίω ἰνδ(ικτιῶ)νος ε^ης † (15ος αἰ.)
- φ. 164ᵛ (γραφ. II): *ἀπὸ τῆς βασιλείας κυροῦ Μα(νουήλ)· τοῦ Κομνηνοῦ, ἔτη σοδ, ἕως τοῦ νῦν τοῦ ϛ^ου, λ^ου μ^ου η^ου ἔτους:* † [1440].
- φ. 321ᵛ (γραφ. II): † *Κῶνσταντίνω βασιλ(εῖ) τῷ Παλαιολόγω, ἐπανελθόντι ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων, διαδόχω γεγονότι τῆς βασιλείας καὶ τῆς αὐτοκρατορίας τῶν ῥωμαίων μετὰ θανάτον τοῦ τρισμακαρίστου καὶ ἀοιδήμου (in m. ad. βασιλέως) κυροῦ Ἰω(άνν)ου τοῦ Παλαιολόγου καὶ αὐταδελφοῦ αὐτοῦ: † τοῦ κριτοῦ τῆς πόλεως, δημητρίου τοῦ καταδουκινοῦ:* †
- φ. 321ᵛ (γραφ. II): † *Ἥκες τοῖς ῥωμαίοις, καὶ τῇ σῇ φιλτάτῃ (in m. ad. καὶ εὐκλεεστάτῃ) π(ατ)ρίδι, κράτιστε βασιλεῦ, ὡς γλυκερὸν φάος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὡς ἄλλος ἥλιος, ταῖς ἀκτίσι μέχρι τούτων φανείς οἵ περ καὶ πάλαι ποθοῦσιν ἐπιεικῶς, ἰδεῖν σε, ἐπὶ τὸ π(ατ)ρῶον σκῆπτρον, καὶ χάρις τῷ σ(ωτῆ)ρι θ(ε)ῷ καὶ δόξα, τῷ οὕτως εἰς τὸ σὸν θεῖον κράτος οἰκονομήσαντι. πολλῶν ἕνεκεν ἀγαθῶν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. καὶ ἑτέρων μεγίστων δι'εὐθυνουμένων καὶ διεξαγομένων, διὰ τῶν σῶν ἀρετῶν. φρονήσεως τε φημί, καὶ δικαιωσύνης, ἀνδρείας τε καὶ σωφροσύνης. ἐπεί τοι γε καὶ ἄλλως τὰ παρόντα πράγματα συνάρσει τοῦ κρείττονος, οὐκ ἦν θέμις, οὐδὲ δίκαιον παντάπασιν ἑτέρως γενέσθαι, ἤπερ, ὥσπερ νῦν προὔβη, καὶ χρηστόν τέλος ἔσχε. καὶ ἤ τι γε οἶμαι, πολλῷ κρείττω, καὶ βελτίωνα ἐπίδοσιν ἕξει διὰ τῶν σῶν ἀρίστων ἔργων. εἰ μόνον ἐπικουρίαν θ(ε)οῦ, σοῦ ζῶντος καὶ ὄντως ἐν τῷ παρόντι βίω· ὅ*

δή, καὶ γένοιτο Χ(ριστ)ὲ βασιλεῦ τοῦ Γαληνοτάτου, καὶ αὐτοκράτωρος τῶν ῥωμαίων, τὴν τούτου ζωὴν εἰς το ἐξῆς, ἐπεκτείνεσθάι, εἰς πολλοὺς κύκλους ἡλίου:†.

- φ. 321^{v} (γραφ. II): † *μηνὶ μαρτίω ιβ: ἡμέρα τετράδι ἰνδικτιῶνος ιβ^{ας} τοῦ ς^{οῦ} ϡ^{οῦ} ν^{οῦ} ξ^{οῦ} ἔτους, ἐπεδήμησεν ἀπὸ τῆς Πελοπονήσου, διάδοχος τῆς βασιλείας, εἰς τὴν περιβόητον Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τελευτὴν τοῦ ἀειμνήστου αὐταδέλφου αὐτ(οῦ) κυροῦ Ἰω(άνν)ου τοῦ Παλαιολόγου, ὁ βασιλεὺς κυρὸς Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, καὶ ὑπεδέχθη, παρά τε πάντων τῶν συγκλητικῶν ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ κοινοῦ λαοῦ, μετὰ κρότων πολλῶν καὶ εὐφημιῶν μεγάλων, οἵοι διὰ πολλῶν χρόνων οὐκ ἐγένοντο ἐν ἑτέρῳ βασιλεῖ. κ(αί) ἔτι καὶ διὰ φράγγων καὶ ἀγαρηνῶν καὶ ἑτέρων ἐθνῶν, εὑρεθέντων κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν:* †. (βλ. πίν. 9).
- Στὸ φ. 281, τὸ ὁποῖο ἐξέπεσε, ὑπῆρχε σημείωμα ποὺ δημοσιεύτηκε ἀπὸ τὸν Παπαδόπουλο-Κεραμέα (Ἔκθεσις, σ. 30-31· πρβλ. Λάμπρου Σπ., *NE* 7(1910) 159) καὶ Πολίτη Λ., Ἔκθεση καὶ ὑπόμνημα, σ. 377.

Διακ. Ἐπίτιτλα σύνθετα καὶ ποικίλα ἀρχικὰ ἐρυθρογραφημένα. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ παραπεπτικὰ ἐντὸς κειμένου καὶ στὰ περιθώρια.

Σταχ. Σώζεται μόνο ἡ β′ πινακίδα τῆς σταχώσεως σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. Καστανόχρωμο δέρμα καὶ ἄριστη διατήρηση διακόσμησης: ἔνθετα παραλληλόγραμμα σχηματίζουν συνεχεῖς ταινίες γεμάτες πρόσωπα θέματα (κληματίδες, ἀνθέμια, καρδιόσχημα) καὶ στὸ κέντρο σφραγίσματα (γρύπες). Διατηροῦνται ἐπίσης σὲ ἄριστη κατάσταση τὰ τέσσερα μεγάλα καρδιόσχημα ἀμυγδάλια ἀπὸ χαλκὸ στὶς γωνίες κι ἕνα μεγάλο ὀκτάκτινο καρφὶ στὸ κέντρο τοῦ καλύμματος. Τὸ πρῶτο κάλυμμα τώρα εἶναι χάρτινο. Διατηρεῖται ἀκόμη ἡ δερμάτινη ράχη.

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας ἀρ. 56 (βλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 30-31). Στὴ λευκὴ ἐτικέτα διακρίνεται: Ἀρθ. 56. Κριτῶν προκατάστασις, ἢ περὶ δικαιο(σύνης). ἕτερον περὶ τῆς...». Τὸ κείμενο αὐτὸ καλύφθηκε μὲ τὴ γνωστὴ ρὸζ ἐτικέτα, ὅπου, ἐσφαλμένα, γράφεται: «Συναξάριον Νοεμβρίου». Στὸ φ. 1 Ἀρ. 276. Ἀριθμὸς Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 460.

Κατ. Ἐκτὸς τῆς ἀπώλειας τῶν πρώτων τετραδίων καὶ τοῦ καλύμματος τῆς α′ πινακίδος, ἡ κατάσταση τοῦ χφ. εἶναι ἀρκετὰ ἱκανοποιητική.

Βιβλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 30-31. - Λάμπρος, Ἐνθυμήσεις, σ. 159. - Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα, σ. 46. - Πολίτης, Ἔκθεση καὶ ὑπόμνημα, σ. 377. - Actes, σ. 81, πίν. 18. - Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα, σ. 63.

6. D. gr. **144.** - 16ος αἰ. - φφ. I, 399. - Χαρτ. - 205x155 (150x90) - στ. 1. - στίχ. 18-24. (Βλ. πίν. 10).

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA)

1. 1-304^{v}: **Ματθαίου Βλάσταρη** Σύνταγμα [MATTHAEI BLASTARIS Syntagma]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI. 1-518).
1-19^{v}: Προθεωρία
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI. 1-30)
(βλ. πίν. 10).
19^{v}-26^{v}: Πίναξ
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI. 31-45).

2. 304^{v}-305: Περὶ ὀφφικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [De officiis magnae ecclesiae]
(ΕΚΔ.: Darrouzès J., Recherches sur les ὀφφίκια de l'église byzantine, Paris 1970, Liste L., linn. 1-31).

3. 305-310^{v}: Κανονικὸν **Ἰωάννου Νηστευτοῦ** [IOANNIS IEIUNATORIS KANONIKON (Synopsis M. Blastaris)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 432-445· πρβλ. Grumel, Regestes N. 270, série C).

4. 310^{v}-311: **Νικήτα μητροπολίτου Ἡρακλείας** ἀπόκρισις ἀριθ. 9 πρὸς Κωνσταντῖνον [NICETAE HERAKLEAE METROPOLITAE responsa IX ad Constantinum]
(ΕΚΔ.: Pavlov A., *VV* 2 (1895) 167-176: Versio **Matthaei Blastaris**).

5. 311^{v}-313: Κανόνες **Νικηφόρου ὁμολογητοῦ** [NICEPHORI HOMOLOGETIS Canones]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV 427-431, 4· περιέχονται ἐπίσης δύο ἄλλοι ἀταύτιστοι κανόνες:
1) *inc.* Χριστιανόν, ὁμνύοντα τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα...
2) *inc.* Ὁ μονόγαμος διὰ τοῦτο στέφανον δέχεται... (πρβλ. Grumel /Darrouzès, Regestes N. 406).

6. 313^{v}-319: **Ἰωάννου ἐπισκόπου Κίτρους** ἀπόκρισις ἀριθ. 24 πρὸς Κωνσταντῖνον Καβάσιλαν [IOANNIS CITRI responsa XXIV ad Constantinum Cabasilam]
(πρβλ. Darrouzès J., Les réponses canoniques de Jean de Kitros, *REB* 31 (1973) 332-334; Versio Matthaei Blastaris).

7. 319^{v}-320^{v}: Notitia episcopatuum
(πρβλ. Darrouzès, Notitiae, Not. 16, linn. 1-122; Not. 13, linn. 822-833; Not. 16, linn. 142-150).

8. 320^{v}-321: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον [Glossarium «ἀδνούμιον»]
(ΕΚΔ.: Burgmann L., *FM* VIII. 335-337).

9. 321^{v}-322: **Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας** κεφάλαια ιβ' κατὰ Νεστορίου [CYRILLI ALEXANDRINI adversus Nestorium anathematismi XII]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 405-407, 4, βλ. καὶ *CPG* 5221-5223)

10. 322^{v}-325: **Ματθαίου Βλάσταρη** στίχοι περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὀφφικίων καὶ ἀξιωμάτων τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς [MATTHAEI BLASTARIS carmina de officiis ecclesiae et aulae byzantinae]
(ΕΚΔ.: Verpeaux J., Traité des offices, Paris 1966, σ. 318-325).

11. 329-347: **Λέοντος Στ' Σοφοῦ**, Ἐπαρχικὸν βιβλίον [LIBER EPARCHICUS]
(ΕΚΔ.: Koder J., Das Eparchenbuch Leons des Weisen, Wien 1991, σ. 72-143).

12. 347-359: **Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀσκαλωνίτου**, Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν νόμων, ἤτοι ἠθῶν τῶν ἐν Παλαιστίνῃ [Fragmenta ex legibus et moribus Palaestinae ab IULIANO ASCALONITA collecta (= Hexabiblos 2.4.12-51]
(ΕΚΔ.: Heimbach G., Constantini Harmenopuli Manuale Legum sive Hexabiblos, Leipzig 1851· πρβλ. Nicole J., Le livre du préfet, Genf. 1893, σ. 67-75).

13. 361-369: Νόμος Μωσαϊκὸς [Leges Mosaicae]
(ΕΚΔ.: Burgmann L./Troianos Sp., *FM* III. 138-167).

14. 369$^{r/v}$: Appendix Eclogae II 1-10
(ΕΚΔ.: Burgmann L./Troianos Sp., *FM* III. 98-100).

15. 370-398^{v}: **Θεοδώρου Βαλσαμῶνος** Ἀποκρίσεις LXVI στὶς ἐρωτήσεις Μάρκου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας [THEODORI BALSAMONIS responsiones LXVI ad interrogationes Marci Alexandrini)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 447-496. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès, Regestes N. 1184).

Τετρ. 30×8(240) 1×9(249) 9×8(321) 1×7(328) 8×8(392) 1×7(399). Τὰ φφ. 325^{v}-328^{v}, 359^{v}-360^{v} καὶ 399^{v} εἶναι ἄγραφα.

Χαρ. Βλ. σ. 25, εἰκ. 3δ ἐδῶ.

Ὑδατ. - (φ. 132 + 133 κ.ἄ.) Ἄγκυρα: πρμ. Briquet 563-565 (ἔτ. 1583-1595)· Nikolaev ἀριθ. 82 (ἔτ. 1575). Πρβλ. Koder J., Das Eparchenbuch, σ. 51 καὶ σημ. 27 d.

Γραφ. Σταθερή, λεπτή, δεξιοκλινής, μικροσκοπική (βλ. πίν. 10). Μελάνη μαύρη. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὶς *in m.* σημειώσεις μὲ φωτεινὸ κόκκινο χρῶμα.

Διακ. Ἁπλὸ ἐπίτιτλο κόσμημα (φ. 1) καὶ ἀρχικά.

Στάχ. Σκληρή, τύπου Κοσίνιτσας μὲ πολλὴ καλὴ κατάσταση. Τὸ δέρμα εἶναι καστανόχρωμο καὶ στὰ χείλη τῶν πινακίδων ὑπάρχουν αὐλακες. Σώζονται ἐπίσης δύο ὀρειχάλκινα «τσουνία» καὶ μέρος τῶν τρισχιδῶν δερμάτινων θηλυκωτήρων. Ἡ ράχη εἶναι καμπύλη καὶ τὸ κεφαλάρι τῆς ραφῆς πολύχρωμο, συνηθισμένο στὶς σταχώσεις τῆς Κοσίνιτσας. Πρόστυπα σχέδια μὲ ἐνάλληλα παραλληλόγραμμα καὶ διακοσμητικὰ θέματα βάθους (κλημματίδες, «παλαιολόγεια» τρίφυλλα κτλ.).

Ἱστ. Μονὴ Κοσίνιτσας (;). Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 685.

Κατ. Διατήρηση σχεδὸν ἀρίστη. Ἐλάχιστες φθορὲς στὸ χαρτὶ ἀπὸ τερμίτες.

Βιβλ. Koder J., Das Eparchenbuch, σ. 51-54, πίν. 7-8. Actes, σ. 80, πίν. 15.

7. **D.** gr. **211.** - ἔτ. 1686. - φφ. 554. - Χαρτ. - στ. 2. - στίχ. 42. - (φφ. 436-549: στ. 1. - στίχ. 42). - 430×285 (335×220).
(Βλ. πίν. 11).

Ι. ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA)

1. 1-305^{v}: **Ματθαίου Βλάσταρη** Σύνταγμα (ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI) μὲ παράθεση τῶν κειμένων τῶν κανόνων καὶ ἑρμηνεία τῶν Ζωναρᾶ καὶ Βαλσαμῶνα (Ράλλης-Ποτλῆς, II-IV καὶ πλῆθος μεταγενεστέρων σχολίων ἐντὸς κειμένου [MATTHAEI BLASTARIS Syntagma auctum citatione ipsorum canonum cum interpretatione ZONARAE et/aut BALSAMONIS et scholiis compluribus in textu]. Πρβλ. κώδ. Μ. Λαύρας Ἁγ. Ὄρους Θ 220 φφ. 1-673^{v}.

4-10: Προθεωρία
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI 1-30).

10-12^{v}: Πίναξ

(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, VI 31-45).

13-305ᵛ: Α(10) Β(73) Γ(95) Δ(131ᵛ) Ε(158) Ζ(201ᵛ) Η(201ᵛ) Θ(202ᵛ) Ι(204) Κ(206ᵛ) Λ(224ᵛ) Μ(228ᵛ) Ν(255ᵛ) Ξ(256) Ο(256) Π(256ᵛ) Ρ(268) Σ(268) Τ(275) Υ(283) Φ(284) Χ(287ᵛ) Ψ(300) Ω (300ᵛ).

2. 305ᵛ: Περὶ τῶν ὀφφικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [De officiis magnae ecclesiae]
(ΕΚΔ.: Darrouzès J., Recherches sur les ὀφφίκια de l'église byzantine, Paris 1970, Liste L., linn. 1-31).

3. 305ᵛ-306: **Ματθαίου Βλάσταρη** στίχοι περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὀφφικίων καὶ ἀξιωμάτων τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς [MATTHAEI BLASTARIS carmina de officiis ecclesiae et aulae byzantinae]
(ΕΚΔ.: Verpeaux J., Traité des offices, Paris 1966, σ. 318-325).

4. 307-308ᵛ: Κανονικὸν **Ἰωάννου Νηστευτοῦ** [IOANNIS IEIUNATORIS Kanonikon (Synopsis Matthaei Blastaris)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 432-445. Βλ. καὶ Grumel, Regestes N. 270, série C).

5. 309-327ᵛ: Εὑρετήριον κανόνων τοῦ Συντάγματος **Ματθαίου Βλάσταρη** [Index canonum apostolorum, consiliorum et patrum ad Syntagma Blastaris spectans; indicantur vel numeri canonum, vel ipsa verba canonum cum commentario ZONARAE et/aut BALSAMONIS et scholiis, vel initia solum cononum], π.χ. φ. 309: Ὁ αος καὶ ὁ βος κανὼν ἕνι εἰς κεφ. ε′ τοῦ χ′ στοιχείου.
Ὁ γος καὶ ὁ δος εἰς κεφ. η′ τοῦ κ′ στοιχείου.
Ὁ εος εἰς κεφ. ιστ′ τοῦ γ′ στοιχείου.

6. 327ᵛ-330: **Ἰωάννου Ζωναρᾶ** «Λόγος πρὸς τοὺς τὴν φυσικὴν τῆς γονῆς ἐκροὴν μίασμα ἡγουμένους» [IOANNIS ZONARAE Sermon)]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 598-611).

7. 330ᶠ/ᵛ: **Ἀναστασίου Ἀντιοχείας** «Ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» [ANASTASII I ANTIOCHENI Explicatio fidei orthodoxae brevis]
(ΕΚΔ.: *PG* 89, στ. 1400-1404. Βλ. καὶ *CPG* 6969).

8. 331-332ᵛ: Ἔκθεσις Νέα
(ΕΚΔ.: Darrouzès J., Manuel des pittakia du XIVᵉ siécle, *REB* 27 (1969) 38-67, § A 69-76· C 1-3· A 46-59. Βλ. καὶ

Darrouzès, Regestes N. 2804).

9. 333: **Νεοφύτου** πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σημείωμα (ἔτ. 1611) ‹περὶ διαφορῶν γαμικῶν κεφαλαίων› [NEOPHYTI patriarchae Constantinopolitani Semeioma de nuptiis]
(ΕΚΔ.: Ράλλης-Ποτλῆς, V. 158.21-159).

10. 338ᵛ-413: Ποικίλα κανονικὰ καὶ πρακτικὰ συνόδων (κεφ. α′-ξζ′) [Varia canonica et acta synodica]
(πρβλ. Ἀποστολόπουλος Δ.Γ. - Μιχαηλάρης Π.Δ., Ἡ Νομικὴ συναγωγὴ τοῦ Δοσιθέου, τόμ. Α′, Ἀθῆναι 1987, σ. 61-136, ἀριθ. 1-92).

338ᵛ: Πίναξ τῶν κεφαλαίων.

339ᵛ: Μεταξὺ τῶν κεφαλαίων περιλαμβάνονται ἐπιπλέον τὰ ἀκόλουθα κείμενα:

α. 356ᵛ: **Ἀρέθα Καισαρείας** «γνώμη πρὸς τὴν σύνοδον μὴ δυνηθέντος παρουσιάσωσι» [ARETHAE CAESARENSIS epistola ad synodum]
(ΕΚΔ.: Westerink L.G., Arethae scripta minora, τόμ. II [Bibliotheca Teubneriana], Leipzig 1972, σ. 113-114).

β. 356ᵛ: Διατί ἄνισα ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ προστιθέασι τὰ ποτήρια; Ἐπεὶ ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ αἵματος μεταλαμβάνοντες, τῆς τοῦ παναγίου Πνεύματος ἀξιούμεθα χάριτος, οὐκ ἐπίσης δὲ πάντες, ἀλλ' ὁ μὲν πλείονος, ὁ δὲ ἐλάττονος, κατὰ τὸ ἀνάλογον τῆς οἰκείας ἐπιτηδειότητος· τούτου χάριν ἄνισα κἀκεῖνα προτίθενται.

γ. 357ᵛ-358ᵛ: **Ἀρέθα Καισαρείας** «Ἔλεγχος τῆς τῶν ἀρχιερέων μιαιοφονίας» [ARETHAE CAESARENSIS responsio]
(ΕΚΔ.: Westerink, *ὅ.π.*, σ. 122-131).

δ. 358ᵛ-359: **Ἀρέθα Καισαρείας** «Λέοντι τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν κατὰ πολυγαμίαν εἰς συνηγορίαν παλαιοὺς προκομιζόντων πατέρας» [ARETHAE CAESARENSIS ad Leonem imperatorem]
(ΕΚΔ.: Westerink, *ὅ.π.*, σ. 105-107).

ε. 359: **Ἀρέθα Καισαρείας** «τοῖς κατὰ Νικόλαον μητροπολίταις τὸν πατριάρχην παραιτήσασθαι βιαζομένοις» [ARETHAE CAESARENSIS responsio]
(ΕΚΔ.: Westerink, *ὅ.π.*, σ. 132-133).

ς. 359: **Ἀρέθα Καισαρείας** «Ῥωμανῷ βασιλεῖ» [ARETHAE CAESARENSIS ad Romanum imperatorem]

(ΕΚΔ.: Westerink, *ὅ.π.*, I, σ. 265-266).

ζ. 359$^{r/v}$: **Ἀρέθα Καισαρείας** «πρὸς τὴν σύνοδον» [ARETHAE CAESARENSIS ad synodum]
(ΕΚΔ.: Westerink, *ὅ.π.*, II, σ. 134-136).

11. 413-419: **Σωφρονίου** πατριάρχου Ἱεροσολύμων «Ἐπιστολὴ πρὸς Σέργιον τὸν Κωνσταντινουπόλεως» [SOPHRONII HIEROSOLYMITANI epistola synodica ad Sergium]
(ΕΚΔ.: *PG* 87^3, στ. 3148-3200. Βλ. καὶ *CPG* 7635).

12. 419$^{r/v}$: Τόμος ἐξιτήριος, ἤτοι, «Παραίτησις τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας κυροῦ **Θεοδώρου τοῦ Κριτοπούλου**» [THEODORI CRITOPULI renuntiatio]
(ΕΚΔ.: Leunclavius, *JGR*, I, σ. 424-426).

13. 419^{v}: **Γεωργίου τοῦ Ξιφιλίνου** οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀπόσπασμα πράξεως περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας [GEORGII XIPHILINI hypomnema patriarchicum]
(ΕΚΔ.: Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἀνάλεκτα, IV, σ. 113-114. Βλ. καὶ Grumel/Darrouzès Regestes N. 1188.

II. ΝΕΑΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ Α' (NOVELLAE IUSTINIANI I)

14. 430-545: Συλλογὴ 168 Νεαρῶν τοῦ αὐτοκράτορα **Ἰουστινιανοῦ Α'** [Collectio CLXVIII novellarum IUSTINIANI I (ex archetypo quodam impresso exarata)]
(ΕΚΔ.: Schoell-Kroll, , *CJC*, III, σ. 1-755· cf. ἔκδ.: Corpus juris civilis opere et studio Simonis van Leeuwen iuris cons. Lugd. Batavorum, Amstelodami et Lugd. Batavorum 1663-1664).

430-433: Πίναξ τῆς συλλογῆς τῶν Νεαρῶν.

Τετρ. 1×4(4) 42×8(340) 1×7(347) 25×8(547) 1×7(554). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων. Ἡ ἀρίθμηση τῶν φύλλων ἔγινε ἀπὸ τὸν γραφέα μὲ ἑλληνικοὺς ἀριθμοὺς (ἀπὸ α'-φν') στὴν ἄνω δεξιὰ γωνία τῆς ὥας τοῦ χφ. Τὰ φφ. 1-3^{v}, 82-84^{v}, 306^{v}, 333^{v}-338, 420-429^{v}, 433^{v}-435^{v}, 549^{v}, 550^{v}-554^{v} εἶναι ἄγραφα.

Χαρ. Βλ. σ. 25, εἰκ. 3α ἐδῶ.

Ὑδατ. (φ. 428) Trelune: πρμ. Heawood, πίν. 136, ἀριθ. 866 (ἔτ. 1690). Πρβλ. Ἀποστολόπουλος-Μιχαηλάρης, ΝΣ, σ. 53. Ἴσως τὸ ἴδιο χαρτὶ

μὲ τὸ χαρτὶ τοῦ χφ Μετοχίου Παναγίου Τάφου 2, ποὺ περιέχει τὴ Ν.Σ. καὶ εἶναι γραμμένο ἀπὸ τὸν ἴδιο γραφέα.

Γραφ. Ἡ γραφὴ ὄρθια, σταθερή, κανονικὴ (βλ. πίν. 11), πολὺ γνωστὴ καὶ ἀπὸ ἄλλα χφφ τοῦ ἴδιου γραφέα (βλ. Ἀποστολόπουλος-Μιχαηλάρης, ΝΣ, σ. 54-56).
Γραφεύς: Ἰωάννης Βυζάντιος (φ. 550), (πρβλ. Ἀποστολόπουλος-Μιχαηλάρης, ΝΣ, σ. 48, 55).

Σημ. - φ. 4 (ἄνω ὥα, μελάνη μαύρη): *Διονυσίου π(α)τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως προτροπῇ ἐγράφ(η) παρὰ τοῦ μεγάλου* [supr. lin. post. m. fortasse VI. Siš] *μεγάλου σακελλαρίου τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ μεγάλης ἐκκλησίας) κυροῦ Ἰωάννου πρεσβυτέρου, ὑπάρχοντος ἑτέρου* [infr. lin. post. m. <Siš>] *ἑτέρου) νομίμου παλαιοτάτου/* [infr. lin. post. m. <Siš>] *παλαιοτάτου τῆς παμμακαρίστου) /ἀχης^{ω}[1686]/ὀκτω(βρίου) κς^{ης}, ἰνδ(ικτιῶ)νος, ι^{ης} Διονύσιος* [μονόγρ.].
- φ. 4 (κάτω ὥα, μελάνη κιρρά): *ἀφιβ^{ω} [1712] + Ὁ Φιλιππουπόλεως Καλλίνικος ὅς κ(αί) δευτερεύ(ων) τοῦ ἀνωτέρω/κύρ διονυσίου π(α)τριάρχου, ἐχρημάτισεν ἐπὶ τῆς ε^{ης} πατριαρχείας/αὐτοῦ...* ‹πέντε περίπου λέξεις τοῦ κειμένου ἔχουν σβηστεῖ καὶ ἐλάχιστα γράμματα διακρίνονται›.
- φ. 5 (κάτω ὥα, μελάνη μαύρη ξεθωριασμένη): *ἀφκς^{ω}* [1726] ‹σβησμένες τρεῖς λέξεις› *ἐπριάμην τὴν παροῦσαν βίβλον παρὰ τῶν/κληρονόμων τοῦ μακαρίτου* ‹σβησμένες τρεῖς περίπου λέξεις›*/διὰ* ‹σβησμένες τρεῖς λέξεις: fortasse *διὰ γρόσια διακόσια...*›.
- φ. 5^{v} (ἄνω ὥα, μτγν. κτητορικὸ σημείωμα, μαύρη μελάνη): » *Ἐπριάμην τὴν παροῦσαν Ἱερὰν Βίβλον παρὰ τοῦ ἄρχοντος Κομί.ου Χάτζη/Ἰωαννακάκη: χρέοσσέτου εἰς χρῆσιν ἐμήν τε, καὶ τῶν φίλων: -ἀφοα^{ω}* [1771]: *Ὀκτωβρ(ίου): η^{ης}* [μονοκονδυλιά].
- φ. 550 (βιβλιογρ. σημ.): † *Ἀντεγράφη τὸ παρόν, ἀπὸ παλαιοῦ νομίμου τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. προστεθέντων αὐτῷ. καὶ τῶν βασιλικῶν νεαρῶν, Ἐπιταγῇ, καὶ δαπάνῃ τοῦ παναγιωτάτου, καὶ λογιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου, καὶ δεσπότου, τοῦ οἰκουμενικοῦ π(ατ)τριάρχου, κυρίου, κυρίου Διονυσίου, τοῦ Βυζαντίου, Διαφερόντως ἀγαλλομένου νεουργήμασι, καλλιεργείαις τε, καὶ ἀνακαινίσμασι, τῶν ἀμαυρωθέντων χρονικῇ παρατάσει, βιβλίων ἱερῶν, καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτ(ων). συνα παρτισθὲν ἐξ ὁλοκλήρου, διαχειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου ἱερέως. καὶ μεγάλου σακελλαρίου, τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, τοῦ βυζαντίου, ἐν ἔτει αχπς^{ω}* [1686], *μηνὸς ὀκτωμβρίου κς΄, ἰνδ(ικτιῶνος) ι^{ης}.*
- φ. 550 (μὲ τὸ χέρι τοῦ γραφέα τοῦ σημ. τοῦ φ. 4, κάτω ὥας): † *Φιλιππουπόλεως Καλλινίκου Ναξίου/μέμνησθέ μου οἱ μετ' ἐμὲ ἀδελφοί/διὰ τὸν κύριον, ἐντυγχάνοντες τῷ παρόντι:* - ‹μὲ μαύρη μελάνη›: *τοῦ ἤδη εἰς ἡράκλειαν ἐλέῳ/θ(εο)ῦ μετατεθέντος.*
- Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ φύλλου ποὺ εἶναι κολλημένο στὴν πινακίδα β' διαβάζονται ἀρκετὰ παραπεμπτικὰ σημειώματα, π.χ.:

- »*Περὶ νηστείας 391 ὄπισθε(ν) τοῦ λόγ(ου) σημείου* $\overline{κδ}$.
- »*Περὶ τῶν ἀρνησαμένων οἰωνδέτινι τρόπῳ κ(αί) ὁποιανδήποτε ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων τίνι τρόπῳ δεκτέον τοὺς τοιούτους Μεθοδίου π(ατ)ριάρχου φύλλον 382.*
- Στὴ βάση τῶν φύλλων ἐξωτερικὰ διαβάζεται: «Σύνοψις τῶν οἰκουμενικῶν ἑπτά συνόδων καὶ τοπικῶν καὶ νεαρῶν/βασιλέων καὶ ματθαί(ου) τοῦ βλαστάρεως, καὶ τὰ Ἰουστινια(νοῦ), καὶ/λοιπῶν ἁπασῶν συνόδων ἱερῶν:-».

Διαχ. Ἐπιμελημένο ἐπίτιτλο στὴν ἀρχὴ (φ. 4) καὶ ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς κειμένου σημειώματα.

Στοιχ. Ἄριστη διατήρηση τῆς δερμάτινης, σκληρῆς σταχώσεως. Τὸ δέρμα εἶναι βαθυκάστανο καὶ κοσμεῖται ἀπὸ ἐγχάρακτα σχέδια ἐνάλληλων παραλληλογράμμων ποὺ συνδέονται μεταξύ τους στὶς τέσσερις γωνίες. Τὸ ἐσωτερικὸ παραλληλόγραμμο ἀπολήγει καὶ στὶς δύο πλευρὲς σὲ ἀετωματικὴ διάταξη. Τὰ ἐνδιάμεσα κενὰ πληροῦν διάφορα ἀνθεμωτὰ κοσμήματα (βλ. εἰκ. 1 καὶ 2). Στὴ ράχη ὑπάρχουν τέσσερα σηκώματα καὶ σὲ καλὴ κατάσταση τὰ δύο πολύχρωμα κεφαλάρια-σελιδοδεῖκτες. Σώζονται ἐπίσης ἀνέπαφα ὅλα τὰ μεταλλικὰ ἀπὸ ὀρείχαλκο στοιχεῖα: ἀπὸ τέσσερα ἀμυγδάλια σὲ κάθε κάλυμμα διατεταγμένα στὶς γωνίες καὶ ἀπὸ πέντε ἀκτινωτὰ ἡμισφαιρικὰ καρφία. Τὰ ἀμυγδάλια παρουσιάζουν ἰδιότυπη μορφὴ «ἱπταμένου χελιδονιοῦ». Τὰ καρφία ἔχουν μορφὴ «ἀκτινωτῆς ὀμπρέλας». Διατηροῦνται ἐπίσης τὰ καρφιὰ τῶν θηλυκωτήρων καὶ τὰ μεταλλικὰ στοιχεῖα ὑποδοχῆς τῶν θηλυκιῶν.

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας ἀριθ. 1. Μὲ μαύρη μελάνη διαγραμμισμένη μὲ κόκκινη στὸ φ. 1 ὑπάρχει ἡ ἀρίθμηση No 11 [Siš?]καὶ στὸ φύλλο τὸ κολλημένο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς β′ πινακίδος τὰ ἀρχικὰ γράμματα Μ.Κ. (μὲ κόκκινη μελάνη διαγραμμισμένη μὲ μαύρη). Στὴ ράχη, χαμηλά, διακρίνονται ἴχνη ἀπὸ τὴν α′ ἐτικέτα τοῦ χφ. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας II 510.

Κατ. Πάρα πολὺ καλὴ διατήρηση. Χαρτὶ ἀρίστης ποιότητος ὑποκίτρινο, γυαλιστερό.

Βιβλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 35. - Τοῦ ἴδιου, Varia graeca sacra, Πετρούπολη 1909 (φωτ. ἀνατ. Leipzig 1975), σ. 254. - Darrouzès J., REG 18 (1960) 115. Westerink L. G., Aretha scripta minora, τόμ. II [Bibliotheca Teubneriana], Leipzig 1972,σ. VII-IX. - Djurova-Stančev, Κατάλογος, σ. 24, πίν. L. - Ἀποστολόπουλος-Μιχαηλάρης, ΝΣ, σ. 54-55. - Ἄτσαλος, Τὰ χειρόγραφα, σ. 32-33. - Actes, σ. 71, 82, πίν. 25-27. - Παπάζογλου, Τὰ χειρόγραφα, σ. 53-54.

8. D. gr. **354**. - ἔτ. 1562. - φφ. 73. - Χαρτ. - 160x107 (105x70) - στίχ. 15. - στ. 1.

(Βλ. πίν. 12).

ΝΟΜΟΚΑΝΩΝ «ΠΑΝΥ ΩΦΕΛΙΜΟΝ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΟΝ» (ἔκδ. Pavlov,Nomocanon, 81-444).

2-3^{v}: Εὐχὴ συγχωρητική
(πρβλ. Τρωιάνος, Νομοκάνων, σ. 59, κεφ. σλ′).

4-18: Προοίμιον (sine titulo, cod.)
(ΕΚΔ.: Pavlov, Nomocanon, κεφ. I. 1-2, II. 1-10, III. 1.11).

18-66^{v}: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος
(ΕΚΔ.: Pavlov, Nomocanon, κεφ. 1-10, 12-57, 59-158, 160-171, 176-211, 213-228).

67-69^{v}: Εὐχὴ συγχωρητικὴ
(βλ. φφ. 2-3^{v}: τὸ ἴδιο κείμενο ἀπὸ διαφορετικὸ γραφέα).

Τετρ. 1x3(3) 4x8(35) 1x6(41) 4x8(73). Ἀπὸ τὸ τετράδιο ἀριθ. 3 κ.έ. διακρίνεται συνεχόμενη ἀρίθμηση (β′-ε′) στὴν ἄνω ὥα καὶ δεξιά, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ γραφέα τοῦ κυρίως κειμένου τοῦ χφ. Ἀπὸ τὸ τετράδιο ἀριθ. 8 κ.έ. ἐπανεμφανίζεται συνεχόμενη ἀρίθμηση (β′-δ′). Τὸ τελευταῖο τετράδιο ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα δυάδιο ποὺ ἀνήκει στὸ κύριο σῶμα τοῦ χφ. καὶ ἕνα δυάδιο ποὺ συσταχώθηκε μεταγενέστερα στὸ χφ. μεταξὺ τοῦ α′ καὶ β′ φύλλου τοῦ ἀρχικοῦ δυαδίου. Τὰ φφ. 41, 66^{v}, 71 καὶ 73 εἶναι ἄγραφα.

Ὑδατ. (φ. 41) Ἄγκυρα: πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 46-48 (ἐτ. 1559/1560). (φ. 70) Τρίφυλλο μὲ συνοδευτικὰ γράμματα Λο ἑκατέρωθεν τῆς ὑδάτινης γραμμῆς.

Γραφ. - *πρῶτο χέρι* (φφ. 4-66): Μικρογράμματη, ὄρθια, σταθερή, εὐκολοδιάβαστη, ἀπὸ τὸ κύριο χέρι
Γραφεύς: Κύριλλος (φ. 66· βλ. σημ.σ. 76 ἐδῶ καὶ πίν. 12).
- *δεύτερο χέρι* (φφ. 1-3^{v}): Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, τυπικὴ 18ου αἰ.
- *τρίτο χέρι* (φφ. 67-70^{v}): Μικρογράμματη, 18ου αἰ.

Σημ. - φ. 1 + *ἔτους* [(σβησμένο)] *εν μηνὶ ἀπριλλί‹ῳ›:* [(σβησμένο)] *ἐπῆραν οἱ Τοῦρκοι* [(σβησμένο)] τά... (δυσδιάκριτο)
+ *ὁπου ἐπῆρ‹ε› ἄσ‹πρα› ἑκατό· ὀφείλει ασπρ‹α›* $\overline{ν}$.
+ *ἐπῆρε ὁ μάν‹θος›* $\overline{ρ}$. *ὀφει‹ί›λει ασπρ‹α›* $\overline{ν}$.
+ *ὁ στάμος·* $\overline{ν}$. *ὀφει‹ί›λει. κ* $\overline{ε}$.

+ ὁ Χριστόδουλος. $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ ἀσϊμά(κη)ς. $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ ἀργυρός. $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ Μάρκος. $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ Γεώργ(ης) $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ ἀμπατζῆς. $\overline{\text{ν}}$. ὄφε(ί)λει. κ$\overline{\text{ε}}$.
+ ὁ Χρηστόδολος. [(μτγν. χέρι)].ωφυλόν κτ' (ἀνάποδα)

- φ. 1^{v}: + ἔδωσαί με ὁ παπαδιμίτρις διὰ τὸ πεδί ἄσπρα διά το/κρασί. ρ$\overline{\text{ν}}$ κ(αί) δια φούνος. ἄσπρα. $\overline{\sigma}$.

: + Τὴν μορφὴν την ἀχραντον της/πανσέπτου σου εἰκόνος τοῖς/σοῖς δούλοις δέδωκας ἀχειροποι/ητον ταύτην δώρησε τοις σε που/θουσι την σ(ωτη)ρίαν αἰτησε πταισ/μάτων λύσιν τοίς σὲ αἰτούσοι/ὡς τον λώγου ἀνάγκαις (=ἀγκάλαις) παρθένου/φέρις ὅν οἳ προφηται ἐκύρ(η)/ξαν ξαν (προεκύριξαν alt. post. m.), [Τροπ. Ἀκολουθ. Μ. Εἰκοσιφοινίσσης].

+ γεώργιος.

: + μετανηα. ποιουμεν της ἀφεντί(α) σου κε γράματι μίαν/στελνομεν το καλογέρι/... δια τα μενζασσο κ(αί) πόδαξ, ν' ανέχονε φ/ἡ χριζη· το αυριον να καμηνταμπελι νά...

- φ. 41^{v}: + ὥσπερ ξενοῖ χερόντες εἶδεῖν/πάτρῖδα κ(αί) ὑ θαλατεύοντές /ὑδὴν' λοιμένα + κ(αί) ὑ πράγμα/τεύῶντες ὑδὶν του κέρδος + κ(αί)/ὒ βοῖβλό γράφοντές ὑδην/βοιβλήων τέλος [μονοκονδυλιά ὀνόματος τοῦ γραφέα] +.

: + Κωνσταντῖνος ἱερομόναχος κ(αί) εὐχέτης/εἰμῶν πά'ντον τον ωσίον πατέρον/ἐκ τῆς μονῆς τοὺ μόναζ'ήριου τον/ἀδἐλφόν καὶ σύλλ' + τοργὼν ἱερομό/νάχον κ(αί) μοναχὸν κ(αί) πάσης τῆς εν/Χ(ριστ)ῶ' εἰμῶν ἀδελ'φωτήτος τελος/κ(αί) τό Θ(ε)ῶ δόξα μυριοπλ'ἀσιόνῶς/$\overline{\pi}$ $\overline{\chi}$ $\overline{\delta}$ $\overline{\gamma}$ $\overline{\gamma}$ $\overline{\nu}$ $\overline{\eta}$ φ $\overline{\chi}$ $\overline{\varphi}$ $\overline{\nu}$ $\overline{\pi}$ $\overline{\sigma}$ $\overline{\tau}$ $\overline{\upsilon}$ $\overline{\mu}$ [=ἰδιόρρυθμο κρυπτογραφικὸ σημείωμα μὲ παράλειψη φωνηέντων]

φ. 42: + [μονοκονδυλιά]:
+ θεωφἄνης ἱερομόναχος Κοσφοινισσιώτης + νικόδημος ἱερομόναχος κοσφινισσιώτης.

φ. 66:- Τέλος τοῦ παρόντος νομοκάνονος.
+ παμμεδέοντι θ(ε)ῶ σύν υἱέϊ, πν(εύματ)ι Δόξα: Ἔτους ζ$\overline{\text{ον}}$ [1562] ἰνδ(ικτιῶνο)ς ε' μαΐω: $\overline{\beta}$ Κύρι'λλος εὐτελὴς ταῦτα γράψας: - (βλ. πίν. 12).

φ. 69^{v}:- [μονοκονδυλιά]: Σεραφεὶμ μοναχὸς (δίς)
Καλλίνικος μοναχός

Κωνσταντῖνος ἱερομόναχος κ(αὶ) εὐχέτης εἰμῶν πάντον τον ἀδελφόν/εἰμῶν προσκυννοιτως/δεχόμενος τήν τ(ι)μ(ήν) τον/ προὲἰζῶτῶν δεχὸμέν/κ(αὶ) εὐχῶ‹ν› τὴς εἴμον πάντον τον ἀδελφὼν εἴμῶν.

φ. 70: - Κωνσταντῖνος ἱερομόναχος κ(αὶ) εὐχέτης εἰμον/πάντον τον ἀδελφὸν προσκυνοιτος/δελφὼν π'ρ'οσκυνεῖτος.

φ. 70: - + ἀπο τον Χρὶσι ἀζπ(ρα) ιβ(;)/πρό τάνὸς $\overline{\text{ιβ}}$ τὸυ μιχόυ ιβ τόυ βλοὺτζου/πἔτρε $\overline{\text{ιβ}}$ δύμιτρί'' $\overline{\text{ιβ}}$ δὺμιτρὶ- ις/δὺμιτρὸ ς $\overline{\text{ιβ}}$ σἰμόν $\overline{\text{ιβ}}$'' ς'ουτζο $\overline{\text{ιβ}}$''/γι'οργὸ $\overline{\text{ιβ}}$ σάρακινὸ $\overline{\text{ιβ}}$''/ πευκώ $\overline{\text{ιβ}}$ πάκἰνὸυ τρόρ $\overline{\text{ιβ}}$ /ζουάν ιβ νίκολά ιβ ὑλιά $\overline{\text{ιβ}}$/II βλ'ουτζηώ $\overline{\varsigma}$ μίτρι $\overline{\varsigma}$ νίκολὰ $\overline{\text{ιβ}}$/χάριζἄν $\overline{\text{ιβ}}$ ζούὰν $\overline{\varsigma}$/C'μιὼ $\overline{\text{ιβ}}$.

φ. 70^{v}:- + ἀπο τοὺ δὲσποτου τα ασπ(ρα) $\overline{\varsigma}$/ἀπο το γιόβανὴ $\overline{\text{ιε}}$ κ(αί) ετερα/ἀπο γὲρὸτισα τὸτὲ $\overline{\text{ε}}$/ζοὺ κοβυτζα $\overline{\text{ε}}$ στὰ κοβήτζα γ/παπα παὼτ καπὲτοβὸ $\overline{\beta}$/γιά νὸ $\overline{\gamma}$ κοὺς μάν $\overline{\text{ιβ}}$ /μέλικο $\overline{\text{Η}}$.

ἀπω το δέσποτο(υ) Κοὲτάντιος/ἱερομόναχος [μονοκονδ.]
ἀπῶ δεσποτα Κ(ύρι)ε Ι(ησο)ῦ Χ(ριστ)ε ο θ(εό)ς εἰμῶν ἐλέεισον.

+ Ἰωακεὶμ Ἱερομόναχος (δίς) [μονοκονδ.]

- + Ἐπειδὴ θεία κ(αί) ἀρχιερατικὴ ἐπιτροπή/τὰς τῶν ἀν(θρώπ)ων ἐξαγορίας δεχόμενη συνί/στημι τὸν πν(ευματι)κόν μου υἱόν κῦρ γεώργιον κατέ/στησα αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς θεανδρικῆς/εἰκόνος τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ καὶ ερευνήσας αὐτὸν κατά/τὸ δυνατόν. οὐδὲν εὗρον τὶ τὸ κωλύειν εἰς τὸ/ἱερωθήναι τούτου χάριν δίδωμι τὸ ἡμέτερον/ἵνα λάβη τὸ θείον κ(αὶ) μέγα ἀξίωμα τῆς ἱερὼ/σύνης. ὅθεν ἐγένετο κ(αί) τὸ ἡμέτερον κ(αὶ) μαρτυρῶ/αὐτόν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης: - ἔτους ζ ρ κ$\overline{\beta}$/[1614] ἰνδ(ικτιῶνο)ς $\overline{\text{ιβ}}^{\text{κα}}$ ἔν μηνί μαρτίω $\overline{\text{κε}}$.

^{K}+ ο πν(ευματ)ικός αὐτοῦ π(ατ)ήρ γαλακτίων ἱερομόναχος.

φ. 72: - Ὁ γ Γεώργιος
ὁσημέραι ἔργον ἐργάζομαι περὶ τῆς ἡμῶν σωτηρίας,/ἵν'ὅπως δίδει μοι Κ(ύριο)ς ἀντί τῶν ἐπιγείων τὰ/ἐπουράνια.
- ὅση μέραι περὶ ἐργάζομαι ὅπως/ἡμῖν καταστήσητο ὁ Κ(ύριο)ς ἐν τῇ φρικτῇ/παρουσία τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παρα/στάσεως:.

φ. 72^{v}:- ΓΛΚ$\tilde{\omega}$Ν [=Γαλακτίων]
πέραν τοῦ ἰορδάνου οπου ἦν κῆπος
Κ(ύρι)ε ἐκέκραξα προς σε.
- ἐρυθρογραφία: παπ(ᾶς) Κῦρ Λε(όν)τι(ος) κ(αὶ) ευχόμενος
- Ὁ γεώργιος μολῶν προς τήν πόλιν κ(αὶ) πολλάκις/ἡμῶν λέξας

περὶ τῆς ὅπως ἡμεῖς/συγκοινωνοὺς τῆς βραχείας ταύτης μερίδος ποιῆσαι:-
- ἔχη κ(αί) το(ῦ)το κίρ(ι)ς Τιμόθ(ε)ος (ἱ)ε(ρο)μόναχος/κυρ(ι)ς παπακοστάντις εγέρομοναχος/ο κοσινιζοΐτις κ(αί) τρῦγομ...

φ. 73ᵛ:- *μελενικου* (τετράκις)
‹εἰ›ς τόν καδιμί: ασπ(ρα) ιε
στον ἐδικο μὰς Α ισ

*μελενίκου Γαλακτίων/ς*ον καδί: (μονοκονδ.)
\+ *Ἰωακείμ ἱερομόναχος φίλος πιστός.* (μονοκονδ.)
- Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ φύλλου ποὺ εἶναι κολλημένο στὴ β' πινακίδα: *Πατρολογίνα / θέλης ἰωάνης μπ'άλου.*

Διακ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἐρυθρογραμμένα ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, στὰ διακριτικὰ τῶν παραγράφων καὶ στὰ ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη μαλακὴ στάχωση παλαιά, ἀμαυρωμένη, ἀρκετὰ φθαρμένη, χωρὶς πρόστυπα κοσμήματα. Τὸ δέρμα παρουσιάζει διαβρώσεις καὶ σκασίματα.

Κατ. Σητόβρωτο χφ. ἀπὸ τὸ φ. 1-32 στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ χφ. ἀπὸ τὰ μέσα περίπου ἕως τὴν κάτω δεξιὰ γωνία.

Ἴστ. Μονὴ Κοσίνιτσας (;). Ὑπολείμματα λευκῆς ἐτικέτας μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «Ἐξομολογητάριον». Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας ΙΙΙ 811.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

9. D. gr. **46.** - 16ου αἰ. (β' τμῆμα ἔτ. 1563) - φφ. 114. - Χαρτ. - 145x105 (110x60) - στ. 1. - στίχ. 15-16.
(Βλ. πίν. 13, 14).

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΥΛΛΟΓΗ (COLLECTIO CANONICA METABYZANTINA)

1. 1-2ᵛ: Εὐχές:
α. *inc. mut.:* οὐδὲ γὰρ ἡτοίμασε ὁ Θεὸς τοῖς ἀνθρώποις τὸ πῦρ...
des.: μὴ μόνον λαμβανόντων δὲ ἐξ αὐτῶν.

β. «Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων»
(ΕΚΔ.: Goar, Euchologium, σ. 536).

γ. «Εὐχὴ ἑτέρα»
(ΕΚΔ.: Goar, Euchologium, σ. 537).

δ. «Εὐχὴ τοῦ **Χρυσοστόμου** ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνεύματος τοῦ ἀκαθάρτου»
(πρβλ. Goar, Euchologium, σ. 580-581).

2. 11-16ᵛ, 3-10ᵛ, 17-67ᵛ: Νομοκάνων «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον»
(*inc. mut.*, ἔκδ. Pavlov, Nomocanon, σ. 116.20-138.21, 152.17 - 437.18· δὲν ὑπάρχουν τὰ κεφ. 24, 159, 211, 212 τῆς ἔκδ. Pavlov στὸ κείμενο τοῦ χφ.).

67ᵛ Σημ. ἐντὸς κειμένου: «Εἴ τις τοὺς παρόντας ἀντιγράψῃ κανόνας, μὴ ἀφίσῃ ἀπ' αὐτοὺς τίποτε ἢ ἀπὸ τὸ τυπικόν. ἐπεὶ λόγον δώσει ὑπὲρ αὐτοῦ ἄν γοῦν καὶ αὐτὸς δὲν τὸ χρειάζεται, ἀλλ' ἔστι πάντως ἄλλος χρειαζόμενος αὐτῷ».

68-69 Κανονικὲς διατάξεις [Regulae duo]:
α. *inc.* Διάκονος οὐκ εὐλογεῖ, οὐ δίδωσιν εὐλογίαν...
des. ...τὸ τοῦ διακόνου ἔργον ποιῆσαι οὐδενὶ ἐξῆν.
β. *inc.* Διάκονος ἀφορίζει ὑποδιάκονον...
des. ...οὐ λαϊκόν· ὑπηρέται γάρ εἰσιν διακόνου
γ. *inc.* Ὁ ἀλογίστῳ γνώμῃ καὶ ἀκρατήτῳ θυμῷ...
(πρβλ. Τρωιάνος, Νομοκάνων, κεφ. ρμγ', 2-3).

3. 69ᵛ-97ᵛ Συλλογὴ ἐπιτιμίων (Collectio poenitentialis)· μεταξὺ τῶν κειμένων:
α. 69ᵛ-72: «Ἐκ τοῦ Κανονικοῦ τοῦ **Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ**, περὶ ἀρνήσεως» [IOANNIS IEIUNATORIS Kanonikon]
(πρβλ. Ράλλης-Ποτλῆς, IV. 432-434).
β. 72-74: Εὐχὴ
Inc. Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεῖα ἡ κρίσις σου
(ΕΚΔ.: στὸ περιοδ. Νέα Σιὼν 14(1914)334).
γ. 74-91: Κεφάλαια περὶ ἱερέων, περὶ μοναχῶν, περὶ γυναικῶν κτλ.
inc. Περὶ ἱερέων: παπὰς μεθυστὴς... κτλ.
des. ...Δύο ἀδελφοί· ὁ εἷς ἐπόρνευσεν ἀπωλεσμένην γυναῖκα, ὁ ἕτερος ἀδελφὸς οὐδὲν τὸ ἤξερεν ὅτι ἐγάμησεν τὴν μάνα της ἔλαβε τὴν θυγατέρα...
(πρβλ. Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 487).
δ. 91-97ᵛ: Κεφάλαια «περὶ τριγενείας, περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, περὶ τῶν κεκωλυμένων γάμων καὶ

χωρὶς συγγενείας»
(πρβλ. Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, Κεφ. 474, 476, 482).

4. 98. «Περὶ πῶς γράφει τὴν μαρτυρίαν ὁ πνευματικὸς τοῦ μέλλοντος ἱερωθῆναι» (formula)
(πρβλ. Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 840).

5. 99-114^{v} Νομοκάνων «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον» [προοίμιον χωρὶς τίτλο cod.]
(ΕΚΔ.: Pavlov, Nomocanon, κεφ. I. 1-2, II. 1-10, III. 1-11 *des. mut.*).

Τετρ. 1x2 (2) 1x8 (10) 1x6 (16) 7x8 (72) 1x10 (82) 4x8 (114) . Στὰ τετράδια 11-13 ὑπάρχει ἀρίθμηση (α′-γ′) στὸ κέντρο τῆς ἄνω ὥρας. Ἡ ὀρθὴ σειρὰ τῶν πρώτων τετραδίων εἶναι: 1, 3, 2, 4. Μετὰ τὰ φφ. 10^{v}, 16, λείπουν φύλλα.

Ὑδατ. (φ. 55) Ἄγγελο ἔνσταυρο: πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 31-32 (ἐτ. 1549-1550).
(φ. 58-59) Ἄγκυρα: πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 56 (ἔτ. 1561).

Γραφ. *πρῶτο χέρι* (φφ. 69^{v}-114^{v}, βλ. πίν. 14): Μικρογράμματη, ἐλαφρά δεξιοκλινής, καθαρὴ ἀρχαιόπρεπη λειτουργικὴ (Κύριλλος, πρβλ. σημ. φ. 97^{v} ἔτ. 1563).
δεύτερο χέρι (φφ. 3-69, βλ. πίν. 13): Μικρογράμματη, ὄρθια, σταθερή, πρβλ. τύπου Ὁδηγῶν (16ος αἰ.).
τρίτο χέρι (φφ. 1-2^{v}): Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, στρογγυλόσχημη, καθαρή (17ος αἰ.).
Γραφεύς: Κύριλλος (βλ. σημ.).

Σημ. - Στὸ κολλημένο στὴν α′ πινακίδα φύλλο (γ′ χέρι):

ἐκτηστη ἡ κοϛαντινούπολη	*ἔτους ϛωλζ*
εκτη‹στη› ἡ ἁγί(α) σωφήα	*ἔτοῦς ϛλθ′*
ἐφανη ὁ μωᾶμεθ	*ἔτοῦς ϛρκζ*
ἦ′λθάν οι Τρούκη εἰϛ τῶν/κόσμο	*ἔτοῦς ϛωιε′*
ἐπϋραν τὴν θεσαλονήκῆ	*ἔτοῦσ ϛϡλε′*
ἔπύραν τὴν κοϛαντἠνόπολ(ιν)	*ἐτοῦς ϛ‹ϡλγ′›*
ἐπάρθη οἳ Εὔρηπος	*ἔτοῦς ϛϡοη*
ἐπάρθη ὁ Ἔπακτος...	*ἔτους ζξ*
ἔπάρθη ἡ μοθόνη κ(αί) κορόνη	*ἔτοῦς .ζῆ*
ἔπάρθη ἡ ἀδρ‹ι›ανόπολλ‹ις›	*ἔτοῦς ζοΔ.*

φ. 97^{v}: ^{K}+*ἐτελιώθη τῶ παρόν νομοκάνονον διὰ χει/ρὸς ἐμου ταπεινοῦ μονα-*

χοῦ καὶ σακε/λλαρίου· τραφέντος ἐν τῷ ἱερῷ μοναστηρίω/παρὰ τοῦ οσ(ίου) πατρὸς ἡμῶν κυροῦ Σάββα: +

(α′ χέρι): ^{K}+*ἔτους ζοα′* [1563]*μηνὶ αὐγούστω εἰς τὰς κ′:* +
τὅδε τὸ νομοκάνονον ὑπάρχει τοῦ ἐν ἱερεύσιν κ(αί) πν(ευματ)ικοῖς κῦρ Κιρίλου: χειρὸς μαυρουδή: +
^{K}+*Κύριλλος ἱερομόναχος κ(αί) σακελλάριος:* +

- Στὸ κολλημένο στὴν β′ πινακίδα φύλλο, μεταξὺ ἄλλων:
- *επη ἑτη ζ υ λ μην απρηλήος ιζ″*
μολών δήμήτρι‹ς›Ιατροῦ
‹σ›πιτῆ μ‹ου›
- + *Ἐτοῦτο τὸ νομοκανωννὸ επροσιλοθη εις την ηλη/ούκαλη (=ἡλιόκαλη) κ(αί) ητης το ἀποξενοσι να εχει τας αράς/των πατερον κ(αί) τήν κοσινητζα αντηδικω/ κ(αί) το βαρός του μοναστηριοῦ αμήν.*

Διακ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ πλουσιώτερα διακοσμημένα ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ παραπεμπτικὰ *in m.* Στὰ φφ. 21^{v}, 37^{v} in m. ὑπάρχει σχέδιο κεφαλῆς ἀνθρώπου μὲ ὀξύληκτη καλύπτρα. Στὸ φ. 26^{v} σχεδιαστικὴ παράσταση τοῦ Ἁγ. Δημητρίου ἐν προτομῇ. Στὰ φφ. 33^{v}, 49^{v} διακρίνονται σχέδια χειροῦ σὲ χειρονομία εὐλογοῦντος καὶ ἀνθρωπόμορφη προτομή. Στὰ φφ. 49^{v}, 84-87 παρατηροῦνται κομβοειδῆ κοσμήματα.

Στάχ. Δερμάτινη, σκληρή, μὲ σκοῦρο καστανό, γυαλιστερὸ δέρμα στὸ ὁποῖο δὲν διακρίνονται πιὰ τὰ πρόστυπα κοσμήματα. Ἡ ράχη εἶναι γυμνὴ καὶ τὸ λεπτὸ μεταξωτὸ συνδετικὸ πανὶ ἔχει πράσινο χρῶμα. Στὶς ξύλινες πινακίδες διακρίνονται ἐλαφρῶς οἱ αὔλακες.

Κατ. Καλή. Ἴχνη ὑγρασίας ἐντονότερα στὴν ἀρχὴ καὶ ἐλαφρότερα σὲ ὅλο τὸ χφ. περιμετρικά.

Ἱστ. Μονῆς Κοσινίτσης. Στὸ φ. 1 ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς 540. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 756.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

10. D. gr. **319.** (ἔτ. 1692). - φφ. I, 163, I. - Χαρτ. - 150x105 (100x65) - στ. 1. - στίχ. 14. (Βλ. πίν. 15, 16).

2-159: ΝΟΜΟΚΑΝΩΝ «ΠΑΝΥ ΩΦΕΛΙΜΟΝ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΟΝ»
(Pavlov, Nomocanon, σ. 81-444).

2-17: «Πίναξ ἀκριβὴς τοῦ παρόντος νομίμου»
(κεφ. α′-σιβ′).

19-38^{v}: Προοίμιον
(*inc.* καὶ *des.* ὅπως στὸ Τρωιάνος, Νομοκάνων, σ. 5-9, 17).

38^{v}-159: «Κανόνες συνοδικοὶ καὶ ἀποστολικοὶ καὶ τοῦ **μεγάλου Βασιλείου** καὶ ἑτέρων ἁγίων νεωστὶ συντεθέντες καὶ διορθωθέντες κατὰ τάξιν διὰ τὸ ἀσύγχυτον»
(*inc.* καὶ *des.* ὅπως στὸ Τρωιάνος, Νομοκάνων, σ. 9-55 μέχρι τὸ κεφ. σιθ').

Τετρ. 19x8(152) 1x10(162). Τὰ τετράδια ἀριθμοῦνται στὴν ἄνω (ἀρχικὴ ἀρίθμηση) καὶ κάτω (μεταγενέστερη ἀρίθμηση) ὧα τοῦ χφ.

Ὑδατ. (φ. 8) Γράμματα VG καὶ τρίφυλλο: πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 267, 280^{8}, 281 (ἐτ. 1684, 1693).
(φ. 17) Στέμμα: Ἀταύτιστο.
(φ. 96) Ἡμισέληνος (Trelune;): Ἀταύτιστο.

Γραφ. Μικρογράμματη, δεξιοκλινὴς σταθερή, καθαρὴ (βλ. πίν. 15). Μελάνη μαύρη, ἀποχρωματισμένη. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ ἀρχικά. Τὰ φφ. 1$^{r/v}$, 17^{v}, 18^{v} καὶ 160-162 εἶναι ἄγραφα.
Γραφεύς: Παφνούτιος (φ. 159^{v}, βλ. πίν. 16). Τὸ ἴδιο χέρι ἀναγνωρίζεται στὸν Νομοκάνονα τοῦ Εὐγενιδίου Ἱδρύματος (βλ. Μανάφη Κ., Νέον χειρόγραφον Νομοκάνονος τοῦ τύπου «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον», ΕΕΒΣ 37 (1969-1970), εἰκ. σ. 470).

Σημ. - φ. 159^{v}-160: Τὸ βιβλιογραφικὸ σημείωμα [ἔτ. 1692] δημοσιεύτηκε ἀπὸ τὸν Παπαδόπουλο-Κεραμέα, Ἔκθεσις, σ. 38.

- Στὸ κολλημένο στὴ β' πινακίδα φύλλο (μτγν. χέρι)

^{K}+*Ο νήκολος [...] / φισε τονομά του*
σαρα/τολήτοργο ϶ εγροισια;)

Διακ. Ἐπιμελημένα καὶ ἁπλὰ ἐπίτιτλα. Ἐρυθρογραφία στὰ σχέδια, τοὺς τίτλους καὶ τὰ ἀρχικά. Χρήση πράσινου χρώματος σὲ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη μαλακὴ στάχωση. Δέρμα καστανόχρωμο μὲ πρόστυπα ρομβοειδῆ μεγάλα πλαίσια καὶ μικρὰ τρίφυλλα ἄνθη στὶς γωνίες. Πρὸς τὸ μέρος τῆς ράχης τὸ δέρμα ἔχει μεταγενέστερη ραφὴ ἀποκατάστασης. Τὸ συνδετικὸ κεφαλάρι εἶναι πολύχρωμο.

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας 365. Στὸ φ. 1 (ἄνω, στὸ κέντρο) διακρίνεται: «Ἀρθ. 365». Στὴ ρὸζ ἐτικέτα: «Ἐξομολογητάριον 274». Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας ΙΙΙ 787.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή.

Βιβλ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἔκθεσις, σ. 38. - Ἀτσαλος, Τα χειρόγραφα, σ. 94. - Actes, σ. 80, 83.

11. D. gr. **198**. - 16ος αἰ. - φφ. 110. - Χαρτ. - 215x160 (150x95) - στ. 1. - στίχ. 22. (Βλ. πίν. 17).

1. 1-104: «Ἐκλογὴ μερικὴ ἀπὸ τὸ νόμιμον τοῦ σοφωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ Ματθαίου, ὅπερ ἐξηγήθη εἰς πεζὴν φράσιν **Κουνάλης ὁ Κριτόπουλος**» [NICOLAI CUNALIS CRITOPULI paraphrasis Syntagmatis Matthaei Blastaris»
(πρβλ. Μάτσης Ν.Π., Περὶ τὴν παράφρασιν τοῦ Συντάγματος τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη, *ΕΕΒΣ* 34,1965, 175-201).

1-2^{v}: «Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου» (*alt. post. m. des. mut.*). Περιέχει μόνο τὰ κεφ. α'-πβ'.

3-104: Κείμενο (κεφ. α-ρϟδ').
Τὸ χφ παρακολουθεῖ πιστὰ τὸ ἀντίστοιχο κείμενο τοῦ χφ 84 τῆς Μονῆς Βλατάδων (βλ. Εὐστρατιάδη Σωφρ., Κατάλογος τῶν ἐν τῇ Μονῇ τῶν Βλατέων ἀποκειμένων κωδίκων, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 3 (1919) 138-145), ἐκτὸς τῶν κεφ. 49, 50, 61, 63, 65, 72, 73, 98, 145, 158, 182, 202 ποὺ περιέχονται ἐπιπλέον στὸ χφ 84 τῆς Μονῆς Βλατάδων.

2. 104^{v}-110: Ἰατροσοφικὰ (40) ἀποσπάσματα [Fragmenta (XL) iatrosophica]
tit. α': + κατασκευασία τοῦ μπερσίου, ὅπερ ἐστὶ χρήσιμον εἰς κάθε κρύωμα.
tit. μ': + πίρολες εἰς νουςλά κ(αὶ) εἰς κάθε κεφαλαλγίαν.

3. 110$^{r/v}$: Περὶ οὔρων σύνοψις ‹α'-ε'› ἀκριβεστάτη εἰς ἰατρούς.
inc. Ἐὰν ἐστὶ τὸ οὖρον καθαρὸν καὶ μετὰ νέφους ἁπλύτῳ...
des. ...εἰ δὲ ἐστὶν εἰς τὴν πλευρὰν ἡ ὑπόστασις, πλευρίτιδα σημαίνει.
(Πρβλ. Daremberg Ch., Notices et extraits des manuscrits médicaux grecs, latins et français, 1re partie: Manuscrits grecs d'Angleterre, Paris 1853, σ. 72-73).

4. 110^{v}: Ἑτέρα διαίρεσις ‹α'-ιζ'› περὶ οὔρου.
inc. Οὖρον λευκὸν μὴ ἔχον ὑπόστασιν ἀπεφίαν σημαίνει.
des. ...Καὶ συχνῶς οὐρεῖ τὴν νύκτα.
(Πρβλ. Daremberg Ch., ὅ.π., σ. 73)

Τετρ. 1x2(2) 10x10(102) 1x4(104) 1x3(109) 1x1(110). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων.

Ὑδατ. (φ. 4) Ἄγκυρα α′ [= Nicolaev, Watermarks, Nr. 23 (ἔτ. 1541)] (φ. 74) Ἄγκυρα β′ [πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 46-48 (ἔτ. 1559-1560)]

Γραφ. *Πρῶτο χέρι:* φφ. 1-104. Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, σταθερή, καθαρή (βλ. πίν. 17).
Δεύτερο χέρι: φφ. 104-110. Μικρογράμματη.

Σημ. - Στὸ κολλημένο στὸ α′ σανίδι φύλλο:
† *ἀπω θανάτου κ(αί) του παπᾶ Γαβρι(ή)λ/νὰ τὸ πάρι ο γιακωμής ο Τήνιακὸς.* [πρῶτο χέρι, 18ου αἰ.)
- φ.2 (κάτω ὤα): † *σπάσο εἰς τόν παπαστούλο κοντά/ἐνε ποκαμισος ὁ ἄνδρας της πέει/τζίνο. ἀπάντζι* - (δεύτερο χέρι, 18ου αἰ.).
- φ.6 (ἄνω δεξιὰ ᾤα): *τω πανιερω(τά)τω κ(αί) θεοπροβλήτο μητροπολίτ(η)/ἁγίου δράμας/κ(υρί)ω κ(υρί)ω Ιω(ακεἴμ/τὸ σεβασμιότατόν/μοι δεσπότην/χεραιτῶ κ(αί) ἀσπάζομαι* (τρίτο χέρι, 18ου αἰ.).
- φ.12 (δεξὶ περιθώριο): *ὅταν/ὁ αὐθέντης/ἤλθεν εἰς τὴν Κων(σταντινού-πολιν)/ἐβαπτίστη.*
- φ.12 (κάτω ᾤα): *Κωνσταντινούπολιν* (χέρι 18ου αἰ.).
- φ.56ᵛ: *τρέχεσθε καὶ ἐχαθήκαμεν, τρέχεσθε ἐχαθίκαμεν/ἔλεγον οἱ βασηλεύοντες./τρέξαν καὶ ἐπρόφτασαν/διὰ νὰ σφαλή/σουν τὰς πόρτας/τζῆ κολάσεως/ἀλλὰ ἡ δεξιά τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν Ιησοῦ/Χ(ριστο)ῦ φύ...*
- Στὸ κολλημένο στὸ β′ σανίδι φύλλο:
Ἐπερίλαβα ἀπὲ τὸν παπᾶν διὰ τοῦ πρότου βουτσίγου/ἄσπρα οχτακόσια οϊ κ(αί) το ἕτερον βουτζή/ἄσπρα ἑπτακόσια.

Διακ. Ἐρυθρογραφημένοι τίτλοι καὶ ἀρχικά. Χαρακτηριστικὴ διακόσμηση τοῦ Ο μὲ ἰσοσκελὴ σταυρὸ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ γράμματος.

Στάχ. Δερμάτινη, σκληρή. Καφεκάστανο δέρμα ποὺ φέρει πρόστυπη διακόσμηση: ταινία μὲ συνεχῆ καρδιόσχημα κοσμήματα καὶ στὸ κεντρικὸ πλαίσιο τρεῖς ἐπάλληλοι σταυροὶ μὲ ρομβοειδῆ μορφὴ τῶν κεραιῶν τους. Ἡ ἴδια διακόσμηση ἐπαναλαμβάνεται καὶ στὸ πίσω κάλυμμα. Ἡ ράχη εἶναι καμπύλη καὶ στὶς σανίδες ὑπάρχουν αὔλακες. Στὴ ράχη ἀναγνωρίζεται τὸ πολύχρωμο κεφαλάρι. Στὸ κέντρο τῆς α′ πινακίδος ὑπάρχουν ἴχνη ἀπὸ τὴ στερέωση καρφίου.

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας (;). Βρ. 365. Ἀριθμ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 532.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Στὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ χφ. ὑπάρχουν κομμένα φύλλα. Ἴχνη καπνοῦ στὰ χείλη τῶν φύλλων.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

12. D. gr. 275. - 17ου αἰ. - χαρτ. - φφ. 303. VII. - 205x150 (150x110) - στ. 1. - στίχ. 20. (Βλ. πίν. 18).

1. 2-293: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

2ᵛ-20ᵛ: Πίναξ (κεφ. α′-υκβ′).

24-293: Κείμενο τοῦ νομοκάνονος: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια* τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Πανταζοπούλου: 2-5, 7, 8, 15-20, 22, 23, 25-33, 35, 37-49, 51-53, 55-83, 90-94, 96, 97, 99, 100, 102, 106-115, 118, 119, 121-125, 156-158, 162-168, 170, 172, 174-189, 195-197, 204-206, 208, 209, 212-214, 217, 219, 222-224, 226, 229, 232, 233, 234-236, 239-242, 254-256, 260, 262, 264-268, 362, 363, 365-371, 374, 378-379, 381-393, 395, 397-399, 402-411, 418, 419, 421-424, 426-429, 433, 440-442, 449, 452, 455-456, 458, 460, 471-476, 478, 481, 483-486, 488, 490, 492-495, 499-506, 508, 510-519, 523-529, 531-533, 536, 538, 541-547, 549, 553-558, 561, 565-568, 571, 573-583, 585, 587, 588, 589, 616, 622, 703, 710, 719-721, 725, 726, 729, 731, 734-736, 739, 742-747, 750-753, 757, 760-767, 769, 782, 784, 785, 790-804, 811-820, 825, 835, 837-840, 842, 844-849, 853, 855-860, 883, 911-912, 914-916, 923.

2. 294-295: «Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς πάσαν ἀφορισμόν. λεγόμεναι, ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως διὰ συγχωρήσεως τοῦ χριστιανοῦ, ὁποῦ νὰ εὑρεθῆ δεδεμένον τὸ σῶμα αὐτοῦ».
(ΕΚΔ.: Ἀτέση Βασ. Γ., Περιεχόμενα νομοκάνονος ἀγνώστου χρονολογίας καὶ συγγραφέως, Καλαμάτα 1981, σ. 45-46).

3. 295ʳ/ᵛ: «Περὶ ποίων ἁμαρτήματα ἐμποδίζουν τὴν ἱερωσύνην»
(ΕΚΔ.: Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 663).

298-302: Ἀκέφαλα κείμενα ἀπὸ τὸν Νομοκάνονα τοῦ Μανουὴλ Μαλαξοῦ
(ΕΚΔ.: Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 472-476).

Τετρ. 1×7(7) 1×8(15) 2×4(23) 2×8(39) 2×4(47) 3×8(71) 1×4(75) 9×8(147) 1×4(151) 6×8(199) 2×4(207) 12×8(303). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων· ὑπάρχουν παραπεμπτικὰ στὸ τέλος κάθε φᵛ. γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ κειμένου τοῦ ἑπομένου φύλλου. Τὰ φφ. 1ʳ/ᵛ, 21, 23ᵛ, 277ᵛ, 293ᵛ, 296-297ᵛ, 302ᵛ-303 εἶναι ἄγραφα.

* Στὶς ἑπόμενες ἑπτὰ περιγραφὲς Νομοκανόνων τοῦ Μαλαξοῦ, ἐξαιτίας τῶν διαφορῶν ποὺ παρατηροῦνται στὴν πλουσιότατη χειρόγραφη παράδοση τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἔλλειψης μιᾶς πλήρους κριτικῆς ἔκδοσης, ἡ ἀκρίβεια τῶν παραβολῶν δὲν εἶναι - καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι - ἀπόλυτη.

Γραφ. *πρῶτο χέρι* (φφ. 2-293): Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, καθαρὴ (βλ. πίν. 18)
δεύτερο χέρι (φφ. 294-295): Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, στρογγυλόσχημη, καθαρή.
τρίτο χέρι (φφ. 298-302): Μικρογράμματη, στρογγυλόσχημη, ὄρθια μὲ ἐλάχιστη κλίση πρὸς τὰ δεξιὰ (μτγν. 18ου αἰ.).

Ὑδατ. (φ. 16) Tre lune: [=Nikolaev, Watermarks, Nr. 271 (ἔτ. 1686)]
(φ. 7) Τρίφυλλο μὲ γράμματα ZH (ἴδιο μὲ τοῦ χφ. 294, βλ. παρακάτω): πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 260 (ἔτ. 1677), 274[β] (ἔτ. 1688)
(φ. 131) Τρίφυλλο μὲ γράμματα FO:

Σημ. - φ.1. (σὲ βουλγαρικὴ γλώσσα): ОТЪ А. ЦЕНОВА (ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη προφανῶς τοῦ A. Tsenov)
- Στὸ κολλημένο στὸ β′ σανίδι φύλλο διαβάζονται τὰ ὀνόματα:
Ιωακείμ ιερομονάχου
γεωργίου:. παηκου
αγνής.

Διακ. Γραμμικὸ μὲ ἐρυθρὴ μελάνη πίμορφο ἐπίτιτλο (φ. 24, βλ. πίν. 18). Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ παραπεμπτικά. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀρχικὰ ἔχουν πιὸ ἐπιμελημένη μορφή.

Στάχ. Δερμάτινη, μαλακή, καλοδιατηρημένη. Δέρμα σκουροκάστανο μὲ πρόστυπη ὡραία διακόσμηση τριταινιωτῶν γραμμῶν πού σχηματίζουν δύο πλαίσια, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει συνεχόμενη διακοσμητικὴ ταινία. Διακοσμητικὴ ταινία γεμίζει τὸ πρῶτο κεντρικὸ παραλληλόγραμμο μὲ χιαστὶ διάταξη ταινιῶν καὶ ἐπίστεφη ὁριζόντιας ταινίας μὲ μικροὺς κύκλους, ἐνῶ τὸ δεύτερο διαμορφώνει σταυρὸ μὲ χιαστὶ ἀπόληξη τῆς κάτω κεραίας. Στὴ ράχη ὑπάρχουν τρία σηκώματα.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή, μὲ ἐλάχιστη ὑγρασία στὸ πάνω τμῆμα τοῦ χφ. καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ράχης.

Ἱστ. Τὸ χφ. στὰ φφ. 1 καὶ 2 φέρει ἀποτύπωμα σφραγίδας ὠοειδοῦς σχήματος μὲ τὴν ἐπιγραφὴ (σὲ βουλγαρικὴ γλώσσα): БЪЛГ. К. ДРУЖЕСТВО. БРАИЛА [Bŭlg(arsko) K(nižovno) Družestvo Brajla]. Στὴ μπλὲ ἐτικέτα τῆς ράχης ὁ ἀριθ. 341 καὶ στὸ φ. 1 Бр. 341. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III. 529. Στὸ φ. 1 (ἄνω ἀριστερά) ὑπάρχει ἔνδειξη No 8, γραμμένη μὲ μπλὲ μολύβι, ποὺ διαγράφτηκε ἐκ τῶν ὑστέρων. Ἡ σημ. «ot A. Tsenova» δηλώνει πιθανότατα ὅτι τὸ χφ. βρισκόταν στὰ χέρια ἰδιοκτήμονα καὶ περιῆλθε ἀργότερα στὴ βιβλιοθήκη τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς Σόφιας.

Βιβλ. Dzurova-Stančev, Κατάλογος, σ. 87. - Actes, σ. 80, 83.

13. D. gr. **242.** - ἔτ. 1748. - χαρτ. - φφ. VI,192, IV. - 200x145 (150x100) - στ. 1. - στίχ. 26.
(Βλ. πίν. 19).

1. 1-165: **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** Νομοκάνων [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

1-12[v]: Πίναξ (κεφ. α-τϟθ′) «καὶ ἀκολούθως εἶναι καὶ ἕτερα τέσσερα διαζύγια σημειωμένα· τέλος τοῦ πίνακος» (βλ. πίν. 19).

13-165: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Πανταζοπούλου, Νομοκάνων: 2-5, 7-8, 15-20, 22-23, 25-33, 35, 37-49, 51-53, 55-83, 90-94, 96, 97, 99, 100, 102, 106-115, 118, 119, 121-125, 156-158, 162-168, 170, 172, 174-179, 181, 182, 184-189, 195-197, 203-206, 208-209, 212-217, 219, 222-224, 229, 232, 233, 235, 236, 239, 241, 242, 254-256, 260, 262, 264-268, 362, 363, 365-371, 374, 378, 379, 381-393, 395, 397-399, 402-411, 417, 419, 420-424, 426-429, 433, 440-442, 449, 452, 455, 456, 460-464, 466, 467, 469-476, 478, 481, 483-486, 488, 490, 492-495, 499-506, 508, 510-519, 523-533, 536, 538, 540-544, 546, 547, 549, 553-556, 558, 561, 565, 566, 568, 569, 571, 573-583, 585, 587-589, 614, 710, 719-721, 725, 726, 729, 731, 734-736, 742-747, 750, 752, 760-767, 769, 782, 784, 785, 788-804, 811-820, 825, 835, 836, 839, 840, 842, 844-849, 852, 853, 855-859, 883, 912-916, 923.

2. 166-189[v]: «Συνοπτικὴ ἐξήγησις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας παρὰ τοῦ ἐν διδασκάλοις Κυρίου **Μελετίου Συρίγου** θεολόγου καὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κήρυκος αἰτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν Μοσχοβίᾳ πατριαρχεύοντος Νίκωνος» [MELETII SYRIGI, Expositio divinae Liturgiae]
(ΕΚΔ.: Δελικάνης Καλλ. Ἀρχιμ., Πατριαρχικῶν ἐγγράφων, τόμος τρίτος, Ἐν Κωνσταντινουπόλει (ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου) 1905, σ. 37.7-72. Βλ. καὶ Podskalsky G., Griechische Theologie in der Zeit der Türkenherrschaft 1453-1821, München 1988, σ. 211 σημ. 888).

3. 190[v]: Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ στίχοι [IOANNIS DAMASCENII Versi]
(ΕΚΔ.: *PG* 102, στ. 837B).

4. 190ᵛ: Ἄτιτλο ἀπόσπασμα:
«ἡ εἰκὼν τὸ παράδειγμα, ὁ ὀφθεὶς ἄγγελος ἐν τῇ καμίνῳ, λέγω ὁ τύπος, ὁ τρισήλιος, ὁ τρισυπόστατος τῆς τρισυποστάτου θεότητος, διαλύει, διασκεδάζει, συνέτριψε τὰς χειροπέδας τῶν τριῶν παίδων, καὶ δροσοποιὸς ἐψύχρανε τὴν πυρκαϊὰν καὶ καῦσιν τῆς καμίνου. διὰ τοῦτο οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες καὶ ὅλη ἡ ἐπουράνιος κτίσις καὶ ἐπίγειος, ἤτοι ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι, δοξάζουσι, ὑμνοῦσι τὸν ῥύστην, ἐλευθερωτήν, τὸν μοναχόν, τὸν μονώτατον καὶ πανταίτιον ποιητὴν ὅλων, ὡς ἀγαθὸν ἀφθονοπάροχον».

5. 191-192: Τύπος διαθήκης μητροπολίτου Δρύστρας **Ἱεροθέου** ‹Ἰωάννου Κομνηνοῦ› [Formula testamenti ex testamento episcopi Drystrae HIEROTHEI]
inc. Ἐπειδὴ παρὰ Θεοῦ ἅπαξ ὥρισται τοῖς ἀνθρώποις ἀποθανεῖν...
des. ...Ταπεινὸς μητροπολίτης Δρύστρας (ὁ δεῖνα) στέργω τοῖς ἄνωθεν καὶ οὕτω διατάσσομαι, ἐπιβεβαιῶν καὶ τῇ ἰδίᾳ μου ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι ὡς ἄνωθεν.

Τετρ. 28×4(192). Ἀριθμοῦνται μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς στὴν κάτω δεξιὰ γωνία τῆς ἀρχῆς τους. Σὲ κάθε φᵛ. ὑπάρχουν «παραπεμπτικά» γιὰ τὸ ἑπόμενο φύλλο.

Ὑδατ. (φ. 195) Ἄγκυρα σὲ κύκλο μὲ ἄστρο: Ἀταύτιστο.
(φ. 21) Κλειδιά: Ἀταύτιστο.
(φ. 10, 11) Μαργαρίτα: Ἀταύτιστο.

Σημ. - φ.Iᵛ: *κατὰ/παραπόνου/γερ(α)μανός/κ(αὶ) το βηβλιον*
- *φ.II:* *»τῶν ἀδελφῶν εἰ ἐβούλετο ὁ κάτω γεγραμμένος*
»καί νά μᾶς δείξῃ κ(αὶ) αὐτός ὁτι εἶν(αι) δηδαγμένος
ἄνθιμος διάκονος τοῦ ἁγοίου δράμας.
ἔτος 1803 ὁκτωβρίου 24.

- φ.III: 51 / 172137 / 1757

- φ.IV: *νῦν δ'αὖθις κτῆμα, ἐμοῦ οἰκονόμου ἀπὸ ζελιάχοβα.*
- φ.Vᵛ: + *Τούτω το εὐλογημένον νόμιμου εἶναι τοῦ οἰκονόμου ἀπο χορίον/καλουμένον ζεληἄχοβα κ(αὶ) ἐδιάβασα κ(αὶ) ἐγὼ ὁ παπά ἀνα/στάσις μέσα ὅταν ἤμουν ἐφημέριος στην Κλεπήνα εἰς/τοὺς ἔτος - 1732 - δεκέμβριος - 23.*
(alt. m.): + *Τούτω το ευλογιμένον νομήμου/εἶναι του οικονόμου ἀπο*

χορίον ζεληἀχοβα/κ(αὶ) ἐδηάβασα εγό ὁ παπάγεώργιος ὀν/τες εἴμουν ἐφιμέριος ἐδό στο χορίο/ χον κερό του προτόπαπ' κ(αὶ) του παπ'θεολόγι/κ(αὶ) ἐκαμα χρόνο κερό-ετους-1785.
- φ.VI: *»ἔτος 1812: μαρτίου 14*
ἐτοῦτο το εὐλογημένον νομίμου ἀπο χορίον ζηλιάχο/βον ὅποι‹ος τό...›
- φ.VIᵛ: + *ἑτούτω τὸ παρόν βήβλίον ἠπάρχη τοῦ παπα κύρ/Θεολόγι ἐκ πώλαιος ζελεχόβου/δάνιύλ πρωδρομίτης.* (Σχεδιάζεται ἐπίσης μονόγραμμα τῆς Μονῆς Προδρόμου).
- φ. 165 (ἐρυθρογρ.): *Τέλος τοῦ παρόντος κατά/τὸ ͵ᾳ φ̅ μ θ^ον ἔτος/ παμμεδέοντί τε πατρὶ σὺν υἱέι πνεύματι δόξα:*
- *φ.189ᵛ:* *Ἐτελειώθη ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ κατὰ τὸ/͵ᾳ φ μ θ^ον ἔτος. ἐν λα^η δεκεμβρίῳ.*
- φ.190 (βιβλιογρ. σημ.): *εἴληφε πέρας ὁ παρὼν νόμος, ἐν ἔτει ἀ:/πὸ μὲν τῆς κοσμοποιΐας· ζσηζ'. [1747] ἀπὸ δέ/τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου καί/θεοῦ κ(αὶ) σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χ(ριστο)ῦ. ͵ᾳ φ μ θ^ω, [1749]/ἐν μηνί δεκεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος, ιβ'./Γέγραπται δὲ κ(αὶ) παρ'ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ /κ(αὶ) ἀναξίου Εὐσταθίου, τοῦ ἐν τῷ μαχαλᾶ τοῦ ξη:/ρομέρου χωρίῳ: ὅσοι δέ τῶν εὐσεβῶν ἐν:/τυγχάνοντες τῷ μικρῷ πονήματι τούτω, (s.l.post.corr. τοῦ μικροῦ πονήματος τούτου) μέ:/μνησθε διά τόν κύριον, ὅπως ἔξωμεν τόν:/μισθόν ἅμα, κ(αὶ) ἀξιωθείημεν τῆς αἰωνίου/ζωῆς κ(αὶ) βασιλείας, ἧς περ κἀγώ δεόμενος/ὑπέρ ἐμοῦ, οὐκ ἀμνημονήσω ἅπαν τὸ τῶν:/εὐσεβῶν σύστημα, ὡς γενικωτάτης κ(αὶ) ἐν ἑνί/σόματι, κ(αὶ) λόγῳ τοῦτο περιλαμβανόμενος, ἵ:/να εἰσελάσῃ ἡμᾶς τοὺς καθ'ἑκάστην πολλά/πταίοντας, ὁ πάντας θέλων σωθῆναι, ἐν τῷ/παραδείσῳ,/τόν, δι' ἡμᾶς ἐπήξατο, εἰςπηδᾶν/κ(αὶ) χαίρειν ἐπί τό:/τοιοῦτ(ον) ανέλπιστο αγαθόν, ὅπερ κ(αὶ) εἰ μέν τις μόνος δέξοιτο,/τό πρῶτον ὅταν ἔγραφα τὸν νόμον τοῦτον ἐλέγομουν/Εὐστάθιος. τώρα δὲ γενόμενος μοναχὸς ἐκλήθην Εὐγένιος.*
- φ.I: *»(1773) γεν.: 7̅*
- φ.Iᵛ: *» ὦ ἀναγνῶστα φίλτατε, πρόσεχε κ(αί) εὐλάβου*
τὸ ἀκατάστατον ἐδῶ δέν ἤν ἔτζι ἀπούνε;
λαβὼν τὴν βίβλον ἐγὼ αὐτὴν ἴδον τίν'ὑπῆρχεν
τίνος κτῆμα ἐτύγχανε, κ(αὶ) ἀπὸ ποῖον ἐξέλθεν (alt. post. m. αυτὸ τὸ βιβλίον).
- φ.Iᵛ: *ϙωγ [1803] αὐτὸ τὸ βιβλίον ὑπῆρχε τοῦ κυρίου γρηγορίου, τοῦ πανι/ἐρωτάτου ἁγίου Δράμας, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν αὐτοῦ ὅστις/ἐτελείωσε, εἰς τὸν Κασαπᾶ νευροκοπου, Ἡ πα/ρὰ θεοῦ δοθεῖσα αὐτῶ περιουσία, μετεκομίσθη ἐνταῦ/θα εἰς τὴν χώραν Ζελιάχοβα, ἐν ᾗ ἦτον/καὶ τὸ πανύ,-.*
- φ.IIᵛ: *»ὦ τοῦ ἁγίου δράμας κυρ γρηγορίου ὁτα πόνος [ταπεινός] κ(αὶ)/ παραμικρὸς* [μονοκονδ.]: *ὁ τοῦ ἁγίου δράμας κύρ γρηγορί-*

ου/ὁ ταπεινὸς κ(αὶ) παρά μικρὸς Ἄνθιμος.
- φ.IV *ἄλφα ἡ ἀρχὴ του κόσμου γέγονεν/βῆτα βασιλέβη* [κτλ.] λάμδα λαὸς τὸν ἐτρογήριζε μή,-

- Στὸ ἐξωτερικὸ χάρτινο κάλυμμα τῆς β′ πινακίδος σημειώσεις λογαριασμῶν:
αγόρασα ετουτο $\frac{\chi}{\pi}$ β ἐν ἔτη δηὰ τὰ σπήτια/γρ̃ητες 4 προς γρ(όσια) 10 π(αράδες) 20/τρ̃ολεμέδις 4 πρὸς 18 γρ(όσια) 72/κτητοτρολεμέδες 4 πρὸς 16 π(αράδες) 64/καλαμοτῆ -1- π(αράδες) 55/ἑκαμή σοῦμα δηὰ ὅλα γρ(όσια)... 15 π(αράδες).

Γραφ. Μικροσκοπικὴ μικρογράμματη, δεξιοκλινής, σταθερή, εὐανάγνωστη, ὀρθογραφημένη (βλ. πίν. 19).
Γραφεύς: Εὐστάθιος (φ. 190, βλ. σημ.).

Διακ. Ἐπίτιτλο κόσμημα στὴν ἀρχὴ τοῦ φ. 1· πλέγμα μὲ μονόχρωμη μαύρη μελάνη. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ παραπεμπτικά. Τάση γιὰ τονισμὸ τῶν ἀρχικῶν *in m.* γραμμάτων.

Στάχ. Δερμάτινη, μαλακὴ ποὺ καλύπτεται τώρα μὲ λευκὸ χάρτινο κάλυμμα, τὸ ὁποῖο φέρει στὴ ράχη ροὲς ἐτικέτα μὲ τίτλο: «Νομοκάνων/293» καὶ τὴν μικρὴ ἐτικέτα τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν τῆς Σόφιας.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή.

Ἱστορ. Ὑπάρχουν δύο ἐτικέτες ρόζ· ἡ μία ἐπικαλύπτει τὴν ἄλλη. Ἀριθ. ‹Ζησίου› 293. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 812. Προέλευση: Μονὴ Προδρόμου Σερρῶν.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

14. D. gr. **82.** - ἔτ. 1781. - φφ. IV, 243, V. - Χάρτ. - 210x145 (160x110) - στ. 1. - στίχ. 19.
(Βλ. πίν. 20, 21).

1-242ᵛ: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

1-18ᵛ: Πίναξ (κεφ. α′-τδ′).

20-242ᵛ: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Πανταζοπούλου, Νομοκάνων: κεφ. 2-8, 15, 17, 19-20, 23, 25, 28-32, 38-46, 48, 49, 51-53, 55-60, 63-79, 81-83, 90-94, 96, 97, 100, 107,108-111, 113, 115, 122, 124, 125, 156, 157, 160, 162, 167, 170-172, 175-180, 182, 184-189, 195, 196, 203, 204, 206, 208,

209, 212-217, 219, 222-224, 226, 227, 229-233, 235-236, 239-242, 254, 255, 260, 262, 265, 267, 268, 360, 362, 363, 365-371, 377, 378, 382, 384-388, 391, 393, 395, 398, 402-403, 406-408, 411, 413, 417-419, 421, 422, 426-428, 440-442, 449, 456-458, 460-464, 466-467, 469-476, 478, 479, 483, 484, 488, 490, 492-495, 497-500, 502-506, 508, 510-529, 531-533, 536, 538-546, 549, 553-558, 565, 568, 569, 572-583, 585, 588, 589, 595, 606, 607, 610, 611, 617-619, 628, 629, 632, 634, 641, 648, 649, 657, 664, 669, 677-679, 683, 700, 704-705, 710, 713, 720, 725, 726, 731, 734, 742, 743, 746, 760-768, 774, 775, 784-785, 788, 790, 792, 797, 800, 839-840, 842-845, 847, 848, 850, 856, 861, 872, 914-916.

Τετρ. 1×9(9) 1×10(19) 28×8(243). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων. Στὰ τέλη τῶν τετραδίων ὑπάρχουν παραπεμπτικὰ γιὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ κειμένου στὰ ἑπόμενα τετράδια. Τὰ φφ. 19ᵛ καὶ 99ᵛ/ᵛ εἶναι ἄγραφα.

Ὑδατ. (φ. II.IV) Tre lune (παράφυλλα): Ἀταύτιστο.
(φ. 28-29) Καμπανόσχημο: Ἀταύτιστο.
(φ. 10) Γράμματα FC: Ἀταύτιστα.

Γραφ. Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, σταθερή, εὐανάγνωστη (βλ. πίν. 20)
Γραφεύς: Γεώργιος Ἱερεύς (φ. 243, βλ. σημ.)
(βλ. πίν. 21)

Σημ. - φ. 19: *Ἐκ τῶν τῆς Σιλβέρρου Προδρομίτ(ου)/κ(αὶ) αὕτη/1846:. / Σίλβεστρος.*
- φ. 20 (μτγν. χέρι): Ἐκ τῶν τῆς Σιλβέρρου Προδρομίτου κ(αὶ) ἥδε.
- φ.243 (βιβλιογρ. σημ.): + *πέρας εἰλῆφε· τὸ παρὸν βιβλίον. τοῦ θείου. / κ(αὶ) ἱεροῦ νόμου. κ(αὶ) τοῦ. γράφειν. ἀπορῷ κ(αὶ) / τοῦ λέγειν. εὐτελῷ τῶν γραμμάτων ἀμαθής. / κ(αὶ) πνευμάτων. ἀτελεὶς δια τούτω. δέωμαι. συγ/χωρίσεως τυχεῖν κ(αὶ) μάρτιος· ὁ μὴν ὁτε διορθόθη/ἀπο παλαίου νόμου ἔγραφεν. ἰδοῦ γεώργιος./ ἱερεύς. ἐν πόνῳ: / 1781 μαρτίου 22 / φίλα 24 /1781 Μαρτιού 22.*
(μτγν. χέρι): *ἐάν ῆς φιλομαθὴς ἔσει κ(αὶ) πολυ/μαθὴς.*

Διακ. Ἐπιμελημένο πίμορφο ἐπίτιτλο (φ.1)· δικτυωτὸ πλέγμα, γεμισμένο μὲ κόκκινη μελάνη καὶ μαύρη. Παραλληλόγραμμο ἐπίτιτλο μὲ γεμίσματα στὴ μορφὴ ζατρικίου μὲ κόκκινη μελάνη (φ.20). Κομφοειδὴς ράβδος (φ.148). Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ στὰ ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ ξύλινες λεπτὲς πινακίδες. Σκουροκάστανο δέρμα τὸ ὁποῖο διακοσμεῖται ἀπὸ πρόστυπα σχέδια: τρίγραμμη ταινία, καὶ ἄλλη μὲ κλα-

ρωτὴ διακόσμηση καὶ παραλληλόγραμμο πλαίσιο ποὺ περιτρέχεται ἀπὸ μαιανδρικὸ μικρὸ συνεχόμενο κόσμημα. Μεγαλόσχημος ρόμβος στὸ κέντρο, ποὺ περικλείει δυσδιάκριτη παράσταση (ἐμπρός) καὶ ἀνθεμωτὸ πλέγμα (πίσω). Μικροὶ κύκλοι καὶ ἄνθη γεμίζουν τὸ βάθος τῶν 4 γωνιῶν. Στὴ ράχη διακρίνονται τρία σηκώματα καὶ στὶς πινακίδες 2 ἐμπρὸς καὶ 4 πίσω ὀρειχάλκινα ἐξάκτινα καρφία, ποὺ συγκρατοῦσαν τὶς πόρτες καὶ τὰ θηλύκια. Τὰ λουριὰ μὲ τοὺς θηλυκωτῆρες ἐξέπεσαν. Τὸ κεφαλάρι καὶ ἡ ἀπόληξη τῆς ραφῆς στὴ βάση εἶναι κοκκινοπράσινα.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Ὑγρασία ὑπάρχει μόνο στὴν περιφέρεια τῶν παραφύλλων καὶ ὄχι στὴ ράχη.

Ἱστ. Στὸ φ. I γράφεται ὁ ἀριθμὸς 521 μὲ μαύρη μελάνη. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 755. Ὁ ἀναφερόμενος κτήτορας Σίλβεστρος ἦταν μοναχὸς τῆς μονῆς Προδρόμου.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

15. D. gr. **294.** - 17ου-18ου αἰ. - χαρτ. - φφ. 121. - 195x140 (170x110) - στ. 1. - στίχ. 18. (Βλ. πίν. 22).

2-120ᵛ: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

2-13ᵛ: Πίναξ (κεφ. α′-σνστ′). Στὰ περιεχόμενα τοῦ χφ ἐντάσσονται στὸ τέλος δύο «εὐχαὶ συγχωρητικαὶ (116ᵛ-120ᵛ) καὶ ἕνα «συμμαρτύριον γράμμα», ποὺ δὲν ἀναφέρονται στὸν πίνακα περιεχομένων.

14-120ᵛ: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Παπαζοπούλου, Νομοκάνων, κεφ. 2, 4, 5, 7, 8, 15, 17, 20, 23, 25, 28, 31, 32, 35, 37-45, 48, 49, 51, 53, 55-58, 60, 63, 66, 69, 70-74, 76-78, 81-83, 90, 92-94, 96, 97, 100, 107, 108, 110, 122-124, 158, 162-165, 168, 170-172, 176, 177, 179, 180, 182, 184-189, 196, 204, 206, 208, 209, 212, 214, 217, 219, 222, 223, 226, 233, 235, 239-241, 254, 255, 260, 265, 266, 268, 360, 366, 368, 370, 371, 374, 382, 393, 395, 398, 402, 407, 411, 413, 417, 418, 421, 422, 427, 429, 440-442, 449, 457, 458, 460-464, 466, 467, 469-476, 483, 488, 490, 492-495, 499-502, 505, 506, 508-529, 531-533, 536, 538-546, 549, 553-556, 565, 566, 568, 569, 572-576, 578-583, 585, 588, 589, 607, 610, 613, 618, 619, 624, 634, 646, 648, 649, 657, 664, 669, 674-677, 683,

700, 703, 704, 712-714, 719, 725, 731, 734, 742, 743, 746, 747, 760-767, 774, 775, 793-803, 816, 819, 820, 835, 841-845, 847, 848, 853, 855-860, 914-916.

Τετρ. 6x8(48) 1x9(57) 8x8(121). Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται. Τὸ φύλλο ἀνάμεσα στὰ φφ. 54-55 εἶναι κομμένο, ἀλλὰ ὑπάρχει συνέχεια στὸ κείμενο.

Ὑδατ. (φ. 25) Γράμματα ΖΗ: πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 260 (ἔτ. 1677)· 274ᵝ (ἔτ. 1688).
(φ. 92) Κορώνα μὲ ἄστρο καὶ μισοφέγγαρο: πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 262 (ἔτ. 1679).
(φ. 95, 104) Κορώνα μὲ ἄστρο καὶ μισοφέγγαρο: πρμ. Nicolaev, Watermarks, Nr. 256 (ἔτ. 1677).

Γραφ. Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, σταθερὴ (βλ. πίν. 22). Ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι προέρχεται καὶ ἡ γραφὴ τῶν χφφ 97 καὶ 286.

Σημ. - φ.1 (μτγν. χέρι: 18ου αἰ.): *τω παρον βαθμωκάνονα ὑπάρχη τοῦ πανα-γιω/τάτου. ἐνγ ἱερομονάχοῦ. μακροῦται Πάρθε/⟨νίο⟩ῦ. ἐκ της μονγς. τοῦ Προδρόμου. πλισίων/εἰς τὰς σέρρας. κ(αὶ) εἰτης. βουλιθεί. ἀποξοινόσι/ἀπο τγς. ἐξουσίας τοῦ. εὐρη θεῶν. μαχό-με/νον· ἐν τη. διφτέρα· ἥμερα της παρουσίας/τοῦ Χριςοῦ. να κρένεται· μέ τά τῶν Ἰούδα./ ἀμήν, ἀμήν. ἀμήν ἀμῆν ἀμήν ἀμήν.*
- φ.1ᵛ (ἄλλο μτγν. χέρι):
ἔλαβα ἀπὸ της ἐκκλησίας α σ̄ π̄ (ρα) 25/ἔλαβα ἀπὸ της ἐκκλησίας ᾱς(πρα) 28/ἔδουσα διὰ γένιμα κ(αὶ) ῥίζοι - ᾱς(πρα) 300/
- φ.120ᵛ: νηκολήνου καλούδου. βελήκο καλούδου δέλκου.
- φ.121: - *Χρύσανθος ἱερομόναχος/ὡποία κρίσι εἰς τὴν δευτέραν παρου-σίαν.*
- φ.121ᵛ: - *1814 μαρτίου 25/ἤρθα ἐγῶ ὦ παπαπαΐσεος απο φυλι/πῶπουλιν/εις τίμοιον πρόδρομον ἐγὼ ὦ δούλο σας τάπεινος̄ /κ(αὶ) εχ̄ύλαναι εἰς δράμαν τἀξήδη τῶν δηστιχῶν.*
- Στὸ κολλημένο στὴ β′ πινακίδα φύλλο: - *ἱερωτάτω κηρίου κήρ Παπα-θεώνα. χάρις ἑ⟨ν⟩ υμην/κ(αὶ) ηρίνη απω θεου* (alt. post. m.: κ(αὶ) *ἠρίνη ἀπὸ θεοῦ*).

Διακ. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ παραπεμπτικά. Ἁπλά, τονισμένα, ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη, σκληρή. Δέρμα καστανόχρωμο, γυαλιστερό. Στὴ ράχη διακρίνονται σηκώματα. Ἐλαφρὰ λοξότμητα πρὸς τὰ μέσα τὰ χείλη τῶν πινακίδων. Σώζονται δύο θηλυκωτῆρες πλεχτοὶ μὲ τὰ θηλύκια τους καὶ ἕνας σιδερένιος τόρμος (ἄνω). Στὴ διακόσμηση διακρίνεται ἕνα ἐξωτερικὸ

παραλληλόγραμμο, μὲ ταινία γεμάτη ἀπὸ φυτικὰ κοσμήματα καὶ παραλληλόγραμμο, ἐπίσης, βάθος μὲ φυτικὴ διακόσμηση στὶς 4 γωνίες, ἐνῶ στὸ κέντρο ὑπάρχει δόξα μὲ ὀθωμανικοῦ τύπου φυτικὸ διάκοσμο.

Κατ. Καλή. Σκωληκόβρωτα φύλλα ὑπάρχουν στὸ ἄνω μέρος τοῦ χφ. (ἀπὸ τὸ φ. 60 κ.ἑ.) καὶ εἶναι περισσότερο ἔντονα περὶ τὸ τέλος τοῦ χφ. καὶ στὸ κολλημένο στὸ β′ σανίδι φύλλο.

Ἴστ. Ἀριθμὸς στὴν μπλὲ ἐτικέτα τῆς ράχης 366. Βρ. 366, διορθωμένο μὲ μελανὴ μολυβδίδα σὲ 655. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 465. Προέλευση: Μονὴ Ἰ. Προδρόμου Σερρῶν.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

16. D. gr. **97.** - 17ου-18ου αἰ. - χαρτ. - φφ. 115. - 210x150 (150x110) - στ. 1. - στίχ. 18.
(Βλ. πίν. 23).

1-115ᵛ: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

1-12ᵛ: Πίναξ (κεφ. α′-σνστ′). Στὸ περιεχόμενο τοῦ χφ ἐντάσσεται στὸ τέλος καὶ «εὐχὴ συγχωρητική», ποὺ δὲν ἀναφέρεται στὸν πίνακα περιεχομένων.

13-115: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονα. (Ἀκολουθεῖ πιστὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ χφ. 294), (βλ. πίν. 23).

Τετρ. 1×7(7) 1×9(16) 12×8(112) 1×3(115). Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμηση τετραδίων. Στὸ τέλος τῶν τετραδίων ὑπάρχουν παραπεμπτικὰ γιὰ τὸ κείμενο τοῦ ἑπομένου τετραδίου.

Ὑδατ. (φ. 3-4) Tre lune : πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 275 (ἔτ. 1688).
(φ. 67) Κορώνα μὲ ἄστρο καὶ μισοφέγγαρο: πρμ. χφ. 294 [Nikolaev, Water-marks, Nr. 262, ἔτ. 1679].

Γραφ. Πρβλ. χφφ. 294, 286 (βλ. πίν. 23).

Σημ. - φ. 2 (*post. m.* κάτω ὧα *in m.*): *ὁ παρὸς νόμος ὑπάρχει κ(αὶ)/εἶναι του τιμίου ἐνδώξου/προφήτου προδρώμου κ(αὶ) βαπτιςοὺ/-ἰωάννου κ(αὶ) ὅςτης/βουληθῆ νὰ τὸ ἀποξενώσι να ἔχει την κατάραν/αὐτοῦ.*

- φ.114ᵛ (alt. post. m., κάτω ὧα):
γιοβανι ςτογιανο συγρηνε
λητρογια.

Ὑπάρχουν ἐπίσης σημειώματα μὲ τὴν ἀκόλουθη μορφή:
- φ.1: ≈0 ιιι06 ιιι0=46 ⌒—∂-406

≈∂ολλοπιο6 1775 ιιι4ς'⌒—σ^⌒∂-6

- φ.41: 1:3 ≈ -5 ιιι — ⌒ — 3∂ο ιιι0 ≈ 5ϗο6

- φ. κολλημένο στὴ β′ πινακίδα:
≈ 5 ιιι06 — ∂ολλο πιο^63 ιι45 6 1775

- φ. »: *ςοηγου ... μηλητζα.*

Διακ. Ἐπίτιτλο σχοινοειδὲς κόσμημα στὴν ἀρχὴ (φ. 13) μὲ κόκκινη καὶ μαύρη μελάνη. Ἐρυθρογραφίας στοὺς τίτλους, τὰ παραπεμπτικὰ καὶ ἐλαφρῶς τονισμένα *in marg.* καὶ ἐντὸς κειμένου ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ ξύλινες λεπτὲς πινακίδες. Δέρμα βαθυκάστανο. Ράχη ἐλαφρῶς καμπύλη χωρὶς σηκώματα. Ἡ πρόστυπη διακόσμηση περιλαμβάνει παραλληλόγραμμα πλαίσια καὶ μικρὰ κυκλικὰ κοσμήματα σὲ γωνιακὴ καὶ σταυρωτὴ διάταξη. Ἡ δεύτερη ἐσωτερικὴ ταινία τοῦ παραλληλογράμμου πλαισίου εἶναι γεμάτη ἀπὸ φυτικὸ διάκοσμο.

Κατ. Καλή. Ἡ β′ πινακίδα ἔχει ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴ ράχη (ἐλεύθερη). Ὑγρασία διακρίνεται στὸ πάνω μέρος τοῦ χφ. καὶ πρὸς τὴ ράχη· πρὸς τὸ τέλος τοῦ χφ. ἐπεκτείνεται καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς γραφομένης ἐπιφάνειας.

Ἴστ. Ἴχνος λευκῆς ἐτικέτας διακρίνεται στὴ ράχη. Ἀριθμὸς Μονῆς Προδρόμου Σερρῶν μὲ μελανὴ μολυβδίδα ℵ 131. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 766.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

17. D. gr. **286.** - 17ου-18ου αἰ. - χάρτ. - φφ. II, 202, IV. - 195x145 (140x95). - στ. 1. - στίχ. 17-18.
(Βλ. πίν. 24).

1. 1-198ᵛ: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

1-13: Πίναξ (κεφ. α′-σϟθ′ + α′-νη′). Στὸ περιεχόμενο τοῦ χφ ἐντάσσονται στὸ τέλος δύο ἄτιτλα κείμενα, ποὺ δὲν ἀναφέρονται στὸν πίνακα περιεχομένων.

13-198ᵛ: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονα: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Πανταζοπούλου, Νομοκάνων, κεφ.: 2-8, 15-20, 22, 23, 25-33, 35-49, 51-53, 55-60, 62-83, 90-94, 96, 97, 99, 100, 102, 106-111, 113, 115, 121-125, 156-158, 162-168, 170, 172, 174-189, 195-197, 203-206, 208, 209, 212-217, 219, 222-224, 226, 227, 229-236, 239, 242, 255, 256, 260, 262, 264-268, 362, 363, 365-371, 374, 378-393, 397-398, 402, 403-411, 413,

417, 421-424, 426-429, 433, 440-442, 449, 452, 455, 456, 458, 460-464, 466, 467, 469- 476, 478, 481, 483-487, 490, 492-495, 499-506, 508, 510-517, 523-529, 531-533, 536, 538-543, 546, 547, 549-550, 553-556, 558, 561, 565, 566, 568, 569, 571, 573-576, 578, 580, 582, 583, 585-589, 607, 611, 616-619, 622, 624, 628, 629, 717, 719, 729, 731, 734, 742, 743, 844-847, 852-853, 855-858, 860-861, 912, 915

2. 201-202ᵛ, 199: Εὐχὴ (ἀκέφαλο κείμενο ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι)
(ΕΚΔ.: Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 713).

3. 199: Συμμαρτύριον γράμμα (formula)
(πρβλ. Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 840).

Τετρ. 1×6(6) 16×8(134) 1×16(150) 6×8(198) 1×4(202). Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται. Στὸ τέλος τοῦ κάθε τετραδίου ὑπάρχουν παραπομπὲς γιὰ τὸ κείμενο τοῦ ἑπομένου. Τὰ φφ. 199ᵛ-200ᵛ εἶναι ἄγραφα. Τὸ φ. 199 ἔχει παρατοποθετηθεῖ κατὰ τὴ διαδικασία τῆς στάχωσης. Ἡ πραγματική του θέση εἶναι μετὰ τὸ φ. 202.

Ὑδατ. (φ. 12, 20, 32, 47) Κορώνα μὲ ἄστρο καὶ μισοφέγγαρο: πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 287-288 (ἐτ. 1698, 1699)
(φ. II τέλ.) Ἔμβλημα (θυρεός) στὰ παράφυλλα τοῦ τέλους:

Γραφ. Πρβλ. χφφ. 294 καὶ 97 (βλ. πίν. 24)· ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἴδιου γραφέα.

Διακ. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους καὶ τὰ παραπεμπτικά. Ἀρχικὰ τονισμένα μὲ ἰδιαίτερα φροντισμένη διακοσμητικὴ τάση.

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ λεπτὲς ξύλινες πινακίδες. Τὸ δέρμα εἶναι ἀνοιχτοκάστανο, μαλακό. Στὴ ράχη ὑπάρχουν σηκώματα καὶ τὰ χείλη τῶν πινακίδων εἶναι λοξότμητα πρὸς τὸ ἐσωτερικό. Σώζονται οἱ θηλυκωτῆρες ποὺ συγκρατοῦνται μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ ὀρειχάλκινα καρφία μὲ τὸ ἐξάκτινο ἄστρο. Ἀπὸ τὶς πόρπες διατηρεῖται μία. Στὴ διακόσμηση, μὲ πρόστυπα παραλληλόγραμμα καὶ ταινία φυτικοῦ διακόσμου, ἐντάσσονται καὶ δύο παραστάσεις ἐντὸς πλαισίου ὀθωμανικῆς τεχνοτροπίας: ὁ ἔνθρονος Χριστὸς (α′ πινακίδα) καὶ Σταύρωση (β′ πινακίδα).

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Ἐλάχιστη ὑγρασία στὴν περιφέρεια τῶν φύλλων.

Ἱστ. Ἀριθμὸς τῆς μπλὲ ἐτικέτας στὴ ράχη 361. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 530. Στὸ κολλημένο στὴ β′ πινακίδα φύλλο μὲ μπλὲ μολυβδίδα Κ.

Βιβλ. - Actes, σ. 80, 83.

18. D. gr. **345**. - 19ου αἰ. - χάρτ. - φφ. I, 202, I. - 205x145 (175x125). - στ. 1. - στίχ. 20-27.
(Βλ. πίν. 25).

1. 1-119: Νομοκάνων **Μανουὴλ Μαλαξοῦ** [MANUELIS MALAXI Nomocanon].

1-8: Πίναξ (κεφ. α′-συξ′).

8ᵛ-119: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος: περιέχει τὰ ἑξῆς κεφάλαια τῆς ἔκδοσης Γκίνη-Πανταζοπούλου, Νομοκάνων, κεφ.: 3-5, 8, 9, 12, 16, 17, 19, 23, 25, 28, 33, 38-49, 51, 57, 58, 64, 66-68, 71-74, 78, 79, 82, 83, 90, 91, 94, 166, 167, 185, 188, 189, 209, 235, 236, 260, 265, 266, 268, 362, 365, 370, 371, 374, 377, 382-390, 393, 395, 397, 398, 402-411, 413, 417, 418, 421, 440-442, 452, 456, 458-464, 466, 467, 469-476, 478, 483-485, 490, 492-495, 498, 499, 502-506, 508, 510-519, 523-526, 528-529, 531, 532, 535, 536, 538-546, 549, 553, 554, 559, 560, 565, 568, 569, 572-576, 578-579, 581-583, 586, 588, 589, 606-607, 610, 613, 618, 619, 622, 624, 628-629, 632-634, 646, 649, 657, 664, 669, 673-679, 683, 696, 700, 703, 709, 710, 719, 721, 725, 731, 734, 742, 743, 746, 760-767, 784, 785, 790, 792-797, 835, 838-839, 842, 844, 845, 853, 856, 857, 859-861, 914, 915.

2. 121-194ᵛ: Νομοκάνων «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον»

121-129: Πίναξ (κεφ. α′-τη′). Στὸ χφ. τὸ κείμενο σώζεται μέχρι τὸ κεφ. σ ϟ η′.

129ᵛ-194ᵛ: Κείμενο: Ἀκολουθεῖ τὴ σειρὰ τῶν ἑξῆς δημοσιευμάτων:
Τρωιάνος, Νομοκάνων, I, 1-2· II. 1-17· III. 1-13· IV. 1-8· V 1-7 καὶ κεφ. 230.
Zachariae, Die Handbücher, Nr. 5-16.
Τρωιάνος, Νομοκάνων, κεφ. 20-24, 7-12, 25, 26.
Zachariae, Die Handbücher, Nr. 19-22.
Τρωιάνος, Νομοκάνων, κεφ. 32.
Zachariae, Die Handbücher, Nr. 24, 25, 28-32, 35-51.
Τρωιάνος, Νομοκάνων, κεφ. 66, 70, 67.
Zachariae, Die Handbücher, Nr. 52-85, 98, 99, 86-94, 102, 103, 105, 109, 114-118, 138-139, 235-243, 245-252, 255-258, 260-278, 280-285, 288-295, 306-309, 315-324, 326-328, 330-333, 335-368.

Γκίνης-Πανταζόπουλος, Νομοκάνων, κεφ. 466-468, 470, 476, 479, 482, 488, 489, 504, 515, 522, 527.
Zachariae, Die Handbücher, Nr. 374-377, 397.

3. 195-199^{v}: «Διήγησις μικρὰ καὶ πολλὰ ὠφέλιμος ἀπὸ κάποιον ἐνάρετον ἐρημίτην ἀσκητήν» (περὶ **Μακαρίου** Αἰγυπτίου).
inc. πορευόμενός ποτε ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἄγγελος κυρίου τὸν ἠκολούθησεν...
des. mut. ...καὶ ἐπῆγα εἰς τὸ κελλίον μου καὶ διηγήθηκα τινὰς πιστοὺς καὶ ἀδελφοὺς καὶ συνασκητάς.
(Πρβλ. Δουκάκη Κ., Μέγας Συναξαριστής, (Ἰανουάριος), Ἀθῆναι 1889, σ. 691-695. Βλ. καὶ BHG, II, σ. 65 [699^{r}]).

4. 200-202^{v}: *(inc. mut.)* «λόγος γ′ *(in. m.)* ‹εἰς τὴν› ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» [Apokalypses apocryphae].
(ΕΚΔ.: Παπακυριακοῦ Σωφρ., Ἀπόκρυφος Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Θεολογία 3, 1925, 118-123. Βλ. καὶ Halkin Fr., BHG, II, σ. 30, [921-922]).

Τετρ. 1×1(1) 100×2(201) 1×1(202). Χάσμα μεταξὺ τῶν φφ. 199-200. Τὰ φφ. 18, 28$^{r/v}$, 69, 119^{v}-120^{v}, 178^{v} εἶναι ἄγραφα. Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται οὔτε ὑπάρχουν κειμενοδεῖκτες γιὰ τὴ συνέχεια τοῦ κειμένου.

Γραφ. Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, ἀνειμένη ἰδιότυπα δυσανάγνωστη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι μὲ ἔντονη μαύρη μελάνη (βλ. πίν. 25).

Ὑδατ. (φ. 119) Γράμματα GFA: πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 919 (ἔτ. 1807).
(φ. 2) Κωδωνοειδῆ μὲ γράμματα GS:
(φ. 117, 119, 120) Θυρεὸς μὲ γράμματα GFA:

Σημ. *φ. I: ὅ(στ)ις καὶ εἴ πη(σ)το(ς) το εχης/τούτο πάρίν ἡμετερόν/απολύω ταγμά μου π(α)λ(αι)ὸν/κε δοθείτο εις αθων* [= ὅστις καὶ εἰ πιστὸς τὸ ἔχεις/τοῦτο πάρει ἡμέτερον/ἀπολύω τάμα μου παλαιὸν καὶ δοθείτω εἰς Ἄθων].

Στάχ. Δερμάτινη, μαλακή. Ξανθοκάστανο δέρμα, μὲ τρία ἔντονα σηκώματα στὴ ράχη. Σώζονται οἱ βάσεις στερέωσης τῶν θηλυκωτήρων. Ἡ πρόστυπη διακόσμηση τῶν πινακίδων ἀποτελεῖται ἀπὸ παραλληλόγραμμα ἐνάλληλα πλαίσια καὶ ἐνδιάμεσες διακοσμητικὲς ταινίες μὲ κλαρωτὰ κοσμήματα. Τὸ κεντρικὸ βάθος καταλαμβάνει μεγάλος ρόμβος.

Κατ. Καλή. Τὸ χφ. ἀπὸ τὸ φ. 127 ὡς τὸ φ. 157 ἔχει βραχεῖ καὶ ὑπάρχουν λεκέδες πάνω στὴ γραφή. Ἀπὸ τὸ φ. 190 ὡς τὸ τέλος τὸ χφ. εἶναι σκωληκόβρωτο στὸ πάνω τμῆμα τῶν φύλλων.

Ἱστ. Μὲ μελανὴ μολυβδίδα σημειώνεται ἡ ἔνδειξη N36, πιθανότατα ὁ ἀριθ. 36 τῆς Μονῆς Προδρόμου Σερρῶν. Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς α′ πινακίδας μὲ

μπλὲ μολυβδίδα Βρ. 359. Στὴν μπλὲ ἐτικέτα τῆς ράχης: 359. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III. 528 (;). Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς β′ πινακίδας μὲ μπλὲ μολυβδίδα 1996 (;) καὶ K.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

19. D. gr. **284.** - ἔτ. 1786. - χάρτ. - φφ.. 102. I. - 220x155 (190x110). - στ. 1. - στίχ. 26. (Βλ. πίν. 26, 27).

1. 1-102^{v}: Νομοκάνων **Ἰωάννου Κρητικοῦ** [IOANNIS CRETENSIS Nomocanon].

φ.11: «Νομοκάνων πολλὰ πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἐμαζώχθη τώρα κοντὰ ἀπὸ διαφόρους Νομοκάνονας καὶ ἐβάλθη εἰς τέτοιαν τάξιν· καὶ πρῶτον φανερώνει κάποιαν ἑρμηνείαν εἰς πνευματικοὺς καὶ ἑτοιμασίαν, ὁποῦ χρεωστοῦν νὰ ἔχουν εἰς τὴν ἐξομολόγησιν».

1-11^{v}: Πίναξ (κεφ. α′-τϟθ′).

11^{v}-102^{v}: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος. Παραθέτουμε ἐδῶ τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων:

α′. Διὰ νὰ μὴ δίδῃ ὁ πνευματικὸς τὸν κανόνα εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἐξομολογοῦνται κατὰ τὸ μέτρον τῶν σφαλμάτων τους μόνον, ἀμὴ νὰ στοχάζεται καὶ τὴν προαίρεσίν τους.
β′. Διὰ νὰ δίδῃ ὁ πνευματικὸς ἐλαφροὺς τοὺς κανόνας εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἐξομολογοῦνται ἀπὸ καλὴν τους προαίρεσιν καὶ ἀποφασίζουν τελείως νὰ ἀφήσουν τὰς ἁμαρτίας των καὶ νὰ στοχάζεται τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ καθενὸς καὶ μὲ τὶ τρόπον ἔσφαλε.
γ′. Διὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ ζητῇ προκομμένον πνευματικὸν ἐκεῖνος ὁποῦ θέλει νὰ ἐξομολογηθῇ.
δ′. Διὰ τὸ ποῖοι λέγονται κυρίως ἀληθινοὶ πνευματικοί.
ε′. Διὰ τὸ πῶς δὲν ἠμπορεῖ πνευματικὸς νὰ χαλάσῃ ἄλλου πνευματικοῦ ἀπόφασιν ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξουσίαν του.
ς′. Διὰ πνευματικὸν ὁποῦ ἐξομολογεῖ χωρὶς ἐνταλτήριον, ἤγουν ἄδειαν ἀρχιερέως.
ζ′. Διὰ νὰ μὴ ζητῇ ὁ πνευματικὸς τίποτες ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ ἐξομολογοῦνται εἰς αὐτόν.
η′. Διὰ πνευματικὸν ὁποῦ φανερώνει τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνου ὁποῦ ἐξομολογήθη εἰς αὐτόν.

θ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ δέχονται καὶ δὲν δέχονται τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ των.
ι′. Διὰ τὸ εἰς τοὺς πόσους χρόνους πρέπει νὰ ἐξομολογοῦνται εἰς πνευματικὸν πατέρα τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ παιδιά.
ια′. Διὰ νὰ μὴν ἐντρέπονται οἱ ἄνθρωποι νὰ φανερώνουν τὰς ἁμαρτίας των εἰς τὸν πνευματικὸν πατέρα.
ιβ′. Διδασκαλία διὰ τὴν ἐξομολόγησιν, τί καλὸν κάμνει εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ ἐξομολογεῖται.
ιγ′. Διὰ ἀρχιερεῖς, ὁποῦ χειροτονοῦνται ἢ ἄλλους χειροτονοῦν μὲ ἄσπρα, κεφάλαια διάφορα καὶ φοβερά.
ιδ′. Διὰ χειροτονίαν ἐπισκόπου καὶ ἱερέως.
ιε′. Διὰ ἀρχιερέα ὁποῦ δὲν ἐπιμελεῖται καὶ δὲν διδάσκει τοὺς χριστιανοὺς ὁποῦ ἐξουσιάζει· καὶ διὰ κουτσὸν καὶ τυφλὸν ἀνίσως πρέπει νὰ χειροτονοῦνται.
ις′. Διὰ ἀρχιερέα ὁποῦ {ὁποῦ} κάμη χειροτονίαν εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν.
ιζ′. Διὰ ἀρχιερέα ὁποῦ δεχθῇ ἀργὸν ἱερέα ἢ κληρικὸν ἀπὸ ἄλλην ἐπαρχίαν.
ιη′. Διὰ μετατόπισιν καὶ προσθήκην ἐπισκόπων καὶ μητροπολιτῶν καὶ διὰ παραίτησιν ἐπισκόπου ἀπὸ τὸν θρόνον του μόνον.
ιθ′. Διὰ ἀρχιερέα ὁποῦ ἔλαβε τὸ μεγάλον σχῆμα τῆς καλογερικῆς καὶ διὰ κούρευμα καὶ θεληματικὴν παραίτησιν.
κ′. Διὰ ἐπίσκοπον ἢ ἱερέα ἢ διάκονον ὁποῦ ἐκτύπησαν κανένα πιστὸν ἢ ἄπιστον ἄνθρωπον.
κα′. Διὰ ἐπισκόπους ὁποῦ ἀφορίζουν κανένα ἄνθρωπον χωρὶς ἀφορμήν.
κβ′. Διὰ νὰ μὴν ἀφορίζῃ ὁ ἱερεὺς κανένα ἄνθρωπον χωρὶς τὴν προσταγὴν καὶ θέλησιν τοῦ ἀρχιερέως.
κγ′. Διὰ ἀρχιερέα ἀνίσως πρέπει νὰ λειτουργῇ μόνος.
κδ′. Διὰ νὰ μὴ δέχεται ἀρχιερεὺς ξένους ἱερεῖς χωρὶς βεβαιωτικὸν γράμμα καὶ ἄδειαν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου των.
κε′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἔλαβον δευτέραν χειροτονίαν καὶ διὰ χειροτονίαν καὶ βάπτισμα αἱρετικῶν.
κς′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἐχειροτονήθησαν ἀπὸ καθῃρημένον ἀρχιερέα καὶ θεληματικὴν παραίτησιν.
κζ′. Διὰ κατηγόρους καὶ μάρτυρας ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ διακόνους καὶ πόσοι ἀρχιερεῖς πρέπει νὰ εἶναι.

κη′. Διὰ τὸ ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι μάρτυρες, διὰ νὰ κατηγορήσουν ἀρχιερέα, ἱερέα καὶ διάκονον.
κθ′. Διὰ τὸ ποῖοι λέγονται χωροεπίσκοποι.
λ′. Διὰ τὰ ἀρχιερατικὰ φορέματα τῆς θείας λειτουργίας, τί φανερώνουν καθένα.
λα′. Διὰ τὸ τί φανερώνει ἡ εὐλογία τοῦ ἀρχιερέως μὲ τὰ δύο του χέρια.
λβ′. Διὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ ἀρχιερέως, πῶς πρέπει νὰ εἶναι μὲ τὸ θέλημα τῆς γυναικός του καὶ διατί; εἰς δὲ τὸν καλόγερον δὲν γίνεται τοῦτο.
λγ′. Διὰ κληρικόν, ἀνίσως βάλῃ ἄρχοντας μεσίτας διὰ ἐπισκοπὴν ἢ ἱερωσύνην ἢ διὰ ἐκκλησιαστικὸν ἐπάγγελμα.
λδ′. Διὰ κληρικόν, ἀνίσως ὑβρίσῃ ἐπίσκοπον.
λε′. Διὰ κληρικὸν ὁποῦ γίνεται ἐγγυητής τινος ἀνθρώπου ὁποῦ ἔλαβεν καμμίαν αὐθεντικὴν ὑπηρεσίαν μὲ τὴν συμβουλήν του.
λς′. Διὰ κληρικοὺς ὁποῦ ἔχουν κρίσεις καὶ πηγαίνουν εἰς κοσμικὰ κριτήρια.
λζ′. Διὰ ἐπισκόπους καὶ κληρικοὺς ὁποῦ καλλωπίζουν τὸν ἑαυτόν τους.
λη′. Διὰ κληρικοὺς ὁποῦ πάρουν διάφορον καὶ θέλουν νὰ χειροτονηθοῦν.
λθ′. Διὰ κληρικὸν ὁποῦ κόψει κανένα μέρος ἀπὸ τὸ κορμί του.
μ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ θέλουν νὰ λάβουν ἱερωσύνην, ποῖα ἁμαρτήματα τοὺς ἐμποδίζουν.
μα′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐδέχθη σπέρμα εἰς τὰ μηρία του καὶ θέλει νὰ γίνῃ ἱερεύς.
μβ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἔπεσεν εἰς μαλακίαν προτοῦ νὰ γένῃ ἱερεὺς ἢ ἀφ' οὗ ἔγινε.
μγ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἁμάρτησε μὲ τὸ κορμί του προτοῦ νὰ γένῃ ἱερεὺς καὶ ὕστερα ἐφανερώθη.
μδ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἔπεσε μὲ ἄλλον ἄνδρα προτοῦ νὰ λάβῃ ἱερωσύνην ὁ ἄνδρας της, ἢ ἀφ' οὗ ἔλαβεν, καὶ διὰ νὰ ἐξετάζῃ ὁ πνευματικὸς μὲ πολλὴν ἐξέτασιν τὴν γυναῖκα ἐκείνου ὁποῦ θέλει νὰ γένῃ ἱερεύς.
με′. Διὰ παιδία ὁποῦ ἐγεννήθησαν ἀπὸ παρακόρας ἢ ἀπὸ πορνείαν καὶ μοιχείαν ἢ ἀπὸ τέταρτον γάμον καὶ ἀπὸ συγγενῆ γυναῖκα, ἀνίσως πρέπει νὰ γένῃ ἱερεύς.
μς′. Διὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνων ὁποῦ γίνονται ἱερεῖς.

μζ'. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἔχουν χήραν γυναῖκα ἢ πόρνην ἢ σκλάβαν, ἀνίσως πρέπει νὰ γένουν ἱερεῖς.
μη'. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἀποθάνῃ ἡ ἀρραβωνιαστή του καὶ αὐτὸς λάβῃ ἄλλην γυναῖκα, ἀνίσως πρέπει νὰ γένῃ ἱερεύς.
μθ'. Διὰ τὸ χωνευτήριον καὶ τὸ νερὸν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.
ν'. Διὰ τὸ πόσας προσφορὰς πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν ἁγίαν προσκομιδὴν τῆς ἁγίας λειτουργίας.
να'. Διὰ τὸ ἀνίσως γένῃ ἀπὸ ἀλησμονησίαν ἢ ἀμάθειαν νὰ μὴ κάμῃ ὁ ἱερεὺς ἕνωσιν.
νβ'. Διὰ τὸ ἀνίσως χύσῃ τὰ ἅγια ὁ ἱερεύς πρωτύτερα ἀπὸ τὴν εἴσοδον ἢ ὕστερα, ἢ ἀνίσως πέσῃ τίποτες ἀπὸ τὸν ἅγιον δίσκον.
νγ'. Διὰ τὸ ἀνίσως πέσῃ κανένα ἑρπετὸν εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον.
νδ'. Διὰ τὸ ἀνίσως ἀπὸ ἀμέλειαν τοῦ ἱερέως ἔφαγε σκυλίον ἢ κανένα ἑρπετὸν εἰς τὰ ἅγια δῶρα ἢ τὸν ἀμνόν.
νε'. Διὰ ἱερέα ὁποῦ τοῦ πέσῃ ὁ ἀστὴρ κάτω, ὅταν λειτουργῇ.
νς'. Διὰ τὰ τίμια δῶρα, ἀνίσως ἀφανισθῶσι καὶ διὰ προηγιασμένους ἄρτους, ἀνίσως ἀπὸ ποντικοὺς ἢ σκυλία φαγωθῶσι.
νζ'. Ἐρώτησις, ἀνίσως εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ ὁ ἱερεὺς μὲ ξύδι ἢ χωρὶς θερμὸν ἢ μὲ μίαν προσφορὰν καὶ ἕνα κομμάτι ψωμί.
νη'. Διὰ διάκονον, ἀνίσως πρέπει νὰ σηκώνῃ ἀπὸ λόγου του μερίδας εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν.
νθ'. Διὰ τὸ νὰ μὴν εὐλογῇ ὁ ἱερεύς, ὅταν λέγῃ τὴν εὐχὴν τῆς προθέσεως τὸ «ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον...».
ξ'. Διὰ τὸ ἀντίδωρον, διατὶ τὸ λαμβάνουν οἱ χριστιανοί.
ξα'. Διὰ τὸ θυσιαστήριον, ποῖοι εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ ἐμβαίνουν καὶ τί πρέπει νὰ φέρουν εἰς αὐτὸ μέσα.
ξβ'. Διὰ ἱερέα ὁποῦ φέρει εἰς τὸ ἅγιον βῆμα μέσα γάλα ἢ μέλι ἢ σίκερα, ἤγουν κατασκευασμένα ποτὰ ὁποὺ προξενοῦν μέθην εἰς τοὺς πίνοντας, ἢ ζῶα ἢ ὄσπρια.
ξγ'. Διὰ νὰ μὴ θάπτουν ἀποθαμένους εἰς τὴν ἐκκλησίαν μέσα.
ξδ'. Διὰ νὰ μὴ κοιμᾶται ἢ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ κανένας μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

ξε'. Διὰ κατάστασιν ψαλμωδίας κεφάλαια διάφορα.
ξς'. Διὰ νὰ μὴ παρακινῇ ὁ ἱερεὺς τοὺς λαϊκοὺς νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα.
ξζ'. Διὰ βιβλία ὁποῦ δὲν διαβάζονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν.
ξη'. Ἱστορία διὰ παλαιὰς διεφθαρμένας εἰκόνας, τί πρέπει νὰ τὰς κάμνουν.
ξθ'. Διὰ ἀγγεῖον ἀσημένιον ἢ μαλαματένιον ἢ σινδόνι ὁποῦ ἡγιάσθησαν καὶ διὰ ποδιάς.
ο'. Διὰ ἐργαλεῖα ὁποῦ ἀνακαινούργησαν θεῖα ἀγγεῖα, ἀνίσως πρέπει νὰ μὴ δουλεύωνται ἢ νὰ ῥίπτωνται.
οα'. Διὰ Κυριακὰς καὶ δεσποτικὰς ἑορτάς, πῶς πρέπει νὰ μὴ τὰς δουλεύουν οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί.
οβ'. Διὰ τὴν ἁγίαν μεγάλην τεσσαρακοστήν, πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ χριστιανοὶ εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς ἡμέρας.
ογ'. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ τρώγουν ψάρια εἰς τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἢ τὴν Κυριακὴν τοῦ Σταυροῦ ἢ τοῦ ἁγίου Λαζάρου.
οδ'. Διὰ τὸ πότε τρώγονται τὰ ψάρια τὴν μεγάλην τεσσαρακοστήν.
οε'. Διὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν καὶ κάθε τετράδην καὶ παρασκευὴν ὅλου τοῦ χρόνου παραγγελία τοῦ μεγάλου Βασιλείου, πότε πρέπει νὰ καταλύωμεν τὴν νηστείαν τῆς τετράδης καὶ τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς.
ος'. Διὰ τὴν νηστείαν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς Θεοτόκου.
οζ'. Διὰ τὰς παραμονὰς καὶ ἑορτὰς τῶν Φώτων καὶ τῶν Χριστουγέννων.
οη'. Διὰ τὸ Δωδεκαήμερον καὶ τὴν Ἀποκρέω καὶ τὴν Τυροφάγου.
οθ'. Διὰ τὰς πρώτας μετανοίας καὶ πότε πρέπει νὰ τὰς κάνωμεν κεφάλαια διάφορα.
π'. Διὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ.
πα'. Διὰ μνημόσυνα, πότε πρέπει νὰ γίνωνται καὶ ἀνίσως πρέπει νὰ μνημονεύωνται τὰ παιδιὰ ὁποῦ ἐβύζανον.
πβ'. Διὰ τὸ ποίους δὲν πρέπει νὰ μνημονεύουν ἢ νὰ κάμουν δι' αὐτοὺς λειτουργίας καὶ ἐλεημοσύνας.
πγ'. Διὰ τὸ ποῖα ἁμαρτήματα συγχωροῦνται μὲ τὰς λειτουργίας καὶ ἐλεημοσύνας.
πδ'. Διὰ τὰς λειτουργίας ὁποῦ δίδονται διὰ τοὺς ζωντανοὺς καὶ ἀποθαμένους μαρτυρίας καὶ τί εἶναι οἱ μερίδες.

πε′. Διὰ εὐχέλαιον καὶ πόσοι ἱερεῖς πρέπει νὰ εἶναι καὶ διὰ ἀδελφοποιΐαν.
πς′. Διὰ τὸ πότε πρέπει νὰ βαπτίζῃ ὁ ἱερεύς.
πζ′. Διὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ βαπτίζῃ καὶ διὰ τὸν ἀνάδοχον τί πρέπει νὰ κάμνῃ.
πη′. Διὰ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν καὶ ὅλα τὰ χρειαζόμενα εἰς τὸ παιδίον τί φανερώνουν.
πθ′. Διὰ τὰ βρέφη, ἀνίσως ἔχουν ἁμαρτίαν καὶ διὰ τὰ ἀβάπτιστα παιδία ποῦ πηγαίνουν.
ϟ′. Διατὶ ὁ ἀβάπτιστος δὲν ἐμβαίνει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ διατὶ ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη.
ϟα′. Διὰ ἀβάπτιστα βρέφη, ἀνίσως κοντεύουν νὰ ἀποθάνουν καὶ δὲν εὑρεθῇ ἱερεὺς νὰ τὰ βαπτίσῃ, τί πρέπει νὰ κάμουν.
ϟβ′. Διὰ χειροτονίαν καὶ βάπτισμα αἱρετικῶν καὶ διὰ τὸ ποῖοι ἀπὸ αὐτοὺς ἐκ δευτέρου βαπτίζονται.
ϟγ′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως ξεράσῃ νηστικὸς ἢ τρέξῃ αἷμα ἀπὸ τὴν μύτην του ἢ ἀπὸ τὰ ὀδόντιά του πρωτύτερα ἢ ὑστερώτερα ἀπὸ τὴν λειτουργίαν.
ϟδ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἐνυπνιασθῇ, ἀνίσως πρέπει νὰ λειτουργήσῃ ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
ϟε′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ σμιχθῇ μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ λειτουργήσῃ ἢ σμιχθῇ ὕστερα ἀπὸ τὴν λειτουργίαν.
ϟς′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ὑπάγῃ εἰς τὸ λουτρὸν πρωτύτερα ἀπὸ τὴν ἁγίαν λειτουργίαν ἢ ὑστερώτερα.
ϟζ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λειτουργήσει μὲ ἔχθραν.
ϟη′. Διὰ ἱερέα κυνηγὸν καὶ πουλοπιάστην.
ϟθ′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως ξεράσῃ ὕστερα ἀπὸ τὴν λειτουργίαν ἢ ὑπάγῃ εἰς καπηλεῖον.
ρ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λειτουργήσῃ, ἀφ' οὗ πάρῃ αἷμα.
ρα′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λειτουργήσῃ χωρὶς ἀντιμίνσιον.
ρβ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ὑπάγῃ εἰς παιγνίδια ἢ εἰς λύρας καὶ ἀρκούδας.
ργ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἀργηθῇ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον καὶ λειτουργήσῃ προτοῦ νὰ συγχωρηθῇ.
ρδ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ σηκώσῃ κεφάλι ἢ ταράξῃ ἢ συμμαζώξῃ πέτρας ἐναντίον εἰς τὸν ἐπίσκοπον.
ρε′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ δεχθῇ θυσίαν αἱρετικῶν ἢ βαπτίσῃ παιδίον Τούρκου ἢ τὸν δεχθῇ κουμπάρον εἰς παιδὶ ἢ εἰς γάμον.
ρς′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ κράζει Ἑβραῖον ἰατρὸν εἰς τὴν ἀῤῥωστίαν του.

ρζ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λειτουργήσῃ (*alt. m.* μὲ ἕνα φόρεμα).
ρη′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ζητεῖ ἄσπρα διὰ κοινωνίαν.
ρθ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ εὐλογήσῃ ἐμποδισμένον γάμον ἢ ἀνήλικον ἄνθρωπον.
ρι′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ χορεύσῃ εἰς γάμον ἢ θεωρεῖ παιγνίδια.
ρια′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ φάγῃ ψόφιον κρέας, τὸ ὁποῖον κυνήγησε κανένα θηρίον ἢ τὸ ἐκτύπησε κανένα σαρκοφάγον πουλίον.
ριβ′. Διὰ τὸν ἱερέα ὁποῦ ἀστρονομεῖ ἢ μαντεύει ἢ ἀποδένει ἀνδρόγυνα ἢ λύκους.
ριγ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἔκανε φόνον.
ριδ′. Διὰ ἱερέα πόρνον, μοιχόν, ζωοφθόρον, ἤγουν πέφτει εἰς τὰ ζῶα ἢ πουλία ἢ εἰς ἀρσενικὰ παιδία.
ριε′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ὀμώνει ψεύματα.
ριϛ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ δακρύουν τὰ μάτιά του ἢ τὰ νύχιά του εἶναι ζαρὰ ἢ σεληνιάζεται.
ριζ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἔγινε τυφλὸς ἀπὸ κανένα αἴτιον ἀθέλητον καὶ εἶναι ἀσθενής.
ριη′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ δαιμονίζεται ἢ σεληνιάζεται, ἀνίσως πρέπει νὰ γένῃ ἱερεύς.
ριθ′. Διὰ ἱερέα καὶ διάκονον ὁποῦ δὲν μνημονεύουν τὸν ἀρχιερέα τους.
ρκ′. Διὰ ἐπίσκοπον καὶ ἱερέα καὶ διάκονον ὁποῦ καταγίνονται εἰς παιγνίδια, ζάρια λεγόμενα, καὶ εἰς φαγοπότια.
ρκα′. Διὰ ἱερέα καταδότην καὶ ἐγκαλεστήν.
ρκβ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λαμβάνει κηρία καὶ λάδι ἀπὸ ἐκκλησίαν.
ρκγ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ λαμβάνει διάφορον εἰς ἄσπρα ὁποῦ δανείζει.
ρκδ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ μεθᾷ καὶ κάνει πραγμάτεια.
ρκε′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἠξεύροντας ἐλειτούργησε μαζὶ μὲ καθῃρημένον ἱερέα.
ρκϛ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ στείλῃ ἀναγνώστην ἢ ἄλλον τινα νὰ μεταλάβῃ κανένα ἄνθρωπον.
ρκζ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἐντρέπεται νὰ μεταλάβῃ τὴν γυναῖκά του.
ρκη′. Διὰ ἱερέα ἂν τὸν προσκαλέσουν νὰ μεταλάβῃ ἄνθρωπον καὶ ἀμελήσῃ.
ρκθ′. Διὰ ἱερέα καθῃρημένον, ἂν πρέπῃ νὰ μεταλάβῃ μόνος

του εἰς ὥραν θανάτου ἢ βαπτίσῃ.

ρλ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ μεταλάβῃ μέσα εἰς τὸ βῆμα καὶ πάλιν νὰ λειτουργήσῃ.

ρλα′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ φυλάγεται νὰ μὴ κάμῃ παιδί.

ρλβ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἀφήσῃ τὴν ἐκκλησίαν του καὶ ὑπάγῃ εἰς ἄλλην.

ρλγ′. Διὰ ἱερέα ἂν πρέπῃ νὰ βαπτίσῃ τὸ παιδὶ του ἢ νὰ εὐλογήσῃ τὸν γάμον τοῦ παιδίου του.

ρλδ′. Διὰ ἱερέα ἂν ἀῤῥωστήσῃ καὶ μεταλάβῃ ἀπὸ ἄλλον ἱερέα.

ρλε′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ δὲν φιλοκαλεῖ τὴν ἐκκλησίαν του.

ρλς′. Διὰ ἱερέα, ἂν τὸν κράζουν εἰς ὥραν θανάτου νὰ ἐξομολογήσῃ ἄνθρωπον καὶ δὲν ὑπάγῃ.

ρλζ′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως δὲν θέλῃ νὰ θάψῃ ἢ νὰ ψάλῃ ἀποθαμένον διὰ ἄσπρα.

ρλη′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ζητεῖ νοίκι καὶ ἄσπρα διὰ τόπον μνήματος.

ρλθ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ βλασφημίσει εἰς τὸν Θεὸν ἢ εἰς τοὺς ἁγίους ἢ εἰς τὸν θυμόν του εἶπε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν.

ρμ′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως ἐπιθυμήσῃ εὐμορφίαν γυναικός, ὅταν μεταδίδῃ τὰ ἅγια μυστήρια.

ρμα′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ψευδομαρτυρήσῃ.

ρμβ′. Διὰ ἀνύπανδρον ἱερέα, ἂν θέλῃ νὰ ὑπανδρευθῇ, ἀφ' οὗ γένῃ ἱερεὺς ἢ ἀφ' οὗ χηρεύσῃ καὶ διὰ παπαδίαν.

ρμγ′. Διὰ ἀναξίους ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς.

ρμδ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἀρνεῖται τὸ ὑπόγραμμά του.

ρμε′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως τὸν κατηγορήσῃ γυναῖκα εἰς πορνείαν ἢ εἰς ἄλλο ἁμάρτημα.

ρμς′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ὁμολογήσῃ τὴν ἁμαρτίαν του θεληματικῶς.

ρμζ′. Διὰ ἱερέα καὶ διάκονον ὁποῦ λαμβάνουν κοσμικὰς ἐξουσίας καὶ φροντίδας.

ρμη′. Διὰ ἱερεῖς ὁποῦ ἀφήνουν ὅλην τους τὴν ἀκολουθίαν καὶ διὰ τοὺς ἑπτὰ αἴνους, ποῖοι εἶναι.

ρμθ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ δὲν διαβάσῃ τὰς ὥρας του καὶ λειτουργήσῃ.

ρν′. Διὰ ἀρχιερέα καὶ ἱερέα καὶ διάκονον ὁποῦ λειτουργήσουν καὶ δὲν μεταλάβουν.

ρνα′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἰατρεύει καὶ παίρνει ἄλλων ἀνθρώπων αἷμα.

ρνβ′. Διὰ Ἑβραῖον καὶ ἄλλον ἄπιστον, ἀνίσως πρέπῃ νὰ λάβουν ἱερωσύνην, ἀφ' οὗ βαπτισθοῦν.

ρνγ′. Διὰ ἱερεῖς ὁποῦ μολυνθοῦν εἰς τὰ χείλη καὶ ποῖον τὸ μόλυγμα εἰς τὰ χείλη.

ρνδ′. Διὰ ἱερέα καθῃρημένον, ἀνίσως πρέπῃ νὰ λέγῃ εὐλογητὸν καὶ ἄλλα.

ρνε′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως ἀπὸ μέθην ἢ ἀμέλειαν καύσῃ βιβλίον ἢ ἄλλο ἐκκλησιαστικὸν τίποτες.

ρνς′. Διὰ ἱερέα, ἀνίσως εὑρεθῇ γενιὰ μὲ τὴν παπαδίαν του.

ρνζ′. Ὅτι οἱ ἱερεῖς ἔχουν τὴν χάριν τῶν ἑβδομήκοντα ἀποστόλων, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς τῶν δώδεκα.

ρνη′. Διὰ τὴν σφραγίδα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἱερέως, τί φανερώνει.

ρνθ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ μουνουχίζει ζῶα.

ρξ′. Ὅτι εἰς ἑορτὰς ἁγίων στέλλει ὁ ἱερεὺς γηραλέον ἢ ἀναγνώστην ἢ διάκονον νὰ εὐλογήσῃ τὴν τράπεζαν.

ρξα′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἐκτύπησε πουλί, ἀνίσως πρέπῃ νὰ λειτουργήσῃ.

ρξβ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἰδῇ ἀποθαμένον ἢ βαστάσῃ ἢ φιλήσῃ, ἀνίσως πρέπει νὰ λειτουργήσῃ.

ρξγ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ εὐλογήσῃ ἄλλον ἱερέα εἰς γάμον.

ρξδ′. Διὰ ἐκκλησίαν, ἀνίσως μείνῃ ἀλειτούργητος ἡμέρας μ′.

ρξε′. Διὰ τὸ ποίαν φορεσίαν πρέπῃ νὰ φορῇ ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν καὶ ποίαν εἰς τὸ Πάσχα.

ρξς′. Διὰ ἀντιμίνσιον, ἀνίσως ἀπὸ ἀμάθειαν πλυθῇ.

ρξζ′. Διὰ ἱερέα ὁποῦ ἀποθάνῃ ἄτεκνος, πῶς πρέπει νὰ μοιρασθοῦν τὰ πράγματά του.

ρξη′. Διὰ ἱερέως τιμὴν Ἰησοῦ, υἱοῦ Σειράχ.

ρξθ′. Διὰ νὰ μὴν κρένῃ τινὰς ἱερέα, καὶ διὰ ἀναξίους ἱερεῖς.

ρο′. Διὰ ἀναξίους ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ποῖοι λέγονται ἀνίεροι.

ροα′. Διὰ ἱερωσύνην κεφάλαια διάφορα.

ροβ′. Διὰ διάκονον, ἀνίσως λάβῃ γυναῖκα, ποῖος πρέπῃ νὰ κρατήσῃ τὰ στέφανα.

ρογ′. Πῶς πρέπει οἱ διάκονοι νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἱερεῖς.

ροδ′. Διὰ διάκονον ὁποῦ ὑβρίσῃ ἢ κτυπήσῃ ἱερέα.

ροε′. Διὰ διάκονον ὁποῦ ἐπόρνευσε.

ρος′. Διὰ παπαδίαν, ἀνίσως ἀναγκασθῇ ἢ σκλαβωθῇ καὶ μολυνθῇ ἀπὸ κανένα μὲ βία.

ροζ′. Διὰ παπαδίαν, ἀνίσως ἀποθάνῃ ὁ παπᾶς της καὶ πάρῃ ἄλλον.
ροη′. Διὰ διακόνισσαν, ἀνίσως ἀποθάνῃ ὁ διάκονός της καὶ πάρῃ ἄλλον.
ροθ′. Διὰ ἄνδρα καὶ γυναῖκα ὁποῦ θέλουν νὰ γένουν καλόγηροι, πόσον καιρὸν πρέπει νὰ δοκιμάζωνται.
ρπ′. Διὰ τὸ εἰς πόσους χρόνους πρέπει τὸ παιδὶ νὰ κουρεύεται, ἀνίσως θέλῃ νὰ γένῃ καλόγηρος.
ρπα′. Διὰ τὸν μοναχὸν ὁποῦ γένῃ εἰς τέλος τῆς ζωῆς του, πῶς τὸν μετρᾷ ὁ Θεός.
ρπβ′. Ὅτι χωρίζεται ὁ ἄνδρας τὴν γυναῖκά του καὶ ἡ γυναῖκα τὸν ἄνδρα της, ὅταν θέλουν νὰ γένουν καλόγηροι εἰς μοναστήρια.
ρπγ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ἀποθάνῃ χωρὶς παιδίον, πῶς πρέπει νὰ μοιρασθοῦν τὰ πράγματά του.
ρπδ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἐμποδίζουν τὰ παιδιά τους ἀπὸ τὴν καλογερικὴν ζωὴν ἢ τὰ ὑστεροῦν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τους.
ρπε′. Διὰ τὴν φορεσίαν τῶν καλογήρων, τί σημαδεύει.
ρπς′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ κουρεύει καλόγηρον ἢ καλογραίαν χωρὶς δοκιμὴν ἢ ἀνάδοχον.
ρπζ′. Διὰ τὸ νὰ μὴ κουρεύῃ τοὺς καλογήρους κοσμικὸς ἱερεύς.
ρπη′. Διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἀγραμμάτων καλογήρων.
ρπθ′. Διὰ ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς ὁποῦ δὲν ψάλλουν ὅλην τὴν ἀκολουθίαν τους.
ρϛ′. Διὰ μοναχοὺς ὁποῦ δὲν ἀκούσουν τὴν ἁγίαν λειτιυργίαν καὶ ὄρθρον.
ρϛα′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ κουρεύει καλόγηρον χωρὶς ἀνάδοχον.
ρϛβ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ δὲν προσμένει τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀκολουθίας.
ρϛγ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ τρώγει καὶ ὁμιλεῖ ὕστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνον.
ρϛδ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ φεύγει ἀπὸ τὸ μοναστήρι του.
ρϛε′. Διὰ ἡγούμενον ὁποῦ δὲν ζητεῖ μὲ ἐπιμέλειαν τὸν καλόγηρον ὁποῦ ἔφυγε.
ρϛζ′. Διὰ τὸ νὰ μὴ δέχεται καλόγηρον εἰς ξένον μοναστήρι.
ρϛζ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἠξεύρει πῶς θέλει κανένας καλόγηρος νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ δὲν τὸ φανερώσῃ εἰς τὸν ἡγούμενον.

ρϛη′. Διὰ ποίαν ἀφορμὴν πρέπει νὰ φύγῃ ὁ καλόγηρος ἀπὸ τὸ μοναστήρι.
ρϛθ′. Διὰ κυνηγὸν καλόγηρον.
σ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ἀπερνᾷ ἀπὸ πολιτείαν καὶ χωρίον καὶ δὲν φορεῖ τὸ σχῆμά του.
σα′. Διὰ καλόγηρον καὶ καλογραῖαν ὁποῦ ἐνδυθοῦν κοσμικὴν φορεσίαν.
σβ′. Διὰ καλογήρους ὁποῦ γίνονται λαϊκοὶ καὶ δὲν γυρίζουν εἰς τὴν μετάνοιάν τους.
σγ′. Διὰ καλόγηρον καὶ καλογραῖαν ἀνίσως ὑπανδρευθοῦν.
σδ′. Διὰ καλόγηρον μικρόσχημον καὶ μεγαλόσχημον ὁποῦ ἐπόρνευσεν.
σε′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ φιλήσῃ γυναῖκα.
σς′. Διὰ τὸ νὰ μὴ κοιμᾶται καλόγηρος εἰς γυναίκειον μοναστήρι καὶ καλογραῖα εἰς ἀνδρίκειον.
σζ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ λέγει πὼς ἔχει γενειάν.
ση′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κάθεται εἰς τὸ σπήτι του.
σθ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ φάγῃ κρέας θεληματικῶς του.
σι′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ φάγῃ νέον καρπὸν χωρὶς συγχώρησιν.
σια′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ καθίσῃ εἰς ζῷον θηλυκόν.
σιβ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ μαλακισθῇ ἢ τὸ κορμί του ἐμολύνθη ἔξυπνον.
σιγ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ χορεύει, τραγουδεῖ, καὶ πίνει τὸ κρασί.
σιδ′. Διὰ καλόγηρον, ἀνίσως μεθύσῃ καὶ ξεράσῃ ἀπὸ τὸ πολὺ πιοτόν.
σιε′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ὑπάγῃ εἰς καπηλεῖα ἢ εἰς φαγοπότια κοσμικά.
σις′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ παίζει τὴν λύραν καὶ συναναστρέφεται μὲ κοσμικούς.
σιζ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ὑπάγῃ εἰς γάμον.
σιη′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ἔκλεψε κανένα πρᾶγμα ἀπὸ τὸ μοναστήρι του ἢ κρυφὰ ἔφαγε.
σιθ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ γελᾷ ἄτακτα.
σκ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κοιμηθῇ εἰς φίλον του χωρὶς εὔλογον ἀφορμὴν ἢ ξεζωσθῇ.
σκα′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ φωνάξῃ χωρὶς ἀνάγκην.
σκβ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κτυπήσῃ καὶ ὑβρίσῃ ἄλλον καλόγηρον.

σκγ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ὑβρισθῇ καὶ κτυπηθῇ καὶ δὲν συγχωρήσῃ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν κτύπησε.
σκδ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ παῤῥησίᾳ κατηγορεῖ καλόγηρον ἢ κοσμικόν.
σκε′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ θεληματικῶς λαλεῖ ψεύματα.
σκς′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ πηγαίνει εἰς τὸ λουτρὸν καὶ ἀλείφεται κανένα μυρωδικὸν ἢ συχνὰ λούεται.
σκζ′. Διὰ τὸ ποῖος πρέπει νὰ κουρεύῃ τὰς τρίχας τοῦ καλογήρου.
σκη′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κάμῃ πραγμάτειαν.
σκθ′. Διὰ καλόγηρον ἢ καλογραΐαν ὁποῦ παίρνουν διάφορον.
σλ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ εἶναι ἀπὸ κάτω εἰς κανόνα, ἀνίσως πρέπῃ νὰ συντρώγῃ μὲ τοὺς ἐπιλοίπους ἀνθρώπους.
σλα′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ περιπατεῖ καμμίαν στράταν χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ προεστοῦ του.
σλβ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κτυπήσῃ κανένα ζῶον ἢ τζακίσῃ τὸν πόδα του.
σλγ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ συνάγει ἄσπρα καὶ τὰ δίδει εἰς τὸ διάφορον.
σλδ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ πιασθῇ εἰς ἀλλοπίστους καὶ μὲ τὸ θέλημά του μολυνθῇ.
σλε′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ξεπέφτει εἰς ἀρσενικὰ παιδία καὶ πουλία.
σλς′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ δὲν μεταλάβῃ ἕως μ′ ἡμέρας.
σλζ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ πάρῃ ἄλλον φόρεμα χωρὶς νὰ τὸ ξεύρῃ.
σλη′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ δὲν φανερώνει τὰ ἁμαρτήματα καὶ τοὺς λογισμούς του εἰς τὸν πνευματικόν του πατέρα.
σλθ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ λύει κανόνα πνευματικοῦ πατρὸς ἢ ἐναντιώνεται εἰς τὸν ἡγούμενον ἢ εἰς τὸν γέροντά του.
σμ′. Διὰ καλογήρους νὰ μὴν ἔχουν κανένα πρᾶγμα ἐδικόν τους εἰς τὸ κοινόβιον.
σμα′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ἔχει ἄσπρα καὶ δὲν τὰ φανερώνει εἰς τὸν θάνατόν του.
σμβ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ δώσῃ πράγματα κινητὰ ἢ ἀκίνητα εἰς τὸ μοναστήριόν του.
σμγ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἔδωκαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τίποτες διὰ τὴν ψυχὴν τους καὶ μετενόησαν ὕστερα.

σμδ′. Διὰ τοὺς καλογήρους ὁποῦ δὲν ὑποτάσσονται εἰς τὸ μοναστήρι τους ἢ εἰς τοὺς πνευματικοὺς πατέρας.
σμε′. Διὰ ἡγούμενον ὁποῦ δὲν διδάσκει μὲ ἐπιμέλειαν τοὺς καλογήρους του.
σμς′. Διὰ ἡγούμενον ὁποῦ ἔχει συμβουλὴν μὲ γυναῖκα καὶ παιδιά.
σμζ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ὑβρίζει καὶ δέρνει τὸν ἡγούμενόν του.
σμη′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ ἐναντιοῦται καὶ δὲν ἀκούει τὸν ἡγούμενόν του.
σμθ′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ καταλαλεῖ καὶ κατασέρνει τὸν ἡγούμενόν του.
σν′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ δεθῇ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον καὶ ἐξ ἐναντίας αὐτὸς ὁμοίως δέσῃ τὸν ἡγούμενον.
σνα′. Διὰ καλόγηρον ὁποῦ κάμῃ καμμίαν ἀναγκαίαν ὑπηρεσίαν χωρὶς τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγουμένου.
σνβ′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ λάβῃ μεγάλον σχῆμα τῆς καλογερικῆς.
σνγ′. Διὰ ἱερομόναχον νέον ὁποῦ ὑπηρετεῖ καλογραίας.
σνδ′. Διὰ ἱερομόναχον, ἀνίσως πρέπῃ νὰ εὐλογήσῃ ἀνδρόγυνον ἢ νὰ γένῃ καλόγηρος ἀνάδοχος, ἤγουν νονὸς τινὸς παιδίου.
σνε′. Διὰ ἱερομόναχον, ἀνίσως πρέπῃ νὰ ἔχῃ ἐνορίαν εἰς τὸν κόσμον ἢ νὰ εὐλογήσῃ ἀνδρόγυνον ἢ νὰ λέγῃ εὐχὴν εἰς λεχοῦσαν.
σνς′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ πέσῃ τὸ σπέρμα του, ἀνίσως πρέπῃ νὰ λειτουργήσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.
σνζ′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ ἰατρεύσῃ καὶ παίρνει αἷμα.
σνη′. Διὰ ἱερομόναχον καθῃρημένον.
σνθ′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ μεθύσῃ καὶ ξεράσῃ.
σξ′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ ὑπάγει εἰς λουτρὸν καὶ ἀλείφεται μυρωδικά.
σξα′. Διὰ ἱερομόναχον ὁποῦ καταφρονεῖ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ συμμαζώνεται εἰς τὴν ἁγίαν λειτουργίαν καὶ τὴν ἀκολουθίαν του.
σξβ′. Διὰ ἱερωσύνην καὶ διὰ τὸ σχῆμα τῶν καλογήρων ποῖον εἶναι μεγαλύτερον.
σξγ′. Διὰ τὴν δευτέραν καὶ διὰ νηστείαν τῶν καλογήρων.
σξδ′. Περὶ τοῦ τί λέγεται μετάνοια.
σξε′. Διὰ πνευματικὸν μικρόσχημον ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ μεγαλόσχημον.

σξς′. Διὰ καλογραῖαν ὁποῦ δυναστευθῇ ἀπὸ κανένα.
σξζ′. Διὰ καλογραῖαν ἢ κοσμικήν, ἀνίσως ρίψῃ κανένας τὸ σπέρμα του ἐπάνω της.
σξη′. Διὰ δύο καλογραίας, ἀνίσως ρίψωσι τὸ σπέρμα των ἡ μία ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην.
σξθ′. Διὰ ἐκείνην ὁποῦ φιληθῇ καὶ χαδευθῇ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας καὶ δὲν πορνευθῇ.
σο′. Διὰ καλογραῖαν μαυλίστραν.
σοα′. Διὰ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ καλόγηρος ἄδεια νὰ συνομιλῇ ἢ νὰ συντρώγῃ μὲ καλογραῖαν.
σοβ′. Διὰ γυναῖκα μεγαλόσχημον πῶς πρέπῃ νὰ δίδῃ τὸ θυμιατὸν εἰς τὸν ἱερέα καὶ νὰ ὑπηρετῇ αὐτόν.
σογ′. Πῶς πρέπῃ αἱ καλογραῖαι νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὸ ἱερὸν νὰ στολίζουν τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ τὴν παστρεύουν.
σοδ′. Διὰ κελλάρην, ἀνίσως κανένα περίσσευμα ἢ ἄλλο φαγώσιμον μουχλιάσῃ καὶ φθαρῇ ἀπὸ ἀμέλειάν του.
σοε′. Διὰ ἐκκλησιάρχην, ἀνίσως δὲν ἔχῃ μεγάλην προσοχὴν τὴν ὥραν τῆς ἀκολουθίας του, καὶ ἄλλα διάφορα κεφάλαια.
σος′. Διὰ φόνους θεληματικοὺς καὶ χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ ποιοῦντος.
σοζ′. Διὰ φόνους, ποῖοι εἶναι θεληματικοὶ καὶ ποῖοι εἶναι χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ ποιοῦντος καὶ ποῖοι πλησιάζουν εἰς τὸ θέλημα τοῦ ποιοῦντος.
σοη′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐφόνευσε τὴν γυναῖκά του, ὅταν ἦτον σμιγμένη μὲ ἄλλον.
σοθ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ φονεύει κυρφὸν καὶ φανερὸν κλέπτην.
σπ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐφόνευσε τοῦ λόγου του μὲ τὸ θέλημά του ἢ χωρὶς τὸ θέλημά του.
σπα′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἀρνήθησαν τὸν Χριστὸν μὲ τὸ θέλημά τους ἢ χωρὶς τὸ θέλημά τους κεφάλαια διάφορα.
σπβ′. Διὰ κάθε γοητείαν καὶ μαγείαν καὶ μαντείαν καὶ ἀποδέματα.
σπγ′. Διὰ τὸ τίνες εἶναι γόητες καὶ ἐπῳδοὶ καὶ φαρμακοί.
σπδ′. Διὰ τὸ τίνες εἶναι μαθηματικοὶ καὶ ἀστρολόγοι καὶ πόσα μαθήματα.
σπε′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ πηγαίνουν εἰς μάντεις καὶ ἀστρονόμους.
σπς′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ μαγεύονται εἰς τὰς αἰγυπτίας, ἤγουν ἀράπισσας, καὶ τὰς φέρνουν εἰς τὰ σπήτιά τους.
σπζ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ μαγεύονται μὲ κριθάρι καὶ κουκκία.
σπη′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ κράζουν μάγους νὰ τοὺς κάμουν μαγείας, διὰ νὰ βλάφουν ἄλλους ἀνθρώπους.
σπθ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ σύρουν ἀρκούδας ἢ ἄλλα ἄγρια ζῷα.
σϟ′. Διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας εἰς τὰς συνηθείας τῶν Ἑλλήνων ἢ χοροὺς καὶ ῥουσάλια.
σϟα′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ στολίζουν τοῦ λόγου των καὶ κουρεύουν τὰ γένειά τους.
σϟβ′. Διὰ φαρμακοὺς καὶ εἰδωλολάτρας καὶ φονεῖς καὶ μοιχοὺς καὶ τοὺς πορνεύοντας τὰ ἀρσενικὰ παιδία καὶ τὰ ζῷα καὶ τὰ πουλιά.
σϟγ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ συντρώγουν καὶ συνεορτάζουν μὲ τοὺς αἱρετικούς.
σϟδ′. Διὰ τὸ νὰ μὴ σμίγεται ἄνδρας ὀρθόδοξος μὲ αἱρετικὴν γυναῖκα, μήτε γυναῖκα ὀρθόδοξος μὲ αἱρετικὸν ἄνδρα.
σϟε′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ προσκαλοῦν Ἑβραῖον ἰατρὸν εἰς τὴν ἀσθένειάν τους.
σϟς′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ συναναστρέφονται ἢ συντρώγουν μὲ αἱρετικὸν ἢ ἀφωρισμένον.
σϟζ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἀφώρισε τοῦ λόγου του ἢ ἀνεθεμάτισεν ἢ εἶπε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν.
σϟη′. Διὰ ἀφωρισμένον πῶς γνωρίζεται ὅτι ἀφωρίσθη ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν του.
σϟθ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἀφωρίσθησαν μὲ δίκαιον τρόπον καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν τους εὑρέθησαν λυμένοι.
τ′. Διὰ ἀποθαμένον ὁποῦ εὑρίσκεται τὸ κορμί του ἀκέραιον καὶ δὲν ἔχει τρίχας.
τα′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ καίουν τοὺς βρουκολάκους ἢ ὅταν εὑρεθῇ τέτοιον πρᾶγμα.
τβ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ λέγουν πῶς εἶναι μωρὰ καὶ γελλοῦδες καὶ στρίγγλες καὶ φαντάσματα.
τγ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ φάγῃ ψόφιον κρέας ἢ πιασμένον ἀπὸ κανένα ἄγριον ζῷον ἢ κτυπημένον ἀπὸ κρεατοφάγον ἀκάθαρτον πουλὶ ἢ αἷμα ἢ πνικτόν.
τδ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ τρώγει τὰ συγχάματα ἢ κρέας ἀετοῦ ἢ γερακίου ἢ κοράκου ἢ κουρούνας καὶ ἄλλων καὶ διατὶ δὲν τρώγουν αὐτά.
τε′. Διὰ τὸν φαγόντα κρέας ἀνθρώπου θεληματικῶς.
τς′. Διὰ τὸν φαγόντα κρέας ἀλόγου ἢ γαϊδάρου.
τζ′. Διὰ τὸν φαγόντα κρέας ἢ τυρὶ τὴν μεγάλην τεσσαρα-

κοστὴν ἢ τετάρτην ἢ παρασκευήν.
τη′. Διὰ βρέφη ὁποῦ μολυνθοῦν ἀνάμεσα εἰς τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν ἢ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα.
τθ′. Διὰ κλέπτην καὶ διὰ τὸν δεχόμενον τὸν κλέπτην καὶ διὰ κλεφίαν τῶν τεχνιτῶν.
τι′. Διὰ τὸν κλέφαντα φορέματα.
τια′. Διὰ τὸν κλέφαντα ὄρνιθας καὶ αὐγὰ ἢ πωρικὰ καὶ σταφύλια.
τιβ′. Διὰ τὸν κλέφαντα μελίσσια.
τιγ′. Διὰ τὸν κλέπτην ἁπλῶς καὶ διὰ τὸν ἀνοίγοντα τοὺς τάφους νὰ πάρῃ τὰ φορέματα τῶν νεκρῶν.
τιδ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ κλέπτει τὰ ἀφιερωμένα πράγματα καὶ διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ κάμῃ ψεύτικους ὅρκους καὶ διὰ ψευδομάρτυρα.
τιε′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ καίουν σπήτια ἢ ἀλώνια ἢ κόπτουν ἀμπέλια.
τις′. Διὰ μαλακίαν καὶ συγκυλισμὸν ἀνδρῶν.
τιζ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν ἀδελφὴν του ὁποῦ εἶναι ἑνὸς πατρὸς καὶ μητρός.
τιη′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ δύο ἀδελφάς.
τιθ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν νύμφην τοῦ υἱοῦ του καὶ μὲ τὴν πενθερὰν καὶ μητροπενθεράν του.
τκ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν γυναικαδελφήν του ἢ μὲ τὴν νύμφην τοῦ ἀδελφοῦ του.
τκα′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν κουμπάραν ἢ μὲ τὴν ἀδεξιμνιάν του.
τκβ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν μητριὰν ἢ μὲ τὴν θείαν του.
τκγ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν μητέρα του.
τκδ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν θυγατέρα του.
τκε′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν μητέρα τῆς ἀῤῥαβωνιαστῆς του ἢ μὲ καμμίαν της γενιάν.
τκς′. Διὰ κοσμικὸν ὁποῦ βιάσει καλογραΐαν.
τκζ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ μεγαλόσχημον καλογραΐαν.
τκη′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ γυναῖκα ἀπὸ τὰ πίσω της μέρη.
τκθ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ ἀρσενικὰ παιδία, διὰ μοιχὸν καὶ πόρνον.
τλ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τετράποδον ζῷον καὶ μὲ πτερωτὸν πουλί.
τλα′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ λεχοῦσαν.
τλβ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν γυναῖκά του τὴν Κυριακὴν ἢ δεσποτικὴν ἑορτήν.

τλγ′. Διὰ τὸ πότε πρέπει οἱ πανδρευμένοι νὰ μεταλαμβάνουν καὶ νὰ μὴ σμίγωνται ἕνας μὲ τὸν ἄλλον.
τλδ′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν γυναῖκά του εἰς ἐκκλησίαν.
τλε′. Διὰ τὸν σμιχθέντα μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ κοινωνήσαντα τὴν ἡμέραν ἐκείνην.
τλς′. Διὰ τρίγαμον καὶ τετράγαμον καὶ δίγαμον.
τλζ′. Διὰ διαφορὰν παιδίων καὶ πῶς ὀνομάζονται.
τλη′. Διὰ παράνομον γάμον ἀπὸ συγγένειαν.
τλθ′. Διὰ τὸν ἔχοντα ἀστεφάνωτον γυναῖκα.
τμ′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ λάβῃ δύο γυναῖκας μὲ τὸν θεϊκὸν νόμον καὶ τρίτην παράνομον καὶ νὰ χωρισθῇ.
τμα′. Διὰ μοιχὸν καὶ φανερὸν πόρνον.
τμβ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἔχουν ἔχθραν καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἕνας.
τμγ′. Διὰ ἔχθραν καὶ μνησικακίαν.
τμδ′. Διὰ τὸν φαγόντα καὶ μεταλαβόντα ἀσθενῆ ἢ ἀποθανόντα χωρὶς μετάδοσιν.
τμε′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ βλασφημήσῃ εἰς τὸν Χριστὸν ἢ εἰς τὴν Θεοτόκον ἢ εἰς ἄλλον ἅγιον.
τμς′. Διὰ τὸν καταλαλοῦντα τὸν γείτονά του ἢ τὸν καταρᾶται.
τμζ′. Διὰ τὸν ὑβρίσαντα ἢ κτυπήσαντα τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα του.
τμη′. Διὰ πατέρα ὁποῦ μισεῖ τὸ παιδί του καὶ δὲν δίδει τὸ μερίδιόν του.
τμθ′. Διὰ ἐκείνους ὁποῦ δὲν ὑπανδρεύουν τὰ παιδία τους, ὅταν γένουν νόμον ἡλικίας.
τν′. Διὰ τοὺς φαγόντας μιαρὰ θεληματικῶς ἢ χωρὶς τὴν θέλησίν τους.
τνα′. Διὰ τὸ ἀνίσως πέσῃ ἀκάθαρτον εἰς ἀγγεῖον κρασίου ἢ λαδίου.
τνβ′. Διὰ τὸ ἀνίσως πέσῃ κανένα ἀκάθαρτον εἰς φαγητά, ἂν πρέπῃ νὰ τὰ ῥίπτουν.
τνγ′. Διὰ τὸ ἀνίσως πέσῃ ἀκάθαρτον εἰς τὸ πηγάδι.
τνδ′. Διὰ καμπανιστήν.
τνε′. Διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ παίρνει καμίαν αὐλακέαν χωράφι ἀπὸ ξένον καὶ διὰ θεριστήν.
τνς′. Διὰ ἀκουστὴν καὶ καταδότην.
τνζ′. Διὰ διαβαλτὴν καὶ κλέπτην καὶ ὑβριστήν.
τνη′. Διὰ κλέπτην ὁποῦ φυλάττει τὰς στράτας καὶ ξεγυμνώνει τοὺς διαβάτας.
τνθ′. ‹Στὸν τίτλο δὲν ἀνταποκρίνεται κείμενο›.

τξ′. Διὰ εὑρόντα ξένον πρᾶγμα καὶ δὲν τὸ ὁμολογήσῃ.
τξα′. Διὰ τοὺς ἀγοράζοντας πρωτύτερα στάρι καὶ ἀκριβοπουλώντας το.
τξβ′. Διὰ τοὺς σμίγοντας τὸ κρασὶ μὲ τὸ νερὸν καὶ διὰ μέτρα μικρὰ καὶ μεγάλα.
τξγ′. Διὰ τοὺς λαμβάνοντας διάφορον καὶ διὰ ἐλεημοσύνην.
τξδ′. Διὰ καρποὺς ὁποῦ λαμβάνονται ἀμανέτι.
τξε′. Διὰ τὸν χωρίζοντα ἀνδρόγυνα καὶ διὰ τὸν ἀποδένοντα αὐτά.
τξς′. Διὰ κτίστας, ἀνίσως βάλουν ἀνθρώπου στοιχεῖον καὶ ἀποθάνῃ.
τξζ′. Διὰ τὸν κόψαντα κάρπιμον ἥμερον ξύλον.
τξη′. Διὰ τὸν κρατοῦντα πληρωμὴν στοιχητοῦ.
τξθ′. Διὰ ὕψωμα, ἂν χαθῇ.
το′. Διὰ πάθη γυναικῶν καὶ πῶς πρέπῃ νὰ ἐρωτᾷ αὐτάς.
τοα′. Διὰ γυναῖκας ὁποῦ φονεύουν τὰ ἔμβρυά τους, ἤγουν τὰ παιδία ὁποῦ ἔχουν μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τους ἀκόμη μὲ βότανα.
τοβ′. Διὰ γυναῖκας, ἀνίσως φάγῃ βότανον διὰ νὰ μὴ κάμῃ παιδὶ ἢ νὰ γκαστρωθῇ.
τογ′. Διὰ γυναῖκας ὁποῦ ῥίπτουν τὰ βρέφη τους εἰς τὸ παζάρι καὶ ῥούγαις.
τοδ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ κοιμᾶται καὶ σκοτώνει τὸ παιδί της ὅταν βυζαίνῃ.
τοε′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἀμελήσῃ τὸ μικρόν της παιδὶ καὶ ἀποθάνῃ.
τος′. Διὰ ἐκείνην ὁποῦ φάγῃ βοτάνι καὶ φονεύσῃ τὸ παιδὶ μέσα εἰς τὴν κοιλίαν της.
τοζ′. Διὰ γυναῖκας ὁποῦ φονεύουν καὶ μοιχεύονται.
τοη′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ μοιχεύεται καὶ διὰ ἄνδρα ὁποῦ μοιχεύει.
τοθ′. Διὰ συγκυλισμὸν καὶ μαλακίας γυναικῶν.
τπ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ σμίγεται μὲ ἄλλην γυναῖκα.
τπα′. Διὰ ἐκείνην ὁποῦ σπογγίσῃ μὲ ζυμάρι τὸ κορμί της, διὰ νὰ τὸ δώσῃ εἰς κανένα νὰ τὸ φάγῃ ἢ ποτίσῃ κανένα τὸ κάτουρον ἢ κόπρον της.
τπβ′. Διὰ δουλεύτραν ὁποῦ ἀναγκασθῇ ἀπὸ τὸν αὐθέντην της ἢ ἄλλην γυναῖκα ἀναγκασμένην.
τπγ′. Διὰ τὸ ὅταν χαλασθῇ μικρὸν κορίτσι, ἤγουν πορνευθῇ.
τπδ′. Διὰ τὴν γεννήσασαν τὴν μεγάλην ἑβδομάδα.

τπε′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἔχει τὰ συνήθειά της, πότε πρέπει νὰ μεταλαμβάνῃ ἢ νὰ σμίγεται μὲ τὸν ἄνδρα της.
τπς′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἔχει τὰ συνήθειά της καὶ μεταλάβῃ ἢ μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔμβῃ.
τπζ′. Διὰ τὸ πόσας ἡμέρας πρέπῃ νὰ σμίγωνται οἱ ἄνδρες μὲ τὰς γυναῖκάς των, ὅταν ἔχουν τὰ συνήθειά τους.
τπη′. Διὰ τὸ νὰ μὴ ζυμώνουν προσφορὰς οἱ γυναῖκες ὁποῦ ἔχουν τὰ συνήθειά τους.
τπθ′. Διὰ γυναῖκα μαυλίστρια.
τϟ′. Διὰ τὸ πόσας ἡμέρας νὰ στέκωνται ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν οἱ γυναῖκες ὁποῦ ἔχουν τὰ συνήθειά τους.
τϟα′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ γεννήσῃ καὶ διὰ μαμμήν.
τϟβ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἐνυπνιασθῇ.
τϟγ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἐγκρατεύεται καὶ δὲν θέλει νὰ σμιχθῇ μὲ τὸν ἄνδρα της.
τϟδ′. Διὰ ἐκείνην ὁποῦ καύσῃ τὸ μικρόν της παιδὶ ἀπὸ τὴν ἀμέλειάν της ἢ πέσῃ καὶ ἀποθάνῃ.
τϟε′. Διὰ ἐκείνην ὁποῦ φυσᾷ τὸ παιδί της εἰς τὸ στόμα ἢ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅταν γεννηθῇ.
τϟς′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ ἔχει τὰ συνήθειά της, ἀνίσως πρέπῃ νὰ γένῃ νονὰ εἰς κανένα παιδὶ ἢ νὰ εὐλογηθῇ μὲ ἄνδρα ἢ νὰ ἀλειφθῇ μὲ τὸ ἅγιον λάδι.
τϟζ′. Διὰ γυναῖκα ὁποῦ κλέψει τίποτες καὶ μετανοήσῃ.
τϟη′. Διὰ γυναῖκας ὀρθοδόξους ὁποῦ ἔχουν ἀπίστους ἄνδρας ἢ αἱρετικούς, ἀνίσως πρέπῃ νὰ λαμβάνῃ ὁ ἱερεὺς τὰς προσφορὰς των ἢ τὰς μεταλαμβάνῃ ἢ μερίδας νὰ σηκώνῃ δι' αὐτάς.
τϟθ′. Διὰ γυναῖκα, ὁποῦ σκλαβωθῇ καὶ μολυνθῇ.
υ′. Ἱστορία διὰ κληρικοὺς καὶ καλογήρους ὁποῦ δὲν διαβάζουν τὴν ἀκολουθίαν ὁποῦ παρεδόθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρας, ἑσπερινὸν λέγω, ἀπόδειπνον, μεσονυκτικὸν ὄρθρον καὶ ὥρας.

Τετρ. 12×8 (96) 1×6 (102). Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται.

Ὑδατ. (φ. 40) Tre lune: πρμ. Nicolaev, Nr. 637 (ἔτ. 1782), 678 (ἔτ. 1785).

Γραφ. Μικρογράμματη (βλ. πίν. 26), αὐτόγραφο (βλ. καὶ χφ. 88).
Γραφεύς: Ἰωάννης ὁ Κρὴς (φ. 102ᵛ).

Σημ. - φ. 102ᵛ: *Ἐξηγήθη πλατύτερον, κ(αί) ἐγράφη ὁ παρὼν ἱερὸς νομοκά/νων διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου Κρητικοῦ εἰς ὠφέλειαν τῶν πνευ/*

ματικῶν, ὁποῦ δὲν ἰξεύρουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν·/ αφπς'. ὀκτωβρίου ιγ'.

- *Μέσα εἰς αὐτόν, πνευματικέ, εὑρίσκεις μὲ συντομίαν/τοὺς τρόπους νὰ ἐξομολογᾶς. κ(αὶ) τοὺς ὀρθοὺς κανόνας,/ὅλους ἐξηγημένους μὲ τὴν ἁπλῆν μας γλῶσσαν.*
- *Σημείωσις τῶν εἰκοσιτεσσάρων γραμμάτων, ὁποῦ εἶ/ναι εἰς τὰς ἀρχὰς κάθε ὑποθέσεως, καὶ εἰς τὰ μέσα,/πῶς λαμβάνονται κατὰ τὸν λογαριασμόν. κ(αὶ) τοῦ:/το γράφω ἐδῶ διά τούς ἀμαθεῖς.*

\+

1	2	3	4	5	6	7	8
α.	β.	γ.	δ.	ε.	ϛ.	ζ.	η.

9	10	20	30	40	50	60	70	80
θ.	ι.	κ.	λ.	μ.	ν.	ξ.	ο.	π.

90	100	200	300	400	500	600	700
ϟ.	ρ.	σ.	τ.	υ.	φ.	χ.	ψ.

800	900	1000	2000
ω.	ϡ.	α.	β.

κ(αὶ) τὰ λοιπά.

- *Ἴξευρε, ὦ ἀναγνῶστα, πὼς ὁ πίναξ εἶναι λαθομένος, κ(αὶ) δὲν εἶναι/κατὰ τὴν φανέρωσιν τῶν στοιχείων. διὰ τοῦτο ὅταν ζητῆς/καμμίαν ὑπόθεσιν, μὴν τὴν ζητῆς κατὰ τὴν πρέπουσαν/τάξιν· εἰ μὴ ἀπὸ τὰ ν'. ἕως εἰς τὰ σπα: ἀπέρνα ἕν,/κ(αὶ) δύω κεφάλαια, κ(αὶ) τὸ β' ἢ τὸ τρίτον εἶναι. ἤγουν τὴν ὑπό:/θεσιν τοῦ ν'. κεφαλαίου εὑρίσκεις εἰς τὸ να: ἀπὸ δὲ τὰ σπ:/ὅσον σημειώνεις εἰς τὸ τέλος, ἀπέρνα κ(αὶ) γ', κ(αὶ) δ', κ(αὶ) τὸ ε': ἢ τὸ/ς': εἶναι τὸ ζητούμενον κεφάλαιον. συμπάθησαι δὲ τὸν/γράφαντα, ὁποῦ τὰ ἐλάνθασε, κ(αὶ) πάλιν ηὗρε τὴν διόρθωσιν /διατὶ μόνον ὁ Θεὸς εἶναι ἀλάνθαστος* (βλ. πίν. 27).

- φ.Ι$^{r/v}$: [Ἀναγραφὲς διαφόρων ὀνομάτων (μερικὰ σλαβικὰ) ἀπὸ διάφορα χέρια μὲ μελάνη καὶ μὲ μολυβδίδα]

θήμησι δια τα κολυβα κ(αί) το φότησμα/τὶς προβίστας οκάδες

		93
ἔτη	*οκ.*	*94*
ἔτη	*οκ.*	*91*
		278.

Διαχ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς κειμένου παραπεμπτικά.

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ λεπτὲς ξύλινες σανίδες. Στὸ βαθυκάστανο δέρμα δὲν εἶναι ὁρατὴ σήμερα ἡ πρόστυπη διακόσμηση. Τὸ δέρμα σὲ ὁρισμένα σημεῖα ἔχει χαρακωθεῖ. Στὴ ράχη παρατηρεῖται μεταγενέστερη συντήρηση τοῦ χφ. (βυσσινόχρωμο τμῆμα δέρματος). Σώζονται τὰ διπλὰ ὀρειχάλκινα καρφία στήριξης τῶν δερματίνων ἱμάντων καὶ τὰ μονὰ ποὺ στηρίζουν τοὺς θηλυκωτῆρες.

Κατ. Καλή. Ἐλάχιστη διατάραξη στὴ στάχωση.

Ἱστ. Μονὴ Κοσίνιτσας 362(;). Στὸ κολλημένο στὴν α' πινακίδα φύλλο, κάτω ἀπὸ τὰ γράμματα Βρ. - γραμμένα μὲ μπλὲ μολυβδίδα - διακρίνεται: Ἀριθ. 362.› Βρ. 374 (ἀριθμὸς ποὺ ὑπάρχει καὶ στὴν μπλὲ ἐτικέτα τῆς ράχης). Στὸ κολλημένο στὴ β' πινακίδα φύλλο, μὲ μπλὲ μολυβδίδα Κ. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας ΙΙΙ 523.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83, πίν. 12.

20. D. gr. **88.** - ἔτ. 1788. - χαρτ. - φφ. III, 143, III. - 220x150 (190x110) - στ. 1 - στίχ. 24.
(Βλ. πίν. 28, 29).

1. Νομοκάνων **Ἰωάννου Κρητικοῦ** [IOANNIS CRETENSIS Nomocanon]

1-16^{v}: Πίναξ (κεφ. α'-τλο').

17-144: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος: ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τοῦ χφ. **19** [D 284].

Τετρ. 17×8 (136) 1×7 (143). Ὑπάρχει ἀρίθμηση (α'-ιζ') στὴν κάτω ὥα στὸ τέλος τοῦ κάθε τετραδίου.

Ὑδατ. (φ. 8) Trelune: Ἀταύτιστο.

Γραφ. Αὐτόγραφο (βλ. πίν. 29). Βλ. καὶ χφ. **19** [D 284].
Γραφεύς: Ἰωάννης ὁ Κρὴς (φ. 140^{v}, βλ. πίν. 29).

Σημ. - φ. 140^{v}-141: Ἐπαναλαμβάνεται τὸ σημείωμα τοῦ χφ. 284, φ. 102^{v}, ἐκτὸς τῆς χρονολογίας. Ἐδῶ γράφεται: *αφπη'. Σεπτεμβρίου ζ'.* καὶ συνεχίζεται ὁ πίνακας

3000	4000	5000	6000
γ.	δ.	ε.	ϛ.

- φ.16^{v} (τέλος τοῦ πίνακα βλ. πίν. 28) μὲ ἐρυθρογραφία: *αφπη' Ἰουλίου ιϛ'.*

Ἰωάννης ἁμαρτωλὸς ἐστιν
ὁ γράφων

Ἀκολουθεῖ κτητορικὸ σημείωμα (*alt. m.*): *Ὁ παρὼν ἱερὸς νομοκάνονας εἶναι κτῆμα τοῦ/ἐν Ἱερομοναχοις κὺρ Γερασίμου Ξανθίου ἀπό/τῆς σεβασμίας μονῆς Κοσίντζας μὲ ἐδικὰ του/ἔξοδα καλλιγραφηθείς.*

Διαχ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ παραπεμπτικὰ κεφ. στὸ περιθώριο ἢ στὸν τονισμὸ ὁρισμένων γραμμάτων μέσα στὸ κείμενο.

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ λεπτὲς ξύλινες πινακίδες. Καφεκάστανο δέρμα καὶ πρόστυ-

πη διακόσμηση τριῶν ἐνάλληλων παραλληλόγραμμων πλαισίων. Στὸ κέντρο τῆς α′ πινακίδας παράσταση τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς β′ πινακίδας παράσταση ἔνθρονης Θεοτόκου Βρεφοκρατούσας. Τὸ βάθος κοσμοῦν διατεταγμένα στὶς γωνίες ἄνθη καὶ στὰ τέσσερα σημεῖα τῶν πλευρῶν μικροὶ τροχοί. Τὰ χείλη τῶν πινακίδων εἶναι λοξότμητα πρὸς τὰ μέσα καὶ στὴ ράχη ὑπάρχουν 4 σηκώματα. Σώζονται τὰ στρογγυλοκέφαλα ὀρειχάλκινα καρφία γιὰ τὴ στήριξη τῶν θηλυκιῶν καὶ θηλυκωτήρων: ἀπὸ 2 πίσω συγκρατοῦν δερμάτινες ταινίες (μία σώζεται μὲ τὸν θηλυκωτήρα), ἀπὸ ἕνα μπροστὰ στηρίζει τὰ θηλύκια.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Τὸ χαρτὶ εἶναι ἀνέπαφο. Μόνο στὴ στάχωση διακρίνεται ἐλαφρὰ σκάσιμο τοῦ δέρματος (α′ σανίδι πρὸς τὴ ράχη).

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας. Ἐνδείξεις γιὰ τὴν προέλευση τὰ κτητορικὰ σημειώματα καὶ ἡ στάχωση. Ἀριθ. Ἀκ. Ἐπιστ. Σόφιας III 781.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

21. D. gr. **302.** - 18ου αἰ. - χαρτ. - φφ. III, 104, III. - 215x150 (180x110) - στ. 1 - στίχ. 24.
(Βλ. πίν. 30, 31).

1. Νομοκάνων **Ἰωάννου Κρητικοῦ** [IOANNIS CRETENSIS Nomocanon]

1-11ᵛ: Πίναξ (κεφ. 1-400).

12-144: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονα: Ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῶν χφφ. 284 καὶ 88.

Τετρ. 1×6(6) 4×8(38) 1×2(40) 2×4(48) 7×8(104). Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται. Ὑπάρχει σελιδαρίθμηση ἀπὸ σ. 1-194. Τὸ δυάδιο 7 τοποθετήθηκε ἐδῶ σὲ μεταγενέστερη συμπλήρωση τοῦ χφ. κατὰ τὸν 19ο αἰ. Τὰ φφ. 101-104ᵛ εἶναι ἄγραφα.

Ὑδατ. (φ. 6) Tre lune:
(φ. 27) Γράμματα VG:
(φ. 83) Γράμματα ΒΕ:
(φ. 199) Tre lune καὶ γράμματα: IMP...:

Γραφ. Τυπικὴ 18ου-19ου αἰ. (βλ. πίν. 30, 31) ἀπὸ ἕνα χέρι. Τὰ φφ. 41-44, ποὺ ἀνήκουν στὸ τετρ. 7, εἶναι γραμμένα ἀπὸ χέρι τοῦ 19ου αἰ.: στὸ ἔνθετο δυάδιο διακρίνεται χαράκωση καὶ διαφορετικὸς ἀριθμὸς στίχων (17).
Γραφεύς: Χρύσανθος
Μονόγραμμά του (ἐρυθρογρ.) ἐμφανίζεται σποραδικὰ σὲ ὅλο τὸ κείμενο καὶ στὶς φόρμουλες τῶν φ. 100, 102ᵛ.

Σημ. - φ.1 (*alt. post. m.* κάτω ὣα): *κτήμα Χ(ατζη)πα(πα)στεφάνου Οἰκοσφινιτζιότου.*
- φ.44 (*rubr.*): *Χρυσάνθου ἱερομονάχου τοῦ κ(αὶ) προηγουμένου τόδε τυγχάνει ὂν κτῆμα.*
- φ.100: *Τέλος καὶ τῷ βοηθοῦντι μοι Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ τῇ παναγνῳ/ αὐτοῦ μητρὶ δόξα.* ‹μονογρ. ἐρυθρ.›.
Μέσα εἰς αὐτὸν τὸν νομοκάνονα εὑρίσκεις πν(ευματ)ικέ μὲ συντομίαν τοὺς/τρόπους πῶς νὰ ἐξομολογᾶς. Καὶ τοὺς ὀρθοὺς κανόνας ὅλους ἐξηγη:/μένους μὲ τὴν ἁπλήν μας γλῶσσαν.
‹μονόγρ. ἐρυθρ.›
Σημείωσις τῶν 24: γραμμάτων ὁποῦ εἶναι εἰς τὰς ἀρχὰς κάθε: ὑ/ποθέσεως, πῶς λαμβάνονται εἰς τὸν λογαριασμόν, καὶ τοῦτο/γράφομεν ἐδῶ διὰ τοὺς ἀμαθεῖς
$α^{1}$. . . . . .$δ^{4.000}$ καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως.
‹τρία μονογρ. ἐρυθρ.›
(Μὲ βυσσινόχρωμη μελάνη):
Ὁ παρὼν νομοκάνων ἐγράφη δι' ἐξόδων/τε κ(αὶ) δαπάνης τοῦ πονοσιωτάτου ἐν ἱερο:/μονάχοις κυρίου κυρίου παπᾶ Χρυσάνθου/ἐκ κώμης ἀχηνοῦ τοῦ κοσφοινιτζιώτου. οὗ μέ:/μνησθε οἱ τοῦτον ἀνατυγχάνοντες: Χρ(ύσανθος).
- φ.100ᵛ: *ἡ μὲν χεὶρ ἡ γράψασα σήπετε τάφῳ, ἡ δὲ γραφὴ μένει μέχρι τερμάτων. Χρ(ύσανθος).*

Στάχ. Δερμάτινη, μὲ λεπτὲς σανίδες (πρβλ. χφφ **19** καὶ **20**). Δέρμα καστανὸ μὲ πρόστυπη διακόσμηση καὶ παραστάσεις εὐδιάκριτες, τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς Βρεφοκρατούσης Θεοτόκου, ὅπως στὸ χφ. **20**. Διατηροῦνται τὰ στρογγυλοκέφαλα ὀρειχάλκινα καρφία ποὺ συγκρατοῦν τὶς σωζόμενες δερμάτινες ταινίες τῶν θηλυκιῶν-θηλυκωτήρων.

Διακ. Ἁπλὰ ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά. Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, στὰ ἀρχικὰ καὶ στὰ ἐντὸς κεφαλαῖα γράμματα καὶ τοὺς παραπεμπτικοὺς ἀριθμούς.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Ἔχουν ὑγρανθεῖ ἐλαφρῶς τὰ φύλλα (ἰδίως τὰ πρῶτα καὶ τὰ τελευταῖα) στὸ ἐπάνω τμῆμα τοῦ χφ.

Ἱστ. Μονῆς Κοσίνιτσας. Ἀριθ. Ἀκ. Ἐπιστ. Σόφιας III 781. Ἐνδείξεις γιὰ τὴν προέλευση τοῦ χφ. τὰ κτητορικὰ σημειώματα καὶ ἡ στάχωση.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

22. D. gr. **330.** - τ. 19ου αἰ. - χαρτ. - φφ. 120. - 290x190 (210x120) - στ. 1 - στίχ. 23.
(Βλ. πίν. 32, 33).

1. 1-119ᵛ Νομοκάνων **Ἰωάννου Κρητικοῦ** [IOANNIS CRETENSIS Nomocanon]

1-14: Πίναξ (κεφ. 1-400).

15-120: Κείμενο τοῦ Νομοκάνονος (βλ. πίν. 32). Ἀκολουθεῖ πιστὰ τὸ κείμενο τοῦ χφ. 284.

Τετρ. 5×8(40) 1×10(50) 5×8(90) 2×10(110) 1×8(118) 1×2(120). Δὲν ἀριθμοῦνται. Τὸ φ. 14ᵛ εἶναι ἄγραφο.

Ὑδατ. (φ. 55) Καμπανοειδὲς μὲ ὠτία: Ἀταύτιστο.
(φ. 51) Κόσμημα ἁλυσσιδωτό: Ἀταύτιστο.

Γραφ. Τυπικὴ 19ου αἰ. (βλ. πίν. 32).
Γραφεύς: Χριστοφόρος ἱερομόναχος (βλ. σημ.).

Σημ. - φ.1: *Ἱερομόναχος Χρύσανθος›. μετεγράφη ἡ βύβλος εις τον/αθανάσιον* (ἔπεται δυσανάγνωστη μονοκονδυλιά).
- φ. 120: (μονοκονδ. σημ. τονισμένο μὲ κόκκινη μελάνη στὰ ἐνδιάμεσα κενὰ τῶν γραμμάτων): + *γέγραπται παρὰ Χριστοφόρου ἱερομονάχου/ ὁ παρὼν* (αὐτόγρ.) (βλ. πίν. 33).
- φ.121ᵛ (μονοκονδ. σημ. ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι τοῦ σημ. τοῦ φ. 1): *Χρύσανθος ἱερομόναχος τάχα κ(αὶ) σακελάριος.*
- φ.120ᵛ: Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων ἔτους: 1850
(ΕΚΔ.: Goar, Euchologion, σ. 536[β]).
(μονόγραμμα): Χρ(ύ)σανθος›(;).

Διακ. Πλούσια διακοσμημένα ἐπίτιτλα (φφ. 1, 15, 24, 27ᵛ, 31, 64, 88) καὶ ποικίλα ζωόμορφα καὶ ἀνθρωπόμορφα μεγάλα ἀρχικὰ καὶ ἁπλούστερα ἀρχικὰ κεφαλαίων ἢ παραγράφων. Χρήση ἐντόνων ποικίλων χρωμάτων.

Στάχ. Δερματόδετη μὲ λεπτὲς ξύλινες πινακίδες. Σκουροκάστανο δέρμα μὲ παραληλλόγραμμα πλαίσια καὶ φυτικὸ διάκοσμο. Στὸ κέντρο τοῦ α′ καλύμματος τὸ ἀνθεμωτὸ πλαίσιο ἀκολουθεῖ ὀθωμανικὴ τεχνοτροπία μὲ φυτικὰ κοσμήματα στὶς γωνίες. Στὰ κενὰ μεταξὺ τῶν ταινιῶν ὑπάρχουν ἐξάφυλλα μαργαριτοειδῆ κοσμήματα. Διατηροῦνται τὰ μεταλλικὰ (ὀρειχάλκινα) στοιχεῖα στήριξης τῶν δερματίνων ταινιῶν καὶ τὰ θηλύκια ὑποδοχῆς τῶν γάντζων.

Κατ. Ἀρκετὰ καλή. Ἐλαφρὰ χαλάρωση τῆς στάχωσης στὴν ἀρχὴ (ὅπου ἔχουν ἐκπέσει 2 φύλλα) καὶ στὸ τέλος τοῦ χφ. Αἰσθητὴ φθορὰ στὴ ράχη τῆς σταχώσεως μὲ ἀνοίγματα μπροστὰ (ἄνω δεξιά) καὶ πίσω (κάτω δεξιά).

Ἱστ. Μονὴ Κοσίνιτσας (-). Βρ. 239. Στὸ φ. 1 (ἄνω ὦα ἀριστερὰ) 510 μὲ μαύρη μελάνη. Ἀριθ. Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας ΙΙΙ 451.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

23. D. gr. **241**. - 17ου - 18ου αἰ. - χαρτ. - I, 162, I. - 195x140 (150x90) - στ. 1 - στίχ. 18.
(Βλ. πίν. 34).

1-162ᵛ ΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΝ

1-12: Πίναξ (κεφ. α′ - τια′).

13-162ᵛ: Κείμενο τοῦ Νομικοῦ Κανονικοῦ. Παραθέτουμε ἐδῶ τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων (πρβλ. χφ. 67 τῆς Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης).

α′. Περὶ τοῦ τίς γίνεται ἐπίσκοπος καὶ τίς οὐ γίνεται.
β′. Περι τῆς ψήφου τῶν κληρικῶν καὶ ἐπισκόπων διὰ ποίων νὰ γίνεται καὶ πόσων.
γ′. Ὅτι αἱ ψῆφοι τῶν κληρικῶν νὰ μὴ γίνωνται ἀπὸ τὸν λαόν.
δ′. Περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων.
ε′. Ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς νὰ οἰκονομῇ καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.
ϛ′. Περὶ ἐπισκόπων, ἐὰν πωλήσῃ καὶ ἀποξενώσῃ τίποτε πρᾶγμα ἀπὸ τὴν ἐπισκοπήν.
ζ′. Ὅτι τὰ πράγματα τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐπισκόπου νὰ εἶναι φανερά.
η′. Ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἐπίσκοπος νὰ μὴν ἁρπάζωνται τὰ πράγματά του.
θ′. Ὅτι ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἔχῃ οἰκονόμον.
ι′. Πότε καὶ πῶς πρέπει νὰ διδάσκουν τὸν λαὸν οἱ ἐπίσκοποι.
ια′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν ἀμελῇ τὸ ποίμνιόν του.
ιβ′. Πῶς πρέπει νὰ ἐγκρατεύωνται οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοί.
ιγ′. Περὶ ἀρχιερέως· ὁποῦ ἐπιπηδήσῃ ἀπὸ μικρὰν ἐπαρχίαν εἰς μεγάλην.
ιδ′. Περὶ ἐπισκόπου ἂν λείψῃ μῆνας ἓξ ἀπὸ τὸν θρόνον του.
ιε′. Περὶ ἐπισκόπου ὁποῦ δὲν τὸν δεχθῇ ἡ ἐπαρχία του καὶ ὑπάγῃ εἰς ἄλλην ἢ αὐτὸς δὲν καταδέχεται νὰ ὑπάγῃ.
ις′. Περὶ ἀρχιερέως ἀνίσως χειροτονήσῃ ἔξω τῆς ἐπαρχίας του.
ιζ′. Περὶ ἐπισκόπου ἀνίσως χειροτονήσῃ ξένον κληρικὸν ἢ δεχθῇ ξένους κληρικούς.
ιη′. Περὶ ἐπισκόπου ἂν διδάσκῃ εἰς ξένην ἐπαρχίαν.
ιθ′. Περὶ ἐπισκόπου ἀνίσως γένῃ μὲ μεσιτείαν ἀρχόντων.
κ′. Περὶ τοῦ χειροτονήσαντος μὲ ἄσπρα.
κα′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν ἀργήσῃ ἱερέα ἢ κλείσῃ ἐκκλησίαν.
κβ′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν καθιερώσῃ ἐκκλησίαν χωρὶς ἅγια λείψανα.

κγ′. Περὶ τῶν ἐχόντων συνεισάκτους.
κδ′. Περὶ ἐπισκόπου ἂν στολίζεται ἢ ἀλείφεται μυρωδικά.
κε′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν δεχθῇ ἀφωρισμένους.
κς′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν βιάσῃ τὸν κληρικόν του νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἁμάρτημά του φανερά.
κζ′. Ὅτι λειτουργεῖ μόνος του ὁ ἀρχιερεύς.
κη′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν μεγαλοσχημήσῃ.
κθ′. Ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς δὲν χειροτονεῖ διάδοχον.
λ′. Τίνες εἰς κατηγορίαν ἀρχιερέως δεκτοὶ καὶ τίνες ἄδεκτοι καὶ τίνες αὐτῶν καὶ πῶς κρίνουσι κατηγορούμενον.
λα′. Περὶ ἀρχιερέως ὁποῦ εἶναι εἰς κατηγορίαν καὶ μηνύσῃ ἡ σύνοδος τρεῖς φορές καὶ δὲν ὑπάγῃ.
λβ′. Πόσοι ἐπίσκοποι κρίνουν ἐπίσκοπον.
λγ′. Περὶ ἀρχιερέως κρινομένου ἂν γένῃ φιλονεικία δι' αὐτόν.
λδ′. Ὅτι ὁ καθαιρεθεὶς ἀδίκως ἔχει ἄδετον να μεταχαλῇ δευτέραν σύνοδον.
λε′. Περὶ ἀρχιερέως ἂν τὸν καθῄρουν καὶ λειτουργήσῃ.
λς′. Περὶ ἐπαρχιῶν καὶ πῶς πρέπει νὰ τιμῶνται καὶ νὰ κρατοῦν τοὺς ὅρους.
λζ′. Ὅτι νὰ μὴ γίνεται ἐπίσκοπος εἰς μικρὰν πολιτείαν.
λη′. Ὅτι δύο φορὲς τὸν χρόνον νὰ γίνεται σύνοδος ἀρχιερέων.
λθ′. Περὶ παραιτήσεως ἱερωμένων.
μ′. *Περὶ πνευματικῶν*, ποῖοι δέχονται λογισμοὺς τῶν μετανοούντων καὶ λύουν ἢ δένουν καὶ ἐπιτιμοῦν.
μα′. Νουθεσία πρὸς πνευματικόν.
μβ′. Πνευματικὸς ἄλλου πνευματικοῦ κρίσιν δὲν λύει.
μγ′. Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας.
μδ′. Περὶ τῶν ἓξ πνευματικῶν, τίς, τί, ποῦ, πότε, διατί;
με′. Ὅτι ὁ πνευματικὸς νὰ ἔχῃ τόπον σεμνὸν διὰ τοὺς ἐξομολογουμένους καὶ τί νά τοὺς λέγῃ.
μς′. Πῶς πρέπει ὁ πνευματικὸς νὰ οἰκονομῇ τοὺς εἰς αὐτὸν ἐξομολογουμένους.
μζ′. Πῶς πρέπει ὁ πνευματικὸς νὰ δίδῃ τὰ ἐπιτίμια.
μη′. Περὶ πνευματικοῦ ἂν ζητήσῃ δῶρον ἀπὸ τὸν ἐξομολογούμενον.
μθ′. Περὶ πνευματικοῦ ἂν ὁμολογῇ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐξομολογουμένων.
ν′. Περὶ ἱερομονάχου ἂν μεγαλοσχημήσῃ.
να′. Περὶ ἱερομονάχου ἂν μαλακισθῇ,
νβ′. *Περὶ ἱερέων*: Περὶ ψήφου ἱερέων.
νγ′. Περὶ χειροτονίας ἱερέων καί τίνες ἱεροῦνται καὶ τίνες οὐχ ἱεροῦνται.

νδ′. Περὶ τῆς προσκομιδῆς.
νε′. Ἀνίσως ἱερεὺς δὲν βάλῃ ἕνωσιν.
νς′. Περὶ τοῦ χωνευτηρίου.
νζ′. Περὶ τιμίων δώρων ἂν χαλάσουν.
νη′. Πότε δὲν γίνονται μνημόσυνα.
νθ′. Πότε δεῖ βαπτίζειν καὶ ποῦ.
ξ′. Ὅτι εἰς σπήτια δὲν λειτουργοῦν.
ξα′. Ἀνίσως ἱερεὺς βαπτίζει τὸ παιδί του ἢ τὸ στεφανώνει.
ξβ′. Ἀνίσως ἱερεὺς μεταλάβῃ μέσ' τὸ βῆμα.
ξγ′. Ὅτι οἱ ἱερεῖς δὲν ἀφορίζουν.
ξδ′. Ὅτι δὲν πρέπει νὰ δέχωνται ἀνεξέταστα ξένους κληρικούς.
ξε′. Ἂν ἱερεὺς εὐλογήσῃ δίγαμον.
ξς′. Ὅτι νὰ μὴ βαπτίζουν νεκρὰ σώματα, μήτε νὰ μεταλαμβάνουν.
ξζ′. Περὶ τῶν ἐχόντων συνεισάκτους.
ξη′. Ὅτι ἱερεὺς νὰ μὴ περιπατᾷ χωρὶς γράμματα.
ξθ′. Περὶ ἱερέως ἂν τὸν ἀργήσῃ ἢ τὸν ἀφορίσῃ ὁ ἐπίσκοπός του.
ο′. Πόσοι ἀρχιερεῖς κρίνουν ἱερέα.
οα′. Ὅτι νὰ μὴ δέχωνται αἱρετικοὺς εἰς ἐκκλησίαν ὅταν τελῆται λειτουργία.
οβ′. Περὶ ἀντιμινσίων.
ογ′. *Διὰ ποίων ἀργοῦνται.* Περὶ ἱερέως ἂν ἐνυπνιασθῇ.
οδ′. Περὶ ἱερέως ἂν φλεβοτομηθῇ ἢ αἱματώσουν τὰ δόντια του.
οε′. Πῶς νὰ ἐγκρατεύωνται οἱ ἱερωμένοι.
ος′. Περὶ ἱερέως ἂν λειτουργήσῃ μὲ ἔχθραν.
οζ′. Περὶ ἱερέως ἂν ὑπάγῃ εἰς γάμον ἢ εἰς παιγνίδια.
οη′. Περὶ ἱερέως ἂν τὸν καλέσουν νὰ βαπτίσῃ παιδὶ καὶ δὲν ὑπάγῃ.
οθ′. Περὶ ἱερέως ἂν λειτουργήσῃ καὶ δὲν μεταλάβῃ.
π′. Περὶ ἱερέως ἂν ξεράσῃ,
πα′. Περὶ ἱερέως ἂν εἰπῇ νὰ ἀσεβήσῃ.
πβ′. Περὶ ἱερέως ἂν χύσῃ τὰ ἅγια.
πγ′. Ἀνίσως πέσῃ ἑρπετὸν εἰς τὸ ποτήριον ἢ φάγῃ ποντικὸς τὰ δῶρα.
πδ′. Περὶ ἱερέως ἂν ἀφορίσῃ τινά.
πε′. {*Διὰ ποίων ἀφορίζονται*}: Περὶ ἱερέως ἂν χωρίσῃ τὴν γυναῖκά του.
πς′. Περὶ ἀφωρισμένου ἂν ὑπάγῃ ἀλλοῦ καὶ τὸν δεχτοῦν (ζήτει κεφ. κε′).
πζ′. Ποῖος δέχεται τὸν ἀφωρισμένον.

πη′. Περὶ ἱερέως ἂν συνευχηθῇ μὲ αἱρετικόν.
πθ′. Περὶ ἱερέως ἂν ὑβρίσῃ ἐπίσκοπον.
ϟ′. Περὶ ἱερέως ἂν περιγελᾷ τοὺς σημειωμένους.
ϟα′. Περὶ ἱερέως ἂν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του.
ϟβ′. Περὶ ἱερέως ἂν δὲν διδάσκῃ τὸν λαόν του.
ϟγ′. *Διὰ ποίων καθῄρονται:* Περὶ ἱερέως ἂν ἔχῃ ἁμάρτημα καὶ τὸ ἐξομολογηθῇ.
ϟδ′. Περὶ ἱερέως ἂν πέσῃ εἰς γάμον παράνομον.
ϟε′. Περὶ ἱερέως ἂν δέχεται κοσμικὰς φροντίδας.
ϟς′. Περὶ ἱερέως ἂν προσφέρῃ εἰς τὴν ἀναίμακτον θυσίαν μέλι ἢ γάλα ἢ ἄλλό τι ἢ οἶνον μόνον ἢ ὕδωρ μόνον.
ϟζ′. Περὶ ἱερέως ἂν συνεορτάσῃ μὲ Ἰουδαίους ἢ συλλειτουργήσῃ μὲ αἱρετικὸν ἢ καθῃρημένον.
ϟη′. Περὶ ἱερέως ἂν κτυπήσῃ πιστὸν ἢ ἄπιστον ἢ βάλῃ ἄλλον καὶ τὸν δείρῃ.
ϟθ′. Περὶ ἱερέως ἂν φονεύσῃ.
ρ′. Περὶ ἱερέως ἂν πορνεύσῃ ἢ κλέψῃ ἢ ἐπιορκήσῃ ἢ κάμῃ ὅρκον.
ρα′. Περὶ ἱερέως ἂν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπόν του.
ρβ′. Περὶ ἱερέως ἂν κατηγορῇ τὸν ἐπίσκοπόν του διὰ ἁμαρτωλὸν καὶ δὲν τὸν μνημονεύει.
ργ′. Περὶ ἱερέως ἂν παίζῃ χαρτιὰ ἢ μεθᾷ ἢ παίρνῃ διάφορα.
ρδ′. Περὶ ἱερέως ἂν δεχθῇ βάπτισμα ἢ θυσίαν αἱρετικῶν.
ρε′. Περὶ ἱερέως ἂν δὲν βαπτίζῃ εἰς τρεῖς καταδύσεις.
ρς′. Περὶ ἱερέως ἂν ἐκκλησιάζῃ αἱρετικὰ βιβλία.
ρζ′. Περὶ ἱερέως ἂν βδελύσσεται τὸν γάμον καὶ τὸ κρέας.
ρη′. Περὶ ἱερέως ἂν ζητήσῃ δῶρον διὰ τὴν κοινωνίαν.
ρθ′. Περὶ τοῦ παρ' ἡλικίαν χειροτονηθέντος.
ρι′. Περὶ ἱερέως ἂν ζητήσῃ νὰ κριθῇ εἰς κοσμικὸν κριτήριον.
ρια′. Περὶ τοῦ ἐν χείλεσι μιανθέντος.
ριβ′. Περὶ τοῦ χειροτονηθέντος μὲ ἄσπρα.
ριγ′. Περὶ καθῃρημένου ἂν λειτουργήσῃ.
ριδ′. Περὶ ἱερέως ἂν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπόν του καὶ λειτουργήσῃ πρὶν φιλιωθῇ.
ριε′. Περὶ ἱερέως μάγου καὶ τὰ ἑξῆς.
ριϛ′. Περὶ κληρικῶν ἂν ὑπάγουν νὰ κριθοῦν εἰς ξένους ἐπισκόπους.
ριζ′. Περὶ κληρικοῦ ἂν ὑπάγῃ εἰς πόλεμον ἢ λάβῃ ἀξίαν.
ριη′. Περὶ κληρικοῦ ἂν γίνῃ ἐγγυητής.
ριθ′. Περὶ κληρικοῦ ἂν ὑπάγῃ εἰς καπηλεῖον ἢ ἔχῃ ἐργαστήρι καπηλικόν.

ρκ′. Περὶ ἱερέως ἂν φάγῃ πνικτὸν καθαιρεῖται.
ρκα′. Περὶ ἱερέως ἂν δὲν νηστεύῃ τὴν τεσσαρακοστὴν καὶ τὰς τεσσαρακοστὰς παρασκευάς.
ρκβ′. Περὶ ἱερέως ἂν νηστεύῃ τὸ σάββατον ἢ δὲν νηστεύῃ τὰ σάββατα τῆς τεσσαρακοστῆς.
ρκγ′. Περὶ ἱερέως ἂν καλέσῃ ἑβραίους ἰατροὺς.
ρκδ′. Περὶ ἱερέως ἂν εὐλογήσῃ γάμον παράνομον ἢ ἀνήλικον.
ρκε′. *Περὶ διακόνων καὶ κληρικῶν:* Περὶ διακόνου ἂν μεταλάβῃ τὸν ἱερέα ἢ μόνος του μεταλάβῃ.
ρκϛ′. Περὶ διακόνου ἂν προκάθηται ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς.
ρκζ′. Τί δηλοῖ τὸ ἑπτὰ διάκονοι.
ρκη′. Περὶ ὑποδιακόνων.
ρκθ′. Ποῖοι κληρικοὶ πανδρεύονται (sic).
ρλ′. Κληρικοὶ νὰ μὴ πανδρεύουν τὰ παιδία τους μὲ ἀπίστους, μήτε νὰ ἀφήνουν κληρονόμους αἱρετικούς.
ρλα′. Τίνες εἰς κατηγορίαν κληρικῶν δεκτοὶ καὶ τίνες ἄδεκτοι.
ρλβ′. *Περὶ μοναχῶν:* Περὶ τῆς ἡλικίας τῶν θελόντων μονάσαι.
ρλγ′. Περὶ δοκιμῆς μοναχῶν.
ρλδ′. Περὶ ἡγουμένου ἂν κουρεύσῃ καλόγηρον χωρὶς ἀνάδοχον.
ρλε′. Περὶ συζύγων ἂν θέλῃ ὁ ἕνας νὰ γίνῃ καλόγηρος.
ρλϛ′. Περὶ τοῦ θέλοντος μονάσαι ἂν ἔχῃ πράγματα.
ρλζ′. Περὶ τοῦ μεγάλως ἁμαρτήσαντος εἰ χρὴ μονάσαι.
ρλη′. Περὶ τοῦ ὑποσχεθέντος νὰ γένῃ καλόγηρος ἂν ὑπανδρευθῇ.
ρλθ′. Περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν ἀγραμμάτων μοναχῶν.
ρμ′. Ὅτι οἱ μοναχοὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν ἐπίσκοπον.
ρμα′. Περὶ μοναχῶν ἂν πορνεύσουν ἢ πανδρευθοῦν.
ρμβ′. Περὶ μοναχοῦ ἂν ῥίψῃ τὸ σχῆμα.
ρμγ′. Περὶ μοναχοῦ ἂν ἀπέλθῃ εἰς ἄλλον μοναστήριον.
ρμδ′. Διὰ ποίας αἰτίας φεύγει ὁ μοναχὸς ἀπὸ τὸ μοναστήρι του.
ρμε′. Ὅτι μοναχὸς ἐμβαίνει εἰς τὸ βῆμα.
ρμϛ′. Περὶ ἡγουμένου ἂν δὲν γυρεύῃ τὸν φυγάδα καλόγηρόν του.
ρμζ′. Ὅτι αἱ μονάστριαι νὰ μὴν εὐγαίνουν ἀπὸ τὸ μοναστήριον.
ρμη′. *Περὶ κοσμικῶν κατ' ἀλφάβητον α′.* Περὶ τῶν ἀρνησαμένων τὸν Χριστὸν ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως.
ρμθ′. Περὶ αἱρετικῶν, ἀνίσως ἐπιστρέφουν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν πῶς δέχονται.
ρν′. Περὶ αἱμομιξίας οὐ μόνον ἐπὶ γάμῳ ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πορνείᾳ.
ρνα′. Περὶ ἀναθέματος.
ρνβ′. Περὶ ἀνδρογύνου ἂν σμιχθοῦν καὶ μεταλάβουν.
ρνγ′. Περὶ ἀνδρογύνου πότε δὲν σμίγονται.
ρνδ′. Περὶ ἀνδρογύνου ἂν σμιχθῇ τὴν Τεσσαρακοστήν.

ρνε′. Περὶ ἀνδρὸς ἂν πέσῃ μὲ τὴν γυναῖκά του λεχοῦσαν ἢ ἐν Κυριακῇ ἢ εἰς ἐκκλησίαν.
ρνς′. Περὶ ἀνδρογυνοχωριστοῦ.
ρνζ′. Περὶ τῶν ἁρπαζόντων τὰ ἀλλότρια.
ρνη′. Περὶ τῶν ἁρπαζόντων γυναῖκας.
ρνθ′. Περὶ ἀρρενομανίας.
ρξ′. Περὶ ἀρσενοκοιτίας.
ρξα′. Περὶ ἀρχόντων πῶς χρὴ εἶναι.
ρξβ′. Περὶ ἄρχοντος ἂν ὁμώσῃ νὰ κακοποιήσῃ.
ρξγ′. *Ἀρχὴ τοῦ βῆτα:* Περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.
ρξδ′. Περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν (ζήτει κεφ. ρμθ′).
ρξε′. Περὶ τῶν βαπτιζομένων νηπίων τῶν ἀγαρηνῶν.
ρξς′. Περὶ τῶν βαπτισθέντων ἀπὸ ἀνιέρους.
ρξζ′. Περὶ Ἰουδαίων ἂν βαπτισθοῦν.
ρξη′. Περὶ βασιλέως πῶς χρὴ εἶναι.
ρξθ′. Περὶ τῶν βαθμῶν τῶν γάμων.
ρο′. Περὶ τῶν βασταζόντων φυλακτά.
ροα′. Περὶ τῶν βδελυσσομένων τὸν γάμον ἢ τὸ κρέας.
ροβ′. Ποῖα βιβλία ἀναγινώσκονται καὶ ποῖα οὔ.
ρογ′. Περὶ τοῦ βλασφημήσαντος.
ροδ′. Περὶ βουρκολάκων καὶ στριγγλῶν.
ροε′. *Ἀρχὴ τοῦ γ′:* Περὶ γάμων.
ρος′. Περὶ διγάμου.
ροζ′. Περὶ τριγάμου.
ροη′. Περὶ τετραγάμου καὶ πολυγάμου.
ροθ′. Ποῖοι γάμοι λέγονται παράνομοι καὶ ποῖοι ἀθέμιτοι καὶ ποῖοι κατάκριτοι.
ρπ′. Περὶ μοιχικοῦ γάμου.
ρπα′. Περὶ τοῦ λαβόντος τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του ἢ δύο ἀδελφάς.
ρπβ′. Περὶ τοῦ λαβόντος τὴν ἐξαδέλφην του.
ρπγ′. Περὶ τοῦ λαβόντος γυναῖκα αἱρετικήν.
ρπδ′. Περὶ τοῦ λαβόντος ξένην γυναῖκα ἢ ἀρραβωνιαστὴν (ζήτει κεφάλαιον ρνη′).
ρπε′. Περὶ τοῦ ἔχοντος γυναῖκα δαιμονῶσαν.
ρπς′. Περὶ τοῦ λαβόντος τὴν ἀφιερωμένην τῷ Θεῷ.
ρπζ′. *Ἀρχὴ τοῦ δέλτα:* Περὶ δαιμονιζομένου ἂν βαπτίζεται ἢ μεταλαμβάνῃ.
ρπη′. Περὶ δανειστῶν καὶ δανείου.
ρπθ′. Περὶ διαθήκης καὶ πῶς γράφεται.
ρϟ′. Περὶ τοῦ διακρινομένου μεταλαβεῖν ἀπὸ κοσμικὸν ἱερέα.

ρϟα′. Περὶ δικαιοσύνης.
ρϟβ′. Περὶ τῶν δίκας ἐχόντων ποῦ κρίνονται.
ρϟγ′. Ὅτι δὶς ἐκδικεῖν οὐ δεῖ.
ρϟδ′. Περὶ δούλων ἐλευθερίας.
ρϟε′. Περὶ δούλου ἂν κλέψῃ.
ρϟς′. Περὶ δούλης ἂν τὴν βιάσῃ ὁ ἀφέντης της.
ρϟζ′. Περὶ δούλης ἂν ὑπανδρευθῇ κρυφά.
ρϟη′. Περὶ δωρεᾶς καὶ ἀνατροπῆς δωρεῶν.
ρϟθ′. *Ἀρχὴ τοῦ ἔψιλον:* Περὶ ἐγγύης (ζήτει κεφ. ριη′).
σ′. Περὶ ἐθῶν ἐκκλησιαστικῶν.
σα′. Περὶ ἐθῶν πολιτικῶν.
σβ′. Περὶ ἐθῶν ἑλληνικῶν.
σγ′. Περὶ εἰκόνων ἱστορίας.
σδ′. Περὶ ἐμπρησμοῦ.
σε′. Περὶ ἐνεχύρων.
σς′. Περὶ ἐνυπνιασμοῦ.
σζ′. Περὶ ἐξομολογήσεως.
ση′. Περὶ ἐπιορκίας.
σθ′. Περὶ ἐπιτρόπων.
σι′. Περὶ εὐνούχων.
σια′. Περὶ ἐχθραινομένων.
σιβ′. *Ἀρχὴ τοῦ ζῆτα:* Περὶ τοῦ ζέοντος ὕδατος.
σιγ′. Περὶ ζωγραφίας ἡδονικῆς.
σιδ′. Περὶ ζωοφθόρων.
σιε′. *Ἀρχὴ τοῦ η′, θ′, ι′, κ′, λ′:* Περὶ ἡλικίας τῶν ἐξομολογουμένων (ζήτει κεφ. ρθ′).
σις′. Περὶ τῆς ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων (ζήτει κεφ. ρθ′).
σιζ′. Περὶ τοῦ μὴ θάπτειν νεκροὺς εἰς ἐκκλησίαν.
σιη′. Περὶ θεάτρων.
σιθ′. Περὶ ἱερῶν σκευῶν καὶ ἱεροσυλίας.
σκ′. Περὶ τοῦ καινίζοντος τὸν οἶκον του.
σκα′. Περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πόσους δεῖ κανόνας κρατεῖν καὶ ποίους.
σκβ′. Περὶ τῶν καιόντων σπίτια.
σκγ′. Περὶ κατηγόρων.
σκδ′. Περὶ τοῦ κατηγοροῦντος τὸν μέλλοντα ἱερωθῆναι.
σκε′. Περὶ κληρονόμων.
σκς′. Περὶ κλεψίας.
σκζ′. Περὶ κτηνοβατῶν (ζήτει κεφ. σιδ′).
σκη′. Περὶ κτιστῶν ἂν στοιχειώσουν ἄνθρωπον.
σκθ′. Περὶ κρεάτων ποῖα ἐσθίονται καὶ ποῖα οὔ.

σλ′. Περὶ ληστῶν.
σλα′. Ὅτι νὰ μὴ λούωνται ἄνδρες μὲ γυναῖκες.
σλβ′. Περὶ λύσεων γάμων.
σλγ′. *Ἀρχὴ τοῦ μ′ ν′.* Περὶ μαγείας, μαντείας καὶ τῶν λοιπῶν.
σλδ′. Περὶ μαλακίας.
σλε′. Περὶ μαρτύρων (ζήτει κεφ. λ′, ρλα′, σκγ′).
σλς′. Περὶ μεθυόντων.
σλζ′. Περὶ μετανοούντων.
σλη′. Περὶ μίμων.
σλθ′. Περὶ μνηστείας.
σμ′. Περὶ μοιχείας.
σμα′. *Ἀρχὴ τοῦ νῡ, ξῡ, ο:* Περὶ νηπίων ἂν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἐβαπτίσθησαν.
σμβ′. Περὶ νηπίων ἀβαπτίστων ἂν εὑρεθοῦν εἰς ἔρημον τόπον.
σμγ′. Περὶ νηπίου ἂν ἀποθάνῃ ἀβάπτιστον.
σμδ′. Περὶ νηπίου ἂν κινδυνεύῃ εἰς θάνατον καὶ τὸ βαπτίσῃ ὁ ἱερεὺς χωρὶς νὰ εἰπῇ τὰς εὐχάς.
σμε′. Περὶ νηστείας καὶ πῶς δεῖ νηστεύειν.
σμς′. Περὶ νόμου.
σμζ′. Περὶ ξοάνων καθαιρέσεως.
σμη′. Περὶ ὅρκου.
σν′. Περὶ τῶν παιζόντων χαρτία (ζήτει κεφ. σλζ′).
σνα′. Περὶ πλεονεξίας.
σνβ′. Ὅτι οὐ δεῖ πνικτὰ ἐσθίειν (ζήτει κεφ. σκθ′).
σνγ′. Περὶ πορνείας.
σνδ′. Περὶ τοῦ πορνεῦσαι ἐπιθυμήσαντος καὶ μὴ πράξαντος.
σνε′. Περὶ πορνοβοσκῶν.
σνς′. Περὶ προικὸς καὶ ἐξωπροίκων.
σζ′. Περὶ προδοτῶν.
σνη′. Περὶ πταιόντων.
σνθ′. Περὶ πρεσβυτέρας ἂν σκλαβωθῇ καὶ τὴν μιάνουν (ζήτει κεφ. ρϛ′).
σξ′. Περὶ πρεσβυτέρας ἂν ὑπανδρευθῇ.
σξα′. Ὅτι νὰ μὴ σημαδεύουν σταυρὸν εἰς τὴν γῆν.
σξβ′. Περὶ συγκυλισμοῦ (ζήτει κεφ. σλδ′).
σξγ′. Περὶ τοῦ συκοφαντήσαντος ἀνδρόγυνον (ζήτει κεφ. ρνς′).
σξδ′. Περὶ τοῦ συμμιγέντος μὲ τὴν ἀρραβωνιαστήν του ἢ τὴν ἀδελφήν της ἢ τὴν πενθεράν του.
σξε′. Ὅτι νὰ μὴ γίνωνται συμπόσια εἰς ἐκκλησίαν ἢ νὰ παύσῃ ἢ νὰ ἀφορίζεται.
σξς′. Περὶ τῶν συνειδότων ἁμαρτήματα καὶ συγκοινωνούντων.

σξζ′. Περὶ συνόδων (ζήτει κεφ. λη′).
σξη′. Περὶ συνωμοσίας καὶ φατρίας.
σξθ′. Περὶ τῶν συρόντων θηρία.
σο′. Συμμαρτυρία.
σοα′. Περὶ τῶν τιμιουλκούντων σῖτον.
σοβ′. Περὶ τόκου καὶ τοκιστῶν (ζήτει κεφ. νγ′).
σογ′. Περὶ τυμβωρύχου καὶ τοιχωρύχου.
σοδ′. Περὶ τοῦ τύπτοντος κληρικούς.
σοε′. Περὶ τοῦ ὑβρίζοντος βασιλέα ἢ κληρικόν.
σος′. Περὶ υἱοῦ ἂν ὑβρίσῃ τοὺς γονεῖς.
σοζ′. Περὶ τοῦ ὑστεροῦντος μισθὸν μισθωτοῦ.
σοη′. Περὶ τοῦ φαγόντος καὶ κοινωνήσαντος.
σοθ′. Περὶ φόνων ἑκουσίων ἢ ἀκουσίων ἢ ἐγγὺς ἑκουσίων.
σπ′. Περὶ τῶν φονευόντων εἰς σεφέρια ἢ εἰς ληστείας.
σπα′. Περὶ τοῦ φονεύσαντος τὸν ἑαυτόν του.
σπβ′. Περὶ τοῦ φονεύσαντος τὴν γυναῖκα του μοιχευομένην καὶ τὸν μοιχόν.
σπγ′. Περὶ τοῦ χλευάζοντος τοὺς σημειωμένους.
σπδ′. Περὶ Χριστιανισμοῦ.
σπε′. Πῶς δεῖ ψάλλειν καὶ εὔχεσθαι.
σπς′. Περὶ ψευδομάρτυρος.
σπζ′. *Περὶ γυναικῶν:* Πῶς πρέπει νὰ ἐξετάζωνται αἱ γυναῖκες.
σπη′. Περὶ γυναικὸς ὁποῦ ἐπῆρεν ἀσεβῆ.
σπθ′. Περὶ γυναικὸς ὁποῦ χηρεύσῃ καὶ θέλει νὰ πανδρευθῇ.
σϛ′. Περὶ γυναικὸς ἂν γίνῃ ἐγγυήτρια διὰ τὸ χρέος τοῦ ἀνδρός της (ζήτει κεφ. ρπη′).
σϛα′. Περὶ γυναικὸς ἢ ἀνδρὸς ἂν ἀποθάνῃ χωρὶς παιδὶ πῶς τὴν κληρονομεῖ.
σϛβ′. Περὶ ἀνδρὸς ἂν κάμῃ ἔξοδα εἰς τὴν ἀρρώστιαν τῆς γυναικός του ἢ εἰς τὴν θανὴν της.
σϛγ′. Περὶ γυναικὸς ἂν ὑπανδρευθῇ κρυφὰ τῶν γονέων της.
σϛδ′. Περὶ γυναικὸς ἂν χωρίσῃ τὸν ἄνδρα ἢ ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα.
σϛε′. Περὶ γυναικῶν ἂν μαλακισθοῦν ἢ συγκυλισθοῦν (ζήτει σλδ′).
σϛς′. Περὶ γυναικὸς ἂν μοιχευθῇ (ζήτει σμ′, ρπ′, σμ′).
σϛζ′. Περὶ γυναικὸς ἂν σκλαβωθῇ καὶ τὴν μιάνουν (ζήτει ρϛ′, σνθ′).
σϛη′. Περὶ γυναικὸς ἂν τὴν διώξῃ ὁ ἀνὴρ ἔξω τοῦ σπητίου καὶ τὴν μοιχεύσουν.
σϛθ′. Περὶ τῶν ἀναιρουσῶν τὰ ἔμβρυα.
τ′. Περὶ γυναικὸς ἂν ρίψῃ τὸ παιδὶ εἰς τὴν ῥοῦγαν.
τα′. Περὶ γυναικὸς ἂν φονεύσῃ τὸ νήπιον εἰς τὸ βυζί.

τβ′. Περὶ γυναικὸς ἂν ἀπορρίψῃ.
τγ′. Περὶ γυναικὸς ἂν καῇ ἡ κρεμνισθῇ τὸ βρέφος της.
τδ′. Περὶ τῆς γεννησάσης τὴν μεγάλην ἑβδομάδα.
τε′. Περὶ γυναικὸς ἂν γεννήσῃ εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀμελήσῃ τὸ κύημα.
τς′. Περὶ γυναικὸς ἂν πορνεύσῃ μὲ τὸ δάκτυλόν της.
τζ′. Περὶ γυναικὸς ἂν ταγίσῃ τὴν κόπρον της ἢ ζυμάρι ἀπὸ τὴν φύσιν της.
τη′. Περὶ γυναικὸς ἂν φυσήσῃ παιδὶ διὰ νὰ λαλῇ.
τθ′. Περὶ μαμῆς.
τι′. Περὶ γυναικὸς ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ συνήθεια.
τια′. Περὶ τῶν γυναικῶν τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πραγματευτῶν ἂν ὑπανδρευθοῦν (sic).

Τετρ. 8×6(48) 1×4(52) 5×6(82) 1×8(90) 12×6(162). Τὰ τετράδια δὲν ἀριθμοῦνται. Ὑπάρχουν μόνο κειμενοδεῖκτες στὸ κάθε φ^{v}. γιὰ τὴ συνέχεια στὸ κείμενο τοῦ ἑπομένου φ. Τὰ φφ. 58^{v}, 62^{v}, 108^{v}, 114^{v} εἶναι ἄγραφα.

Ὑδατ. (φ. 113) <Tre>lune: πρμ. Nikolaev, Watermarks, Nr. 308 (ἔτ. 1705/1706).
(φ. 2, 8) Ἄστρα καὶ θυρεοειδὴς διάκοσμος: Ἀταύτιστο.
(φ. 16) Γράμμα: Ἀταύτιστο.

Γραφ. Μικρογράμματη, δεξιοκλινής, σταθερή, τυπικὴ τέλους 17ου αἰ. (βλ. πίν. 34).

Σημ. - φ.I^{v}: *ἀναστάσις γράφο κ(αὶ) ομολογο εγο/αυξενδίου ἱερομοναχου κ(αὶ)της σηνουδίας αυτου.*
- φ.1 (ἄνω): *Ἐκ τὸν τοῦ πολυκάρπου πρ‹...›*
- φ.1 (κάτω): Ἐκ τῆς τῶν Ἰβήρων.
- φ.2^{v}: *Τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει τοῦ παναγιότες μαντεμλή*
- φ.8^{v}: (ὄνομα) *ματζιάρες.*
- *φ.12^{v}:* » *ϛογιάνη δημήτηρ Grava Θοδόρου νικόλα κ(αί) λάζαρε τζόνη γκύρτιου. ϛόϊζη.*
Δοκίμιο ἀραβ. «ἀλφαβήτου».
ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش
ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن
و ه ى
- φ.103^{v}: *κατάϛυχον τὰ βιβλία ὅπου ἔχω πενθέκτη συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου πνευματικὴ τράπεζα 'φιλάδα τής παναγίάς ἐπιστολάριον*

- φ.162^{v}: » *μποζιου ϛόϊκου προσκυνητοῦ δαμιανοῦ Ἱερέως κύριου ϛτάνου (καὶ ἀριθμ. πράξεις).*
- φ.I (τέλ.): φ » *μηχάλη κ(αὶ) προσκυνητοῦ*
- φ.I^{v} (τέλ.): *Ἐδῶ σημειώνω διὰ τὸν χατζῆ λασκαράκη τοῦ χατζῆ σουρ/μελῆ γαμβρόν· εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν νὰ ϛταλθοῦν οἱ/εἰκόνες τοῦ θείου μου, κ(αὶ) αὐτὸς νὰ τὰς στείλῃ εἰς τόν/Ῥεδεϛὸν εἰς τὸν χατζῆ ἀγγελάκη τὸν σκοπιανόν/ὁποῦ εἶναι τὸ ἐργαστῆρι του εἰς τὴν σκάλαν. πετκάνου/κωνσταντίνε/γρίνου/ζώντων παρρησίαις/Τζανήλε ἀγγέλου 100 ις εόνιον/ϛογιάνης. μπόζιου/» γεώργη χρηστήλε. νεδέαλε. κόμιου/» ϛογιάνη καμαρίτο κοστα κ(αὶ) ἡλία γεόρ(γ)ου. κύρου.γεήρου.*

Διακ. Ἁπλὸ ἐπίτιτλο ραβδόμορφον μὲ πλεχτὸ κόσμημα (φ.1). Ἐρυθρογραφία στοὺς τίτλους, τὰ παραπεμπτικὰ καὶ τὰ τονισμένα ἀρχικά.

Στάχ. Δερμάτινη, σκληρή, μὲ λεπτὲς ξύλινες πινακίδες. Δέρμα σκουροκάστανο. Λοξότμητες, πρὸς τὰ μέσα ἀπολήξεις τῶν καλυμμάτων. Σώζονται τὰ ὀρειχάλκινα θηλύκια καὶ τὰ καρφία στήριξης τῶν θηλυκωτήρων. Ἡ διακόσμηση τῆς στάχωσης εἶναι πρόστυπη μὲ πλαίσια δύο ἐνάλληλων παραλληλογράμμων ποὺ φέρουν διακοσμημένες ταινίες· ἡ α′ μὲ κλαρωτὴ διακόσμηση (κληματίδας) καὶ ἡ β′ μὲ μαιανδρικὸ μικροσκοπικὸ κόσμημα. Τὴ μέση τοῦ βάθους καταλαμβάνει δόξα ὀθωμανικοῦ τύπου μὲ ἀνθεμωτὰ θέματα καὶ στὶς δύο πλευρές. Στὴ ράχη ὑπάρχουν 5 ἐλαφρῶς διακρινόμενα σηκώματα.

Κατ. Ἀρκετὰ καλὴ στὸ ἐσωτερικὸ καὶ καλοδιατηρημένη στάχωση ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα ποὺ ὑπάρχει στὴ βάση τῆς ράχης, ὅπου διακρίνεται τὸ γνωστὸ κόκκινο-λευκὸ φιτιλάκι καὶ τὸ λεπτὸ πανὶ ποὺ καλύπτει τὰ ράμματα.

Ἱστ. Μονῆς Προδρόμου 123. Ὁ ἀριθμὸς № 123 γράφεται στὸ φ.1 μὲ μελανὴ μολυβδίδα. Ἀριθμὸς Ἀκαδ. Ἐπιστ. Σόφιας III 786.

Βιβλ. Actes, σ. 80, 83.

EYPETHPIA
INDICES

INDEX

(mss et positionum indicantur numeri)

Alexius I: v. novellae imperatorum
Alexius Studita: v. decreta patriarcharum
Anastasius Antiochenus: explicatio fidei brevis **7**.7
anni quibus exarati sunt codices:
1562 **8**
1563 **9**
1686 **7**
1692 **10**
1748 **13**
1781 **14**
1786 **19**
1788 **20**

apophthegmata: septem sapientium **5**.55, patrum **5**.83
Apostolorum canones: **1**.4, **2**.3
Apostolorum constitutiones (excerpta): **1**.1, **3**.1, **3**.3
APPENDIX ECLOGAE II 1. 10: **6**.14
Arethas Caesarensis: epistolae **7**.10. α, γ-ζ′
Athanasius Alexandrinus: quaestiones ad Antiochum ducem **3**.16; epistolae canonicae **1**.25, **2**.26
Athanasius Emesenus: de diversis lectionibus **4**.12
Athanasius I: v. decreta patriarcharum
azymis, de: **2**.43, **3**.2,**5**.95 (Ioannes Claudiopolitanus)
Balsamon Th.: v. Theodorus Balsamon

BASILICORUM excerpta:
prooemium **4**.43, **5**.37, **5**.58
2.1.44-45 **5**.85
3.1.37.2 **2**.54δ
3.1.38 **2**.54α
7.6.11 **5**.72, **5**.77
18.4.3.1 **5**.85
18.4.3.3 **5**.85
18.5.44-45 **5**.85
28.5.14,15 **5**.30

Basilius II: v. novellae imperatorum
Basilius Caesarensis: canones **1**.26, **2**.27; excerptum ex epistola 240: **2**.33

Blastaris M.: v. Matthaeus Blastaris
Canones *conciliorum:*
Nicaenum I: 1.5, 2.4
Constantinopolitanum I: 1.9, 2.5
Ephesinum: 1.10, 2.6
Chalcedonense: 1.11, 2.7
Trullanum: 1.17, 2.9, subscriptiones 1.18
Nicaenum II: 1.19, 2.10; 3.14 (excerptum: canon 8)
Constantinopolitanum ann. 879: 2.13
Prima-secunda synodus: 1.21, 2.12
Ancyrana synodus: 1.6, 2.15; 2.45 (excerptum: canon 17)
Antiochena synodus: 1.13, 2.18
Carthaginiensis synodus ann. 255: 2.14
Carthaginiensis synodus ann. 419: 1.15, 2.21
Constantinopolitana synodus ann. 394: 1.16
Gangrensis synodus: 1.12, 2.17
Laodicensis synodus: 1.8, 2.19
Neocaesarensis synodus: 1.7, 2.16
Sardicensis synodus: 1.14, 2.20
Constantinopolitana synodus ann. 394 (causa Agapii et Bagadii): 2.22
Chomatianus D.: v. Demetrius Chomatianus
codices quorum mentio facta est:
Athos: M. Dionysiu 121 2. (scriba)
M. Batopediu 555 3.1-16
M. Magnae Laurae Θ 220 7.1
Εὐγενιδείου Ἱδρύματος nomocanon 10. (scriba)
Genevensis 23 4. (scriba)
Guelferbytanus Helms. 663 5.23, 24, 28
Parisini: Bibl. Nation. 1321 2.43
Coislin. 39 2.43
Petropolitanus gr. 701 4. (scriba)
Thessalonicensis Bibl. Univ. 67 23.1
Constantinus Harmenopulus: v. Harmenopulus C.
Constantinus VII: v. novellae imperatorum
Cunales Critopulus N.: v. Nicolaus Cun. Critopulus
Cyrillus Alexandrinus: epistolae canonicae 2.31, adversus Nestorium anathematismi 6.9
De actionibus: v. iuridica incerti auctoris
Decreta patriarcharum et acta synodica:
Nicephorus I
Grumel/Darrouzès 406 6.5
Photius
Grumel 866 et 575 5.26
Nicolaus I
Grumel/Darrouzès 715 2.42, 5.18
Sisinnius II

Grumel/Darrouzès 804 5.17
Grumel/Darrouzès 807 2.40
Alexius Studita
Grumel/Darrouzès 830 5.3
Michael I
Grumel/Darrouzès 866 3.6
Grumel/Darrouzès 870 3.7
Grumel/Darrouzès 883 5.25
Grumel/Darrouzès 885 5.27
Ioannes VIII
Grumel/Darrouzès 896 5.31
Grumel/Darrouzès 897 5.32
Grumel/Darrouzès 903 5.22
Nicolaus III
Grumel/Darrouzès 977 2.46
Leo Stypes
Grumel/Darrouzès 1007 2.48
Michael II
Grumel/Darrouzès 1012 2.50
Grumel/Darrouzès 1013 2.49
Grumel/Darrouzès 1014 2.51
Grumel/Darrouzès 1015 2.52
Michael III
Grumel/Darrouzès 1120 5.4
Georgius II
Grumel/Darrouzès 1184 5.65
Grumel/Darrouzès 1185 5.35
Grumel/Darrouzès 1188 7.13
Iosephus I
Laurent 1395 5.5
Athanasius I
Laurent 1605 5.67
Philotheus
Darrouzès 2351 5.6
Nilus
Darrouzès 2699 5.71
Demetrius Chomatianus: sententia super quaestionem de cognatorum matrimonio 5.21
Dionysius Alexandrinus: epistola ad Basilidem 1.22, 2.23
Donatio Constantini: v. iuridica incerti auctoris
Dositheus Hierosolymitanus: νομικὴ συναγωγὴ 7.10

EISAGOGE (=Epanagoge), excerpta:
11.5.6 2.54γ
4.1-10 5.72
4.3. 1. 4 5.77

EISAGOGE AUCTA, excerptum:
XVI 92 5.78

EKTHESIS NEA: 7.8

Eparchicus liber: 6.11

EPITOME LEGUM, excerptum:
14.2 5.78

euchologium, excerpta: 9.1, 9.3β, 12.2

Eustathius Romanus: de hypobolo 5.49, 4.44
Eustratius Nicaenus: de spiritu sancto 5.92; de processione spiritus sancti 5.93; ad Petrum Chrysolanum 5.94
Gennadius I, patriarcha: epistola encyclica 2.32
Georgius Phobenus: de casu 4.4, 5.59; de hypobolo: 4.5, 5.60
Georgius II: v. decreta patriarcharum
glossae: in constitutiones apostolorum (VIII. 32.11): 2.44; νόξα, etc. 4.3, 5.61; λίβελλος, etc. 5.63
Gregorius Nazianzenus: testamentum 4.55
Gregorius Nyssenus: epistola ad Letoium 2.28
Gregorius Thaumaturgus: epistola canonica 2.25, 1.24
Haeresibus, de: de receptione Sarracenorum: 2.38, 3.13; Hebraeorum 3.15; Athinganorum 3.12; Manichaeorum 3.11; Armeniorum 3.10; de Melchisedekianis et Theodotianis et Athinganis 2.37; de haeresibus Manichaeorum et Paulicianorum 3.9
Harmenopulus Constantinus: hexabiblus 5.1; epitome canonum 5.8; de fide orthodoxa 5.9; de haeresibus 5.10
Hermogenes: de figuris 5.98
Ioannes Claudiopolitanus: de azymis 5.95
Ioannes Cretensis: nomocanon 19.1, 20.1, 21.1, 22.1
Ioannes, episcopus Citri: responsa ad Constantinum Cabasilam 6.6 (versio M. Blastaris)
Ioannes Ieiunator: sermo de paenitentia 2.47; kanonikon 6.3, 7.4, 9.3 (synopsis M. Blastaris)
Ioannes Phurnes: de processione spiritus sancti 5.91
Ioannes Zacharias Actuarius: de spiritu animali 5.96
Ioannes VIII: v. decreta patriarcharum
Iosephus I: v. decreta patriarcharum
Iulianus Ascalonita: fragmenta ex legibus et moribus Palaestinae 6.12
iuridica excerpta: 5.23, 5.24, 5.28, 5.57, 5.70, 5.72, 5.77, 5.78, 5.83, 5.85
iuridica incerti auctoris: de rescindenda venditione 4.9; donatio Constantini 5.2; de actionibus 4.33, 5.82 (appendix Laurentiana No 6); περὶ καναστρενσίου καὶ παγανικοῦ πεκουλίου 4.47, 5.52; tractatus de creditis 5.66; officia palatii 5.11; ekthesis nea 7.8; de officiis magnae ecclesiae 6.2, 7.2; iusiurandum Iudaeorum 5.15; de translationibus episcoporum 5.19; exemplum iusiurandi 5.38; stichi de iudicibus 5.69; Ἰουστινιανοῦ ἐκ τῆς δυοδεκαδέλτου 5.72, 5.77; tabula VII conciliorum 5.75; collectio poenitentialis 9.3; νομικὸν κανονικὸν 23.1; exemplum testamenti 13.5
iusiurandi exempla: v. iuridica incerti auctoris
Iustinianus I: collectio CLXVIII novellarum 7.14; novella VIII 4.50, 5.47
Leo Stypes: v. decreta patriarcharum
Leo VI: v. novellae imperatorum
Lexica iuridica:
«ἀδνούμιον» 6.8, 4.56
«αὐσήθ» 4.51
«ἄδητ» 4.52, 5.53
«ἀγωγή» 4.53, 5.54
«ἄκτωρ» 5.56

liturgica: 7.10b (excerptum).
Macarius (ps.) Alexandrinus: prex ad angelum custodem 5.84.
Manuel Malaxus: nomocanon 12.1, 13.1, 14.1, 15.1, 16.1, 17.1, 18.1; excerpta: 9. 3 et 4, 12.3, 17.2 et 3
Manuel I: v. novellae imperatorum
Matthaeus Blastaris: syntagma 6.1; 7.1 (auctum); excerpta: A 15 5.76, B 8 5.16; carmina de officiis ecclesiae et aulae byzantinae 6.10, 7.3; de azymis 5.8; tractatus contra Latinos 5.86; de sancta eucharistia 5.88; Ἀριθμητικὸν θεώρημα τοῦ δισχίλια ἀριθμοῦ 5.89.
medica: 5.96 (Ioannes Zacharias Actuarius); 5.97 (iatrosophica excerpta); 5.100 (incerti auctoris); 11.2 (iatrosophica); 11.3 et 11.4 (περὶ οὔρων)
Meletius Syrigus: expositio divinae liturgiae 13.2
membranacei codices: 1. 2, 3
metrologica excerpta: 4.10, 5.62
Michael I: v. decreta patriarcharum
Michael II: v. decreta patriarcharum
Michael III: v. decreta patriarcharum
Moschio: praecepta 5.68
Neophytus Constantinopolitanus, patriarcha: semeioma de nuptiis 7.9.
Nicephorus I: v. decreta patriarcharum
Nicephorus II: v. novellae imperatorum
Nicephorus III: v. novellae imperatorum
Nicephorus Callistus Xanthopulus: menologium breve sanctorum 4.58; Τετράστιχον εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς 4.60; carmen de imperatoribus byzantinorum 4.61; synopsis Triodii 4.59; carmen de patriarchis Constantinopolitanis 4.62
Nicephorus chartophylax: epistola ad Theodosium 2.41
Nicetas David: scholia in sententias Gregorii Nazianzeni 4.54
Nicetas Heracleensis: responsa ad Constantinum 6.4 (versio M. Blastaris)
Nicolaus I: v. decreta patriarcharum
Nicolaus III: v. decreta patriarcharum
Nicolaus Cunales Critopulus: paraphrasis syntagmatis M. Blastaris (ἐκλογὴ μερική) 11.1
Nicolaus Methonensis: de spiritu sancto contra Latinos 2.58
Nilus: v. decreta patriarcharum
Nomocanon «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον»: 8.1, 9.2, 9.5, 10.1, 18.2

NOMOCANON XIV TITULORUM: 1.3 (sine scholiis), 2.54 (excerptum)
NOMOS GEORGIKOS: 5.7
NOMOS MOSAIKOS: 6.13
NOTITIAE episcopatuum (Darrouzès):
Notitia 16 5.12, 6.7
Notitia 17 5.73
Notitia 10 5.74

Novellae imperatorum

Leo VI
Dölger 524 Nr. 110 4.35, 5.40
Ecloga LVI novellarum 4.31, 5.36

Romanus I
Dölger 595 4.8 (excerptum), 4.14 (epitome)
Dölger 628 4.13 (epitome)

Constantinus VII

Dölger 656 4.15 (epitome)
Dölger 673 4.16 (epitome)
Dölger 674 4.19, 4.20, 4.21 (epitome), 4.23, 4.24
Dölger 675 4.22 (epitome)
Dölger 676, 677 4.25 (epitome)
Dölger 678 4.34, 5.39
Dölger 679-681 4.18

Romanus II
Περὶ ἀναδόσεως τιμήματος τῶν στρατιωτῶν 4.17 (epitome)

Nicephorus II
Dölger 699 4.27 (epitome)
Dölger 712 4.28 et 4.30
Dölger 719 4.29 (epitome)
Dölger 720 4.26 (epitome)

Basilius II
Dölger 783 4.32

Nicephorus III
Dölger 1047 4.42, 5.45
Dölger 1048 5.29

Alexius I
Dölger 1116 5.33
Dölger 1167 5.34
Dölger 1179 4.40, 5.44

Manuel I
Dölger 1351 2.53
Dölger 1426 4.41, 5.46

Dölger 1465 2.35, 4.37, 5.42
Dölger 1466 2.36 (partim), 5.48, 4.38
Dölger 1467 2.34, 4.39, 5.43

Officia: v. iuridica incerti auctoris

oracula: vaticinium Sibyllae 5.80; de restitutione Constantinopolis 5.81
Petrus Alexandrinus: canones 1.23, 2.24
Petrus Antiochenus: epistola ad clerum 3.4; epistola ad episcopum Gradensem 3.5; epistola ad Michaelem Cerularium 3.8
Petrus Chrysolanus: oratio de spiritu sancto 5.90
Petrus Laodicenus: expositio in orationem dominicam 2.57
Philotheus: v. decreta patriarcharum
Photius: v. decreta patriarcharum
rhetorica: Hermogenis de figuris 5.98; de statibus 5.99
RHΩPAI (libellus de temporibus ac dilationibus) 4.11, 5.79
Romanus I: v. novellae imperatorum
Romanus II: v. novellae imperatorum

saeculum, quo exarati sunt codices (v. quoque annos, quibus exarati sunt codices):

XII-XIII 1.
XIII 2, 3
XIV 4.
XV 5
XVI 6, 9, 11
XVII 12
XVII-XVIII 15, 16, 17, 23
XVIII 21.
XIX 18, 22

scholia: Ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐχούσης προῖκα 4.36, 5.41; ἴσθι ὡς ὁ πολιτικὸς νόμος 4.45, 5.50; Synopsis basilicorum Maior E 38 schol. (a): 4.46, 5.51; Synopsis basilicorum Maior K 14 schol. (e) 4.48; Κουράτορες δίδονται 4.49; in can. 75 conc. Trullani 5.14
scribae: Κύριλλος 8 (anno 1562); Κύριλλος ἱερομόναχος 9 (anno 1563); Ἰωάννης Βυζάντιος 7 (anno 1686); Παφνούτιος 10 (anno 1692); Εὐστάθιος 13 (anno 1748); Γεώργιος ἱερεύς 14 (anno 1781); Ἰωάννης Κρητικός 19 (anno 1786); 20 (anno 1788)

Sisinnius II: v. decreta patriarcharum
Sophronius Hierosolymitanus: epistola ad Sergium 7.11, 2.56 (epitome)
symbolum fidei concilii Constantinopolitani I: 2.55
SYNAGOGA L TITULORUM (prologus): 1.2
Synodus: v. canones conciliorum

SYNOPSIS BASILICORUM MAIOR: collectio scholiorum in 5.64; excerpta:

A XV 3 5.70
A XXIV 6 5.78
E XXIX 2 5.78
K XIV 13 5.78

N VI 24, 25 5.85
Y IV 27, 37, 38 5.85

SYNOPSIS MINOR: 4.6

Tarasius patriarcha: epistola 1.20
Theodorus Balsamon: de matrimonio successivo cum duabus consobrinis 5.20; responsa ad interrogationes Marci Alexandrini 6.15
Theodorus Critopulus: renuntiatio 7.12
Theodorus Studita: epistola ad Naucratium 2.39
theologica excerpta: 4.7, 4.57; Ioannis Damasceni 13.3; 13.4, 18.3, 18.4
Theophilus Alexandrinus: canones 2.30
Theophilus antecessor: Institutiones 4. 1. 15: 5.70
Timotheus Alexandrinus: responsa canonica 2.29
Tractatus de creditis: v. iuridica incerti auctoris
Zonaras Ioannes: commentarius in collectionem canonum 2.1; λόγος πρὸς τοὺς τὴν φυσικὴν τῆς γονῆς ἐκροὴν μίασμα ἡγουμένους 7.6; nota de quinto concilio atque de sexto 2.8

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

Ἀγάπιος **2.22**
Ἀγαρηνοὶ **23.**ρξε′
Ἁγία Σοφία **9** σημ.
Ἅγιον Ὄρος **2.46**
Ἁγνὴ **12** σημ.
ἀγωγὴ **4.33**, **4.36**, **5.41**, **5.82**
ἀδελφοποιΐα **19.**πε′
ἀδεξιμνιὰ **19.**τκα′
ἀδιαθέτως τελευτῶντες **4.34**, **5.39**
ἀδνούμιον **6.8**
Ἀδριανὸς Ρώμης **2.11**
Ἀδριανούπολις **9** σημ.
ἄζυμα **2.43**, **3.2**, **5.87**, **5.95**
Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας **1.25**, **2.26**, **3.16**
Ἀθανάσιος Ἐμεσηνὸς **4.12**
Ἀθανάσιος Κωνσταντινουπόλεως **5.67**
ἀθέμιτοι γάμοι **5.29**
Ἀθίγγανοι **2.37**, **3.12**
Ἄθως **18** σημ.
Αἰγύπτιαι **19.**σπστ′
αἱμομειξία **23.**ρν′
αἱρέσεις, αἱρετικοὶ **5.10**, **5.75**, **19.**κε′, **19.**σϟγ′-σϟδ′, **19.**σϟστ′, **19.**ρε′, **19.**τϟη′, **23.**οα′, **23.**ϟζ′, **23.**ρδ′, **23.**ρστ′, **23.**ρμθ′, **23.**ρξδ′, **23.**ρπγ′
Ἀκυλία **3.5**
ἀλειτούργητος **19.**ρξδ′
Ἀλέξανδρος αὐτοκρ. **5.1**
Ἀλέξιος α′ Κομνηνὸς **4.40**, **5.33-34**, **5.44**
Ἀλέξιος Στουδίτης, βλ. Διατάξεις πατριαρχικὲς
ἀλογευόμενοι **2.45**
ἀμπατζῆς **8** σημ.
Ἀμπελικὸς **4.63**
ἀνάδοσις τιμήματος **4.17**
ἀνάδοχος **19.**πζ′, **19.**ρπστ′, **19.**ρϟα′, **19.**σνδ′, **23.**ρλδ′
ἀνάθεμα **23.**ρνα′
ἀναθεματισμὸς **5.6**, **19.**ρϟζ′
ἀνάλυσις πραθέντος **4.9**
Ἀναστάσιος παπᾶς **13** σημ.
Ἀναστάσιος Ἀντιοχείας **7.7**
Ἀνδρόνικος β′ **5.67**
ἀνδροχωρισμὸς **23.**ρυστ′
ἀνήλικοι **19.**ρθ′
Ἄνθιμος, διάκονος-ἱερεὺς Δράμας **13.**σημ.
ἀντίδικοι **5.44**
Ἀντίοχος ἄρχων **3.16**
Ἀνώνυμοι **2.43-45**, **5.23**
ἄπιστοι **19.**ρυβ′, **23.**ϟη′
ἀπογραφὴ **4.35**
ἀπογραφὴ προικὸς **5.40**
ἀποδεσμὸς **19.**ριβ′, **19.**τξε′
ἀποκρίσεις:
Θεοδώρου Βαλσαμῶνος **5.65**, **6.15**
Ἰωάννου Κίτρους **6.6**
Νικολάου Γραμματικοῦ **2.46**
Νικήτα Ἡρακλείας **6.4**
Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας **2.29**
ἀποσπάσματα **5.72**, **5.77-78**, **5.85**, **5.97**, **11.2**
Ἀποστολικαὶ διαταγαὶ **1.1**, **2.44**, **3.1**, **3.3**
Ἀποστολικοὶ κανόνες **3.1**, **3.3**

ἀποφθέγματα **5.55**
ἀράπισσαι **19.**σπστ′
Ἀργυρὸς **8** σημ.
Ἀρέθας Καισαρείας **7.10.**α, γ-ζ′.
Ἀρμένιοι **3.10**, **4.26**
Ἀρμενόπουλος Κωνσταντῖνος, βλ. Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος
ἀρραβωνιαστικὴ **19.**μη′, **19.**τκε′, **23.** ρπδ′, **23.**σξδ′
ἀρρενομανία **23.**ρυθ′
ἀρσενοκοιτία **23.**ρξ′
ἀρχιερεῖς **12.2**, **19.**στ′, **19.**ιγ′-ιθ′, **19.**κβ′-κδ′, **19.**κστ′-κη′, **19.**λ′-λβ′, **19.**ριθ′, **19.**ρμγ′, **19.**ρυζ′, 19.ρο′, **23.**κα′-λε′
Ἀσιμάνης **8** σημ.
ἀσκηταὶ **18.3**
ἄσπρα **4.63**, **11** σημ., **15** σημ., **19.**ιγ′, **19.**ρη′, **19.**ρλζ′, **19.**ρλη′, **19.**ρηγ′, **19.**σλγ′, **19.**σμα′, **23.**κ′, **23.**ριβ′
ἀστεφάνωτη **19.**τλθ′
Αὐξέντιος ἱερομ. **23** σημ.
αὐτοχειρία **23.**σπα′
ἀφορισμὸς **12.**α, **19.**κα′-κβ′, **23.**κε′, **23.**ξγ′, **23.**ξθ′, **23.**πδ′-ϟα′, **23.**σξε′, **23.**σϟστ′-σϟθ′
Ἀχηνὸς (χωρ.) **21** σημ.

Βαγάδιος **2.22**
βαθμοὶ συγγενείας **5.24**
Βαλσαμὼν Θεόδωρος βλ. Θεόδωρος Βαλσαμὼν
βάπτισμα **9.3.**δ′, **19.**κε′, **19.**μθ′, **19.**πστ′-ϟβ′, **19.**ρκθ′, **19.**ρυβ′, **23.**νθ′, **23.**ξα′, **23.**ξστ′, **23.**οη′, **23.**ρδ′-ρε′, **23.**ρξγ′-ρξζ′, **23.**ρπζ′, **23.**σμα′-σμδ′
Βασίλειος β′ **4.32**
Βασίλειος Μέγας **1.26**, **2.27**, **2.33**, **5.83**, **10**, **19.**οε′
Βασιλίδης **1.22**, **2.23**
Βασιλικῶν Νομίμων χωρία:
προοίμιο **4.43**, **5.37**, **5.** 58
3.1.37.2 **2.54**δ
3.1.38 **2.54**α
7.6.11 **5.72**, **5.77**
18.4.3.1 **5.85**
18.4.3.3 **5.85**
28.5.14.15 **5.30**
βεβαιωτικὸν γράμμα **19.**κδ′
βιασμὸς **19.**ρϟστ′, **19.**τκστ′
Βλάσταρης Μ., βλ. Ματθαῖος Βλάσταρης
Βλοῦτζος **8** σημ.
βρέβια **5.63**

Γαβριὴλ παπὰς **11** σημ.
Γαλακτίων ἱερομ. **8** σημ.
γάμος **5.24**, **19.**ρε′, **19.**ρι′, **19.**ρξγ′, **19.**τμθ′, **23.**οζ′, **23.**ρζ′, **23.**ρυ′, **23.**ρξθ′, **23.**ροα′, **23.**ρθε′-ρπστ′
γάμος:
ἀθέμιτος **5.29**, **23.**ροθ′
ἀνηλίκων **23.**ρκδ′
διακόνου **19.**ροβ′
δισεξαδέλφων **5.20-21**
ἱερέως **19.**ρμβ′
κατάκριτος **23.**ροθ′
κεκωλυμένος **5.22**, **5.28**, **9.3.**δ′, **19.** ρθ′
κεφάλαια **7.9**
μοιχικὸς **23.**ρπ′
παράνομος **19.**τλϞ′, **23.**ϟδ′, **23.** ρκδ′, **23.**ροθ′
τέταρτος **19.**με′
λύσεις **23.**σλβ′
Γεννάδιος Κωνσταντινουπόλεως **2.** 32
Γεράσιμος Ξάνθιος ἱερομ. **20** σημ.
Γεωργικὸς Νόμος **5.7**
Γεώργης, Γεώργιος **8** σημ.

Γεώργιος ἱερεὺς **14** σημ.
Γεώργιος Κρηστῆλε **23** σημ.
Γεώργιος μοναχὸς **1** σημ.
Γεώργιος Ξιφιλῖνος **7.13**
Γεώργιος Πάϊκος **12** σημ.
Γεώργιος Φοβηνὸς **4.4-5**, **5.59-60**
Γιακουμὴς Τηνιακὸς **11** σημ.
Γιοβάνης **8** σημ.
Γιοβάνης Στογιάνου **16** σημ.
Γιώργης παπὰς **13** σημ.
Γκύρτιος **23** σημ.
γλῶσσαι **2.44**, **4.3**, **5.61**, **5.63**
Γρηγόριος θαυματουργὸς **1.24**, **2.25**
Γρηγόριος Θεολόγος **2.43**, **4.54-55**
Γρηγόριος Δράμας **13** σημ.
Γρηγόριος Νύσσης **2.28**
Γρίνος **23** σημ.

Δαμιανὸς ἱερεὺς **23** σημ.
δάνειο **5.66**, **19.**ρκγ′, **23.**ρπη′
Δανιὴλ Προδρομίτης **13** σημ.
δεαστιανίβους (= de actionibus) **4.33**
δευτερογαμία **2.40**
Δημήτριος Καταδουκινὸς κριτὴς **5** σημ.
Δημήτριος Χωματηνὸς **5.21**
διαζύγιο **5.57**
διαθήκη **4.23-24**, **4.55**, **13.5**, **23.** ρπθ′
διακόνισσα **19.**ροϟ′
διάκονος **9.2**, **19.**κ′, **19.**κζ′-κη′, **19.**νη′, **19.**ριθ′-ρκ′, **19.**ροβ′-ροε′, **19.**ροη′, **23.**ρκε′-ρκζ′
Διατάξεις πατριαρχικαὶ καὶ πράξεις συνοδικαί:
Νικηφόρου α′ Ὁμολογητοῦ
Grumel/Darrouzès 406 **6.5**
Φωτίου
Grumel 866 καὶ 575 **5.26**
Νικολάου α′
Grumel/Darrouzès 715 **2.42**, **5.18**
Σισιννίου β′
Grumel/Darrouzès 804 **5.17**
Grumel/Darrouzès 807 **2.40**
Ἀλεξίου Στουδίτου
Grumel/Darrouzès 830 **5.3**
Μιχαὴλ α′
Grumel/Darrouzès 866 **3.6**
Grumel/Darrouzès 870 **3.7**
Grumel/Darrouzès 833 **5.25**
Grumel/Darrouzès 885 **5.27**
Ἰωάννου η′
Grumel/Darrouzès 896 **5.31**
Grumel/Darrouzès 897 **5.32**
Grumel/Darrouzès 903 **5.22**
Νικολάου γ′
Grumel/Darrouzès 977 **2.46**
Λέοντος Στυππῆ
Grumel/Darrouzès 1007 **2.48**
Μιχαὴλ β′
Grumel/Darrouzès 1012 **2.50**
Grumel/Darrouzès 1013 **2.49**
Grumel/Darrouzès 1014 **2.51**
Grumel/Darrouzès 1015 **2.52.**
Μιχαὴλ γ′
Grumel/Darrouzès 1120 **5.4**
Γεωργίου β′
Grumel/Darrouzès 1184 **5.65**
Grumel/Darrouzès 1185 **5.35**
Grumel/Darrouzès 1188 **7.13**
Ἰωσὴφ α′
Laurent 1395 **5.5**
Ἀθανασίου α′
Laurent 1605 **5.67**
Φιλοθέου
Darrouzès 2351 **5.6**
Νείλου
Darrouzès 2699 **5.71**

δίγαμοι 2.39, 19.τλστ′, 23.ξε′, 23.ροστ′
Διονύσιος Ἀλεξανδρείας 1.22, 2.23
Διονύσιος Κωνσταντινουπόλεως 7 σημ.
δισεξάδελφοι 5.20-21
δοκιμασία μοναχικὴ 19.ροθ′, 19.ρπστ′, 23.ρλγ′
Δράμα 11 σημ., 13 σημ., 15 σημ.
Δρύστρα 13.5
δωδεκάδελτος 5.72, 5.77

Ἑβραῖοι 5.15, 19.ρστ′, 19.ρνβ′, 19.σϛε′, 23.ϛζ′, 23.ρκγ′, 23.ρξδ′
ἐγγύη 23.ρϛθ′
ἐγγύησις 19.λε′, 23. ση′
ἐγγυηταὶ 23.ριη′
Εἰσαγωγῆς (= Ἐπαναγωγῆς) χωρία:
11.5.6 2.54.γ′
4.1-10 5.72
4.3.1.4 5.77
Εἰσαγωγῆς Ἠὐξημένης χωρίο:
XVI.92 5.78
Ἔκθεσις Νέα 7.8
ἐκκλησιάρχης 19.σοε′
Ἐκλογὴ νστ′ Νεαρῶν 4.31
ἐκποίησις 4.8
ἔκτρωσις 23.σϛθ′
Ἕλληνες 19.σϛ′
ἐμπρησμὸς 19.τιε′, 23.σδ′, 23.σκβ′
ἐνέχυρον 23.σε′
Ἐξάβιβλος 5.1
ἐξώνησις 4.28, 4.30
ἐξώπροικα 23.σνστ′
Ἔπακτος 9 σημ.
Ἐπαρχικὸν βιβλίον 6.11
ἐπίσκοπος 19.ζ′, 19.ιδ′, 19.ιη′, 19.κ′-κα′, 19.λδ′, 19.λζ′, 19.ργ′-ρδ′, 19.ρκ′, 23.α′-λη′, 23.πθ′, 23.ρα′-ρβ′, 23.ριδ′, 23.ριστ′, 23.ρμ′
ἐπιστολαὶ 1.10, 1.22, 1.25, 2.11, 2.23, 2.26, 2.28, 2.32, 2.33, 2.39, 2.41, 2.56, 3.4-8, 5.25, 5.27, 7.11
ἐπιτίμια 9.3.α′, 23.μζ′
Ἐπιτομὴ κανόνων Ἀρμενοπούλου 5.8
Ἐπιτομὴ νόμων 5.78
Ἑρμογένης 5.98
Ἐρωταποκρίσεις Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας 3.16
Εὐγένιος μοναχὸς 13 σημ.
εὐνοῦχοι 19.ρυθ′, 23.σι′
Εὔριπος 9 σημ.
Εὐστάθιος ἐκ Ξηρομέρου (γραφεὺς) 13 σημ.
Εὐστάθιος Ρωμαῖος 4.44, 5.49
Εὐστράτιος Νικαίας 5.92-94
Εὐχολογίου χωρίο 46.1, 46.3β, 12.2

ζάρια 19.ρκ′
Ζελιάχοβα, χωρ. Δράμας 13 σημ.
ζωοφθορία 19.ριδ′, 23.σιδ′

ἡγούμενος 19.ρϛε′, 19.ρϛζ′, 19. σλθ′, 19.σμε′-σνα′, 23.ρλδ′, 23. ρμστ′
Ἡλιούκαλη (:Ἡλιόκαλη) 9 σημ.

Θεοδόσιος 2.41
Θεοδοτιανοὶ 2.37
Θεόδωρος ἅγιος 19.ογ′
Θεόδωρος Βαλσαμὼν 5.20, 5.65, 6.15, 7.1
Θεόδωρος Κριτόπουλος 7.12
Θεόδωρος Στουδίτης 2.39
Θεολόγης παπὰς 13 σημ.
Θεοφάνης ἱερομ. 8 σημ.
Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας 2.30
Θεόφιλος ἀντικήνσωρ 5.70
Θεσσαλονίκη 9. σημ.
Θεωνᾶς ἱερεὺς 15 σημ.

ἰατροὶ 19.ρπ′, 19.σϛε′, 23.ρκγ′
Ἰατροῦ Δ. 9 σημ.
Ἰβήρων μονὴ 23 σημ.
Ἰγνάτιος Θεοφόρος 5.83
ἱερεῖς 9.3.γ′, 19.ιζ′-κ′, 19.κβ′,19.κδ′, 19.κζ′-κη′, 19.μα′-μη′, 19.ν′-νβ′, 19.νδ′-νε′, 19.νζ′, 19.νθ′, 19.ξβ′, 19.ξστ′, 19.πε′-πζ′, 19.ϛγ′-ρξγ′, 19.ρξε′, 19.ρξλ′-ρξο′, 19.ρπζ′, 19.σοβ′, 19.τϛη′, 23.νβ′-νγ′, 23.νε′, 23.ξα′-πε′, 23.πη′-ρκδ′, 23.σμδ′
Ἱερόθεος μητρ. Δρύστρας 13.5
ἱερομόναχοι 19.ρπη′, 19.σνβ′-σξα′, 23.ν′-να′
ἱεροσυλία 23.σιθ′
Ἰουδαῖοι 5.15, 19.ρστ′, 19.ρνβ′, 19.σϛε′, 23.ϛζ′, 23.ρκγ′, 23.ρξδ′
Ἰούδας 15 σημ.
Ἰουλιανὸς Ἀσκαλωνίτης 6.12
Ἰουστινιανὸς 5.38, 5.47, 5.72, 5.77, 7.14, 7 σημ.
Ἰωακεὶμ ἱερομ. 8 σημ., 12 σημ.
Ἰωακεὶμ μητρ. Δράμας 11 σημ.
Ἰωάννης Φουρνῆς 5.91
Ἰωάννης Βαπτιστὴς 18.4
Ἰωάννης Βυζάντιος 7 σημ.
Ἰωάννης Δαμασκηνὸς 13.3
Ἰωάννης Ζαχαρίας ἀκτουάριος 5.96
Ἰωάννης Ζωναρᾶς 2.1, 2.2, 2.11, 7.1, 7.6
Ἰωάννης Θεολόγος 18.4
Ἰωάννης Κίτρους 6.6
Ἰωάννης Κλαυδιουπόλεως 5.95
Ἰωάννης Κομνηνὸς 13.5
Ἰωάννης Κρητικὸς 19-22
Ἰωάννης Νηστευτὴς 2.47, 6.3, 7.4, 9.3.α′
Ἰωάννης Ξιφιλίνος 5.22, 5.31-32, 5.35
Ἰωάννης Παλαιολόγος 5 σημ.
Ἰωάννης Φουρνῆς 5.91

καδῆς 8 σημ.
καθαίρεσις 19.ρκε′, 19.ρκθ′, 19. ρνζ′, 19.σνη′, 23.λδ′-λε′, 23.υγ′-ρκδ′, 23.ριγ′
καλόγερος, βλ. μοναχοὶ
Καλούδου Βελίκου 15 σημ.
Καλούδου Νικολίνα 15 σημ.
Κανόνες:
Ἁγίων Ἀποστόλων 1.4, 2.1, 2.3, 10
Βασιλείου Μεγάλου 1.26, 2.27, 10
Γρηγορίου Θαυματουργοῦ 1.24, 2.25
Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας 2.30
Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας 2.31
Νικηφόρου Ὁμολογητοῦ 6.5
Πέτρου Ἀλεξανδρείας 1.23, 2.24
Κανόνες Συνόδων:
Ἀγκύρας 1.6, 2.15, 2.45
Ἀντιοχείας 1.13, 2.18
Γάγγρας 1.12, 2.17
Ἐφέσου 1.10, 2.6
Καρθαγένης (ἔτ. 255) 2.14· (ἔτ. 419) 1.15, 2.21
Κωνσταντινουπόλεως α′ 1.9, 1.16, 2.5
Κωνσταντινουπόλεως Πρωτοδευτ. 1.21, 2.12-13
Κωνσταντινουπόλεως ἐν Τρούλλῳ 1.17-18, 2.9, 5.14
Λαοδικείας 1.8, 2.19
Νεοκαισαρείας 1.7, 2.16
Νικαίας α′ 1.5, 2.4
Νικαίας β′ 1.19, 2.10, 3.14
Σαρδικῆς 1.14, 2.20
Χαλκηδόνος 1.11, 2.7
καντρένσιον 4.47, 5.52
Καπέτοβο χωρ. 8 σημ.

Κασαπάς χωρ. Νευροκοπίου **13** σημ.
κάσον **4.4**, **5.59**
Κασσανδρεία **7.13**
Κλεπήνα χωρ. Δράμας **13** σημ.
κληρικοὶ **19.**ιζ′, **19.**λγ′-λθ′, **23.**β′-γ′, **23.**ιζ′, **23.**ρηθ′, **23.**ρλ′, **23.**σοδ′-σοε′
κληρονομία **4.48**, **19.**ρπδ′, **23.**ρλ′, **23.**σκε′
Κορώνη **9** σημ.
Κοσίνητζα **4.63**, **9** σημ.
κουμπάρος, -α **19.**ρε′, **19.**τκα′
Κουνάλης Κριτόπουλος **11.1**
κουρὰ **19.**ρπ′, **19.**ρπστ′-ρπζ′, **19.**ρϛα′, **23.**ρλδ′
Κριτῶν προκατάστασις **5.1**
κτηνοβάται **23.**σκζ′
Κύριλλος Ἀλεξανδρείας **2.31**, **6.9**
Κύριλλος (γραφεὺς) **8** σημ., **9** σημ.
κωνσταντίνειος δωρεὰ **5.2**
Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος **5.1**, **5.8-10**
Κωνσταντῖνος ζ′ Πορφυρογέννητος **4.14-25**, **4.** 34, **5.2**, **5.39**, **5.78**
Κωνσταντῖνος ἱερομ. **8** σημ.
Κωνσταντῖνος Καβάσιλας **6.6**
Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος **5** σημ.
Κωνσταντινούπολις **1.9**, **1.16**, **1.** 21, **2.5**, **2.8**, **2.12-13**, **2.22**, **2.55**, **4.62**, **5.81**, **9** σημ., **11** σημ.

Λάζαρος **19.**σγ′
Λεόντιος πάπας **8** σημ.
Λέων Στυππῆς **2.48**
Λέων στ′ Σοφὸς **4.31**, **4.35**, **5.1**, **5.36**, **5.37**, **5.40**, **6.11**, **7.10**
Λητοῖος **2.28**

Μαλήτζα Στοήγου **16** σημ.
Μανιχαῖοι **3.9**, **3.11**
Μανουὴλ Κομνηνὸς **2.34-36**, **2.53**, **4.37-39**, **4.41**, **5.42-43**, **5.46**, **5.48**, **5** σημ.
Μανουὴλ Μαλαξὸς **12.1**, **12.3**, **13.1**, **14**, **15**, **16**, **17**, **18**
Μαντεμλὴς Παναγιώτης **23** σημ.
Μάντος **8** σημ.
Μάρκος **8** σημ.
Μάρκος Ἀλεξανδρείας **5.65**, **6.15**
μάρτυρες **5.38**, **9.4**, **19.**κζ′-κη′, **19.** πδ′, **23.**σλε′
Ματθαῖος Βλάσταρης **5.16**, **5.76**, **5.86-89**, **6.1**, **6.10**, **7.1-3**, **7.5**, **7** σημ., **11.1**
μαυλίστρα **19.**σο′, **19** τπθ′
Μέγα Νόμιμον **7** σημ.
μεγαλόσχημος **19.**σδ′, **19.**συβ′, **19.**σξε′, **19.**σοβ′, **19.**τκζ′
μέθη **19.**ρκδ′, **19.**ρνε′, **19.**σιδ′, **19.**σνθ′, **23.**ργ′, **23.**σλστ′
Μεθόδιος Κωνσταντινουπόλεως **7** σημ.
Μεθώνη **9** σημ.
Μελένικον **8** σημ.
Μελέτιος Συρίγος **13.2**
Μελχισεδεκίται **2.37**
μητροπεθερὰ **19.**τιθ′
Μῆτρος **8** σημ.
Μιχάλης προσκυνητὴς **23** σημ.
μικρόσχημοι **19.**σδ., **19.**σξε′
Μιχαὴλ Κηρουλάριος **3.6-8**, **5.25**, **5.27**
Μιχαὴλ Ὀξείτης **2.49-52.**
Μίχος **8** σημ.
μνηστεία **5.31-34**, **23.**σλθ′
μοιχεία **19.**με′, **19.**ριδ′, **19.**σϛβ′, **19.**τκθ′, **19.**τμα′, **19.**τοζ′-τοη′, **23.**σμ′, **23.**σπβ′, **23.**σϛστ′, **23.**σϛη′
μοναστήριον, μονὴ **4.27**, **19.**ρϛδ′, **19.**ρϛστ′-ρϛη′, **19.**σστ′, **19.**σιη′, **19.**σμβ′, **19.**σμδ′, **23.**ρμγ′-ρμδ′, **23.**ρμζ′

μοναχοὶ **2.46**, **9.3**γ′, **23.**ρλβ′-ρζ′
μονὴ Φωκαιῶν **1** σημ.
Μοσχίων **5.68**
Μπόζιος **23** σημ.
Μωάμεθ **9** σημ.
Μωσαϊκὸς νόμος **6.13**

Ναυκράτιος **2.39**
Νεαραὶ αὐτοκρατόρων:
Ἰουστινιανοῦ
Ὑπ' ἀριθμ. 8, Schoel-Kroll, C.I.C., III, 89-91 **5.47**
Συλλογὴ 168 Νεαρῶν, Schoel-Kroll, C.I.C., III, 1-755 **7.14**
Λέοντος στ′ Σοφοῦ
Dölger 524 Nr 110 **4.35**, **5.40**
Ἐκλογὴ νστ′ νεαρῶν **4.31**, **5.36**
Ρωμανοῦ α′
Dölger 595 **4.8**, **4.14**
Dölger 628 **4.13**
Κωνσταντίνου ζ′
Dölger 656 **4.15**
Dölger 673 **4.16**
Dölger 674 **4.19**, **4.20**, **4.21**, **4.23**, **4.24**
Dölger 675 **4.22**
Dölger 676, 677 **4.25**
Dölger 678 **4.34**, **5.39**
Dölger 679-681 **4.18**
Ρωμανοῦ β′
Περὶ ἀναδόσεως τιμήματος τῶν στρατιωτῶν **4.17**
Νικηφόρου β′
Dölger 699 **4.27**
Dölger 712 **4.28**, **4.30**
Dölger 719 **4.29**
Dölger 720 **4.26**
Βασιλείου β′
Dölger 783 **4.32**
Νικηφόρου γ′
Dölger 1047 **4.42**, **5.45**
Dölger 1048 **5.29**
Ἀλεξίου β′
Dölger 1116 **5.33**
Dölger 1167 **5.34**
Dölger 1179 **4.40**, **5.44**
Μανουὴλ α′
Dölger 1351 **2.53**
Dölger 1426 **4.41**, **5.46**
Dölger 1465 **2.35**, **4.37**, **5.42**
Dölger 1466 **2.36**, **5.48**, **4.38**
Dölger 1467 **2.34**, **4.39**, **5.43**

Νεδεάλε **23** σημ.
Νεῖλος πατρ. **5.71**
Νεόφυτος πατρ. **7.9**
Νεστόριος **6.9**
Νευροκόπιον **13** σημ.
Νικήτας Δαβὶδ Παφλαγὼν **4.54**
Νικήτας Ἡρακλείας **6.4**
Νικηφόρος β′ **4.26-30**
Νικηφόρος γ′ Βοτανειάτης **4.42**, **5.29**, **5.45**
Νικηφόρος Κάλλιστος Ξανθόπουλος **4.58-62**
Νικηφόρος Ὁμολογητὴς **6.5**
Νικηφόρος Χαρτοφύλαξ **2.41**
Νικόδημος ἱερομ. **8** σημ.
Νικόλαος γ′ Γραμματικὸς **2.46**
Νικόλαος Μεθώνης **2.58**
Νικόλας **8** σημ.
Νικοπολίτες **2.33**
Νίκων, πατρ. Μόσχας **13.2**

Νομοκάνων:
Εἰς ιδ′ τίτλους **1.3**, **2.54**α′
Μανουὴλ Μαλαξοῦ **12.1**, **12.3**, **13.1**, **14**, **15**, **16**, **17**, **18**
Πάνυ ὠφέλιμον **8**, **9.2**, **9.5**, **10**, **18.2**

Ἰωάννου Κρητικοῦ **19, 20, 21, 22**
Νόμος:
γεωργικὸς **5.7**
θεϊκὸς **19.**τμ′
μωσαϊκὸς **6.13**
πολιτικὸς **4.45, 5.50**
νόξα **4.3, 5.61**

Ξηρόμερον **13** σημ.

ὅρκος **4.50, 5.15, 5.47, 19.**ριε′, **19.**τιδ′, **23.**ρξβ′, **23.**σμη′
ὀφφίκια **4.1, 6.2, 6.10, 7.2-3**

Παΐσιος ἱερεὺς Φιλιππουπολίτης **15** σημ.
Παλαιστίνη **6.12**
Παπαδημήτρης **8** σημ.
Παπακωνσταντὴς ἱερομ. **8** σημ.
παραίτησις:
ἀρχιερέως **19.**ιη′-ιθ′
θελληματικὴ **19.**κστ′
Θεοδώρου Κριτοπούλου, μητρ. Ἡρακλείας **7.12**
ἱερωμένου **23.**λθ′
Παρθένιος μον. Προδρομίτης **15** σημ.
Παυλικιανοὶ **3.9**
Παφνούτιος (γραφεὺς) **10**
πεκούλιον **4.47, 5.52**
Πελοπόννησος **5** σημ.
Πεϊτζίνο **11** σημ.
Πετκάνος **23** σημ.
Πέτρος **8** σημ.
Πέτρος Ἀλεξανδρείας **1.23, 2.24**
Πέτρος Ἀντιοχείας **3.4-8**
Πέτρος Λαοδικείας **2.57**
Πέτρος Μεδιολάνων **5.90, 5.92, 5.94**
Πολύκαρπος Ἰβηρίτης **23** σημ.
πορνεία **19.**με′, **19.**μζ′, **19.**ριδ′, **19.**ρμε′, **19.**ροε′, **19.**σϟβ′, **19.**τκθ′, **19.**τμα′, **19.**τηγ′, **23.**ρν′, **23.**σνγ′-σνε′
πραγματευταὶ **23** τια′
προγαμιαία δωρεὰ **4.35, 5.40**
προῖξ **4.35-36, 5.40-41, 23**σνστ′

Ραιδεστὸς **23** σημ.
ῥοπαὶ **4.11, 5.79**
ροῦγες **19.**τογ′
ρουσάλια **19.**σϟ′
Ρωμανὸς α′ **4.8, 4.13-14, 7.10**
Ρωμανὸς β′ **4.17**

Σάββας ἡγούμ. **9** σημ.
Σαρακηνοὶ **2.38**
Σεξηφάρη **9** σημ.
Σεραφεὶμ μον. **8** σημ.
Σέργιος πατρ. **2.56, 7.11**
Σέρρες **15** σημ.
σεφέρι **23.**σπ′
Σίβυλλα **5.80**
Σίλβεστρος Προδρομίτης **14** σημ.
Σισίννιος πατρ. **5.17**
Σκοπιανὸς **23** σημ.
Σκυθιανὸς **3.9**
Στόϊζης **23** σημ.
Στάμος **8** σημ.
Στάνος Κύριος **23** σημ.
Στέφανος Χατζηπαπὰς **21** σημ.
στίχοι:
Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ **13.3**
περὶ δικαστῶν **5.69**
Στογιάνης **23** σημ.
Στογιάννου Γιοβάνης **16** σημ.
Στόηγου Μηλήτζα **16** σημ.
Στόϊκος Μπόγιος προσκυνητὴς **23** σημ.
Συμεὼν Νέος Θεολόγος **23** σημ.
Συναγωγὴ ν′ τίτλων **1.2**
συνήθειαι γυναικῶν **19.**τπε′-τπη′, **19.**τϟ′, **19.**τϟστ′, **23.**τι′

Σύνοψις Βασιλικῶν **5.70, 5.78, 5.85**
Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων **2.56, 7.11**

Ταράσιος **1.20, 2.11**
τετράγαμος **19.**τλστ′, **23.** ροή
Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας **2.29**
Τόμος:
Ἑνώσεως **2.42, 5.18**
Ἐξιτήριος **7.12**
Σισιννίου **5.17**
Συνοδικὸς **5.3-5**
Τοῦρκοι **8** σημ., **19.**ρε′
τρίγαμος **19.**τλστ′, **23.**ροζ′
τριγένεια **9.3.**δ′
Τσένοφ Α. **12** σημ.

ὑπόβολον: περὶ ὑποβόλου **4.5, 4.44, 5.49, 5.60**

Φιλιππούπολις **15** σημ.
Φιλόθεος πατρ. **5.6**
Φώτιος πατρ. **5.26**

Χατζῆ Ἀγγελάκης Σκοπιανὸς **23** σημ.
Χατζῆ Ἰωαννακάκης ἄρχων **7** σημ.
Χατζῆ Λασκαράκης **23** σημ.
Χατζῆ Σουρμελῆς **23** σημ.
Χριστόδουλος **8** σημ.
Χριστόφορος ἱερομ. **22** σημ.
Χρύσανθος ἱερομ. **15** σημ., **21** σημ., **22** σημ.
Χρυσόστομος **9.1**

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

1562: **8**
1563: **9**
1686: **7**
1692: **10**
1748: **13**
1781: **14**
1786: **19**
1788: **20**

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΤΑΥΤΙΣΤΩΝ Ή ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΤΑΥΤΙΣΤΩΝ Ἢ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΑΖΥΜΑ

α′. *‹Ἀνωνύμου περὶ τῶν ἀζύμων›*

inc. mut.... ἐν τῷ ς′φλδ′ ἔτει ἐμπεσεῖν ἔτυχε...
des. ...καὶ τῶν πατέρων, καθὼς ὁ Θεολόγος ἀπέδειξεν (**2.43**).
(Πρβλ. Cod. Par. gr. 1321, φφ. 253^{v}-257
Cod. Ambros. gr. 868, σ. 1003-1009
Cod. Coisl. gr. 39, φφ. 276-277).

β′. *‹Περὶ τῶν ἀζύμων›*

inc. Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο δύο πάσχα ἐπιτελῶν φαίνεται, τὸ νομικὸν καὶ τὸ κύριον...
des. ...ἀλλὰ καὶ τὰ σάββατα νηστεύουσιν, οὕτως οὐδὲ τοῦ ὄντως πάσχα μεθ' ἡμῶν τοῦ Χριστοῦ ἀξιοῦνται (**3.2**).
(Πρβλ. χφ. Μ. Βατοπ. ἀριθ. 555, φ. 18).

γ′. **Ματθαίου Βλάσταρη** *Περὶ τοῦ ἀζύμου*

inc. Οὐχ ἥκιστα μέντοι καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ καιροῦ...
des. ...δεσμοῖς ἀλύτοις τοῦ ἀναθέματος καθυπέβαλεν (**5.87**).
(Πρβλ. Π. Πάσχου, Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης, σ. 92-93).

δ′. **Ἰωάννου** *τοῦ τιμιωτάτου μητροπολίτου* **Κλαυδιουπόλεως** *περὶ τοῦ ἀζύμου*

inc. Ἐπειδή σοι μαθεῖν ἔρως, τιμιώτατε πάτερ...
des. ...διδασκάλων ὁσίων καὶ δικαίων, ἀμήν (**5.95**).
(Μερικὴ ἔκδ. A. Pavlov, Kritičeskije opiti..., St. Petersburg 1878, σ. 189-191).

ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

α′. *Πόθεν ἔφυ ἡ τῶν Μανιχαίων καὶ Παυλικιανῶν αἵρεσις*

inc. Σκυθιανός τις Αἰγύπτιος τὴν Ἀλεξανδρέων ᾤκει...

des. ...καὶ πᾶσαν ἄλλην ἠθῶν διαφορὰν περιέποντες (**3.9**).
(Πρβλ. Travaux et Memoire 4 (1970) 112, Notice Ism)

β′. *Περὶ τοῦ εἰς ὄνομα τῆς Παναγίας τῇ ἐπικλήσει τῆς ἁγίας Τριάδος ὑφουμένου ἄρτου. Πόθεν εἰληφεν τὴν ἀρχὴν οὕτως γίνεσθαι*

inc. Μετὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος φρικτὴν ἀνάστασιν ἕως τῆς τοῦ Πνεύματος καθόδου καὶ ἕως τοῦ μερισμοῦ τῶν ἀποστόλων...
des. ...ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσει καὶ μεταστάσει εἰς οὐρανοὺς μεταβέβηκε σὺν αὐτῷ βασιλεύουσα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν (**4.57**).
(Πρβλ. Du Cange, Glossarium..., στ. 1088).

γ′. *Διατὶ ἄνισα ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ προστιθέασι τὰ ποτήρια;*

Ἐπεὶ ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ αἵματος μεταλαμβάνοντες, τῆς τοῦ παναγίου πνεύματος ἀξιούμεθα χάριτος, οὐκ ἐπ' ἴσης δὲ πάντες, ἀλλ' ὁ μὲν πλείονος, ὁ δὲ ἐλάττονος, κατὰ τὸ ἀνάλογον τῆς οἰκείας ἐπιτηδειότητος· τούτου χάριν ἄνισα κἀκεῖνα προτίθενται (**7.10β**).

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

α′ ‹*ἄτιτλο*›

inc. Ἡ εἰκὼν τὸ παράδειγμα, ὁ ὀφθεὶς ἄγγελος ἐν τῇ καμίνῳ, λέγω ὁ τύπος ὁ τρισήλιος, ὁ τρισυπόστατος τῆς τρισυποστάτου θεότητος, διαλύει, διασκεδάζει... (βλ. ὁλόκληρο τὸ κείμενο στὸ χφ. **13**.3).

β′ ‹*ἄτιτλο*›

inc. Πολλοὶ τῆς ἐγκαταλείψεως εἰσὶν οἱ τρόποι. Καὶ ὁ μέν τις πάσχει δι' ἁμαρτίαν...
des. ...ἵνα αὐτῶν ἡ κεκρυμμένη ἀρετὴ διαλάμψῃ, καί, ὡς χρυσὸς ὁ ἐν χωνευτηρίῳ, δοκιμασθέντες ἐκλάμψωσιν (**4.** 7).

ΔΙΑΘΗΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Διαθήκη τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Δρύστρας **Ἱεροθέου**

inc. Ἐπειδὴ παρὰ Θεοῦ ἅπαξ ὥρισται τοῖς ἀνθρώποις ἀποθανεῖν...
des. Ὁ δεῖνα: ἐπαρχίας ὁ δεῖνα μάρτυς (**13.5**).

ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

α′. ‹*Ποικίλα περὶ κεκωλυμένων γάμων μὲ παραστατικοὺς πίνακες*›

inc. Ἰωάννης ἔχει πρῶτον ἐξάδελφον τὸν Βασίλειον...
des. ...ἴσως τῆς Εὐδοκίας, ἢ καὶ διαζυγίῳ διαζυγέντα (**5.28**).
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 64-65).

β′. *Ἰστέον ὡς ἡρμηνεύθη τὰ κατωτέρω δηλωθησόμενα παρὰ τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καθὼς ἐν βιβλίῳ εὗρον οὑτωσὶ ἐγκείμενα*

inc. Δύο ἀδελφοὶ ἔλαβον γυναῖκας ξένας...
des. ...ἐγένετο, ὀφείλει χωρίζεσθαι τὸ ἀνδρόγυνον (**5.23**).
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 63).

γ′. *Ἐνταῦθα περὶ βαθμῶν συγγενείας ἀκωλύτων τε καὶ κεκωλυμένων*

inc. Τὰ παρόντα συνοικέσια, ἀλλὰ καὶ τὰ δύο...
des. ...τὸν τοῦ γένους ἔκτον βαθμὸν σώζουσιν (**5.24**).
(Πρβλ. χφ. Guelf. Helms. 663, φ. 63$^{r/v}$).

ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΠΑΤΕΡΩΝ

Διήγησις μικρὰ καὶ πολλὰ ὠφέλιμος ἀπὸ κάποιον ἐνάρετον ἐρημίτην ἀσκητὴν ‹*περὶ* **Μακαρίου Αἰγυπτίου**, *μαθητοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀντωνίου*›

inc. Πορευόμενός ποτε ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἄγγελος κυρίου τὸν ἠκολούθησεν...
des. mut. ...καὶ ἐπῆγα εἰς τὸ κελλίον μου καὶ διηγήθηκα τινὰς πιστοὺς καὶ ἀδελφοὺς καὶ συνασκητάς (**18.3**).
(Πρβλ. Δουκάκη Κ., Μέγας Συναξαριστής... [Ἰανουάριος], Ἀθῆναι 1889, σ. 691-695. Τὸ κείμενο τοῦ χφ. **18.3** εἶναι γραμμένο σὲ δημωδέστερη γλώσσα, πρβλ. BHG, 663, σ. 65 [699^{r}]).

ΕΥΧΕΣ

inc. mut. ...οὐδὲ γὰρ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀνθρώποις τὸ πῦρ...
des ...μὴ μόνον λαμβανόντων δὲ ἐξ αὐτῶν (**9.1**).

ΙΑΤΡΙΚΑ

1. α′. ‹*Περὶ τὴν αἰτίαν τῆς λοιμικῆς, διὰ βραχέων καὶ καθολικῶν λόγων*›

inc. mut. ...πέψεων καὶ ἀναδόσεων, τῶν ἐν τοῖς παισίν. Ἔοικε δὲ τὸ τῶν βρεφῶν αἷμα καὶ τὸ τῶν παίδων τῷ γλεύκει... **5.100** [φ. 357^{r}.1].

in m. β′. - *Περὶ τῶν ἐπιτηδείων σωμάτων τῇ λοιμικῇ*

inc. Εἰσὶ τοίνυν τὰ ὑγρὰ σώματα καὶ λευκὰ καὶ παχυσαρκίαν ἴσχοντα καὶ ἐρυθρά... **5.100** [φ. 357^{v}.1].

in m. γ′. - *Ὁ δὲ καιρὸς ἐν ᾧ ἐπιδημεῖ καὶ πληθύνει*

inc. Ἔστιν οὗτος τὰ ἔσχατα τοῦ φθινοπώρου καὶ ἀρχὴ τοῦ ἔαρος καὶ ὅταν ἐστὶ τὸ θέρος ἔπομβρον καὶ πνεύσωσιν ἐπάλληλοι νότοι... **5.100** [φ. 358^{r}.11].

Τὰ δὲ σημεῖα τῆς λοιμικῆς, καὶ τῆς εὐλογίας, τὰ ἐναργῶς ἐμφαίνοντα τὸν παροξυσμὸν εἰσι ταῦτα:

- Προηγεῖται τῶν δύο εἰδῶν τούτων νόσων συνεχὴς πυρετός...
- Τὸ δὲ δεύτερον ταχέως ἐκμοχλεύουσα.
- Τὸ δὲ τρίτον τὴν πρόνοιαν τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν βλεφάρων.
- Τὸ τέταρτον τὸ ταχυπεπτῆσθαι.
- Τὸ πέμπτον τὸ ταχέως ξηρᾶναι τὰ ἐξανθήματα.
- Ἐν δὲ τῷ ἕκτῳ πῶς δεῖ ἐκβαλεῖν τὰς ἐσχάρας καὶ τὰ ὄστρακα καὶ λεπίδας.
- Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ, πῶς δεῖ ἐξαλείφειν τὰς οὐλάς.
- Ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ περὶ διαίτης καὶ τροφῆς τῶν λοιμικιόντων.
- Ἐν δὲ τῷ θ′ πῶς δεῖ φυλάττειν τὴν γαστέρα, ἵνα μὴ ἐκρρέῃ κατὰ πολὺ καὶ εἰς ὄλεθρον κατακτήσει ὁ κάμνων.
- Ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ τὰ σημεῖα τῶν ἐπιεικῶν καὶ ὀλεθρίων. εἰπεῖν δὲ δεῖ, ἑνὶ ἑκάστῳ σκοπῷ, λόγον καθολικὸν συντετμημένον. **5.**100 [φ. 358.21-358ᵛ.12].

Tit. rubr. *Πῶς δεῖ ἐπικουρῆσαι τῇ φύσει εἰς τὸ ἐξελεῦσαι τὴν λοιμικὴν πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος*

inc. Θάλφον τὸν νοσοῦντα ἐν περιβλήματι καὶ κατάκλινον ἐν οἰκίᾳ... **5.**100 [φ. 361ʳ.19].

Tit. rubr. *Περὶ τῆς προνοίας τοῦ ὀφθαλμοῦ*

inc. Χρή, μετὰ τὸ φανῆναι τὰ σημεῖα τῆς λοιμικῆς, ἐπιμελεῖσθαι... **5.**100 [φ. 322.22].

2. *Περὶ οὔρων σύνοψις ‹α′-ε′› ἀκριβεστάτη εἰς ἰατρούς*

inc. Ἐὰν ἐστὶ τὸ οὖρον καθαρὸν καὶ μετὰ νέφους ἁπλύτῳ...
des. ...εἰ δὲ ἐστὶν εἰς τὴν πλευρὰν ἡ ὑπόστασις, πλευρίτιδα σημαίνει... (**11.**3).
(Πρβλ. Daremberg Ch., Notices et extraits..., Paris 1853, σ. 72-73).

3. *Ἑτέρα διαίρεσις ‹α′-ιζ′› περὶ οὔρου*

inc. Οὖρον λευκὸν μὴ ἔχον ὑπόστασιν ἀπεψίαν σημαίνει...
des. ...καὶ συχνῶς οὐρεῖ τὴν νύκτα (**11.**4).
(Πρβλ. Daremberg Ch., ὅ.π., σ. 73).

ΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ

Εἰς πόνους ἁρμῶν καὶ ποδαλγίαν ἐξ αἰτίας ψυχρᾶς

Inc. Λαβὼν ἀλόην, σκούταριν, ὀποπάνακα καὶ τζέρπελον... **5.**97 [φ. 354ʳ].

Κόκκοι εἰς ποδαλγίας πρακτικοί

Inc. Λαβὼν ἄνηθον, πλατυκύμινον, λευκοπίπερον, μακροπίπερον, κασσίαν...

5.97 [φ. 354ʳ].

Ἕτεροι

Inc. Ἑρμοδάκτυλον, ἱερὰν πικράν, σάλανον κίτρινον... **5.**97 [φ. 354ʳ].

‹Πρὸ τοῦ φανῆναι τὸν πυρετόν, προφυλακὴ τῆς λοιμικῆς›

1. *Inc.* ‹Λάβε›... καὶ κώδιον καὶ ἴντυβον καὶ στρύχνον καὶ σπόδιον καὶ φύλλιον... **5.**100 [φ. 359ᵛ].
2. *Inc.* Ῥόδων ἀληλεσμένων... **5.**100 [φ. 359ᵛ].
3. *Inc.* Ὄξους παλαιοῦ δριμέος λίτρας γ′, ροιᾶς χυλόν... **5.**100 [φ. 360ʳ].

α′. Κατασκευασία τοῦ μπερσίου, ὅπερ ἐστὶ χρήσιμον εἰς κάθε κρύωμα

Inc. Πεπέρεως κοινοῦ, πεπέρεως λευκοῦ, πεπέρεως μακροῦ δράμια κ′... **11.**2 [φ. 104ᵛ].

β′. Κόνις, ἣ τὴν σάρκα τὴν σαπρὰν ἀφανίζει καὶ περὶ κασίδαν καὶ μαγάραν

Inc. Λάβε θειάφιν δράμια γ′, γιάργυρον δράμια γ′, στῦφιν δράμια β′... **11.**2 [φ. 105].

γ′. Ἀλοιφὴ πράσινος, ἵνα τρώῃ σάρκα, ὁμοίως καὶ περὶ μαγάρας

Inc. Λάβε λάδι ἐλαίας δράμια 50, κερὶν ὀγγιὰ α′, καὶ ἐκ τὴν ἄνω εἰρημένην κόνιν δράμια γ′... **11.**2 [φ. 105].

δ′. Ἀλοιφὴ νὰ σηκώσῃς σάρκα, ἀφ' οὗ φαγωθῇ

Inc. Λάβε λάδι δράμια μ′, κηρὸν δράμια ι′ καὶ λυώσῃς... **11.**2 [φ. 105].

ε′. Ἄσπρη ἀλοιφὴ τοῦ **Γαληνοῦ** *διὰ τὸν πόνον τῶν νεφρῶν*

Inc. Λάβε λάδι καὶ κηρόν, ὅσον ἄν σοι δοκῇ, καὶ ἀνάλυσον ἐν τῷ πυρί... **11.**2 [φ. 105].

ς′. Εἰς ψώραν χρήσιμος

Inc. Λάβε χοίρου ἄλειμμα ὀγγίας ς′, γιάργυρον, νεραντζίων... **11.**2 [φ. 105].

ζ′. Περὶ ὅταν ἠχεῖ τὸ οὖς τοῦ ἀνθρώπου

Inc. Λάβε ἀμυγδαλέλαιον πικρόν ὀγγίας β′, ἀφιόνιν δράμια α′... **11.**2 [φ. 105].

η′. Ἕτερον ὅμοιον

Inc. Λάβε πράσον καὶ ἔκβαλε τὸν ζωμὸν αὐτοῦ... **11.**2 [φ. 105].

θ′. Ἕτερον ὅμοιον

Inc. Ἀπηγάνου ζωμὸν χλιάνας τίθου ἐν τῷ αὐτὶ τοῦ ἀνθρώπου... **11.**2 [φ. 105].

ι′. *Εἰς ἐρυσίπελα πόνους, ἤγουν νουσλά: ἀλδουκάχαρ*

Inc. Λάβε πίλατρον δράμια δ′, νισαντίριν ἤγουν τζαπάρικον... **11.2** [φ. 105].

ια′. *Ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι ἐρυθροὶ*

Inc. Λάβε τούτιαν δράμια δ′ καὶ κάψε την εἰς τὸ πῦρ, ἕως νὰ ἀσπρίσῃ... **11.2** [φ. 105].

ιβ′. *Τοῦτο ἐστὶ τὸ διὰ μωρόν... ὅταν κατέβῃ ἡ σταφυλὴ ἢ καὶ πρησθῇ καὶ κλειδώσῃ ὁ λαιμός*

Inc. Λάβε πίλατρον, ἤγουν ἀλδουκάχαρ καὶ νισαντίριν καὶ μοσχοκάρυα... **11.2** [φ. 105].

ιγ′. *Ἕτερον ὅμοιον*

Inc. Τὴν κόνιν τοῦ ἀλτουκάχαρ καὶ τὸ νισαντίρι... **11.2** [φ. 105].

ιδ′. *Ἕτερον*

Inc. Λάβε χαλβάνιν καὶ κάμε πλάστριν καὶ στήρισον εἰς τὸν ἐγκέφαλον... **11.2** [φ. 105].

ιε′. *Ἕτερον*

Inc. Θὲς εἰς τὸ μικρὸν παιδὶ δύο ἔμπλαστρα ἀπὸ τὸ χαλβάνιν εἰς τοὺς μήνιγγας... **11.2** [φ. 105].

ις′. *Εἰς κοιλιοδρόμιν, ἵνα σταθῇ*

Inc. Λάβε ἀρσενικὸν καὶ ἀνάλυσον μετὰ ὕδατος χλιοῦ... **11.2** [φ. 106].

ιζ′. *Ἕτερον*

Inc. Λάβε μυρσίνης ζωμόν... **11.2** [φ. 106].

ιη′. *Ἕτερον*

Inc. Λάβε ζωμὸν καρύου νεαροῦ τοῦ ἔξω φλοιοῦ... **11.2** [φ. 106].

ιθ′. *Σκευασία διὰ μόσχου*

Inc. ‹Λάβε› κρόκον, σορόνιτζι, τζεδβάρια, ξυλαλόην... **11.2** [φ. 106].

κ′. *Κουφέτον ἵνα καθαίρει ὁ ἄνθρωπος, ἤγουν χολήν, κρόκον, φλέγματα, ἀνωδύνως*

Inc. ‹Λάβε› σκαμνέαν, ἤγουν μαχμουτί... τουροπίτιν, ἀπὸ καθ' ἓν ἕξι, μοσκοκάρυα... **11.2** [φ. 106].

κα′. *Χάπια καθαρτικὰ παντοίων στοιχείων τοῦ σώματος*

Inc. Λάβε ἀγαρικὸν δράμια γ′, κολοκυνθίδα δράμια β′, ἀλόην δράμια δ′... **11.2** [φ. 106].

κβ′. *Ποίημα νευροχαλαστικοῦ*

Inc. Λάβε ἀλτέαν, ἤγουν ῥίζαν ἀμολόχης ἥμερης, ὅσον ἂν βούλῃ... **11.2** [φ. 106].

κγ′. *Ζουλάπια εἰς κάθαρσιν*

Inc. ‹Λάβε› στίχαδος, ἢ δενδρολίβανον ὀγγία ἥμισυ, βιόλες, ἤγουν μενεξέ... **11.2** [φ. 106].

κδ′. ***Σοῦγον δὲ ῥόζι*** *ἡ κατασκευή*

Inc. Λάβε ζωμὸν τριανταφύλλων, σάχαρ ἄσπρην... **11.2** [φ. 107].

κε′. *Ἀμέκι, ὃ λέγεται καὶ ματζούνιν*

Inc. ‹Λάβε› καὶ ἀπὸ τριῶν εἰδῶν τῶν μυροβόλων... **11.2** [φ. 107].

κς′. *Περὶ χείλη ἢ ὦτα ἢ χεῖρας ἐργάτου, ἤγουν σχισμένας*

Inc. Λάβε σαπίλαν μήλου... **11.2** [φ. 107].

κζ′. *Εἰς πανούκλαν*

Inc. Λάβε ξύγκιν πρόβειον, βούτυρον, λινοκούκκιν... **11.2** [φ. 107].

κη′. *Ἀλοιφὴ τοῦ* **Αετίου** ‹;› *διὰ τὸν στόμαχον*

Inc. ‹Λάβε› ζζ, ἤγουν ζιντίφιλον δράμια α′, σπῆγον ἥμισυ, κύαμον ἀρωματικόν... **11.2** [φ. 107].

κθ′. *Περὶ τοῦ ποιῆσαι πικρὰν θηριακήν*

Inc. ‹Λάβε› γεντίδιν, ἀριστολόχι στρογγυλόν... **11.2** [φ. 107].

λ′. *Ἱερὰ πικρὰ μεγίστη τοῦ* **Γαληνοῦ**

Inc. ‹Λάβε› παιωνία α′, ὀποπώνι ἥμισον, ἄλλ(...) α′, σπῆγον... λάβε τὰ εἰρημένα βότανα καὶ τρίψον καλῶς... **11.2** [φ. 108].

λα′. *Πίρολες τοῦ ὕπνου*

Inc. ‹Λάβε› στουράκι, λυκίδιν, λίβανον, μαστίχιν... **11.2** [φ. 108].

λβ′. *Διακύμινος, ἐσθλὸς δὲ ἐστὶ διὰ καθάρισμα στομάχου καὶ χωνευτικὸν*

Inc. Λάβε κύμινον δράμια β′, πεπὲρ κοινοῦ... **11.2** [φ. 108].

λγ′. *Ἕτερον κουφέτον εἰς στόμαχον*

Inc. Λάβε ῥόδα ξηρὰ δράμια α′, ξυλαλόην δράμια γ′... **11.2** [φ. 108].

λδ′. *Περὶ* ***μάνους κρίστι****, φραγγικά, ἤγουν τριζές, ὅπερ ἐστὶ κουφέτον*

Inc. Λάβε σάχαρ α′ καὶ λίτρα α′ ὕδωρ... **11.2** [φ. 108].

λε′. *Περὶ χρυσαφίδας*

Inc. Τούτους δεῖ κατ' ἀρχὰς φλεβοτομεῖν καὶ καθαίρειν... **11.2** [φ. 109].

λς′. *Ἕτερον ὅμοιον*

Inc. Κοπάνισον ἀρσενικὸν καὶ σμίξον μετὰ κροκοῦ ᾠοῦ καὶ πότισον ἐντὸς τοῦ λουτροῦ... **11.2** [φ. 109].

λζ′. *Ἕτερον ὅμοιον*

Inc. Ἀδίαντον μετὰ οἴνου βρᾶσον... **11.2** [φ. 109].

λη′. *Μυστικὸν ἐφεύρημα* **Κωνσταντίνου τοῦ Κρητὸς** *εἰς πέτραν, ἤγουν φιάγκον*

Inc. Λάβε τῆς κουτζουνάδας τὰ φύλλα, μόνον τὰ κόκκινα, ἤγουν τὰ λουλούδια... **11.2** [φ. 109].

λθ′. *Εἰς λειχήνας*

Inc. Ἔπαρον καράμπογιαν ὀγγίας β′, φίδιον κοινὸν ὀγγίας β′, κατράνιν... **11.2** [φ. 109].

μ′. *Πίρολες εἰς νουσλά, καὶ εἰς κάθε κεφαλαλγίαν*

Inc. Λάβε ἀλόην, ἀλμωνέα, ἀπὸ κάθ' ἓν δράμια ς′, ῥόδα ξηρὰ δράμια ς′... **11.2** [φ. 109].

ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Χριστιανὸν ὀμνύοντα τὸ τοῦ Θεοῦ ὄνομα (**6.5**).
2. Ὁ μονόγαμος διὰ τοῦτο στέφανον δέχεται (**6.5**). (Πρβλ. Grumel/Darrouzès, Regestes N. 406).
3. Διάκονος οὐκ εὐλογεῖ, οὐ δίδωσιν εὐλογίαν (**9.2**).
4. Διάκονος ἀφορίζει ὑποδιάκονον (**9.2**).
5. Ὁ ἀλογίστῳ γνώμῃ καὶ ἀκρατήτῳ θυμῷ (**9.2**).

ΛΟΓΟΙ

α′. **Εὐστρατίου Νικαίας,** *Λόγος περὶ τοῦ Παναγίου πνεύματος*

Inc. Τοῖς φιλολόγοις βασιλεῦσι τοὺς λόγους...
des. ...τοῦ ὀρθοτάτου σεβάσματος ἀντεχόμενοι (**5.92**).

β′. **Εὐστρατίου Νικαίας,** *Λόγος ἀντιρρητικός*

Inc. Πάλιν Λατῖνος ἡμῖν καὶ πάλιν ζητήσεις...
des. ...ἀντεισάξομεν, χορηγοῦντες τοῦ φωτίζοντος πνεύματος (**5.94**).

ΝΕΑΡΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Νεαρὰ γ′ **Κωνσταντίνου** *περὶ στρατιωτῶν*

Inc. Θεσπίζομεν τοίνυν ὅπερ ἡ συνήθεια...
des. ...ἐπιτραπῆναι κεχρῆσθαι αὐτῷ (**4.16**).
(Βλ. καὶ Dölger Fr., Regesten Nr. 673).

ΟΡΚΟΙ

α′. *Ὁ ὅρκος ὃν ὀμνύουσιν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰς αὐτῶν ὑποθέσεις* (12 στίχοι)

Inc. Ἵν' ἀπέλθῃ ὁ Ἰουδαῖος εἰς τὸ αὐτοῦ συναγώγιον...
des. ...τὸ στόμα αὐτῆς καὶ καταπιέτω με ζῶντα (**5.15**).
(Πρβλ. Revue des études juives 4 (1965) 137-156).

β′. **Ἰουστινιανοῦ** *βασιλέως, ὅπως ὀφείλουσι ὀμνύειν οἱ ἔχοντες ὑποθέσεις ἀμφισβητουμένας πρὸς ἀλλήλους ἢ μαρτυρεῖν*

Inc. Ἐγὼ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, λέγοντες...
des. ...μάρτυς ψευδὴς ἢ ἐπίορκος οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται (formula jusiurandi), (**5.38**).

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΕΣ

α′. **Ματθαίου Βλάσταρη** *Περὶ τοῦ μυστικοῦ δείπνου*

Inc. Οὐχ ἥκιστα μέντοι καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ καιροῦ...
des. ...δι' ὧν εἰδώλων ἐλαύνεται πλάνη, κοινῇ ψήφῳ δεσμοῖς ἀλύτοις τοῦ ἀναθέματος καθυπέβαλεν (**5.88**).
(Πρβλ. Πάσχου Π., ὅ.π., σ. 92-93).

β′. **Ματθαίου Βλάσταρη** *Ἀριθμητικὸν θεώρημα τοῦ δισχίλια ἀριθμοῦ*

Inc. Οἶμαι δὲ μήποτε πνευματικοῖς ἀμοιρεῖν θεωρίας...
des. mut. ...ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον, ἵνα μὴ περιττότεροι (**5.89**).
(Πρβλ. Πάσχου Π., ὅ.π., σ. 93-95).

γ′. *Προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς Στάσεις*

Inc. Νόμος ἐκέλευε τὴν ὀρφανὴν μήτε τὸν ἐπίτροπον αὐτῆς μήτε τὸν ἐπιτρόπου παῖδα εἰς γάμον ἄγειν...
des. ...Δύο τις ἔχων παῖδας σώφρονας καὶ ἄσωτον... καὶ ἀξιοῖ ὡς πρῶτα διανέμεσθαι (**5.99**).
(Πρβλ. Glockner S., Die Handschriften der Προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς Στάσεις..., Kirchhain N-L. 1914, σ. 13).

ΣΧΟΛΙΑ (ΒΡΑΧΕΑ) ΚΑΝΟΝΙΚΑ

α′. ‹ἄτιτλο›

Inc. Τοὺς ἐν ἀλόγοις μολυνομένους, καὶ λεπρούς...
des. ...ἀναδιδαχθήσεται περὶ τῶν ἀλογευομένων τελεώτερον (**2.45**).

β′. *‹Βραχὺ σχόλιο (12 στίχων) στὸν Κανόνα 75 τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου «περὶ εὐχῶν εὐταξίας»›*

Inc. Ὁ ἑβδομηκοστὸς πέμπτος τῆς ς′ συνόδου κανών...
des. ...καὶ θεοφιλὲς εἶχεν, ἀλλ' οὐδὲν γέγονε πλέον (**5.14**).

γ′. *‹Σχόλιο στὸ «περὶ ἀγωγῶν»›*

Οὐ δεῖ βλάπτεσθαι τοὺς πρώην ἀπεφηναμένους, εἰ μήπω ἢ δωροδοκήσαντες ἐλεγχθεῖεν ἢ δι' ἔχθραν θάτέρου κατεψηφισαμένου μέρους ἢ περιπαθῶς καὶ φιλίως πρὸς τὸν ἀδικήσαντα διακείμενοι (**5.82**).

* Ἀνέκδοτος εἶναι ὁ Νομοκάνων τοῦ **Ἰωάννου Κρητικοῦ** (χφφ. **19**, **20**, **21** καὶ **22**) τοῦ ὁποίου ἑτοιμάζεται ἡ ἔκδοση.

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΩΝ, ΞΕΝΙΚΩΝ Ἢ ΣΠΑΝΙΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

ἀγαρικὸν τό, βλ. *Κριαράς*, s. v. (σ. 162. κα′)
ἀδίαντον τό, βλ. *Κριαράς*, s. v. (σ. 164. λζ′)
* ἀλδουκάχαρ (ἀλτουκάχαρ), πιθ. Ἀραβ. λ. ‹;› (σ. 162. ι′, ιβ′, ιγ′)
* ἀλμωνέα ἡ, πρβλ. *Du Cange*, s. v. ἀλήμων ‹;› (σ. 164. μ′)
ἀλτέα ἡ, βλ. Delatte, σ. 396· *Γενναδ. Λεξ.*, s. v. ἀλθαία (σ. 163. κβ′)
ἀμανέτι τό, βλ. *ΙΛ*, s. v. ἀμανάτι (**19.** τξδ′)
* ἀμέκι τό, «ἤγουν ματζούνι» ‹;› (σ. 163. κε′)
ἀπήγανος ὁ, βλ. *Γενναδ. Λεξ.*, s. v. (σ. 161. θ′)
ἀπόδεμα τό, βλ. *ΙΛ*, s. v. (**19.** σπβ′)
ἀριστολόχι τό, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. ἀριστολοχία (σ. 163. κθ′)
γελλοὺ ἡ, βλ. *Κριαράς*, s. v. (**19.** τβ′)
* γεντίδιν τό, πρβλ. *Du Cange*, s. v. γεντίζα [ἀλόη] ‹;› (σ. 163. κθ′)
γιάργυρος ὁ, βλ. *Κριαράς*, s. v. διάργυρος (σ. 161. β′, ς′)
* διαβαλτὴς ὁ, βλ. *Χ. Κ. Παπαστάθη*, Νομοκάνων Γεωργίου Τραπεζουντίου, *Ἐπ. Κέντρ. Ἐρ. Ἱστ. Ἑλλ. Δικ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν* 27-28 (1980-1981), Ἐν Ἀθήναις 1985, σ. 619 (**19.** τνζ′)
ἐγκαλεστὴς ὁ, βλ. *Κριαράς*, s. v. (**19.** ρκα′)
ἐκταγιαστικὸς ὁ, βλ. *Κριαράς*, s. v. ἐκταγιατικὸς (**4.** 21)
ἑρμοδάκτυλον τό, βλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. ἑρμοδάκτυλος (**5.** 97, σ. 161)
ἴντυβον τό, βλ. *Προδρ. (Eideneier)*, II. 40 [σ. 111, 245), (σ. 161. 1)
ζιντίφιλον τό, βλ. *Redhouse*, s. v. zencefil· πρβλ. *Οἰκονόμου*, 300 (σ. 163. κη′)
ζουλάπι τό, βλ. *Κριαράς*, s. v. (σ. 163. κγ′)
* καμπανιστὴς ὁ, πρβλ. *Κριαράς*, s. v. καμπανιστὸς (**19.** τνδ′)
κασσία ἡ, βλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. (σ. 160)
κουτζουνάδα ἡ, βλ. *Γενναδ. Λεξ.*, s. v. μήκων ἡ βοιὰς (σ. 164. λη′)
κώδιον τό, βλ. Delatte σ. 370 λ. κώδειον, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. κωδία (σ. 161.1)
λινοκούκκιν τό, πρβλ. *Κριαράς*, s. v. λινόκοκκος (σ. 163. κζ′)
* λυκίδιν τό, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.*, s. v. λύκιον (σ. 163. λα′)
μαγάρα ἡ, *Δημητράκος*, s. v. (σ. 161. β′, γ′)
μάνους κρίστι τό, βλ. *Battisti-Alessio*, s. v. manuscristi (σ. 163. λδ′)
μαχμουτὶ τό, βλ. *Redhouse*, s. v. mahmude· πρβλ. λ. σκαμνέα ἐδῶ καὶ *Langkavel*, σ. 53, λ. μαχμουτά, σκαμονέα.
μπέρσι(ον) τό, πρβλ. *Du Cange*, s. v. μπερσία (**11.** 2, σ. 161. α′)
νισαντίρι τό, *Δημητράκου Λεξ.* s. v. Redhouse, s. v. niṣadir (σ. 162. ι′, ιβ′, ιγ′)
νουσλὰς ὁ, βλ. *Πολίτης*, 341· *Χρυσάφης*, 79 (**11.** 2, σ. 162. ι′, 166. μ′)
ὀποπάναξ ὁ, βλ. *Γενναδ. Λεξ.*, s. v. (**5.** 97, σ. 160)
παιωνία ἡ, βλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. (σ. 163. λ′)
πίρολα ἡ, βλ. *Boerio*, s. v. pirola>pilola (**11.** 2, σ. 163. λα′, 164. μ′)
πίλατρον τό, βλ. *Battisti-Alessio*, s. v. pilatro (σ. 162. ι′, ιβ′)
πουλοπιάστης ὁ, βλ. *Κουκουλὲς ΒΒΠ*, τόμ. Ε′, σ. 339 (19. γη′)
* σάλανον τό, [σέλινον ‹;› Κυπρ. σέλενον], (σ. 161)
σίκερά τό, *Δημητράκος*, s. v. (**19.** ξβ′)
σκαμνέα ἡ, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. σκαμμωνία· βλ. καὶ λ. μαχμουτὶ ἐδῶ (σ. 162. κ′)
σκούταρι τό, *Du Cange* s. v. σκούταρον (**5.** 97, σ. 160)
σκρίβας ὁ, βλ. *Lampe*, s. v., *Sophocles*, (**4.** 24)
σοῦγον τό, βλ. *Boerio*, s. v. sugo, s.m. *succhio per sunco o sugo <de rosi>* (σ. 163. κδ′)
* σορόνιτζι τό, ‹;› (σ. 162. ιθ′)
σπῆγον τό, βλ. *Du Cange*, s. v. σπήγω (σ. 163. κη′, λ′)
σπόδιον τό, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. σποδιὰς (σ. 161. 1)
στιχοδὸς τό, βλ. *Delatte*, σ. 412, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. στοιχὰς (σ. 163. κγ′)
στουράκι τό, βλ. Λανδ. Γεωπ. (Κωτούλα) s.

ν.· πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. ἄλυτον (σ. 163. λα′)

τζαπάρικον τό, βλ. *Delatte,* σ. 306, 318, 367 (σ. 162. ι′)

* τζεδβάρι τό, ‹;› (σ. 162. ιθ′)

τζέρπελο(ν) τό, πρβλ. *Battisti-Alessio,* s. v. serpillo· *Γενναδ. Λεξ.* s. v. θύμος· *Langkavel,* σ. 57. λ. συρέπουλον· *Delatte,* σ. 435, λ. σέρπυλλο (5. 97, σ. 160).

τουροπίτιν τό, βλ. *Langkavel,* σ. 84, λ. τουρπίτι (σ. 162. κ′)

τούτια ἡ, βλ. *Delatte,* σ. 392 λ. τούτια, σ. 403, λ. τουτία, -ιὰ (σ. 162. ια′)

* τριζὲς ὁ, *manuscristi* (σ. 163. λδ′)

φιάγκον τό, βλ. *Λάνδ. Γεωπ. (Κωστούλα)* α 10^{r} [σ. 325], (σ. 164. λη′).

φίδιον τό, πρβλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. φειδόχορτο (σ. 164. λθ′).

χαλβάνιν τό, βλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. ἄμμι καὶ γάλβανον (σ. 162. ιδ′, ιε′)· πρβλ. *Du Cange,* s. v. τζατήρ· Delatte, σ. 372.

ψύλλιον τό, βλ. *Γενναδ. Λεξ.* s. v. ἀρνόγλωσσον (σ. 161. 1)

ψυχάρι τό, βλ. *Προδρ. (Eideneier)* I. 36. 88, [σ. 100, 269], (4. 18).

---

* Μὲ ἀστερίσκο σημειώνονται οἱ λέξεις ποὺ δὲν ἀνευρέθησαν στὰ γνωστὰ Λεξικά. Οἱ παραπομπὲς γίνονται στὰ ἀκόλουθα βοηθήματα:

Battisti-Alessio = *C. Battisti-G. Alessio,* Dizionario etimologico Italiano I-V, Firenze 1975.

Boerio = *G. Boerio,* Dizionario del dialetto Veneziano, Venezia 1856 (φωτ. ἀνατ. Torino 1967).

Delatte = *A. Delatte,* Anecdota Atheniensia et alia, τόμ. II, Liége 1939.

Δημητράκος = *Δ. Δημητράκου,* Μέγα Λεξικὸν ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, τόμ. Α′-Θ′, Ἀθῆναι 1958 (μὲ ἐπανατυπώσεις).

Du Cange =*Du Cange,* Glossarium ad scriptores mediae et infimae graecitatis duos in tomos digestum, Lugduni Battavorum 1688 (φωτ. ἀνατ. Graz 1958).

Γεννάδ. Λεξ. = *Π. Γ. Γενναδίου,* Λεξικὸν φυτολογικὸν περιλαμβάνον τὰ ὀνόματα, τὴν ἰθαγένειαν καὶ τὸν βίον ὑπερδεκακισχιλίων φυτῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ λόγῳ χρησιμότητος ἢ κόσμου καλλιεργούμενα, τῶν ὁποίων περιγράφονται καὶ ἡ ἱστορία, ἡ καλλιέργεια, τὰ προϊόντα καὶ αἱ νόσοι, Ἀθῆναι 1914 ([2]1959).

ΙΛ = *Ἱστορικὸν Λεξικὸν* τῆς νέας ἑλληνικῆς, τῆς τε κοινῶς ὁμιλουμένης καὶ τῶν ἰδιωμάτων [Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν], τόμ. Α′-Δ′, Ἀθῆναι 1933-1953.

Κουκουλὲς ΒΒΠ = *Φ. Κουκουλέ,* Βυζαντινῶν Βίος καὶ Πολιτισμός, τόμ. Ε′, Ἀθήνα 1949.

Κριαρὰς - Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶ, Λεξικὸ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημώδους Γραμματείας 1100-1669, τόμ. Α′-ΙΓ′, Θεσσαλονίκη 1969-1994.

Λάνδ. (Κωτούλα) = *Ἀγάπιος Λάνδος,* Γεωπονικόν, Βενετία 1643. Ἐπιμέλεια κειμένου-Εἰσαγωγὴ-Σχόλια-Γλωσσάριο Δέσποινα Δημοσθ. Κωτούλα, Βόλος 1991.

Lampe = *G. W. H. Lampe,* A Patristic Greek Lexikon, Oxford 1961 (μὲ ἐπανεκδόσεις).

Langkavel = *B. Langkavel,* Botanik der Spaeteren Griechen vom dritten bis dreizehnten Jahrhunderte, Berlin 1866 (φωτ.ἀνατ. Amsterdam 1964).

Οἰκονόμου = *Κ. Οἰκονόμου,* Δύο Ἠπειρωτικὰ γιατροσόφια, Δωδώνη ΕΕΦΣΠΙ 7 (1978) 239 - 301.

Πολίτης = *Λίνου Πολίτη,* Παλαιογραφικὰ ἀπὸ τὴν Ἤπειρο, *Ἐπιστ. Ἐπετ. Φιλ. Σχ. Παν. Θεσσαλονίκης,* τόμ. 12 (1973) 329-407.

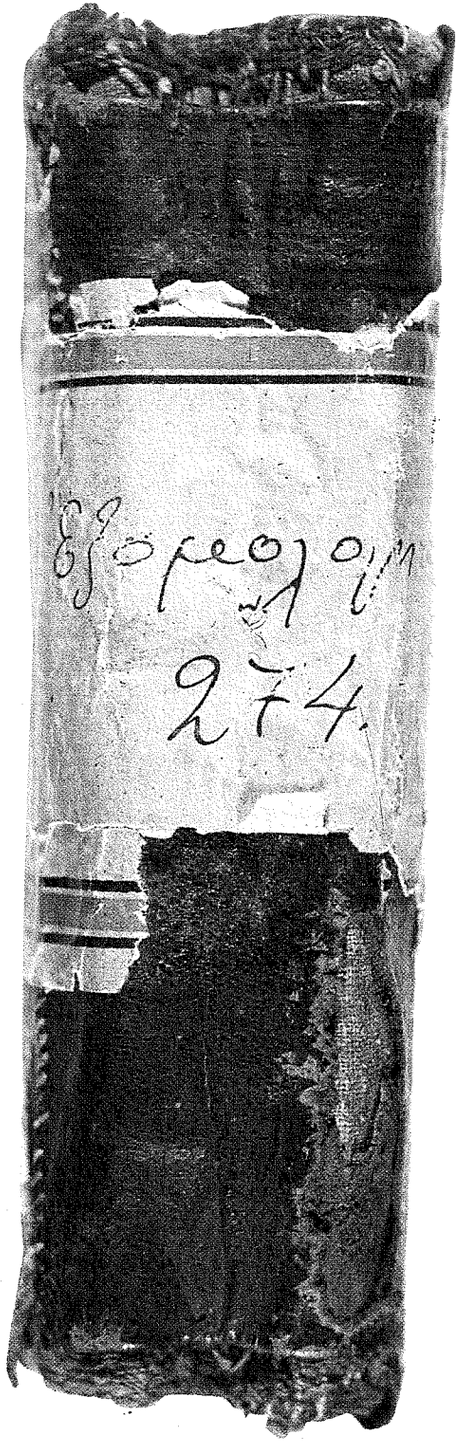
Προδρ. (Eideneier) = Ptochoprodromos. Einführung, kritische Ausgabe, deutsche Übersetzung, Glossar besorgt von Hans Eideneier, Köln 1991.

Redhouse, = *Redhouse* Yeni Türkçe - Ingilizce Sözlük [New Redhouse Turkish - English Dictionary], Istanbul 1968(μὲ ἐπανεκδόσεις).

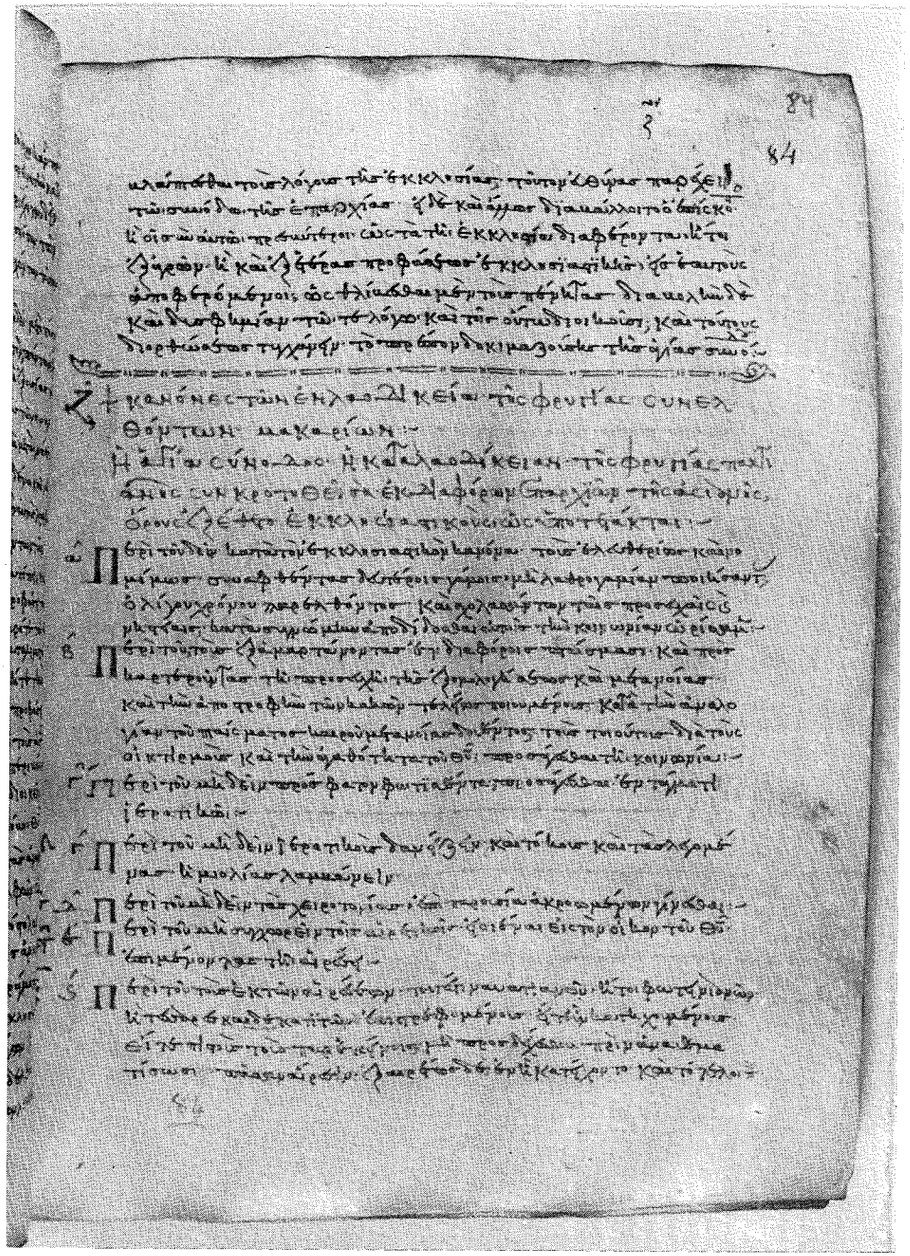
Sophocles = *E. A. Sophocles,* Greek Lexicon of the Roman and Byzantine Periods from B. C. 146 to A. D. 1100, τόμ. Α′-Β′, New York 1887 (φωτ. ἀνατ. G. Olms).

Χρυσάνθης = *Κύπρου Χρυσάνθη,* Οἱ ὀνομασίες τῶν νόσων κατὰ τοὺς Κυπρίους, *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 7 (1943) 71-94.

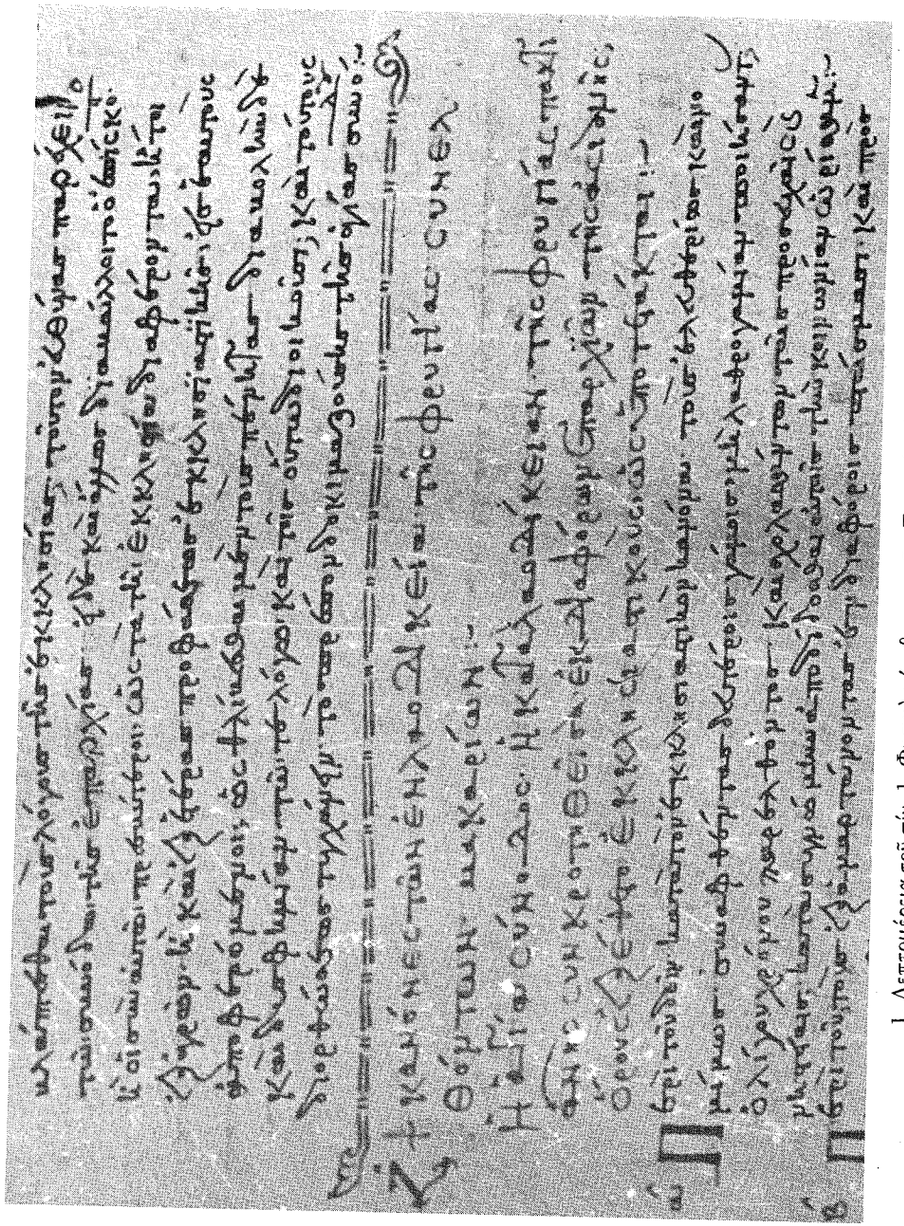
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

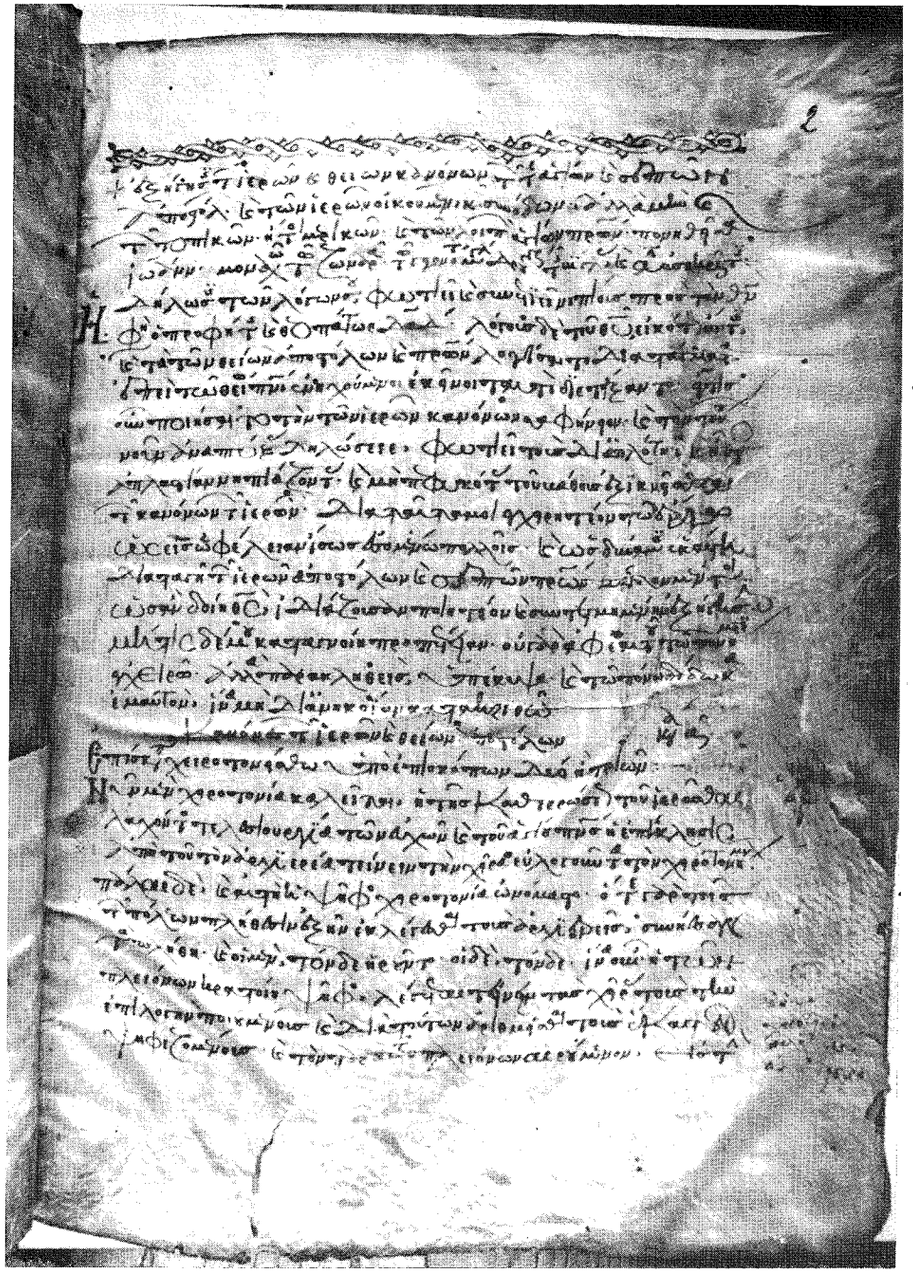
Δεῖγμα σταχώσεως τοῦ χφ. ἀριθ. 10 = [D. gr. 319 = K 365].
Διακρίνεται καθαρὰ ἡ ἐτικέτα τῆς καταγραφῆς «Ζησίου-Δημητριάδη», μὲ ἀριθ. μονῆς Κοσίνιτσας 274.

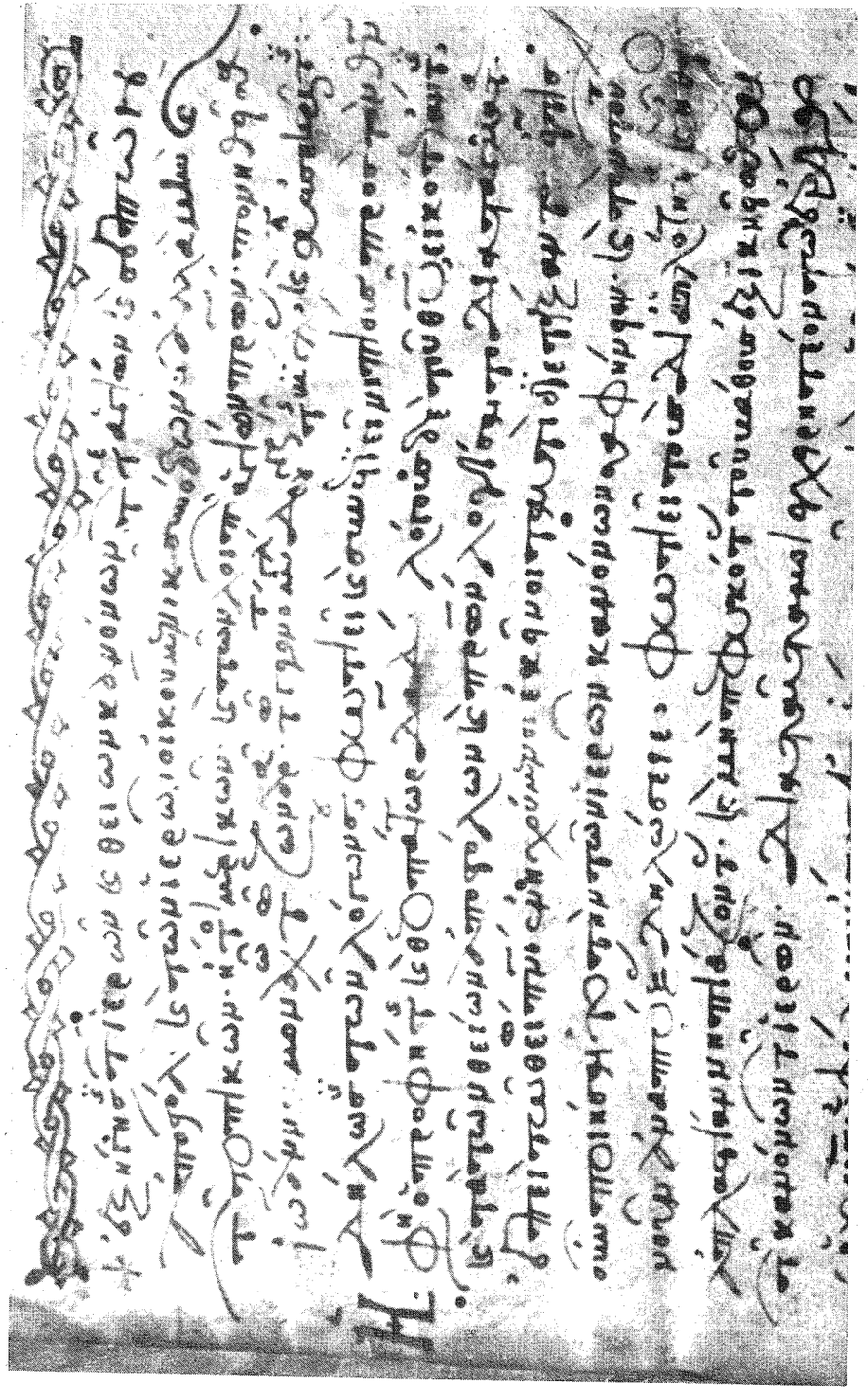
Χφ 1 = D. gr. 21 (PB 9), τέλ. 12ου-ἀρχ. 13ου αἰ., φ. 84.

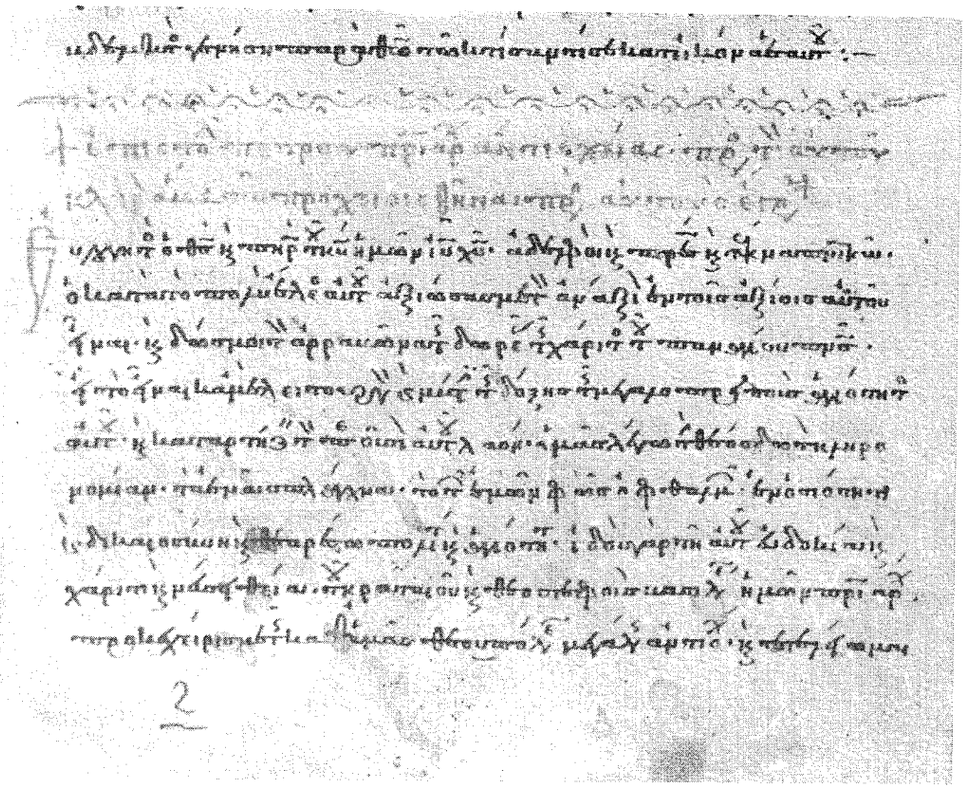
1. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 1. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×140.

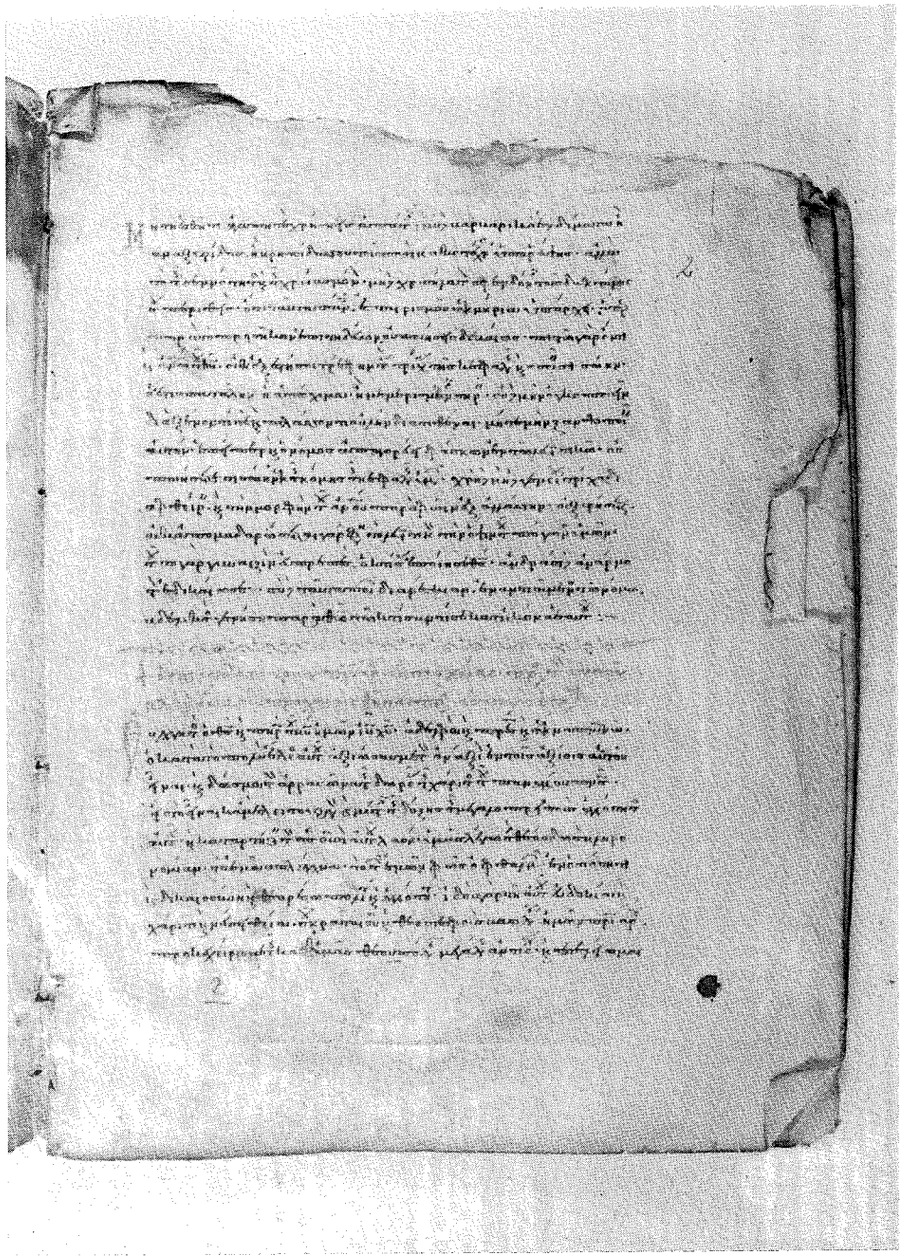
Χφ 2 = D. gr. 158 (K 11), 13ου αἰ., φ. 2.

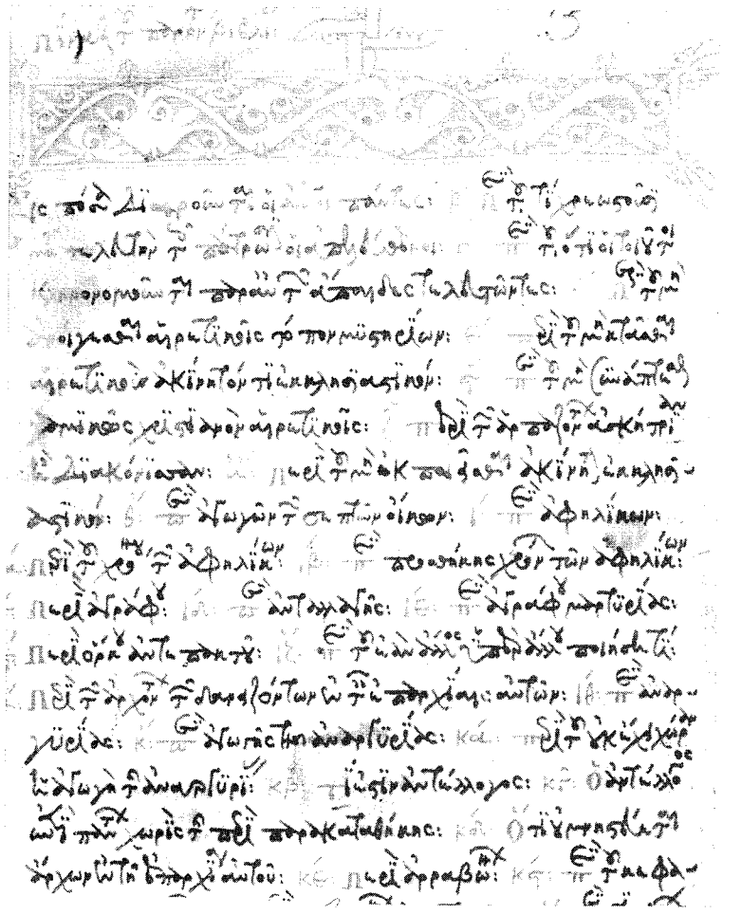
2. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 2. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 260×180.

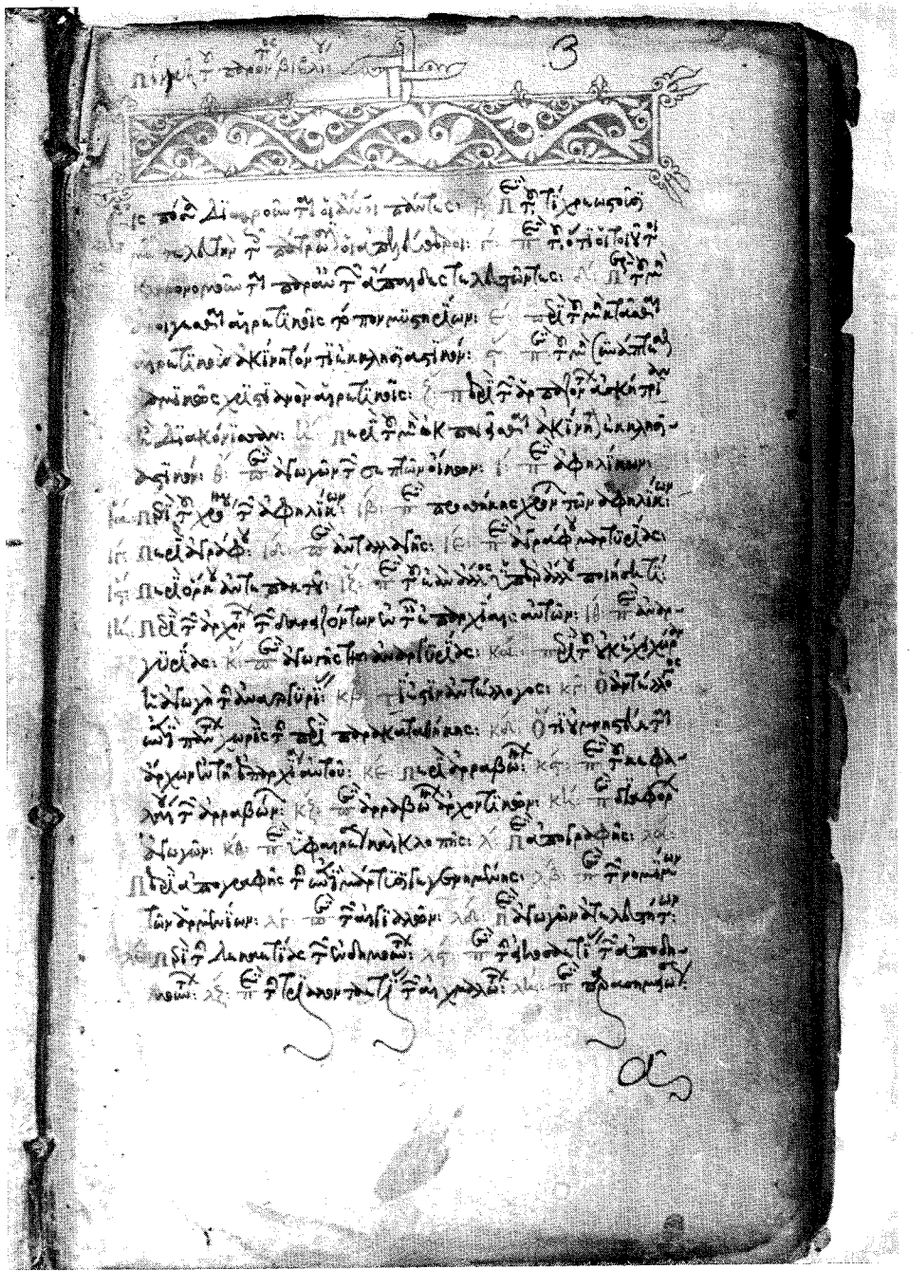
3. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 3. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 178×117.

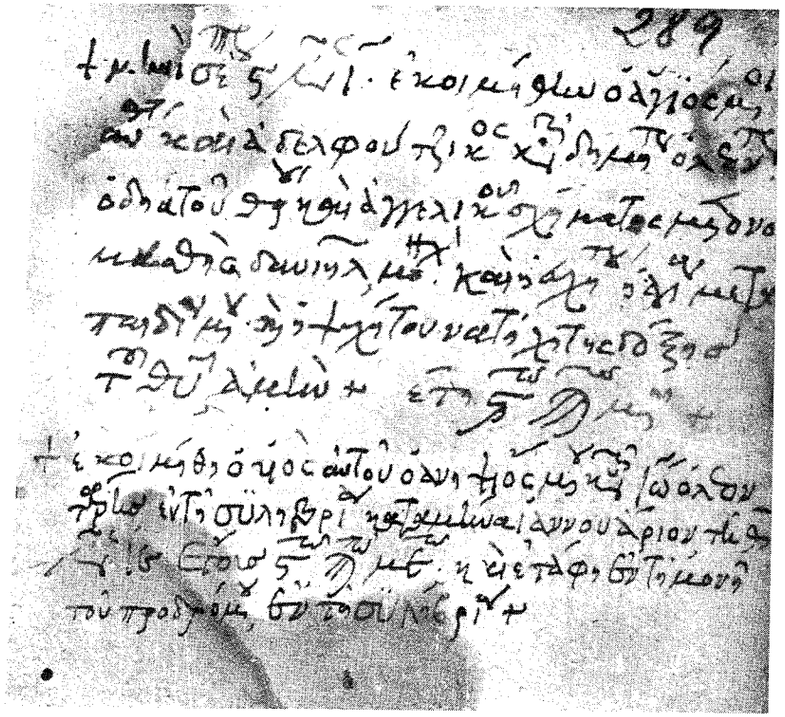
Χφ 3 = D. gr. 371 (Pr 29), 13ου αἰ., φ. 2.

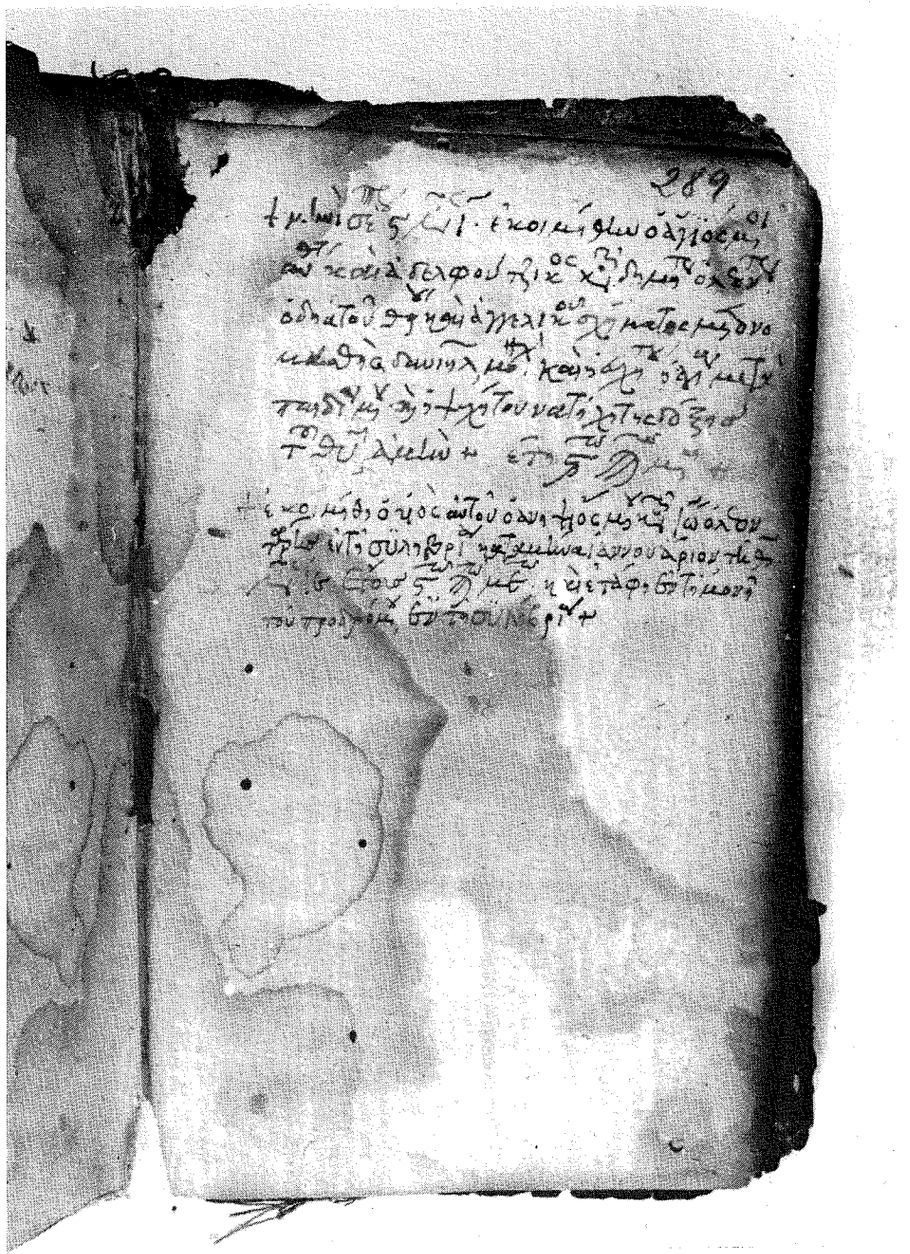
4. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 4. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 155×095.

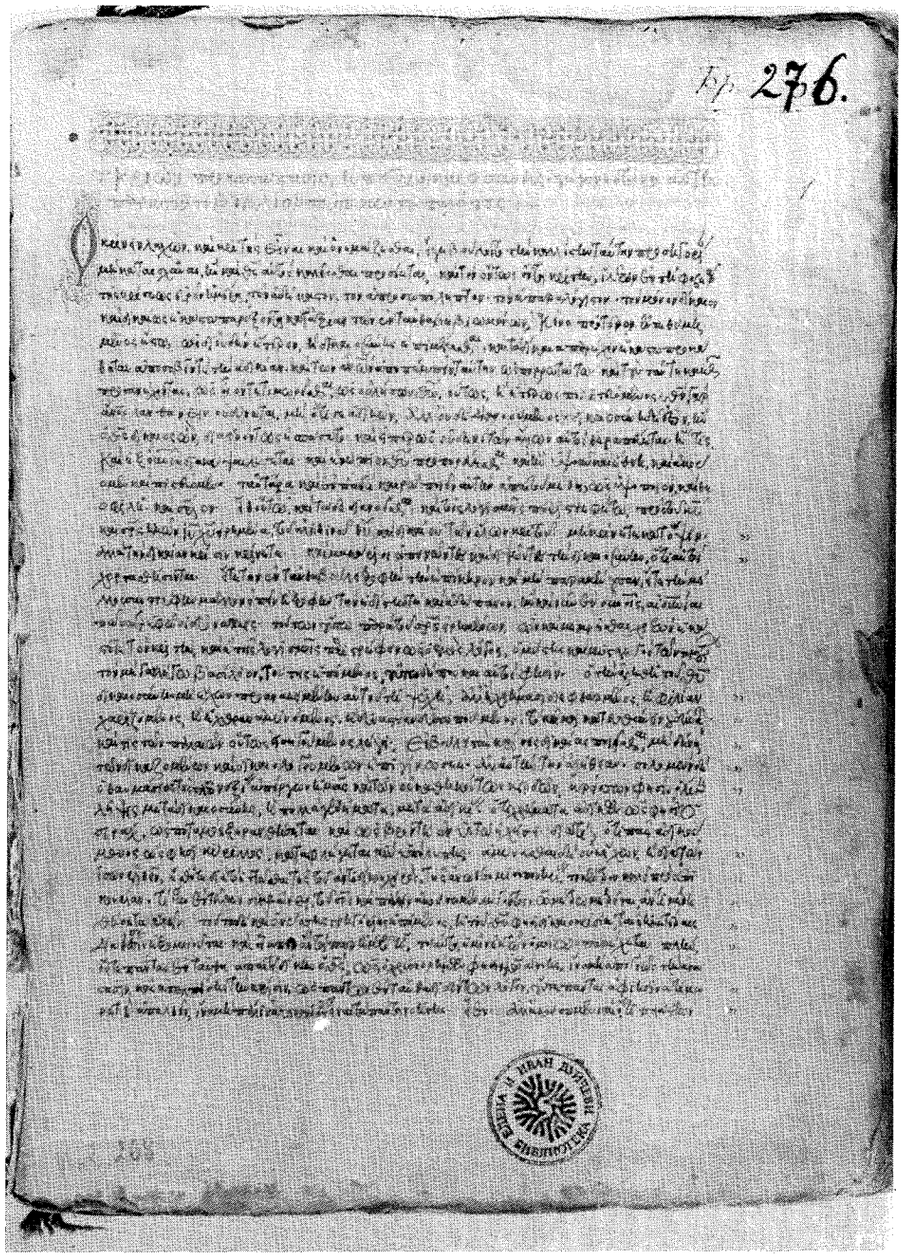
Χφ 4 = D. gr. 253 (K 265), 14ου αἰ., φ. 3.

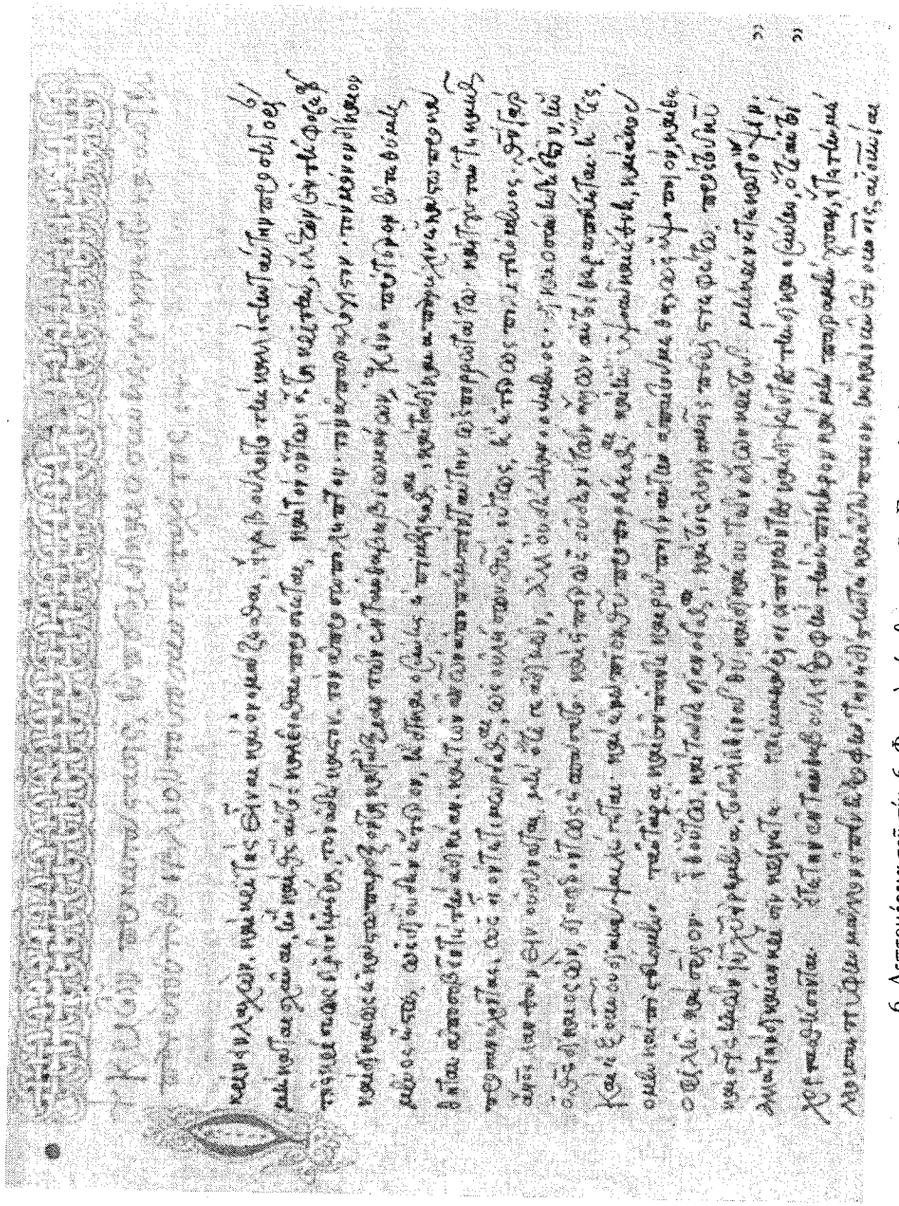
5. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 5. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 155×095.

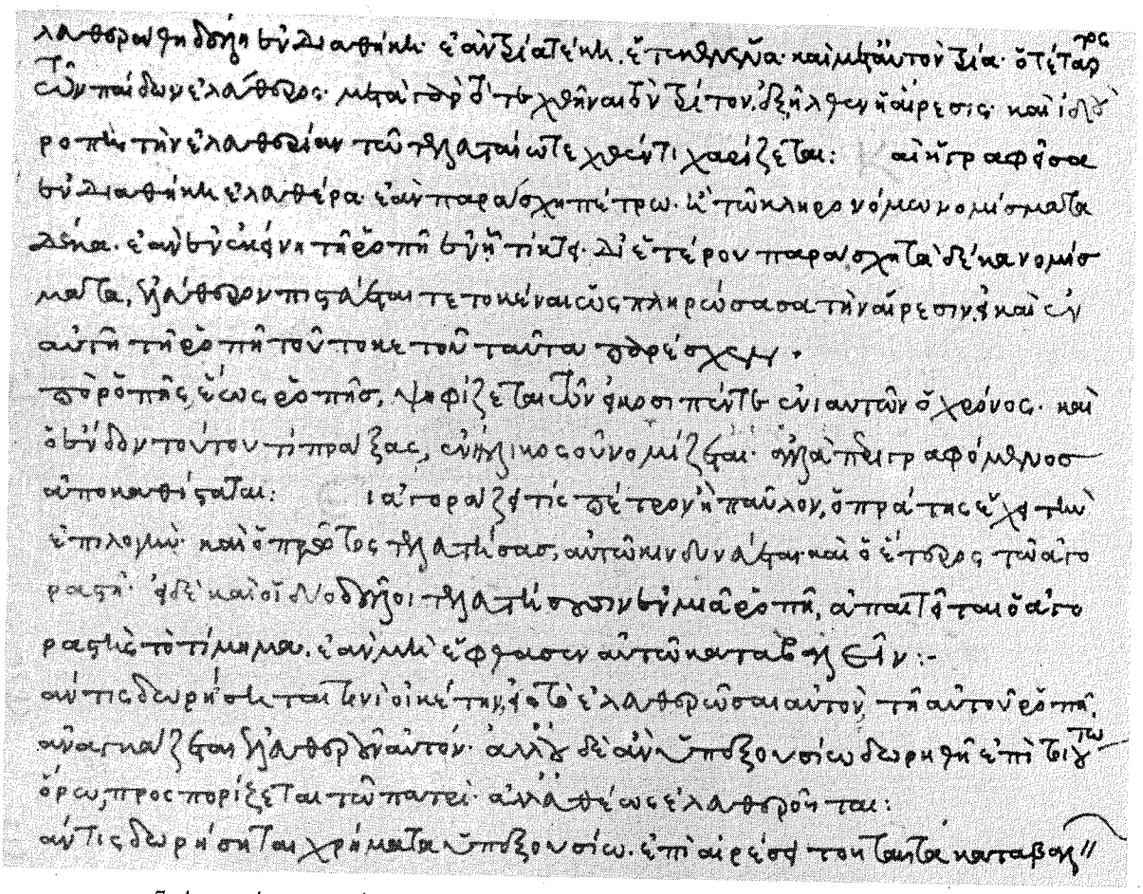
Χφ 5 = D. gr. 253 (K 265), 14ου αἰ., φ. 289.

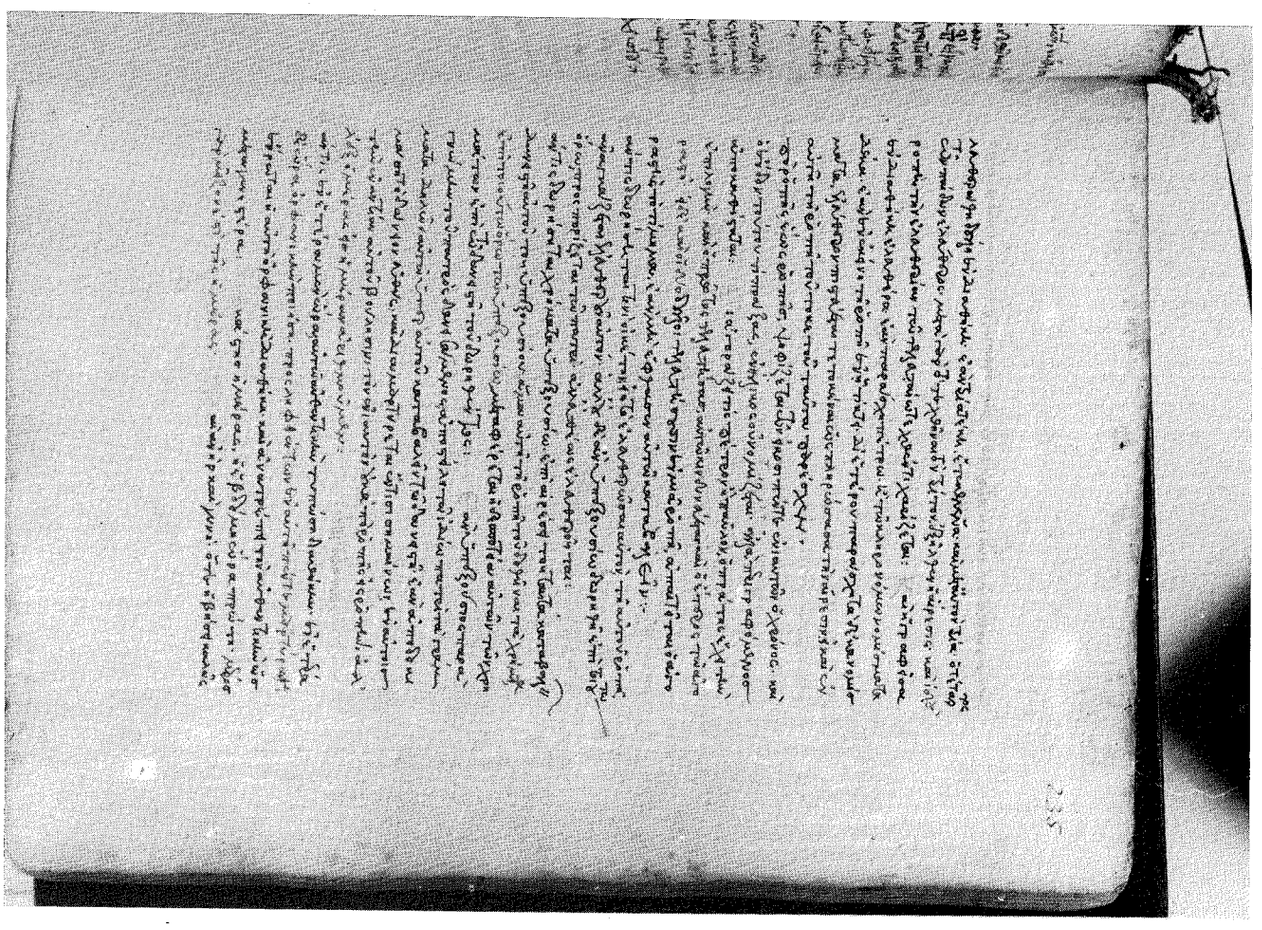
Χφ 5 = D. gr. 156 (K 56), 15ου αἰ., φ. 1.

6. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 6. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×150.

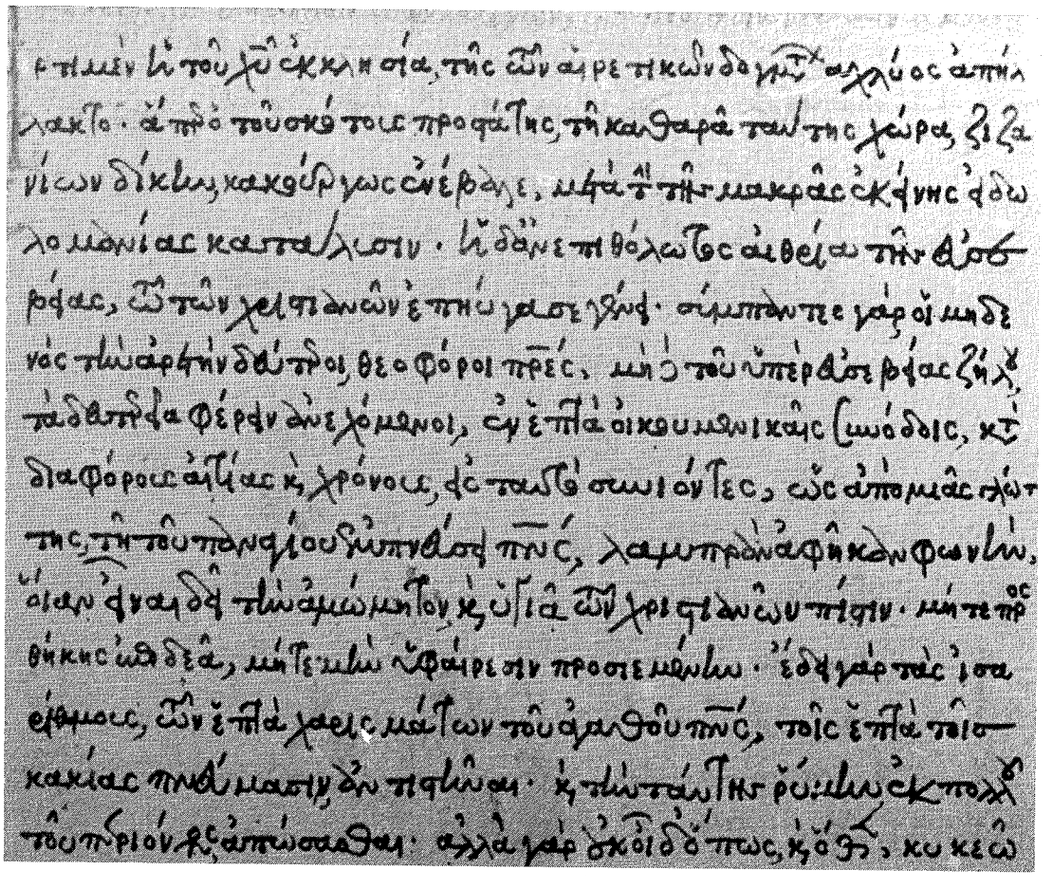

7. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 7. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×150.

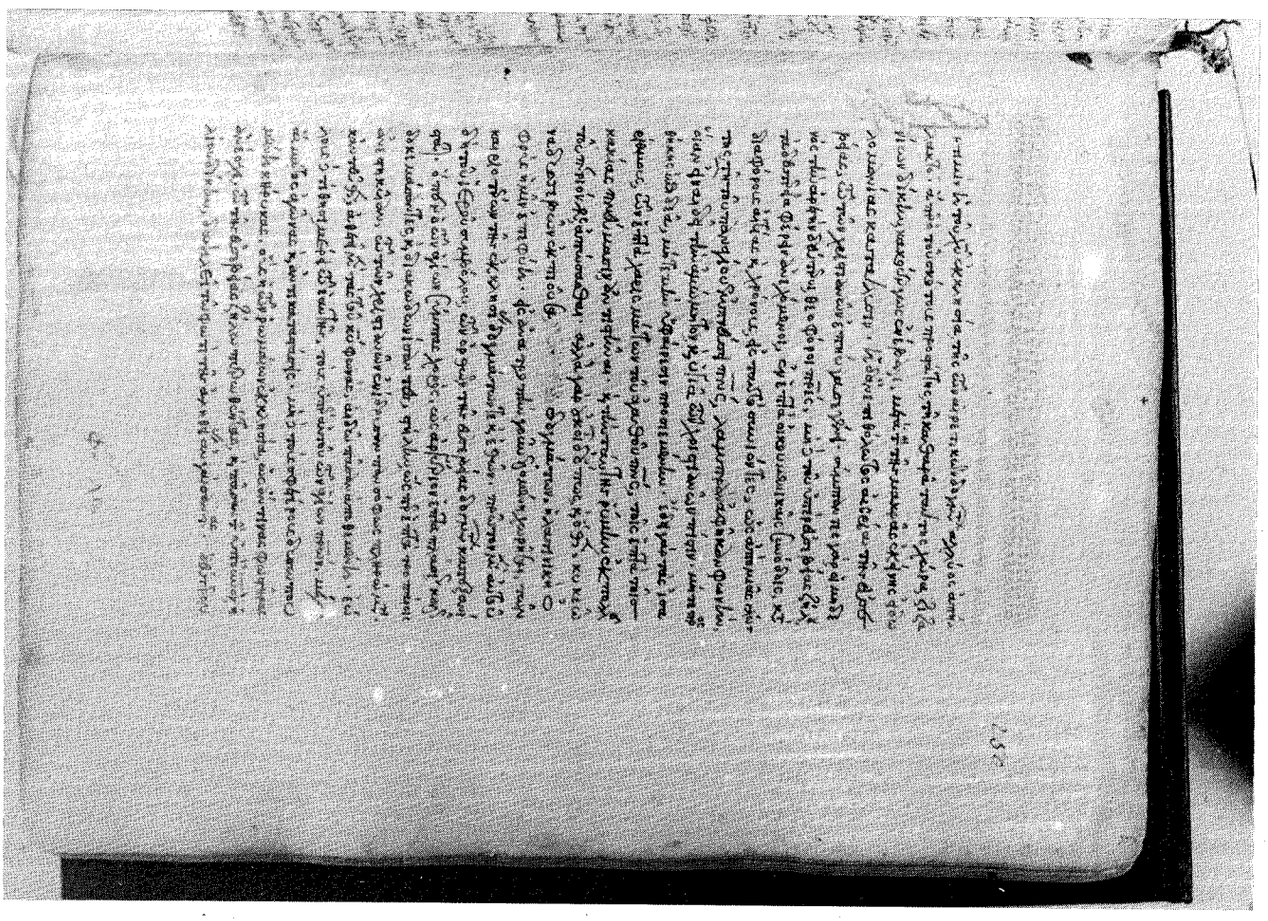

Πιν. 7

Χφ 5 = D. gr. (K 56), 15ου αἰ., φ. 235.

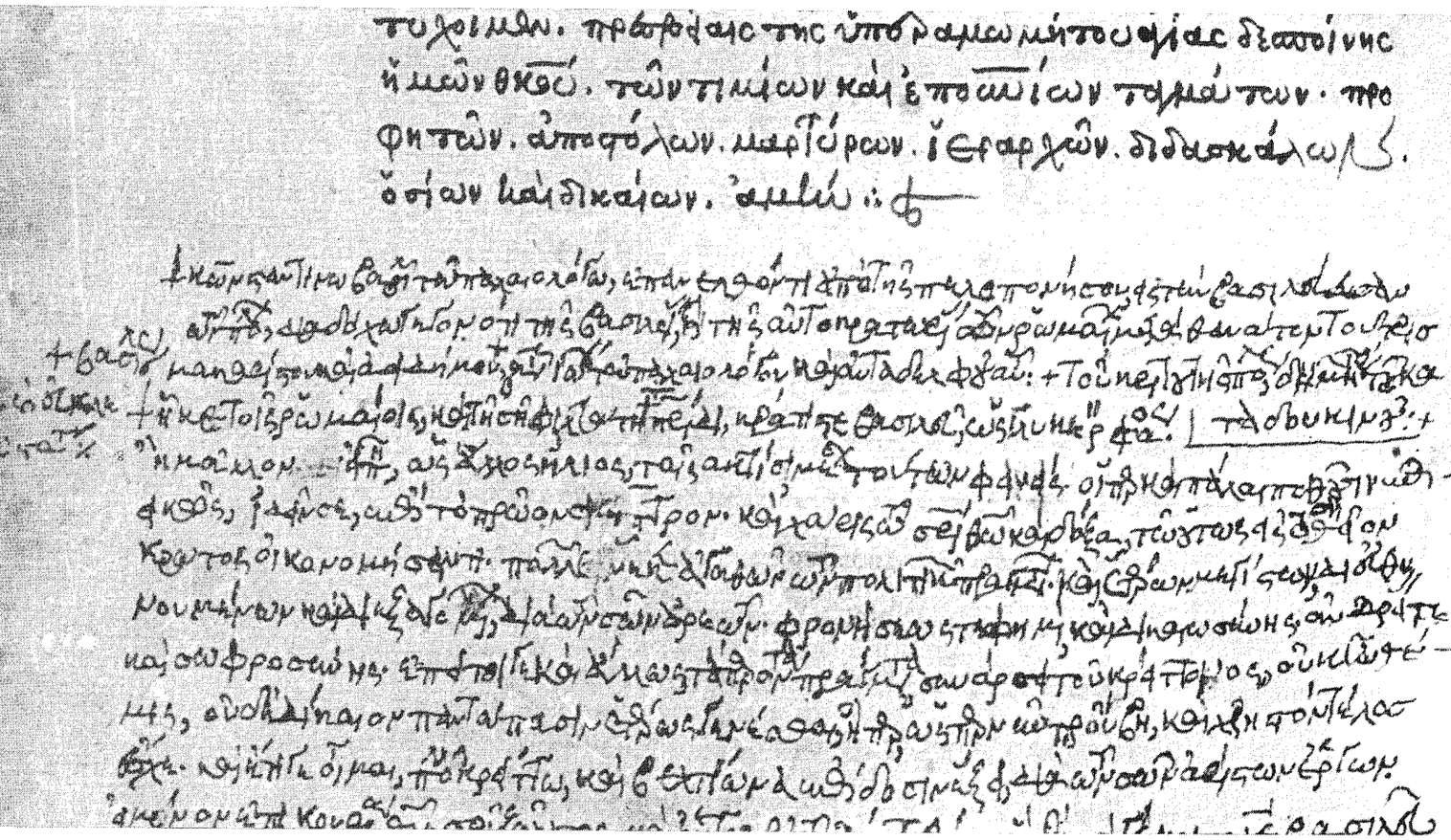

8. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 8. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×150.

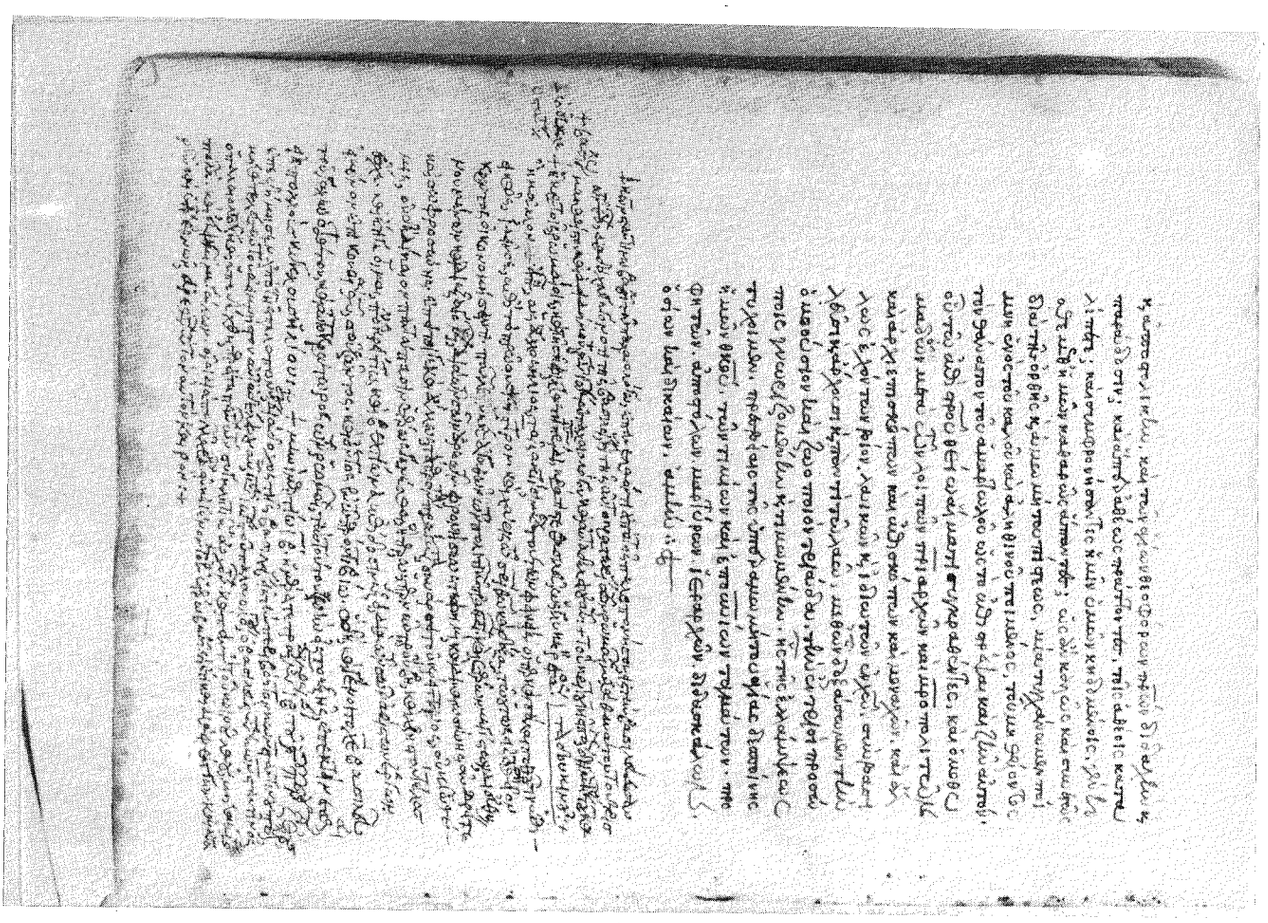

Χφ 5 = D. gr. 156 (K 56), 15ου αἰ., φ. 250.

ΠΙΝ. 8

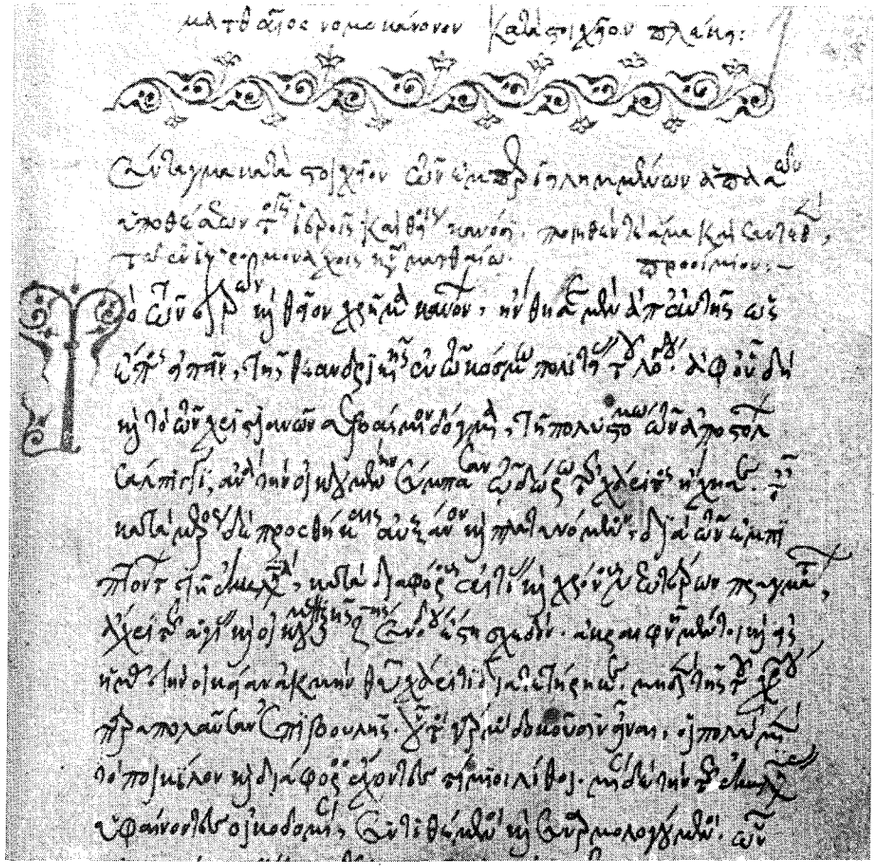

9. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 9. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×150.

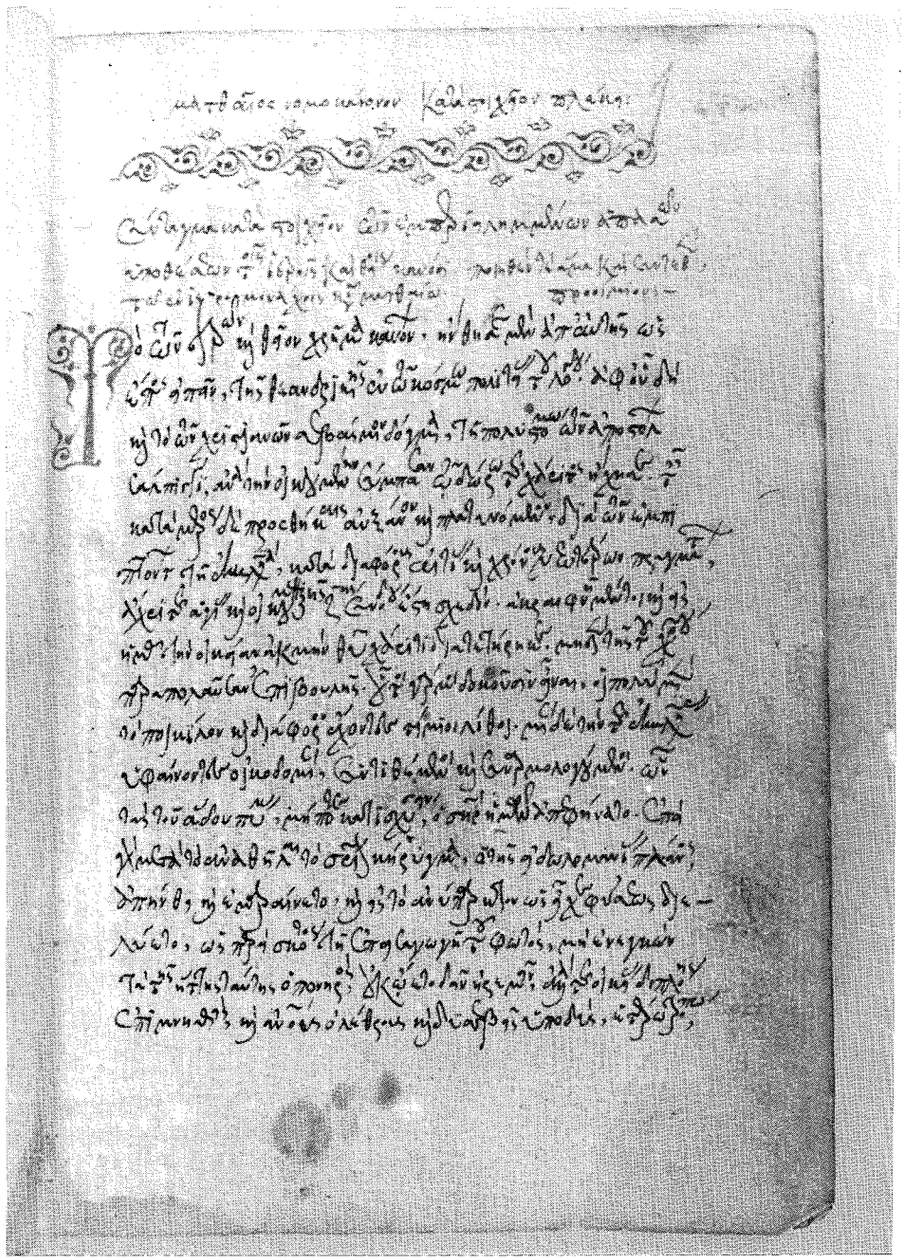

Χφ 5 - D. gr. 156 (K 56), 15ου αἰ., φ. 321ν.

ΠΙΝ. 9

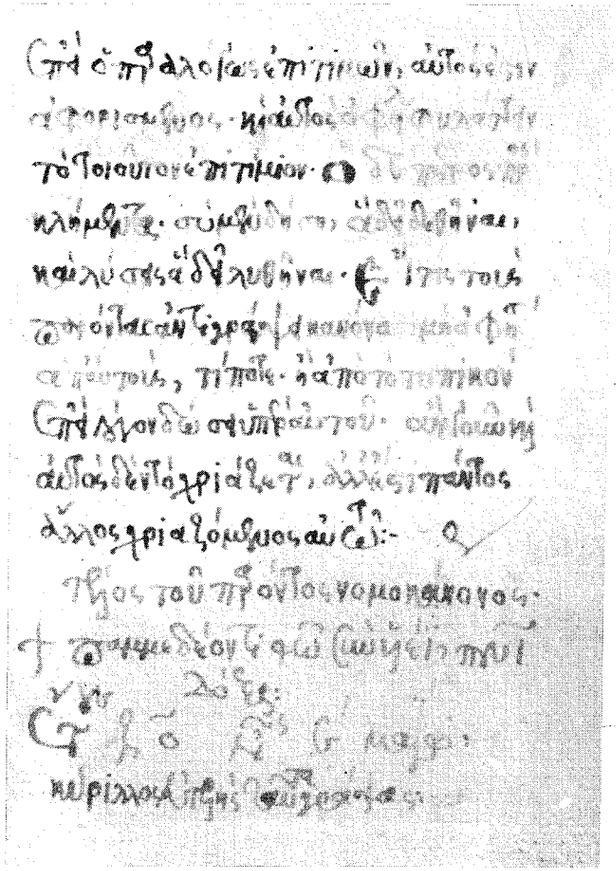
10. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 10. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×090.

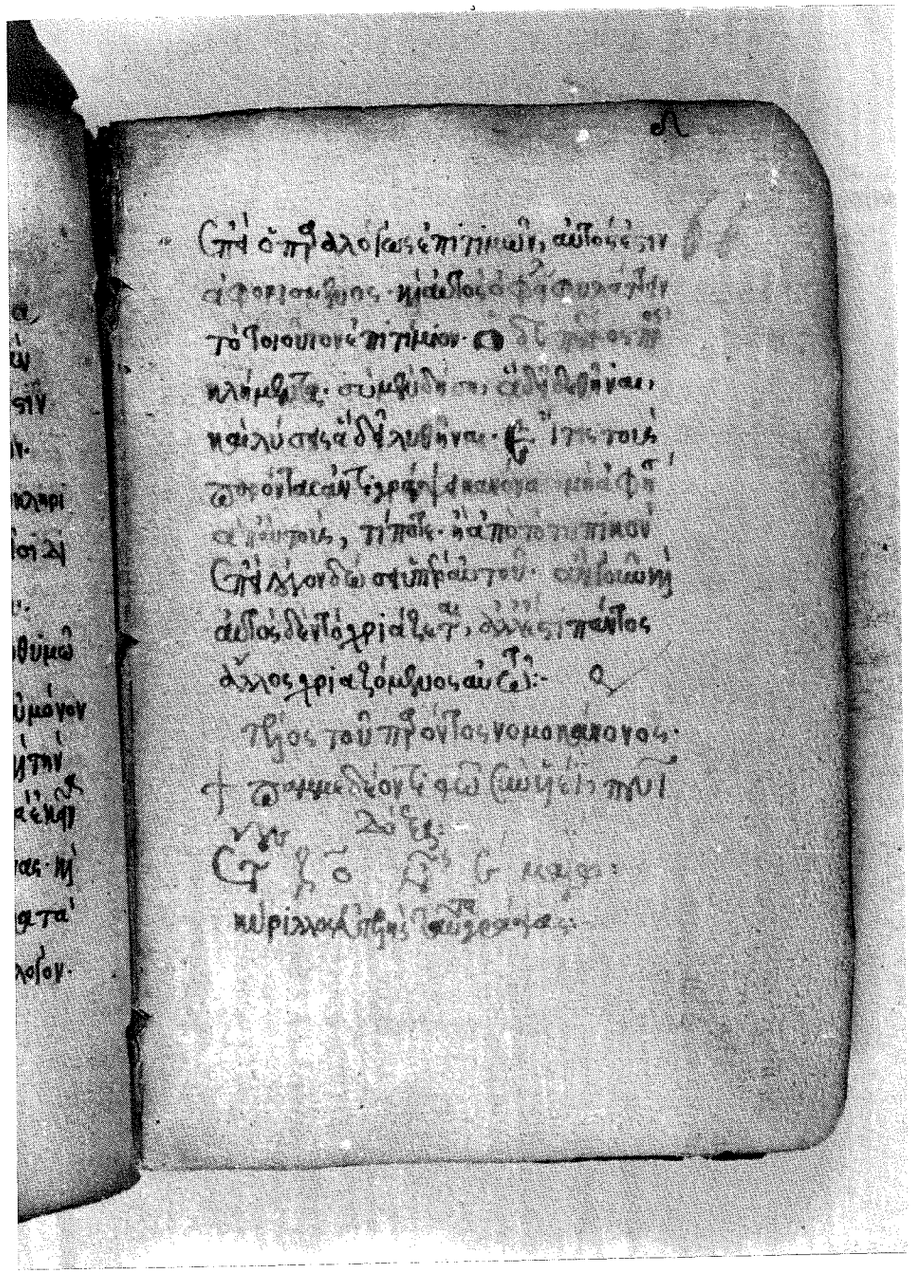
Χφ 6 = D. gr. 144 (K-), 16ου αἰ., φ. 1.

Χφ 7 = D. gr. 211 (K 1), ἔτ. 1686, φ. 550.

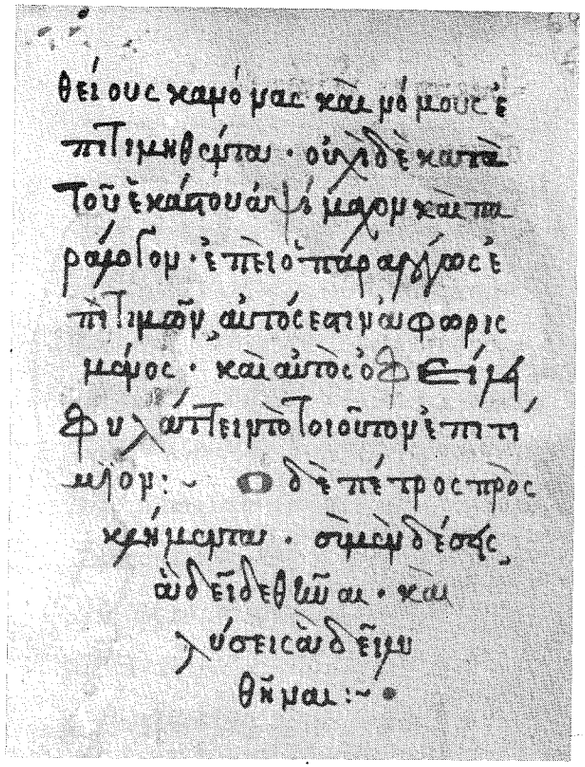
11. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 11. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 335×220.

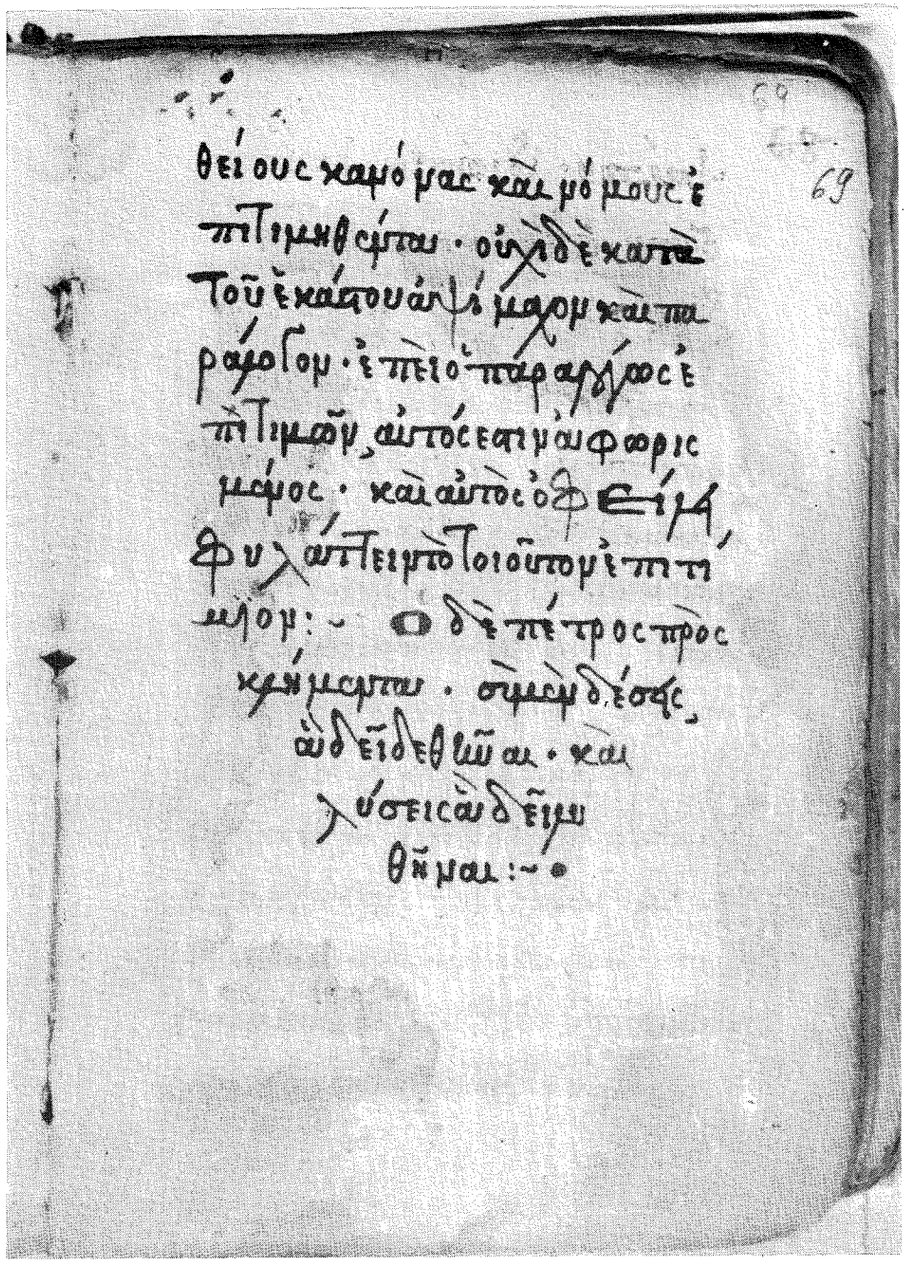
12. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 12. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 105×070.

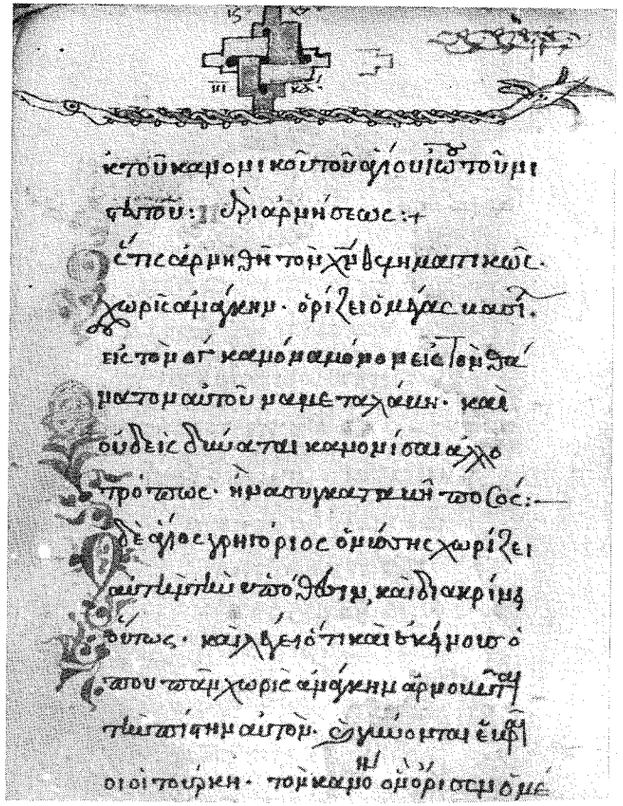
Χφ 8 = D. gr. 354 (K-), ἔτ. 1562, φ. 66.

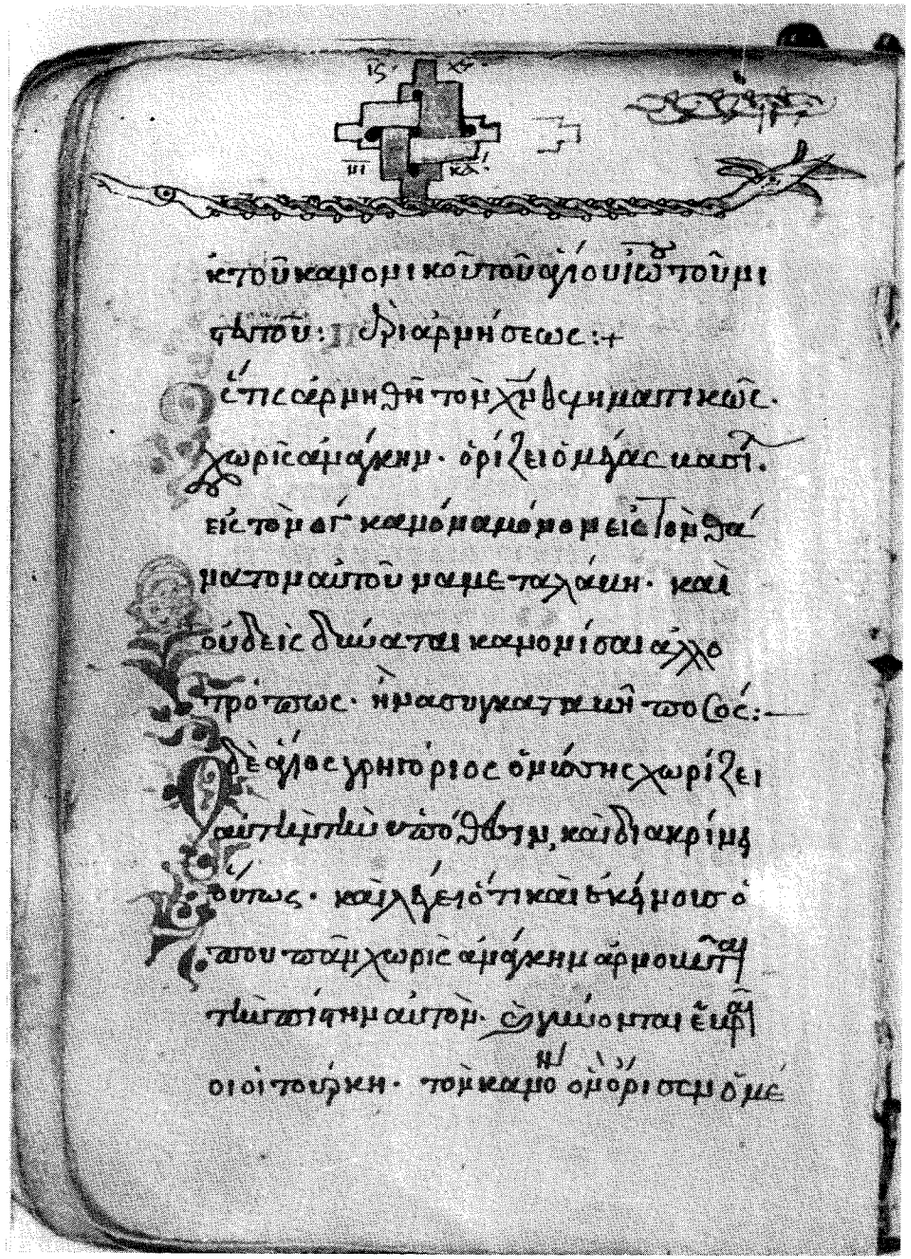
13. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 13. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 110×060.

Χφ 9 = D. gr. 46 (K-), 16ου αἰ., φ. 69.

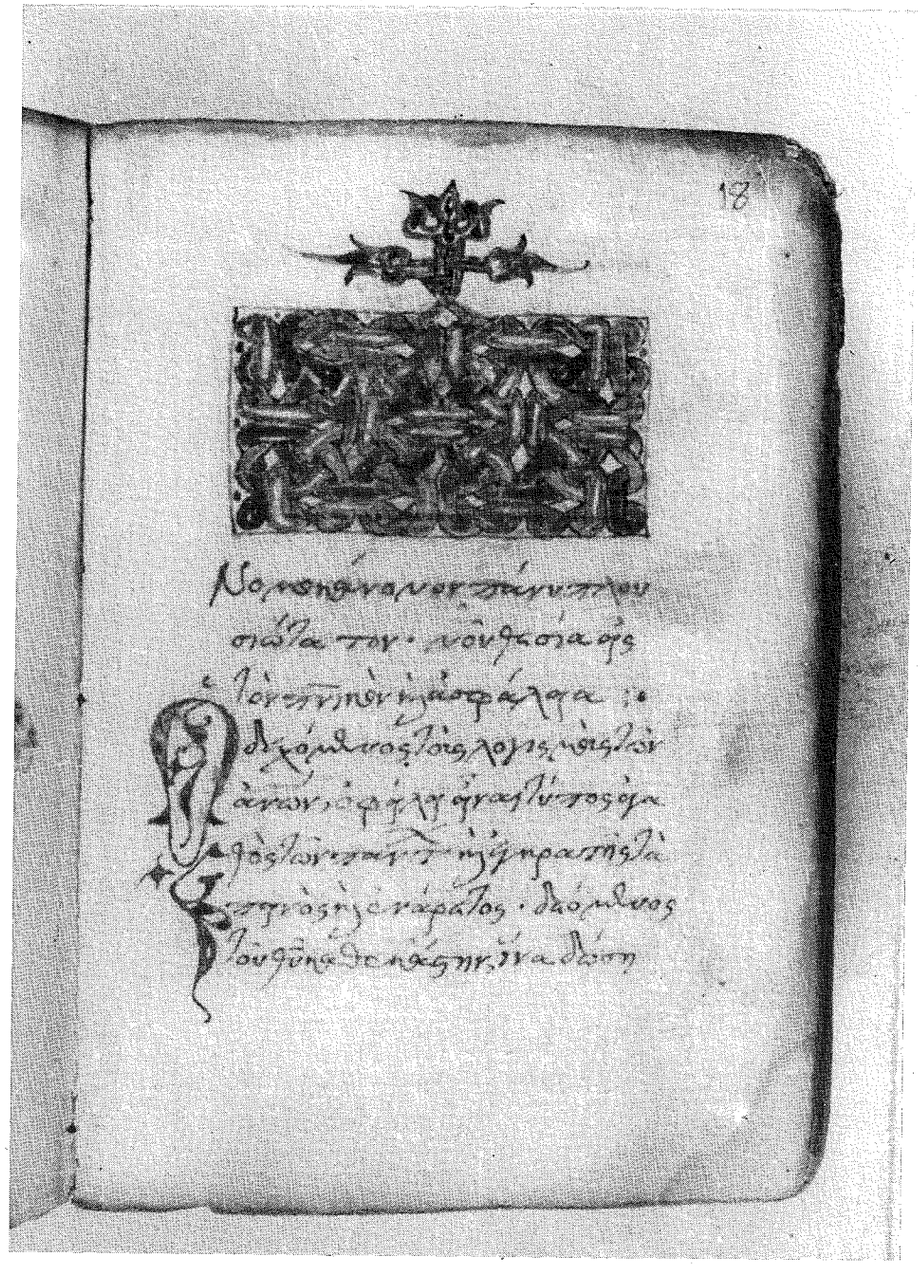
14. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 14. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 110×060.

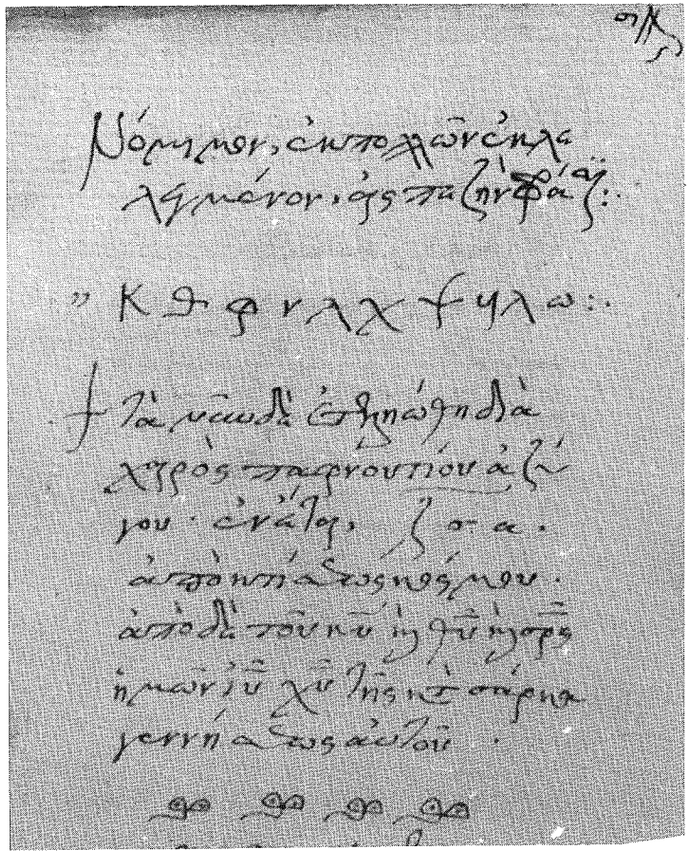
Χφ 9 = D. gr. 46 (K-), ἔτ. 1563, φ. 69ᵛ.

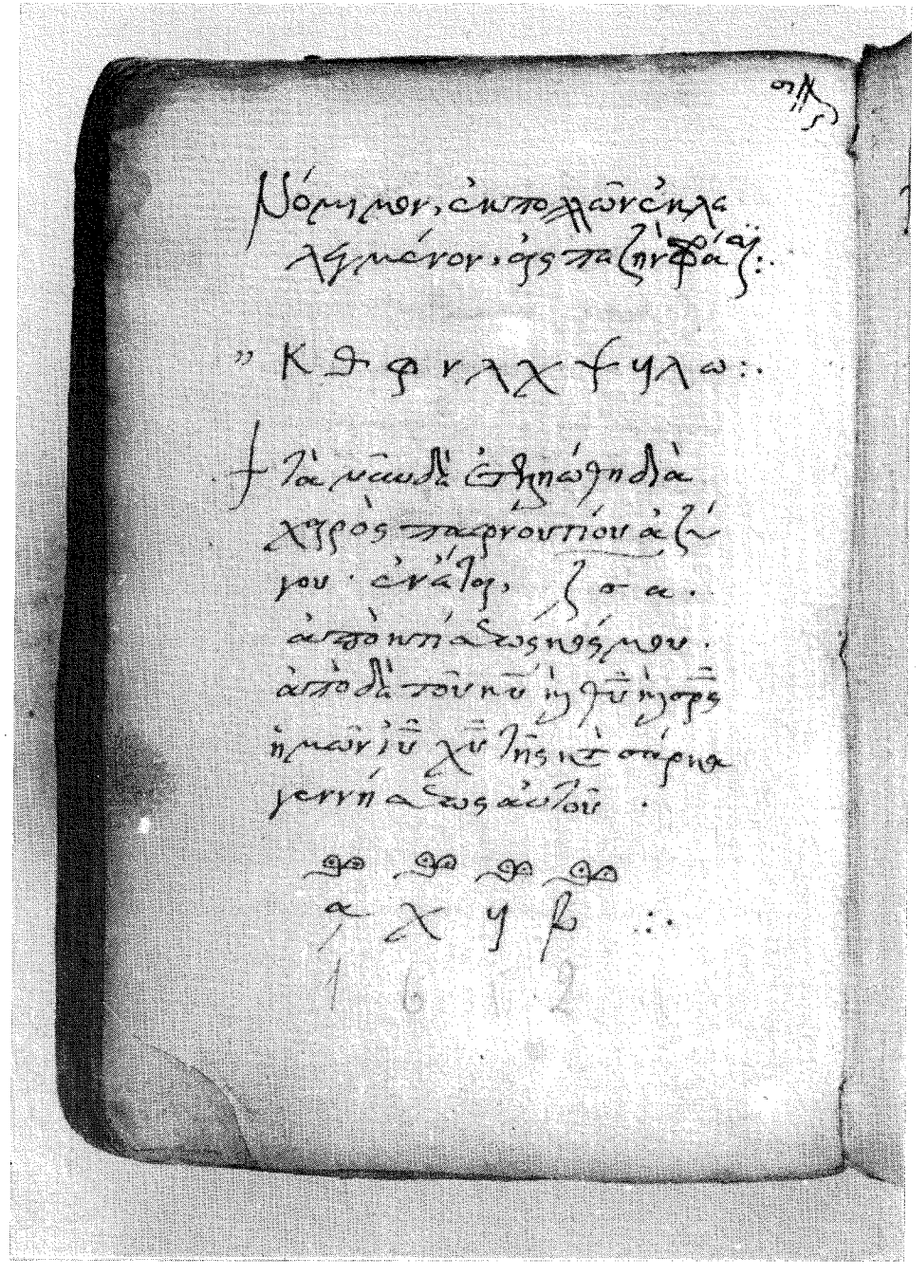
15. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 15. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 100×065.

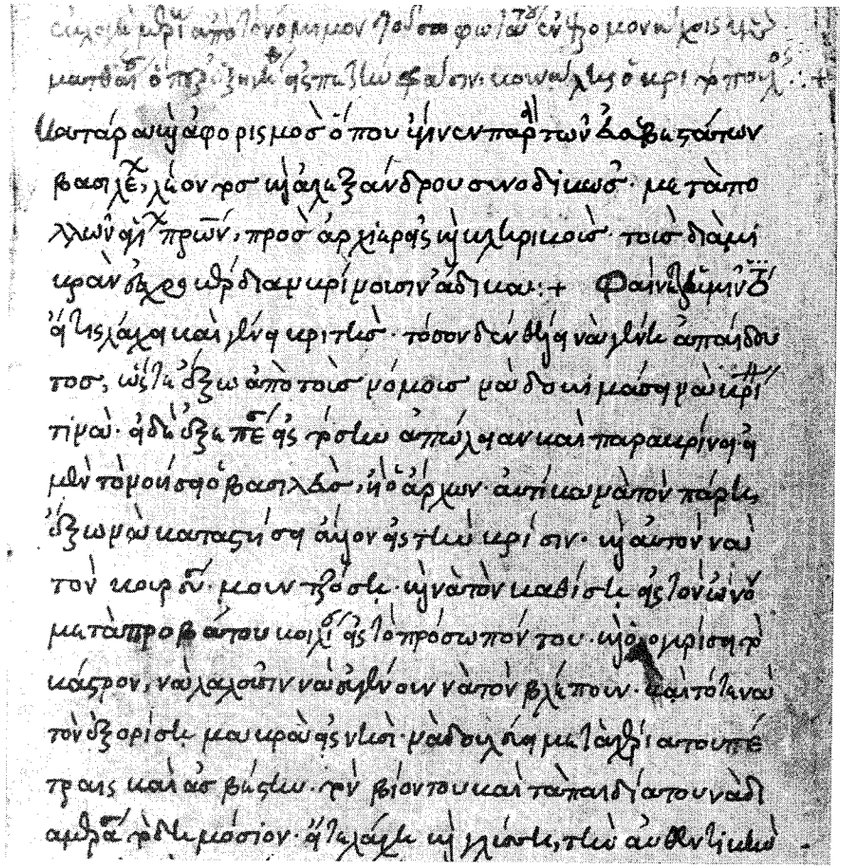
Χφ 10 = D. gr. 319 (K 365), ἔτ. 1692, φ. 18 (= 19).

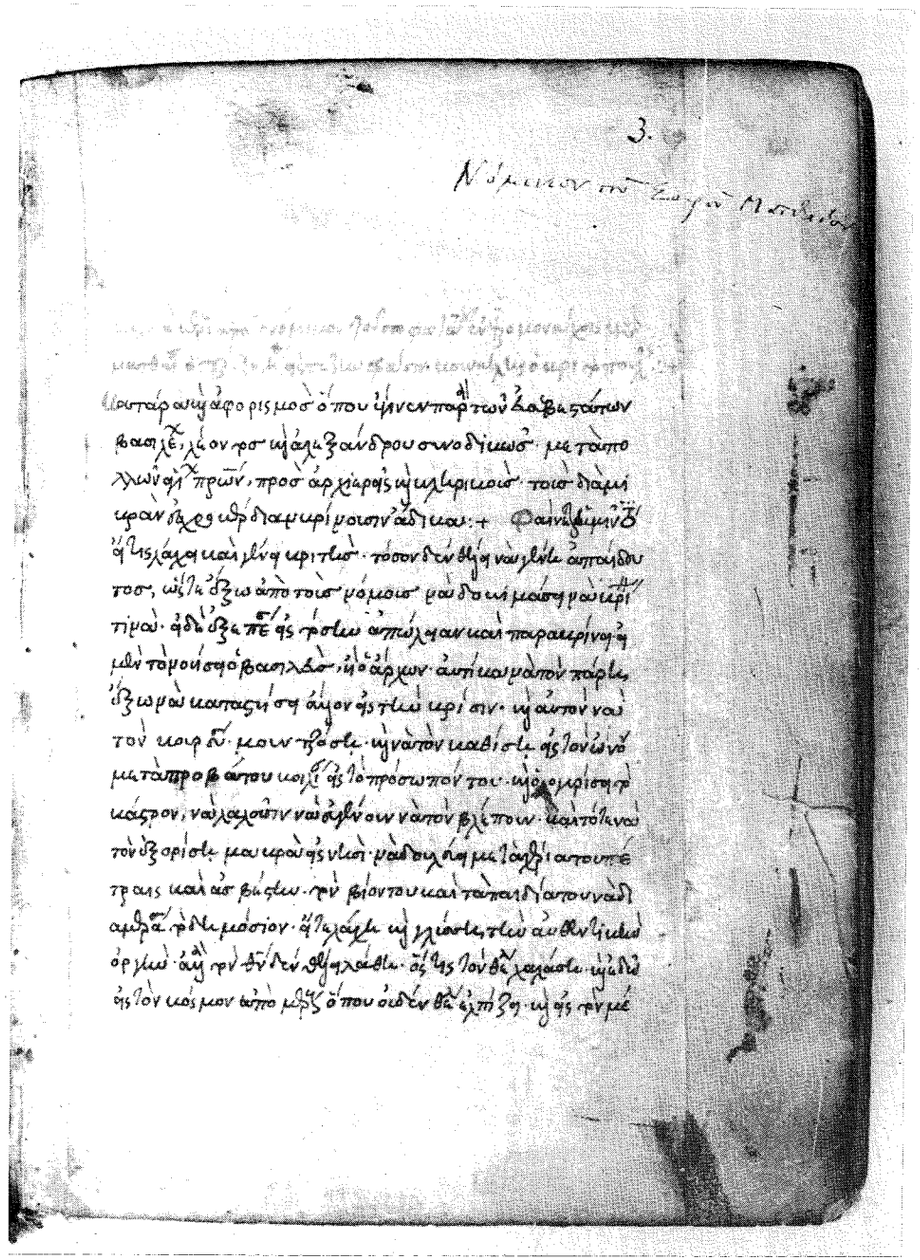
16. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 16. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 100×065.

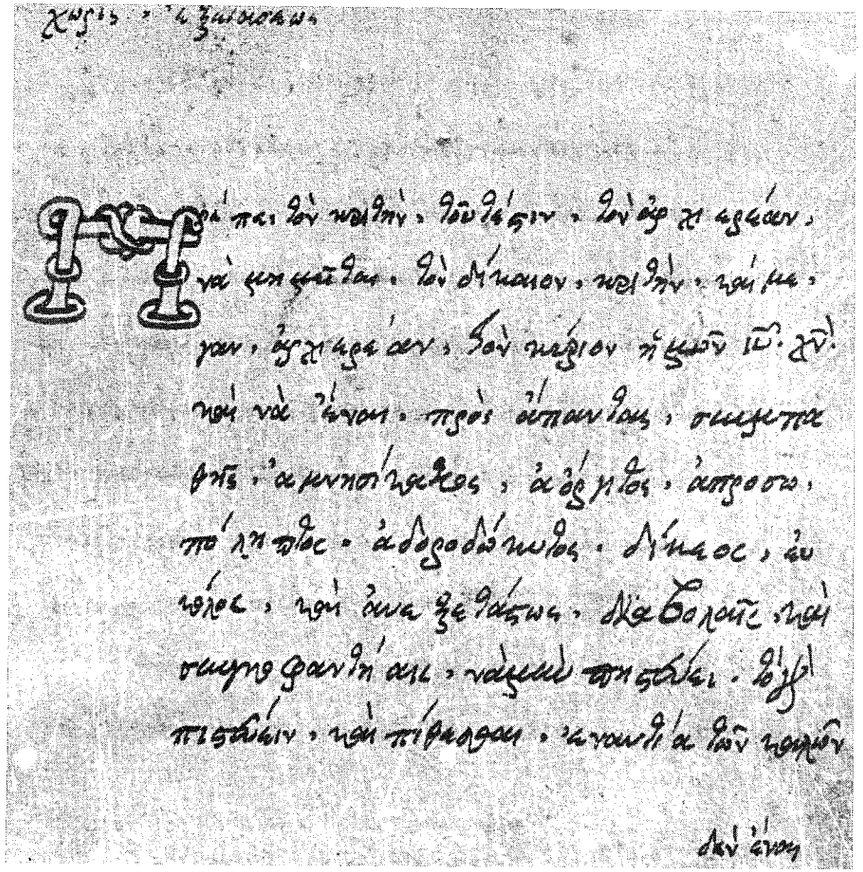
Χφ 10 = D. gr. 319 (K 365), ἔτ. 1692, φ. 159ᵛ.

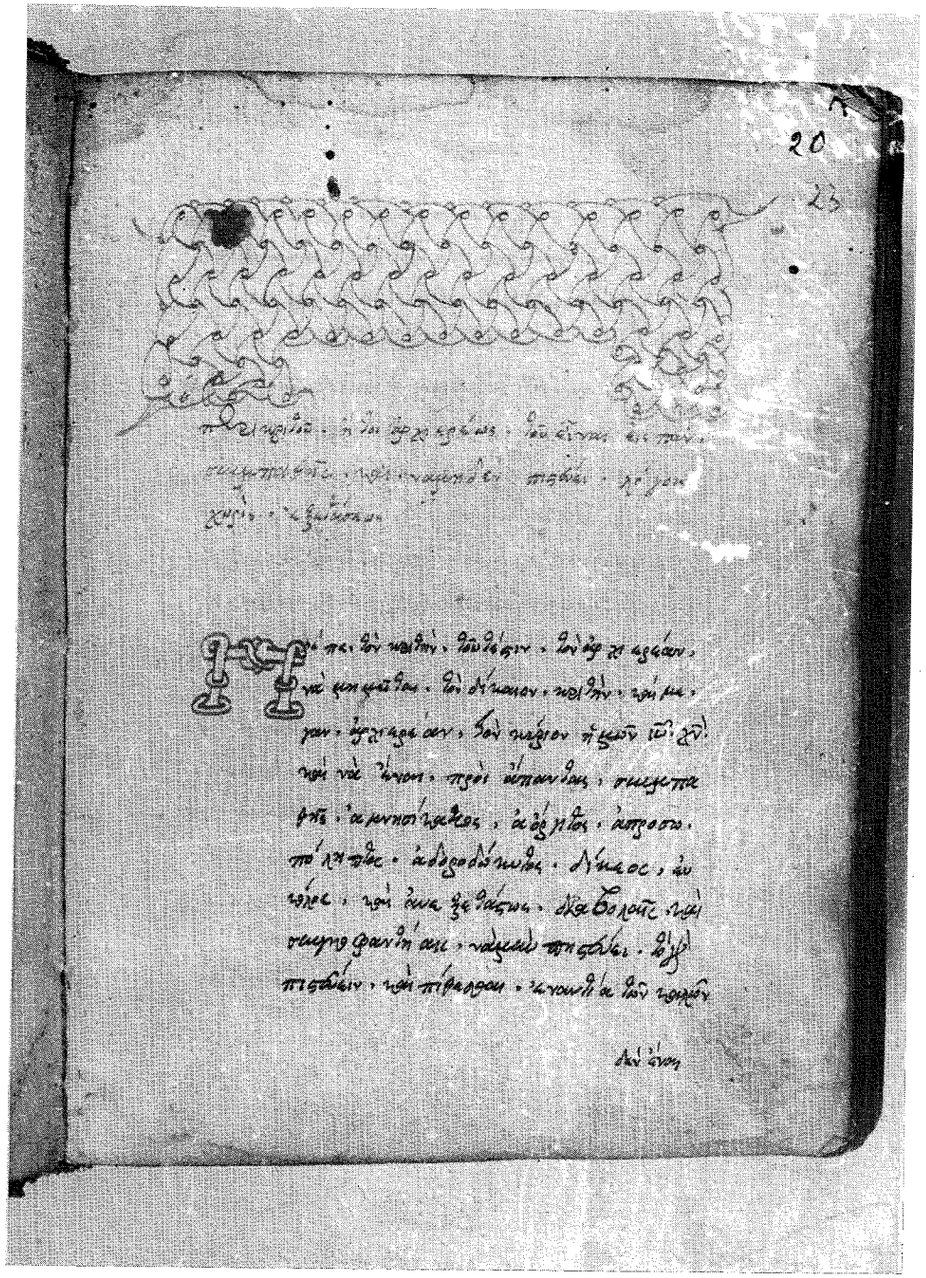
17. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 17. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×095.

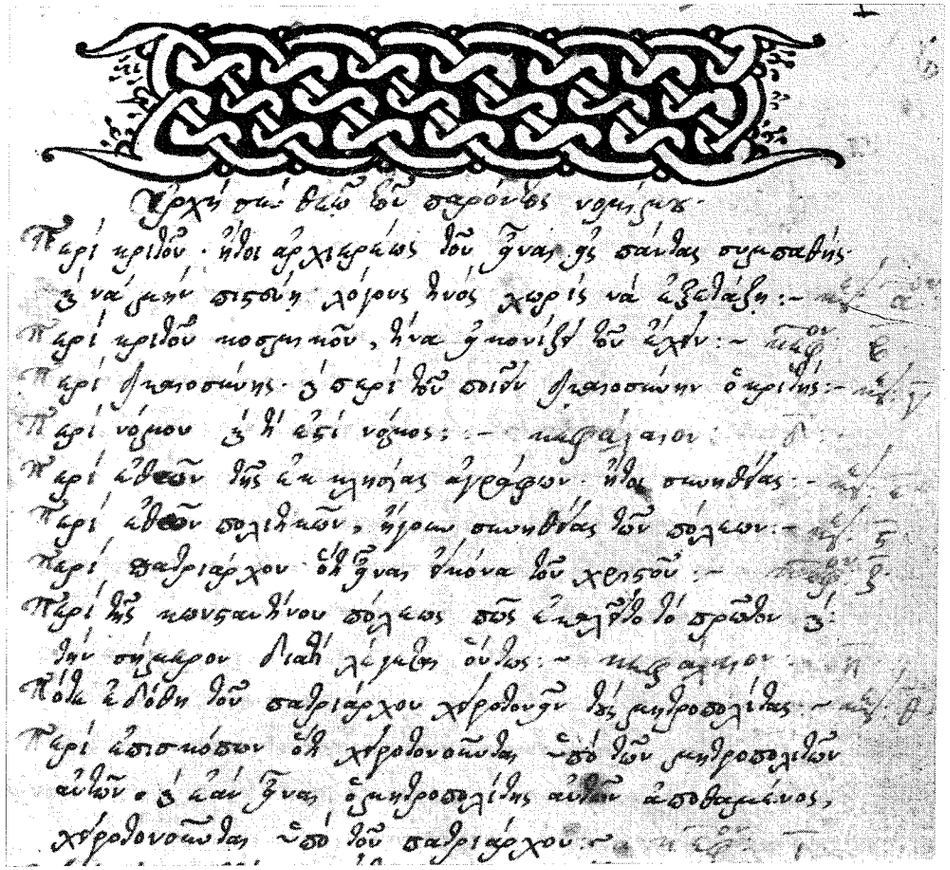
Χφ 11 = D. gr. 198 (K-), 16ου αἰ., φ. 3.

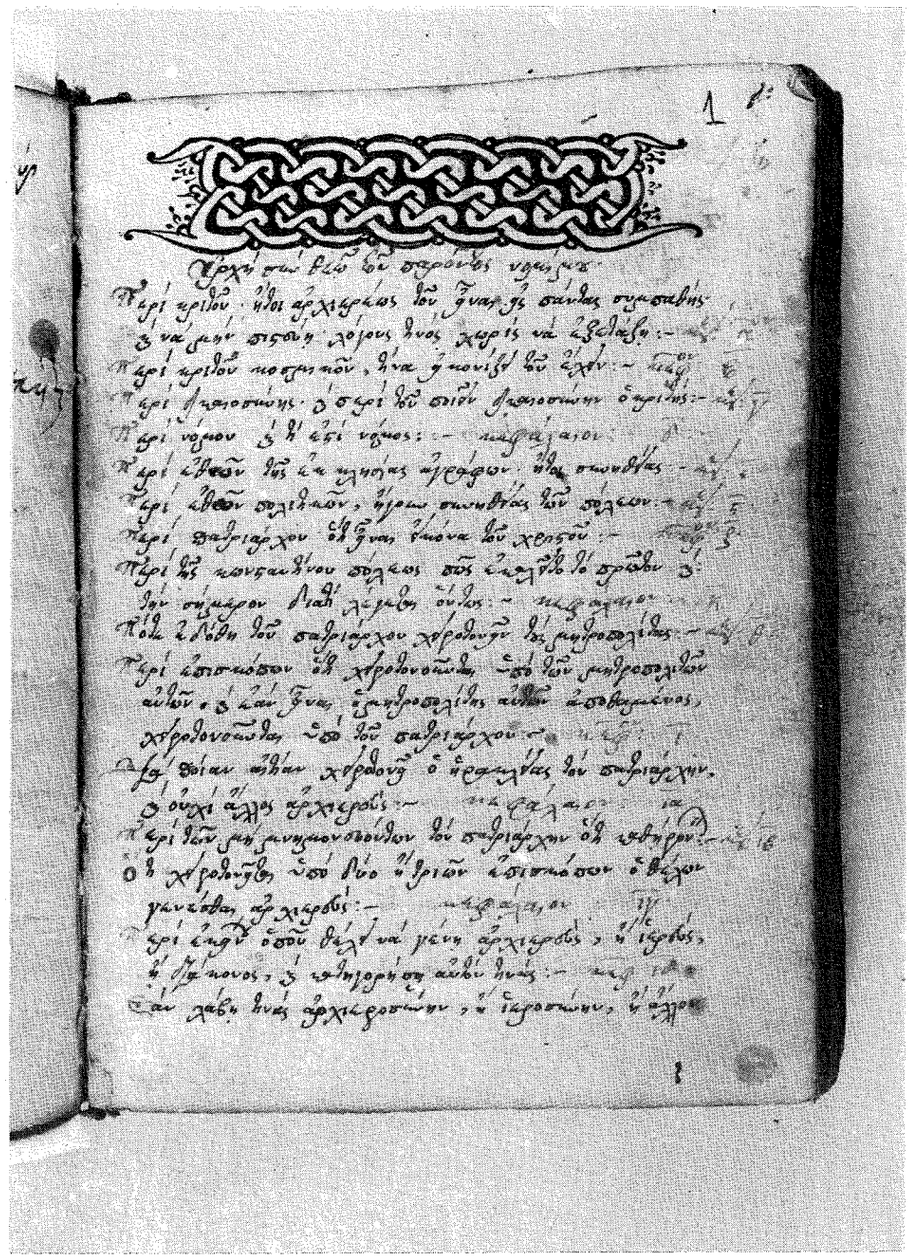
18. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 18. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×110.

Χφ 12 = D. gr. 275 (Δημ. Βιβλ. Βραΐλας), 17ου αἰ., φ. 24.

19. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 19. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×110.

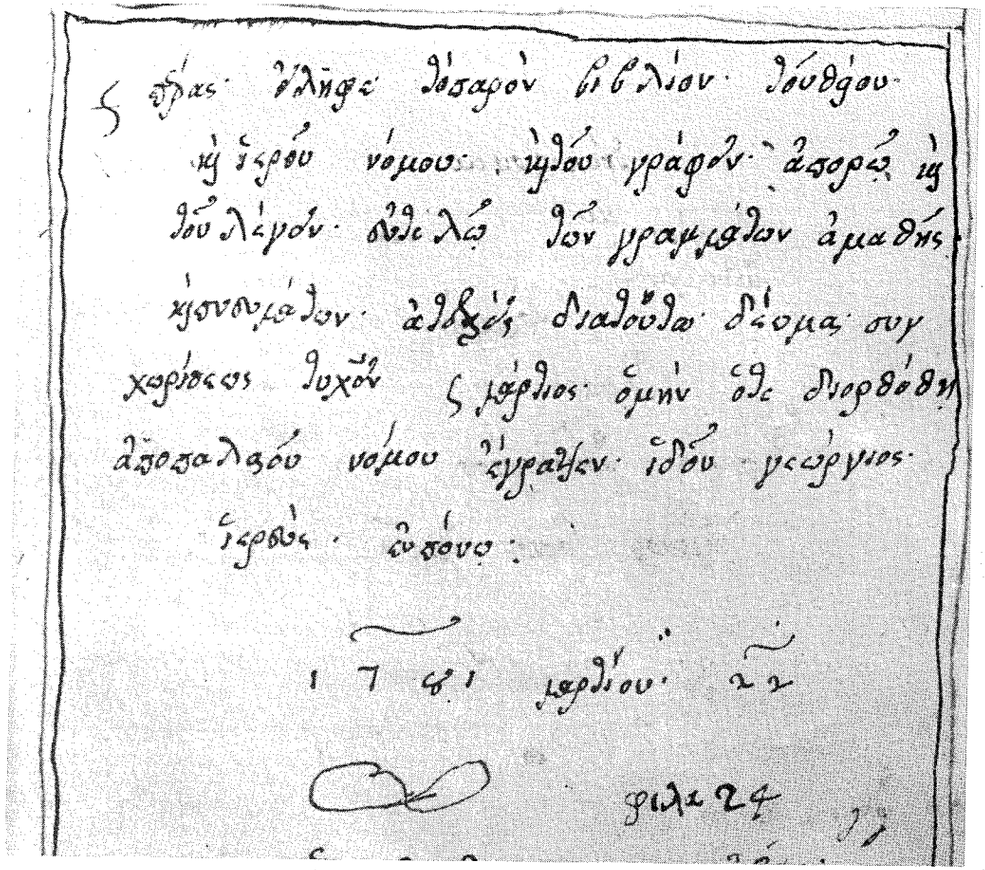

Χφ 13 = D. gr. 242 (P›K-), ἔτ. 1748, φ. 1.

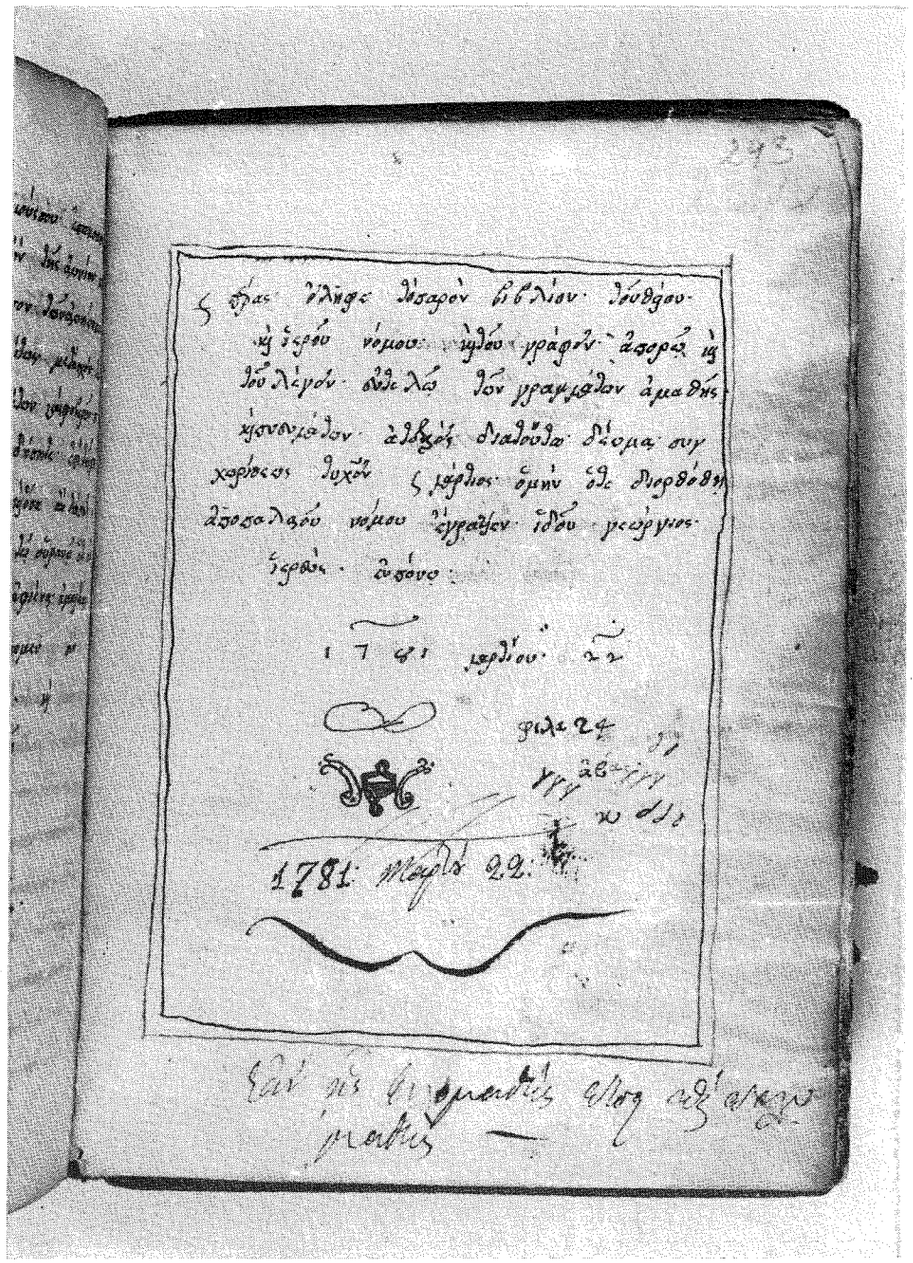

20. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 20. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 160×110.

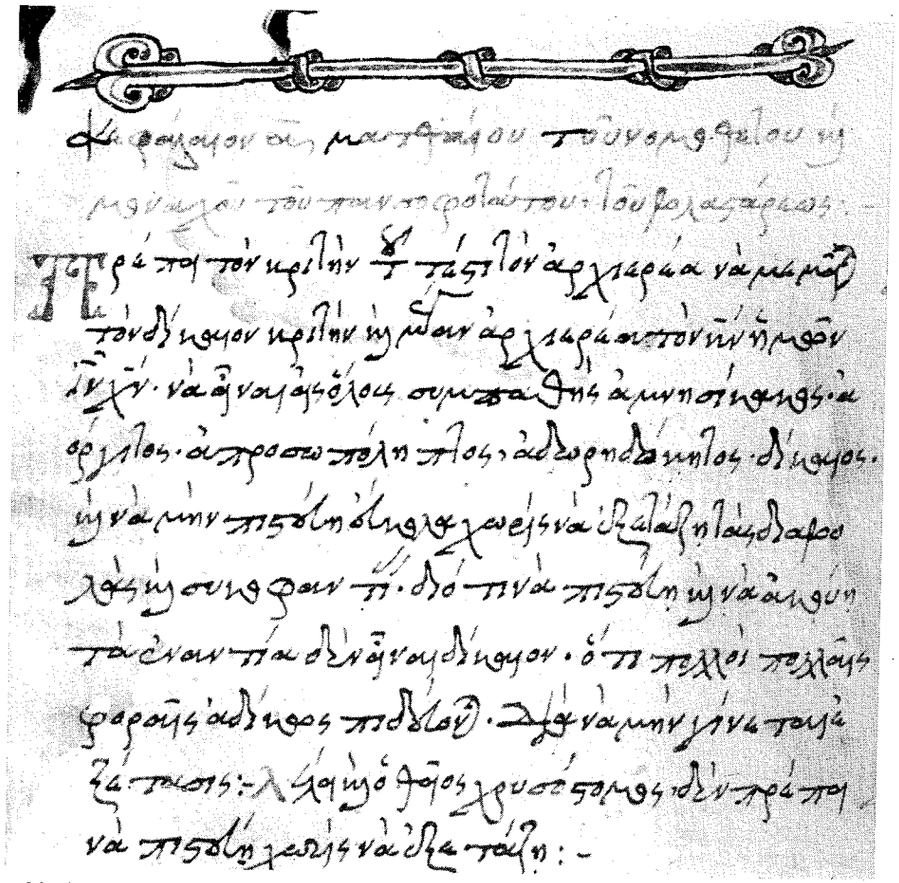
Χφ 14 = D. gr. 82 (P-), ἔτ. 1781, φ. 20.

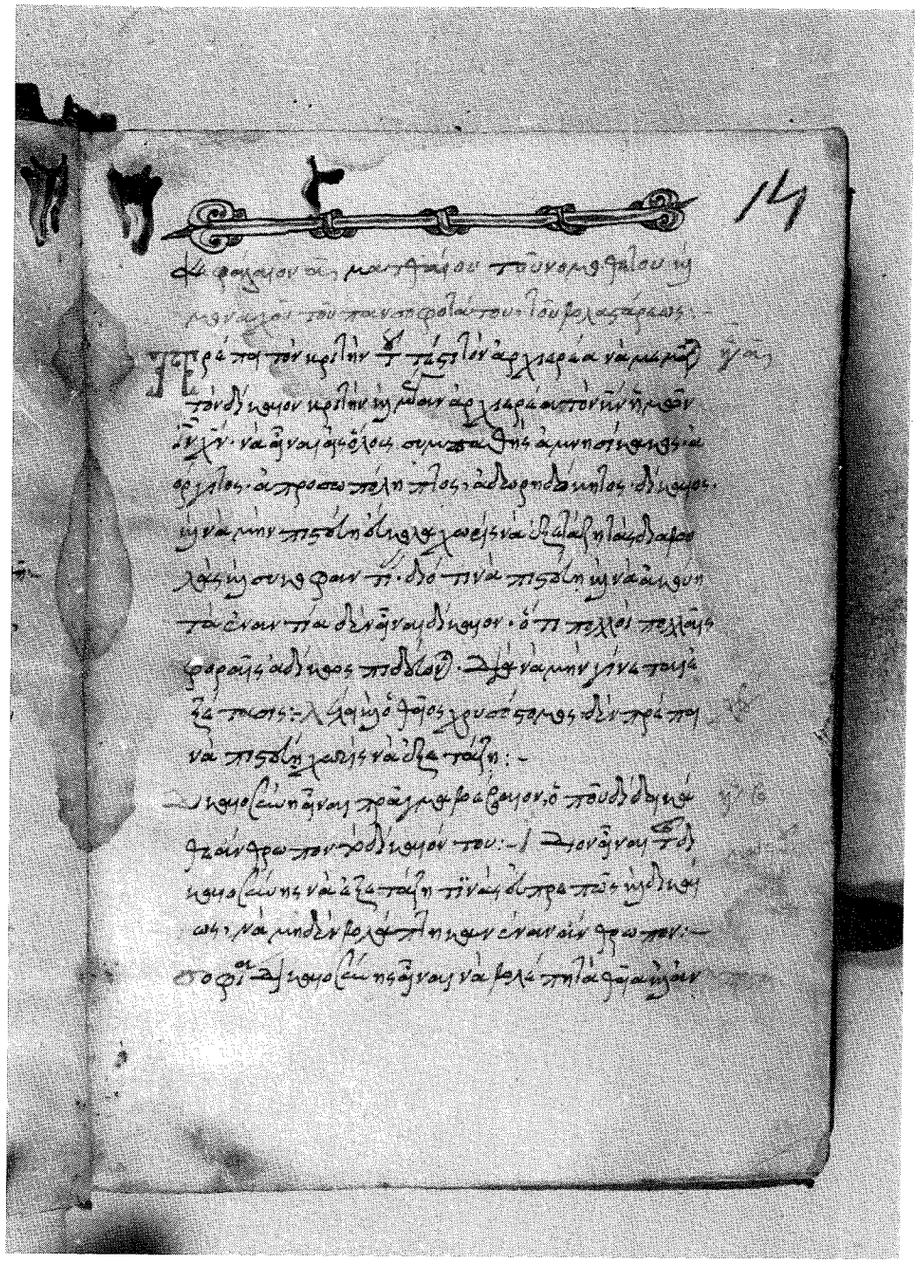
21. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 21. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 160×110.

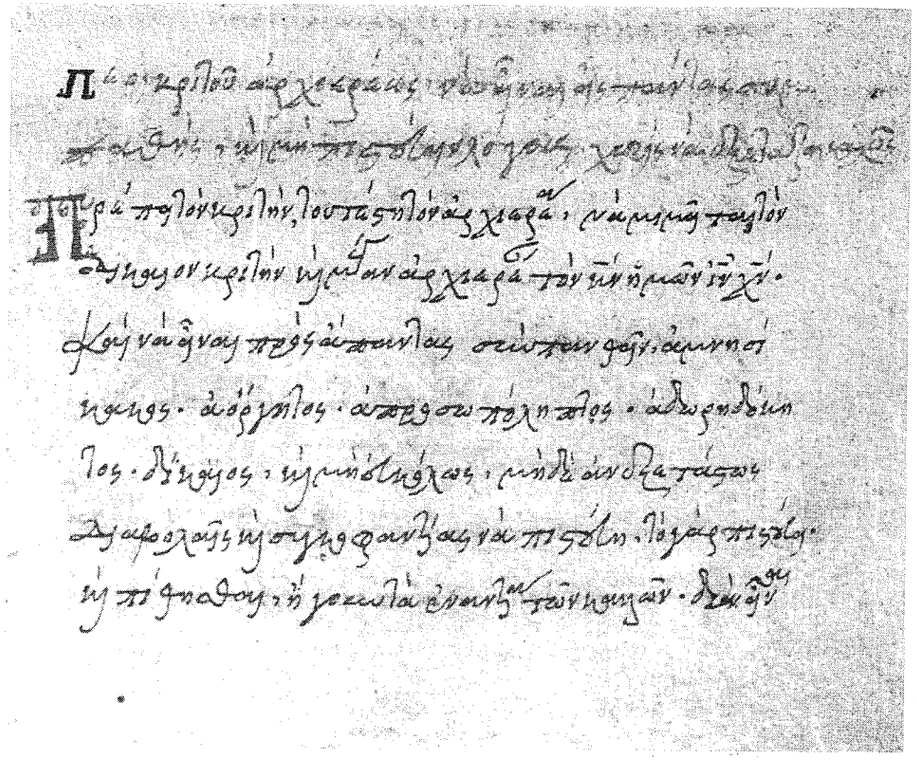
Χφ 14 = D. gr. 82 (P-), ἔτ. 1781, φ. 243.

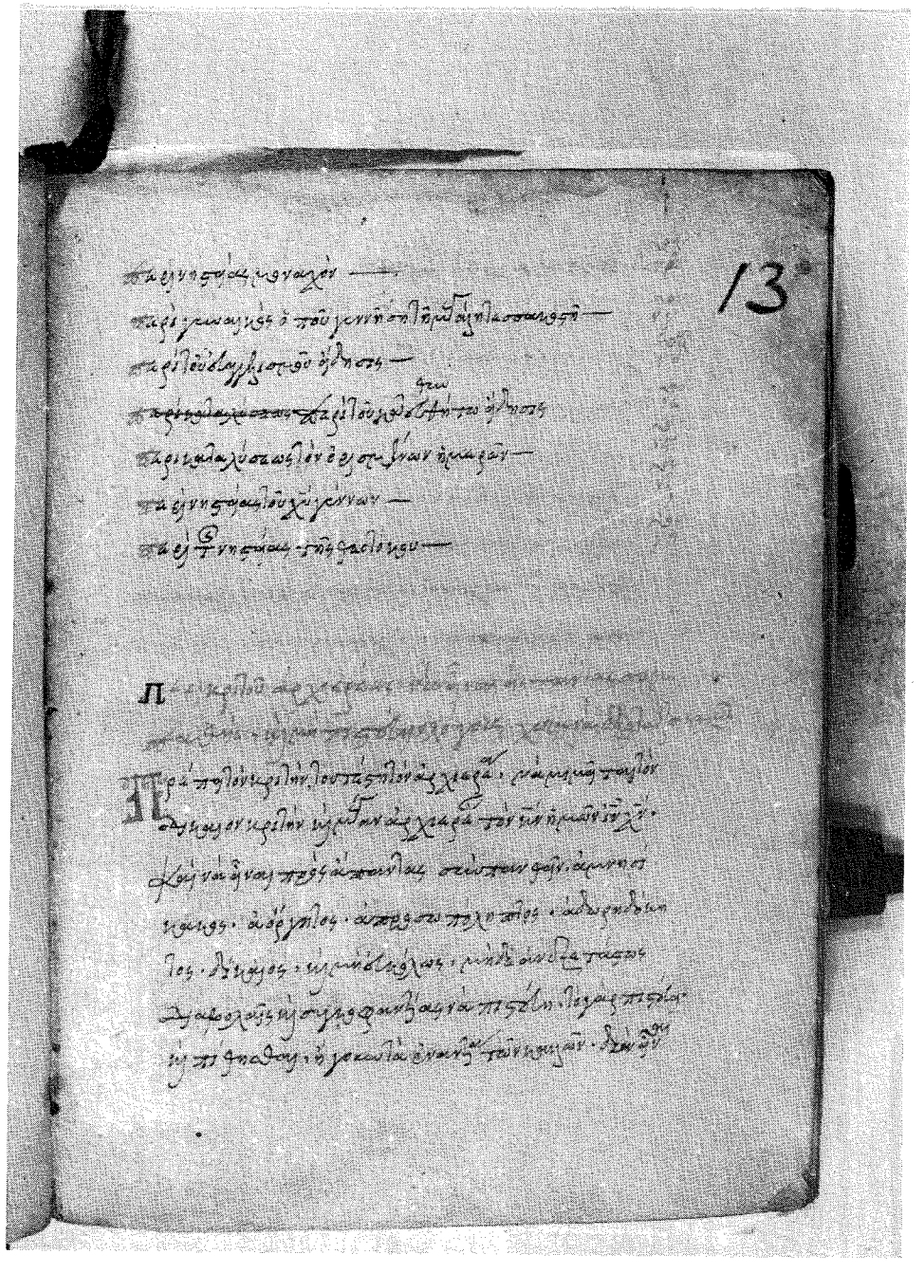
22. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 22. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 170×110.

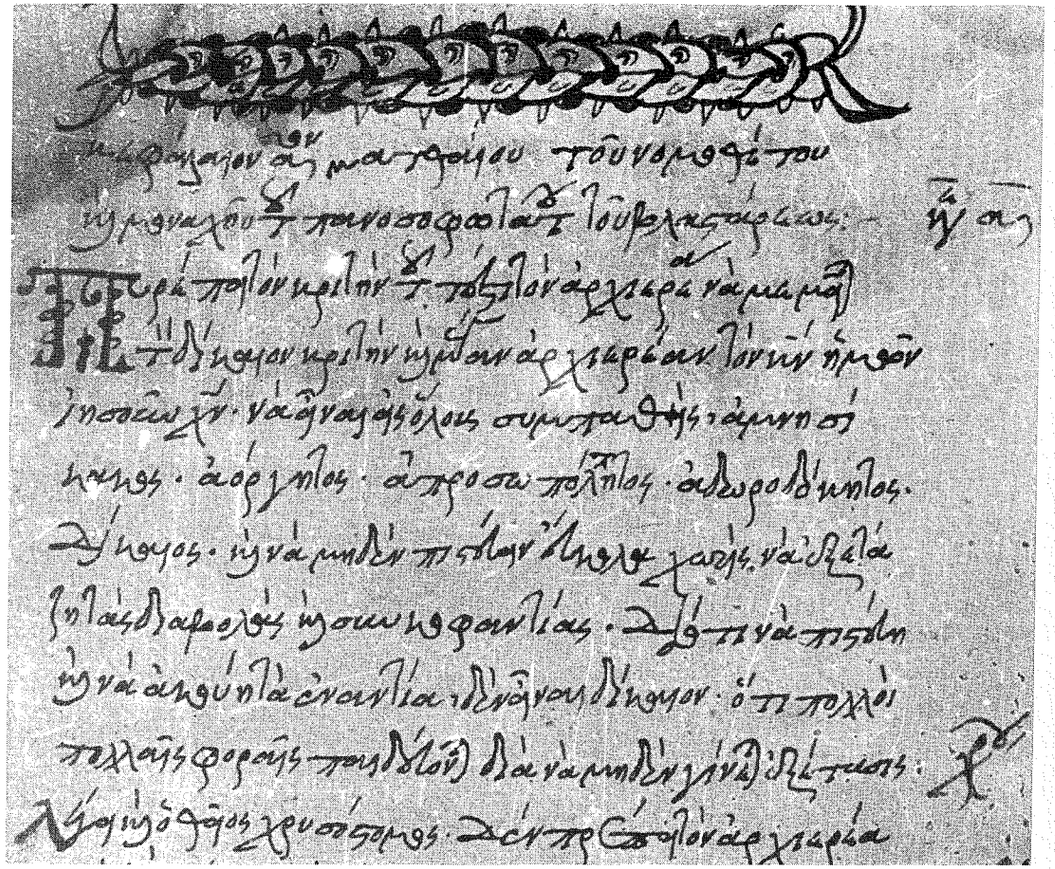
Χφ 15 = D. gr. 284 (P-), 17ου-18ου αἰ., φ. 14.

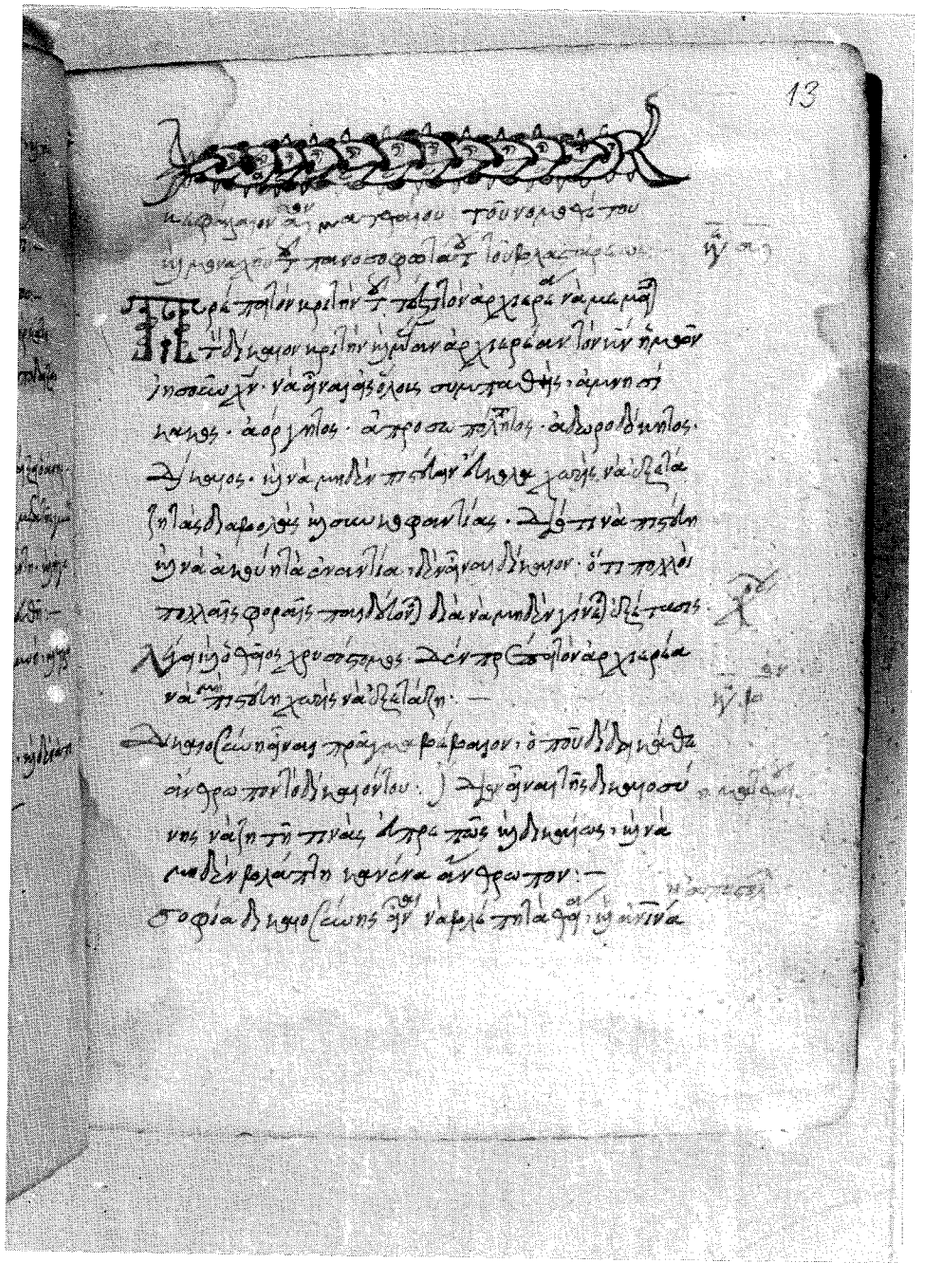
23. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 23. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×110.

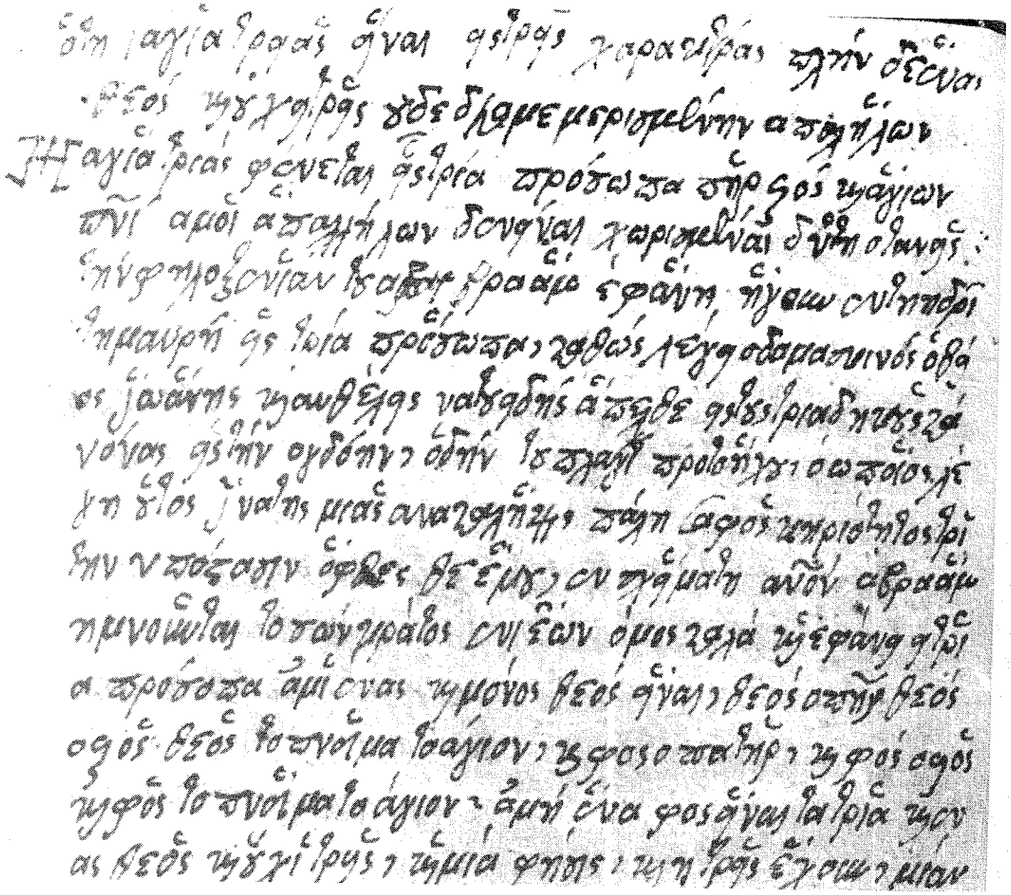
Χφ 16 = D. gr. 97 (P‹β›131;), 17ου-18ου αἰ., φ. 13.

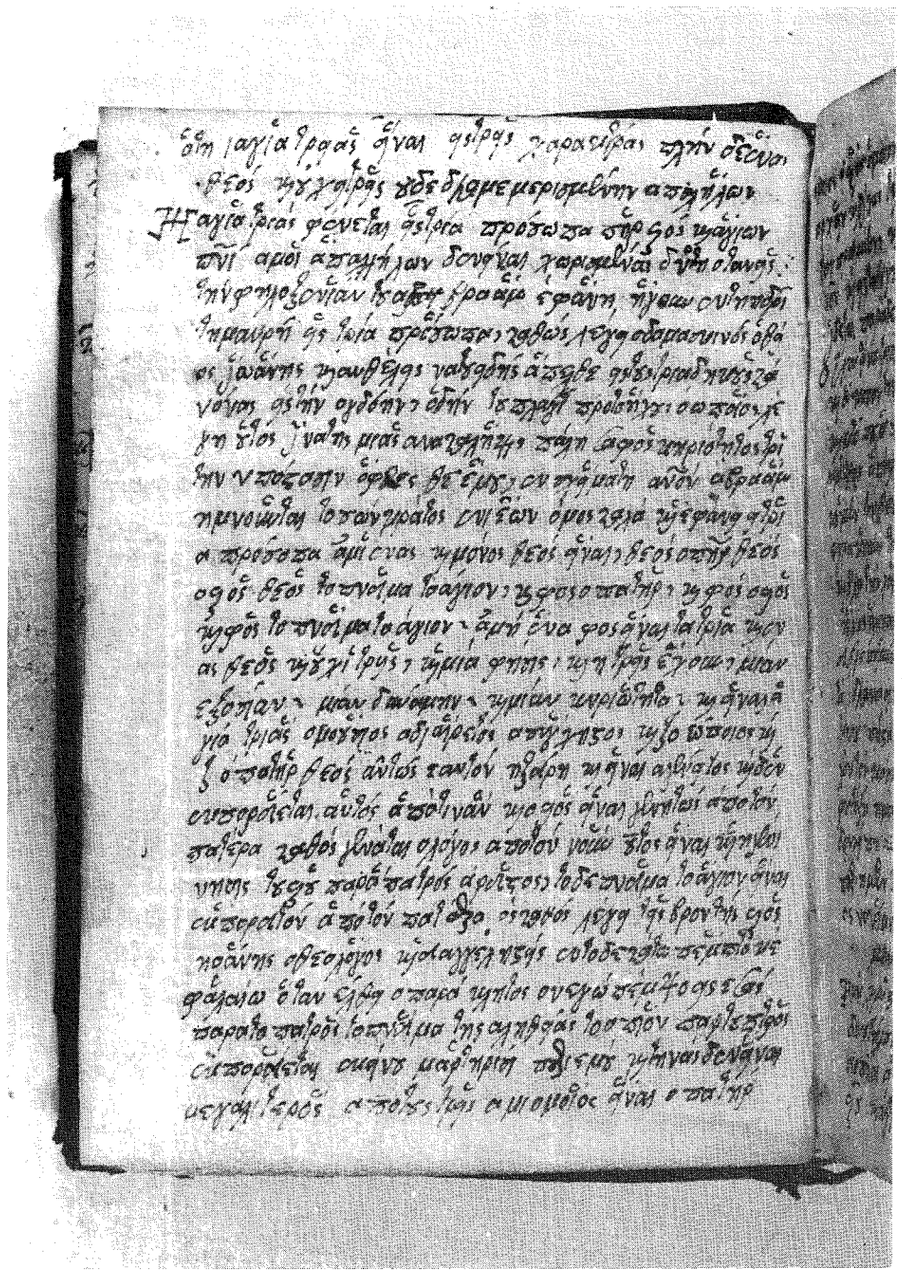
24. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 24. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 140×095.

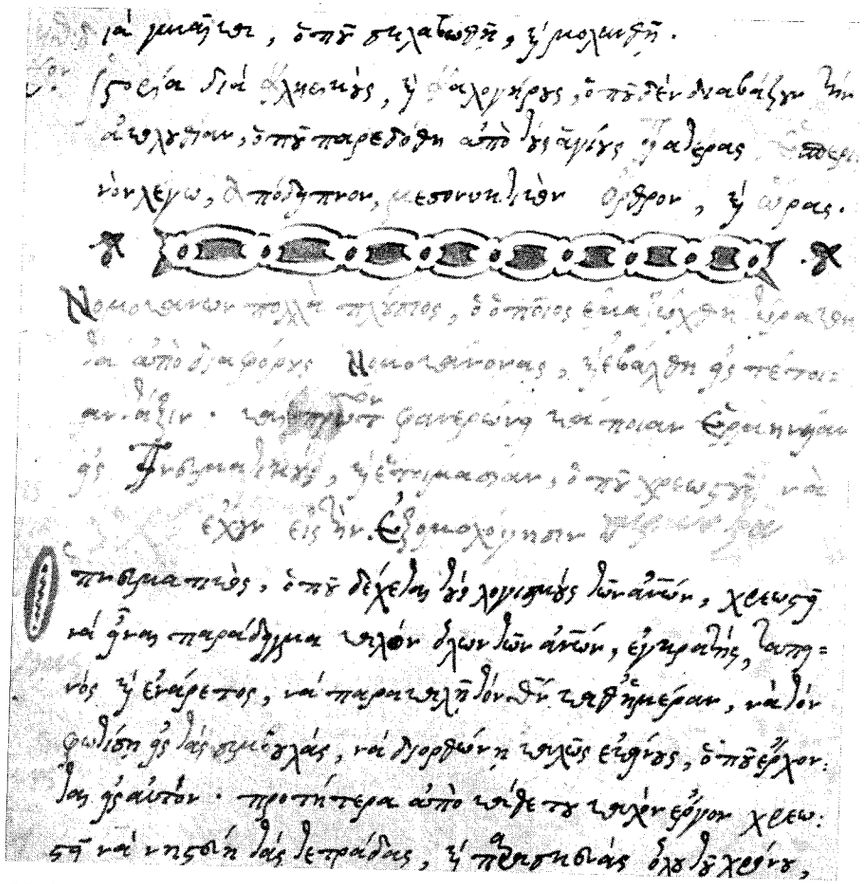
Χφ 17 = D. gr. 286 (P›K-), 17ου-18ου αἰ., φ. 13.

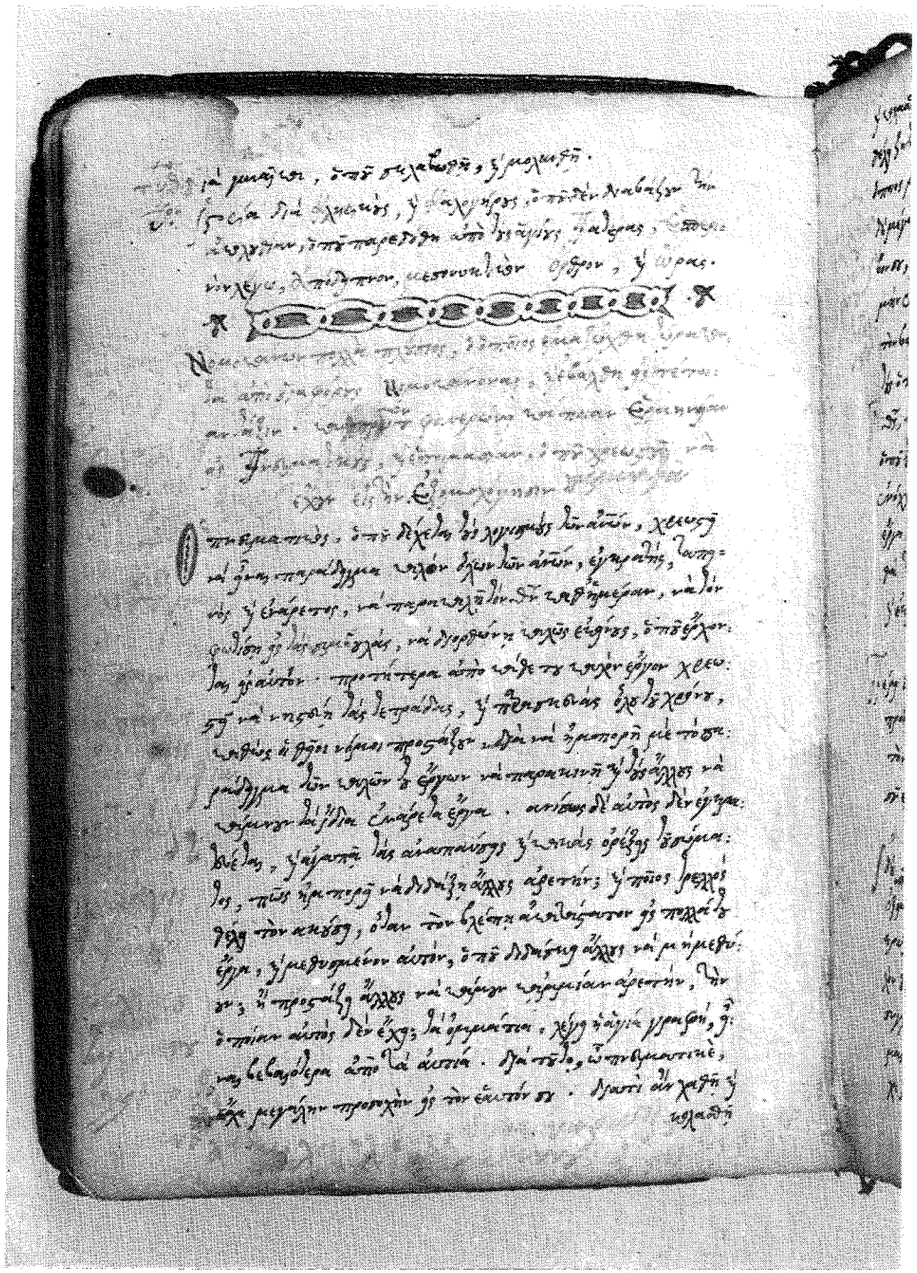
25. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 25. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 175×125.

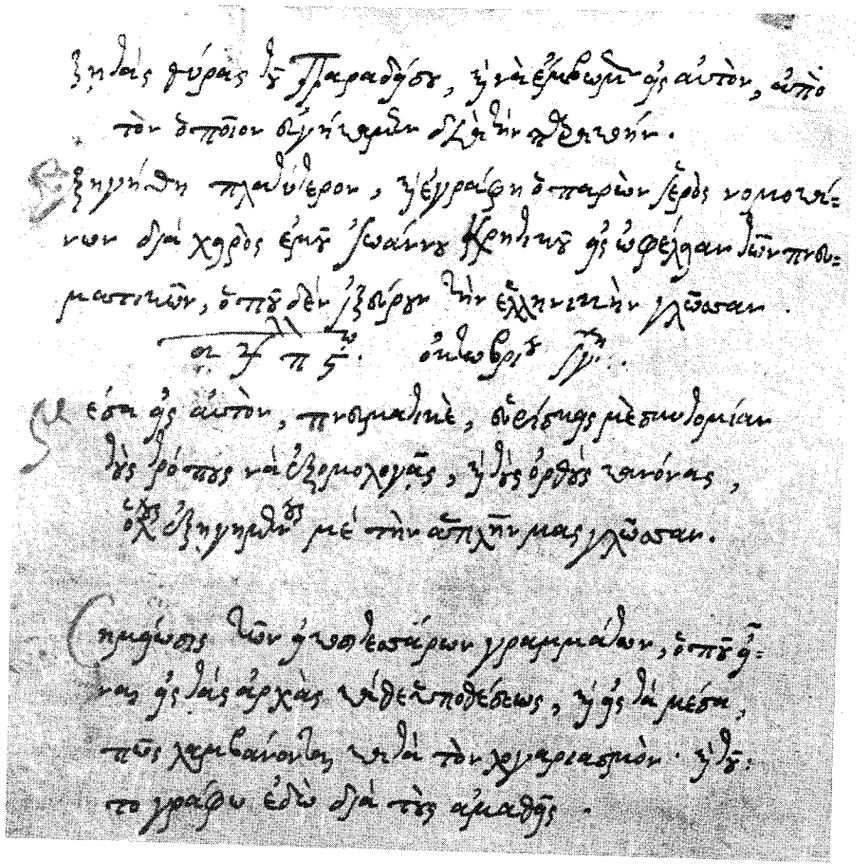
Χφ 18 = D. gr. 345 (P‹β›136;) 19ου αἰ., φ. 8ᵛ.

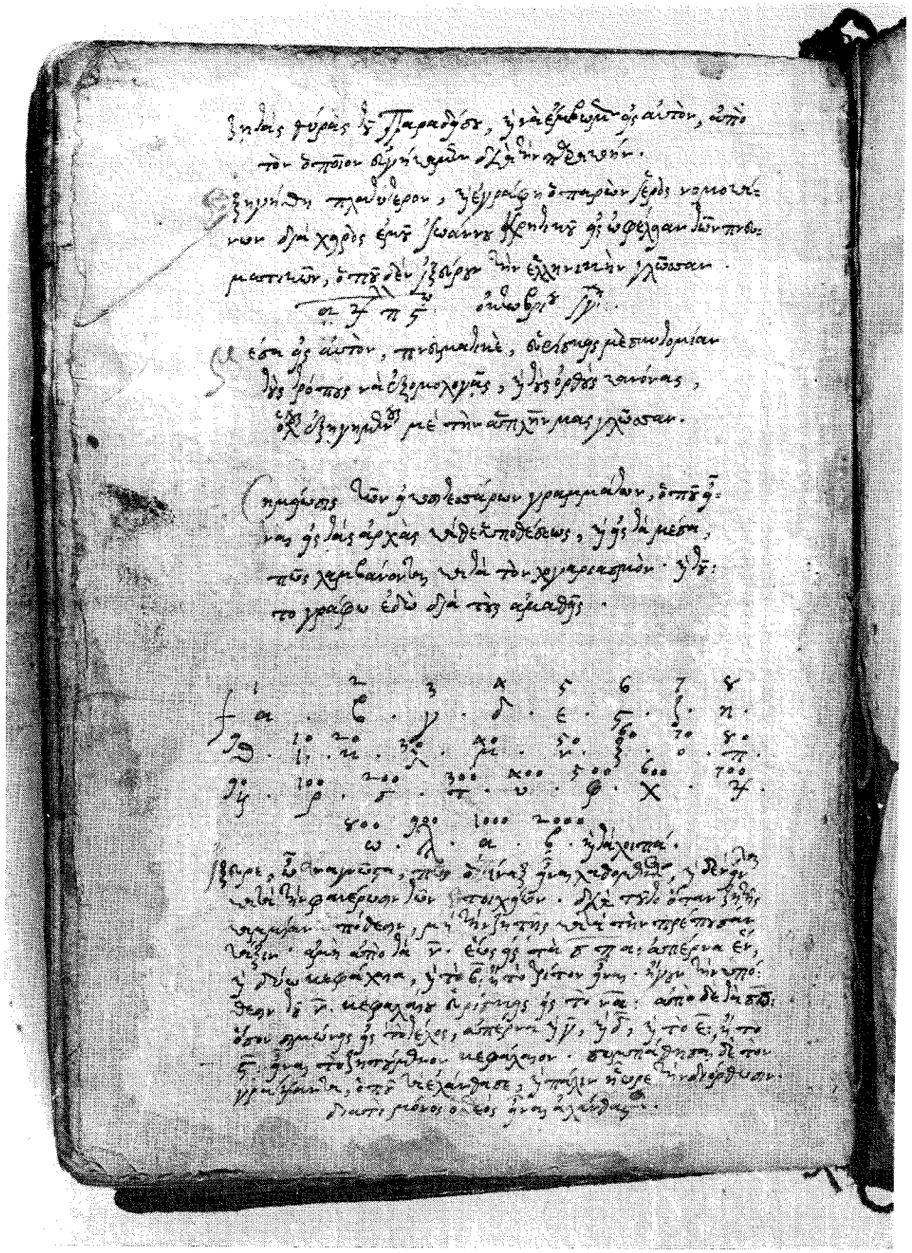
26. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 26. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 190×110.

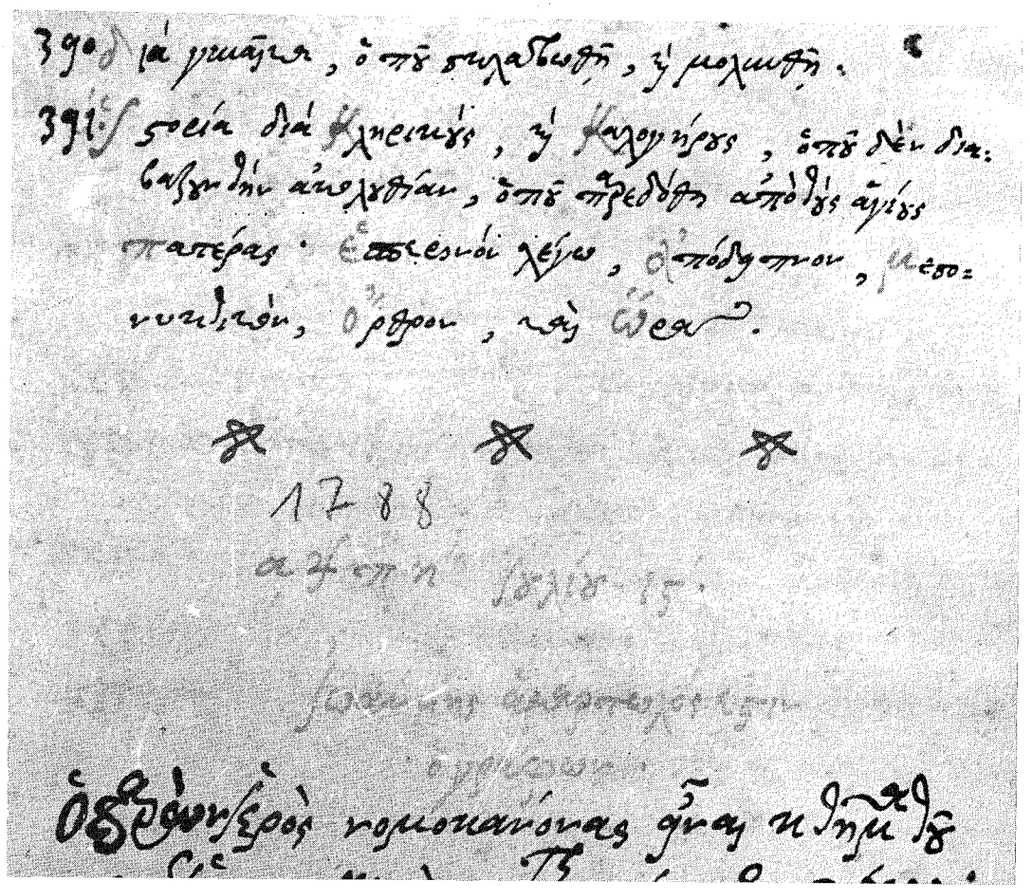
Χφ 19 = D. gr. 284 (K 362), ἔτ. 1786, φ. 11ᵛ.

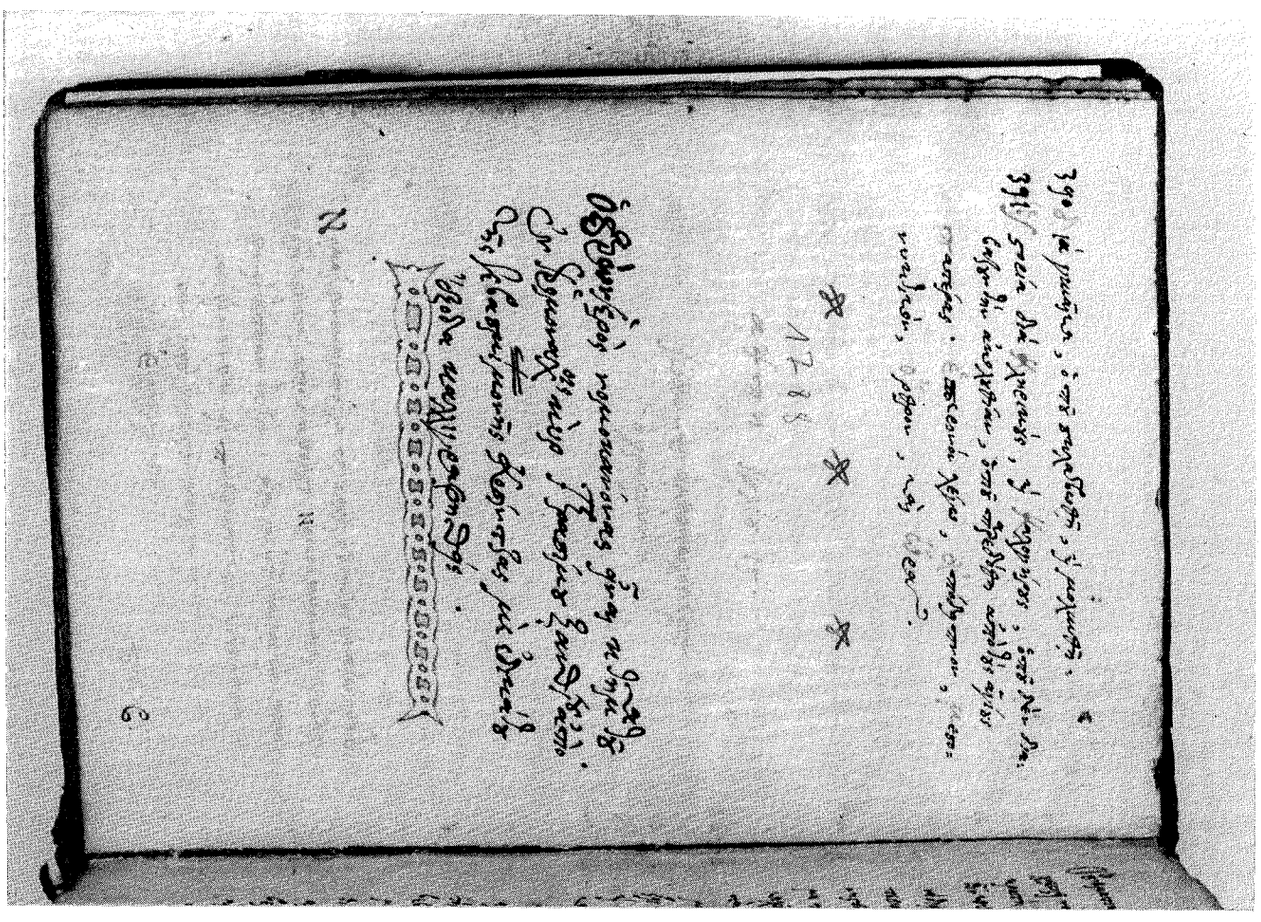
27. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 27. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 190×110.

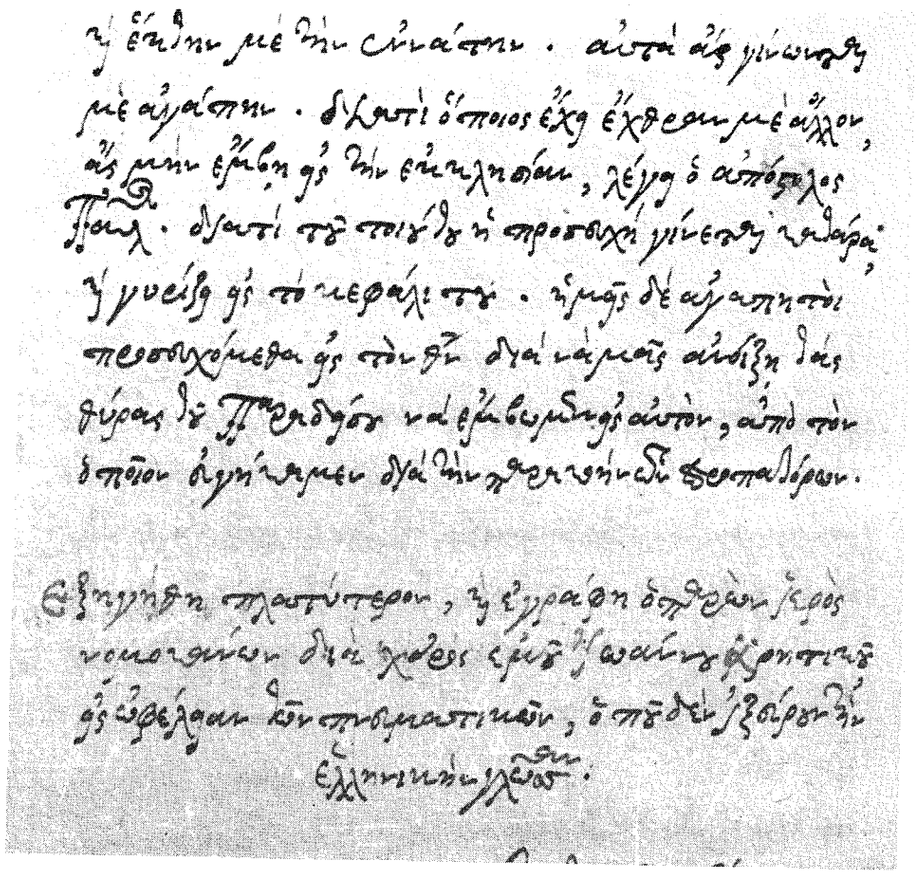
Χφ 19 = D. gr. 284 (K 362), ἔτ. 1786, φ. 102ᵛ.

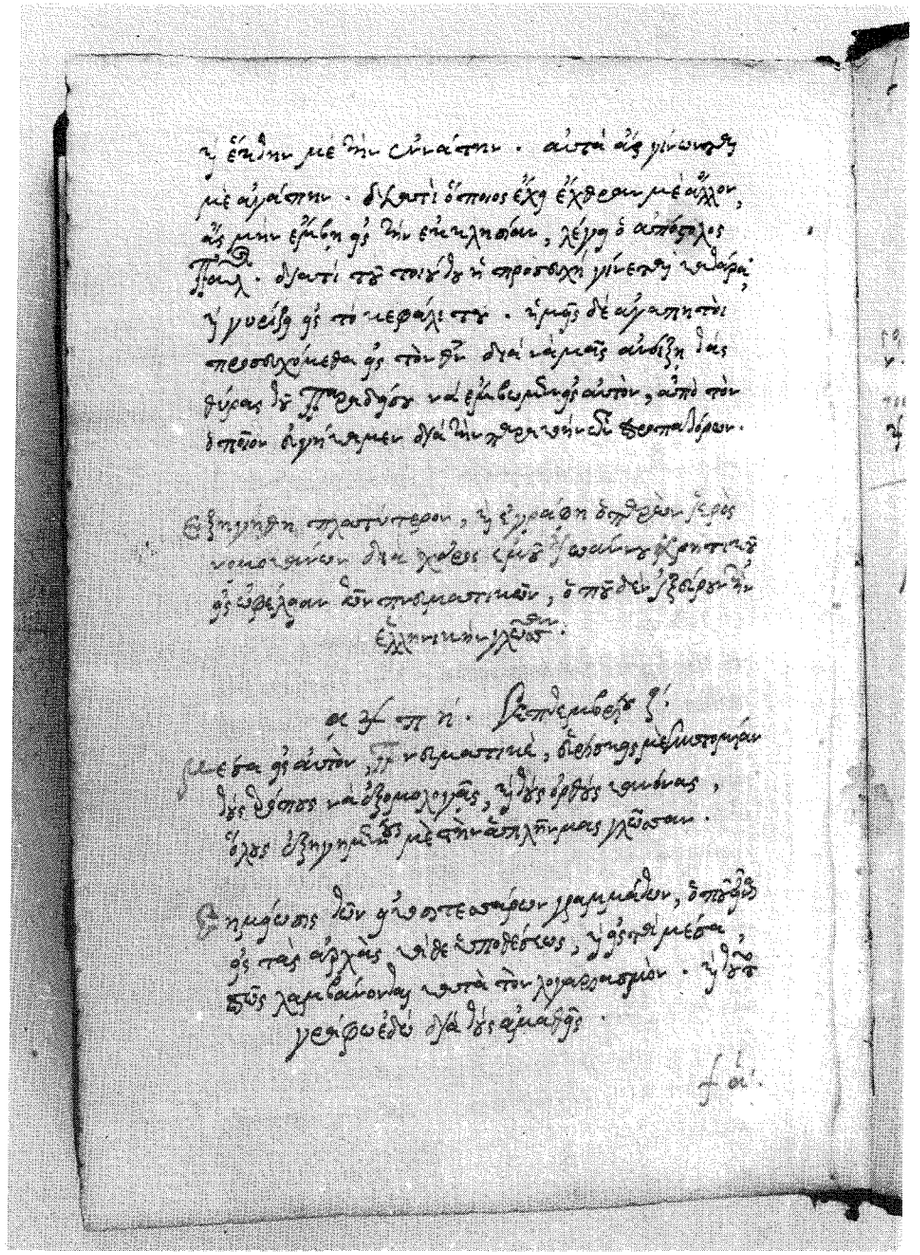
28. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 28. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 190×110.

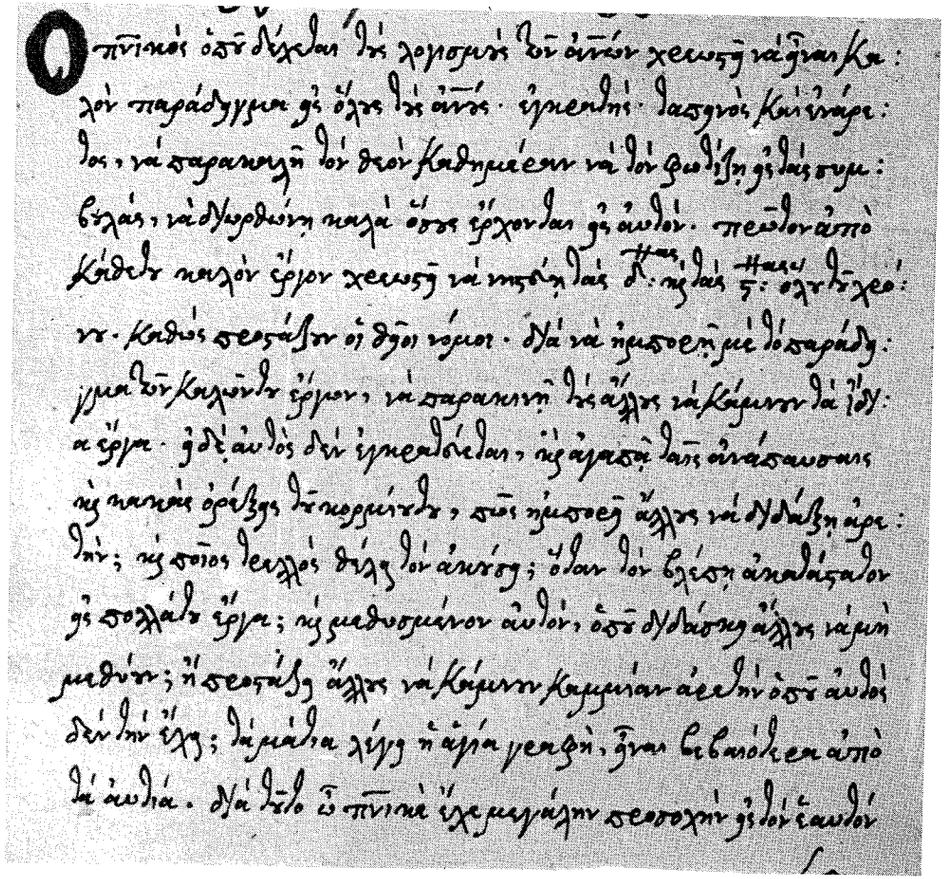
Χφ 20 = D. gr. 88 (K-), ἔτ. 1788, φ. 16ν.

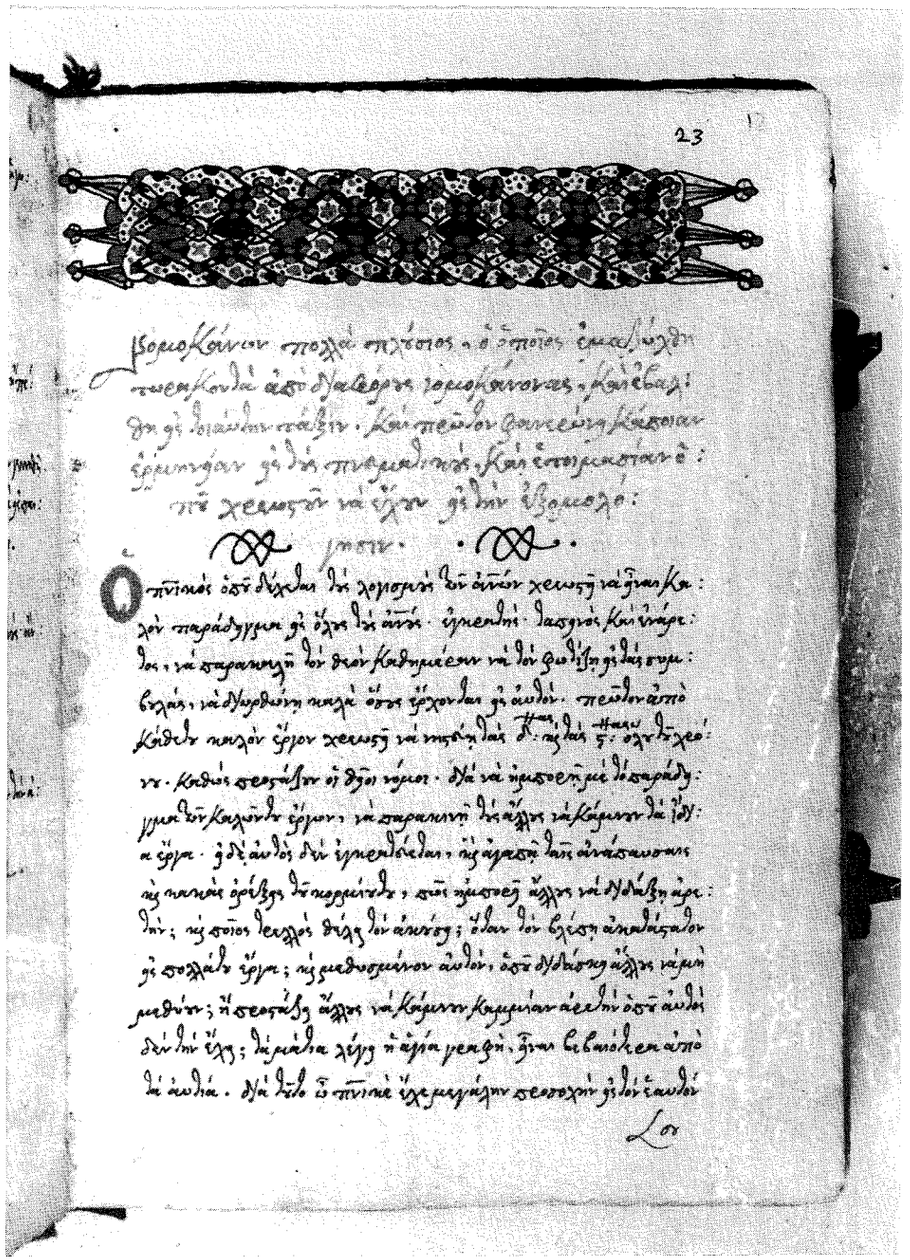
29. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 29. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 190×110.

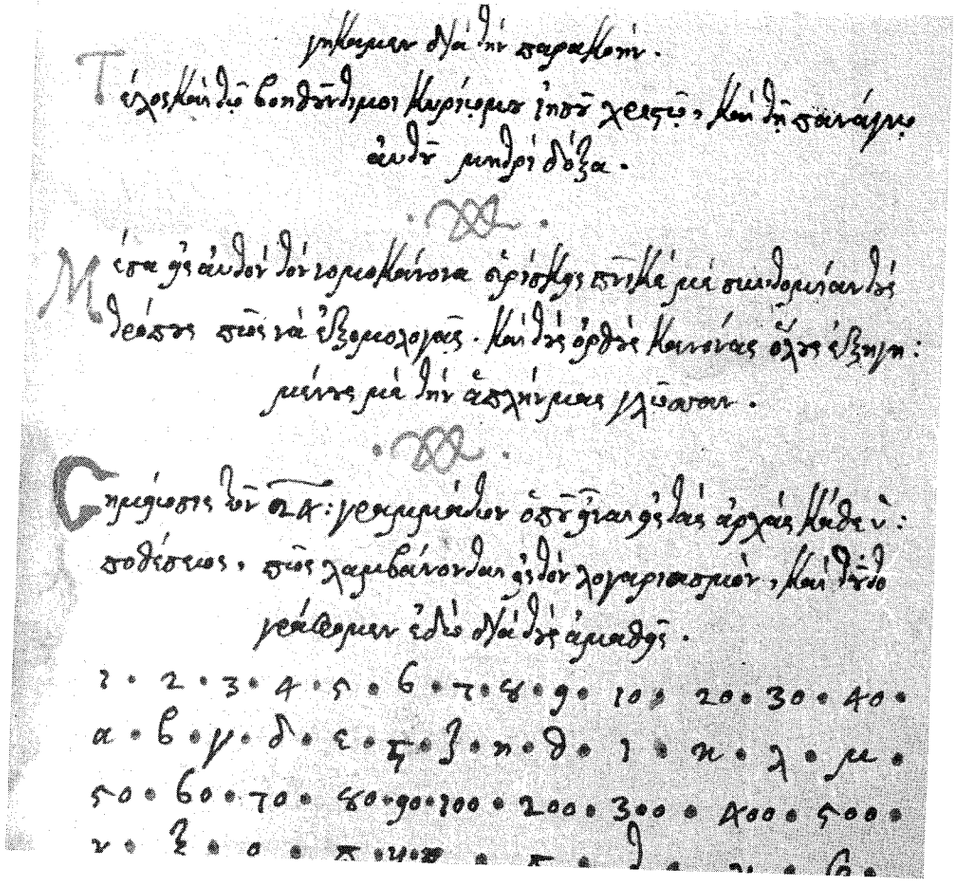
Χφ 20 = D. gr. 88 (K-), ἔτ. 1788, φ. 140ᵛ.

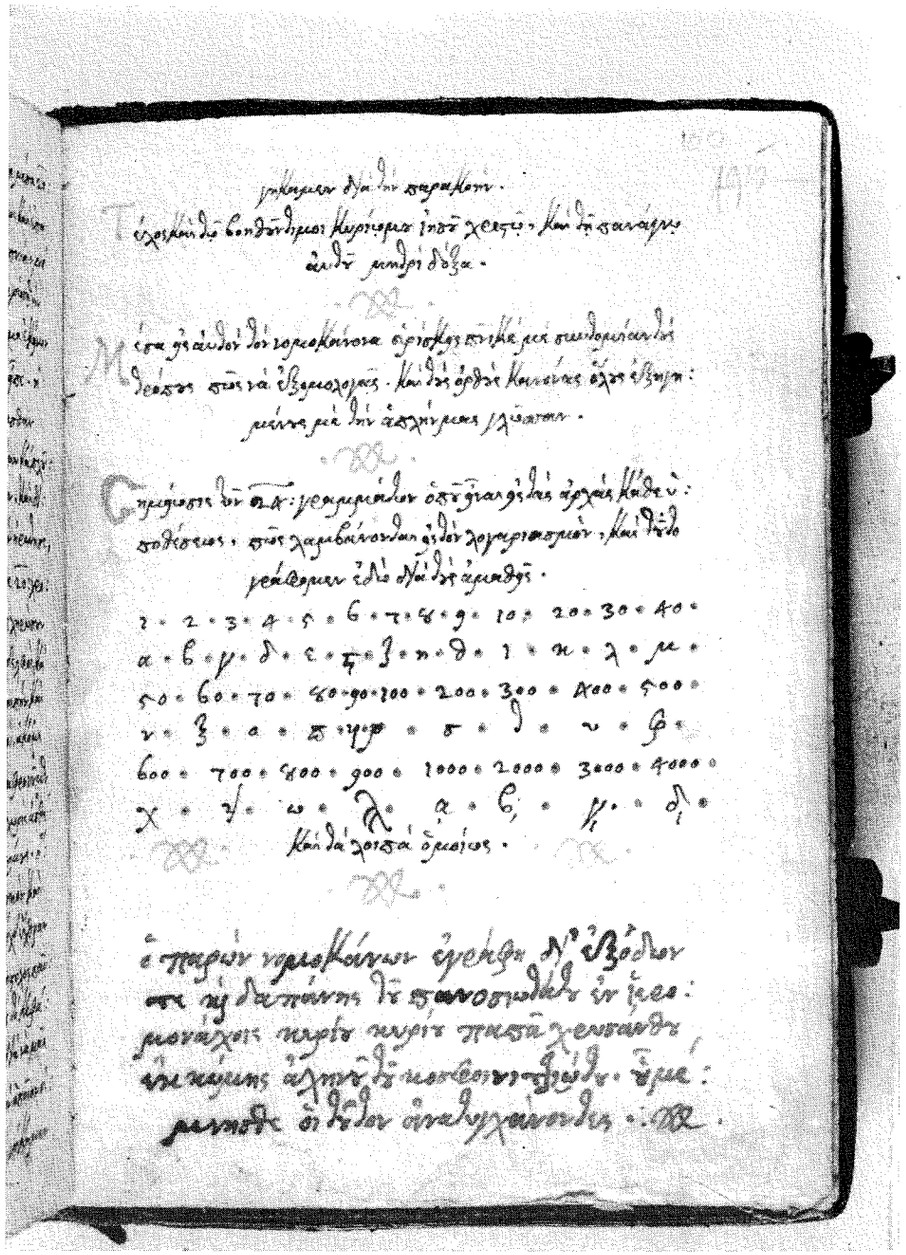
30. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 30. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 180×110.

Χφ 21 = D. gr. 302 (K-), 18ου αἰ. φ. 12.

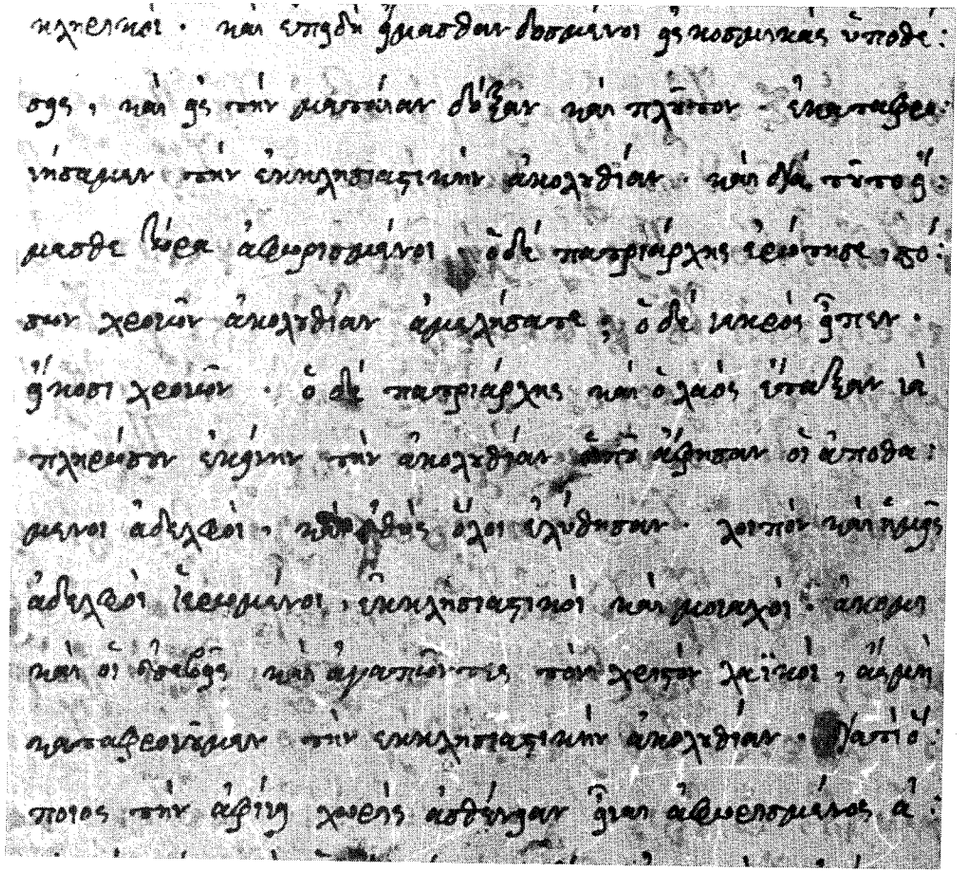
31. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 31. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 180×110.

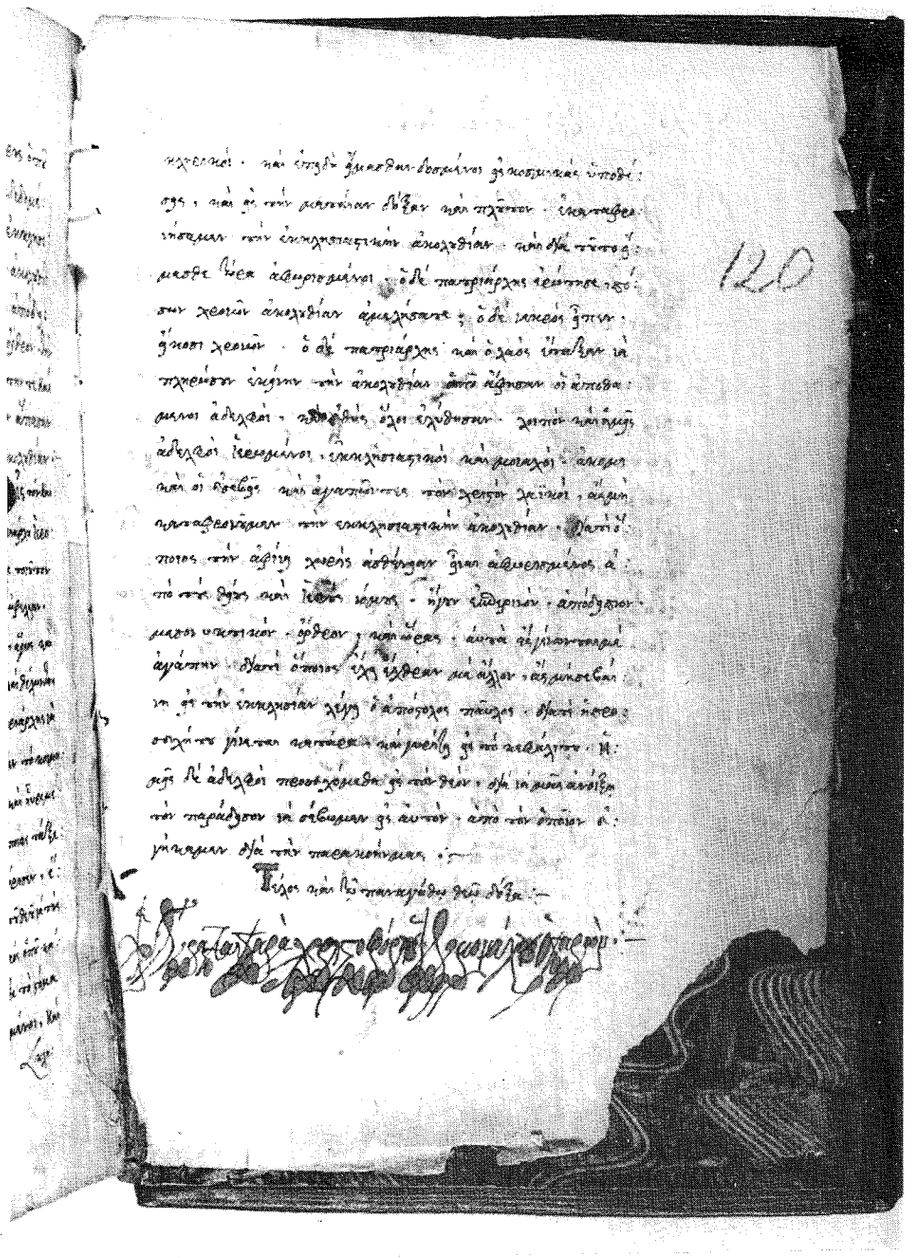
Χφ 21 = D. gr. 302 (K-), 18ου αἰ., φ. 100.

Χφ 22 = D. gr. 330 (P-), τέλ. 19ου αἰ., φ. 15.

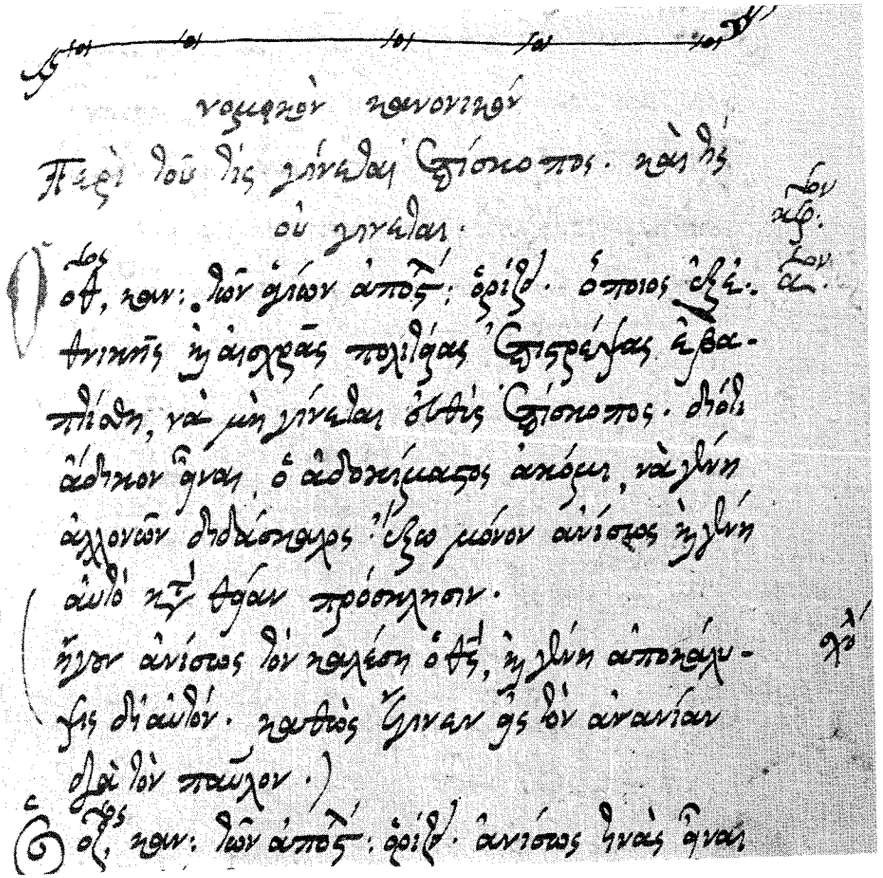
32. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 32. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×120.

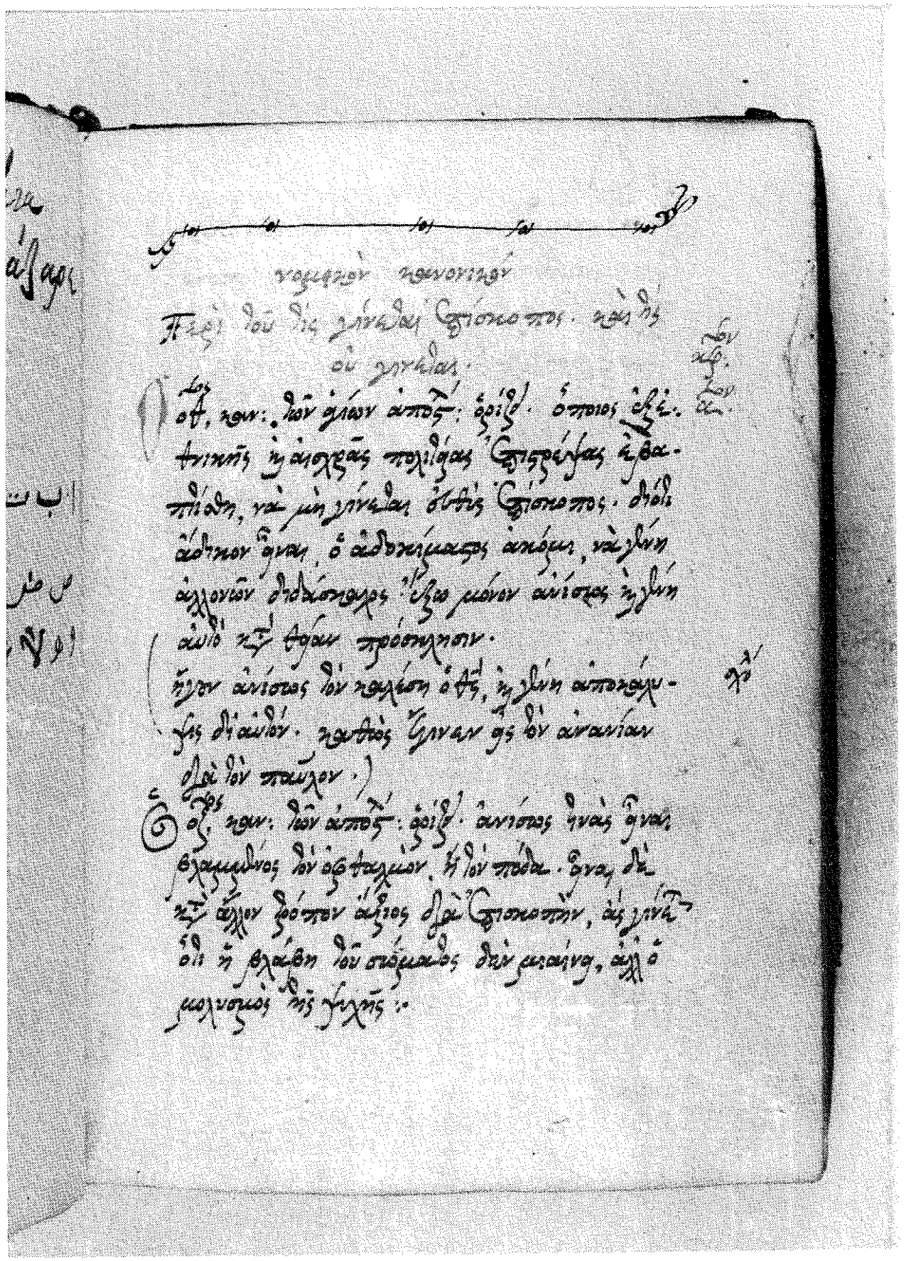
33. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 33. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 210×120.

Χφ 22 = D. gr. 330 (P-), τέλ. 19ου αἰ., φ. 120.

34. Λεπτομέρεια τοῦ πίν. 34. Φυσικὸ μέγεθος γραφῆς. Γραμμένη ἐπιφάνεια: 150×090.

Χφ 23 = D. gr. 241 (Pβ 123), 17ου-18ου αἰ., φ. 13.

Φωτοστοιχειοθεσία - Μοντάζ - Εκτύπωση: ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΔΟΥΣΗΣ
Ανδρέου Γεωργίου 28 Τηλ.: 519.091 FAX: 521.475 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ